

רשות ניירות ערך
Israel Securities Authority
سلطة الأوراق المالية

20
22

דוח שנתי

תוכן העניינים

הגדרות	5
דבר יושבת הראש	6
פרק א'- אודות הרשות	
חזון	13
תחומי האחריות העיקריים של הרשות	14
היקף הפיקוח של הרשות במספרים	15
מבנה ארגוני	16
הנהלת הרשות	16
מליאת הרשות	17
מחלקות הרשות	19
דרכי התקשרות	23
פרק ב'- נתוני השוק מהשנה החולפת	
השוק הראשוני בשנת 2022	34
תאגידים נסחרים	41
קרנות נאמנות	47
יועצי השקעות, משווקי השקעות ומנהלי תיקי השקעות	53
פרק ג'- עיקרי פעילות הרשות	
יעד ראשון – שמירה על שוק הון הוגן	58
אכיפה	60
אסדרה ופיקוח	91
רשות ניירות ערך משקיעה במשקיעים	109
יעד שני –ביסוס שוק ההון הציבורי והרחבתו	112
יעד שלישי – קידום החדשנות הטכנולוגית בשוק ההון	124
יעד רביעי – קידום התחרות בשוק ההון	136
פעילות מרכזית מתוכננת לשנה הנוכחית	140
פרק ד'- תקציב וסעיפי דיווח נוספים	
דוח ביצוע תקציב לשנת 2022	144
תקציב מאושר לשנת 2023	146
דיווח הממונה על חופש המידע ברשות לפי סעיף 5(א) לחוק חופש המידע	148
פניות ציבור	150
רשימת חוברות ועלוני מידע לציבור שהרשות פרסמה בשנה החולפת	151
מאגרי המידע של הרשות, הרשומים לפי חוק הגנת הפרטיות	152
קרנות ומלגות במימון הרשות	153
תמיכות שנתנה הרשות למוסדות ציבור בשנה החולפת	154
פרק ה'- אחריות תאגידית	

הגדרות

"הבורסה" – הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ;	5
"הרשות" – רשות ניירות ערך;	6
"זירות סוחר" – זירות סוחר לחשבונן העצמי;	13
"חוק איסור הלבנת הון" – חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000;	14
"חוק אכיפה מנהלית" – חוק יעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011;	15
"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999;	16
"חוק הייעוץ" – חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995;	16
"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;	17
"חוק השקעות משותפות" – חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994;	19
"חוק חופש המידע" – חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998;	23
"חוק ניירות ערך" – חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;	34
"תקנות דוחות תקופתיים ומיידיים" – תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים) התש"ל-1970;	41
"IOSCO" או "יוסק"י" – הארגון הבינלאומי של רשויות ניירות ערך.	47

לכבוד	לכבוד
ח"כ בצלאל סמוטריץ'	ח"כ משה גפני
שר האוצר	יו"ר ועדת הכספים
משרד האוצר	כנסת ישראל

דבר יושבת הראש

שלום רב,

ט"ז אדר תשפ"ג | 9 במרץ 2023

הנדון: דוח על פעולותיה של רשות ניירות ערך בשנת 2022

אני מתכבדת להגיש לכם דוח על פעולותיה של רשות ניירות ערך בשנת 2022. שנת 2022 הייתה השנה הרביעית והאחרונה ליישום **התוכנית האסטרטגית** של רשות ניירות ערך שפורסמה ביוזמתי בתחילת שנת 2019. התוכנית שורטטה בתהליך חשיבה שבו השתתפו מגוון גורמים לרבות רגולטורים פיננסיים, שחקנים בשוק ואנשי אקדמיה. ביסוד התוכנית עמדה התפיסה שלפיה פיתוח שוק ההון הציבורי הוא רכיב חיוני בישראל וחלק מן האינטרס הלאומי. שוק הון פעיל הוא רכיב הכרחי לפעילות כלכלית ומנוע לצמיחה, לפיתוח תעסוקה, להגברת התחרות ולהורדת יוקר המחיה. מטרת התוכנית הייתה קידום טובת ציבור המשקיעים באמצעות שמירה על שוק הון הוגן ופיתוח שוק משוכלל, מגוון, חדשני ותחרותי. כל זאת, כדי למצות את הפוטנציאל הטמון בשוק ההון עבור כלכלת ישראל ועבור אזרחיה. את פעולות הרשות, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, הנחו ארבעה עקרונות מרכזיים: **שמירה על שוק הוגן; ביסוס והרחבה של שוק ההון הציבורי; קידום החדשנות והטכנולוגיה בשוק ההון וקידום התחרות בשוק ההון.** עקרונות אלה נועדו לקדם את שוק ההון הישראלי ולפתחו לכדי שוק הון חזק, מתקדם ותחרותי שישרת ויפתח את הכלכלה הישראלית. לשם

כך, בין היתר, הצהירה הרשות כי בכוונתה לפעול להסרת חסמים ולהתאמת האסדרה (רגולציה); לאמץ תפיסת אסדרה גלובלית; לפעול להשקת מוצרי השקעה חדשים; לשלב חדשנות, עכשוויות ואמצעים טכנולוגיים בעבודת הרשות ובעבודת הגופים המפוקחים; ולהוביל מדיניות אכיפה אשר תחזק את אמון הציבור והחברות בשוק ההון. באופן מסורתי נועד שוק ההון, בין היתר, לייצר תחרות למערכת הבנקאית בכל הנוגע למתן אשראי לעסקים גדולים, אך בשנים האחרונות הוכר הצורך הדחוף להגביר את התחרות במערכת הבנקאית גם ביתר תחומי השירותים הפיננסיים. כמענה לצורך זה הופקד בידי רשות ניירות ערך, כרגולטור מוביל ופורץ דרך, הפיקוח על חברות הפינטק העוסקות במתן שירותי המידע הפיננסי ובשירותי תשלום. צעד זה החל להניב את פירותיו ואנו צופים כי יביא שינוי משמעותי ביחסי הכוחות בתחום השירותים הפיננסיים בישראל. חברות הפינטק, שהן חברות בענף הטכנולוגיה העילית (היי־טק) העוסקות בשילוב פתרונות טכנולוגיים בתחום השירותים הפיננסיים, מחזיקות במידה רבה ביכולת לייצר את התחרות הנדרשת. הצעת שירותיהן לצרכנים בישראל חיונית להשלמת הצעדים שננקטו להגברת התחרות במערכת הבנקאית, ביניהם הגדלת היקפי האשראי לעסקים קטנים, בינוניים וליחידים, הגברת ההכלה

הפיננסית באמצעות הנגשת שירותים פיננסיים לאוכלוסיות שבעבר הודרו מן המערכת הבנקאית כולה או מחלקה, ולמעשה, שינוי מן היסוד של האופן שבו אנחנו צורכים שירותים פיננסיים. שינוי זה יגביר את החוסן הלאומי, את הרווחה הצרכנית ואת הדמוקרטיזציה של הכסף כערך חברתי. לאור כל האמור, נענתה רשות ניירות ערך לקריאה שהופנתה אליה ונרתמה לקידום השינוי. לאחר מאמצים רבים חוקק חוק נותני שירותי מידע פיננסי, ומאז כניסתו לתוקף כבר ניתנו כמה רישיונות לפעולה ובקרוב יוענקו רישיונות נוספים. הצעד הבא שעליו אנו עמלים הוא חוק נותני שירותי תשלום, שישלים את המהלך, יספק ודאות רגולטורית ויעודד חברות העוסקות בתחום שירותי התשלום לפעול בארץ, בסביבה רגולטורית קרובה ככל האפשר לסביבה הקיימת בעולם המפותח. אנו באים במגע עם גופים מן הארץ ומן העולם שלהם פעילות בהיקפים גדולים, המביעים התעניינות בפיתוח פעילות בישראל. אנו וצופים כי בעת הקרובה יחלו מספר גופים לפעול בארץ גם בתחום התשלומים כך שהשינוי קורם עור וגידים בימים אלה ממש.

לצד פיתוח תחום זה, פעלה הרשות על מנת לפתח את שוק ההון המסורתי, מתוך הבנה כי הוא כלי חיוני להתפתחות הכלכלה. אחת המטרות המרכזיות הייתה חיבור תעשיית ההיי־טק לשוק ההון המקומי. בדרך כלל, נהגו חברות ההיי־טק הישראליות להנפיק את ניירות הערך שלהן מחוץ לישראל. הרשות נקטה מספר פעולות כדי לגרום לפעילות ההיי־טק הישראלית להשתקף בהתאמה גם בשוק ההון הישראלי, בין היתר, באמצעות חיבור שוק ההון להיי־טק הישראלי אשר הביא לשינוי בר־קיימה ביחסים שבין שוק ההון למגזר הטכנולוגיה בישראל. ואכן, בשנתיים שקדמו לשנה זו, ניכר גידול חד במספר החברות החדשות שהצטרפו לשוק ההון הישראלי ובחרו להנפיק לראשונה ניירות ערך לציבור בישראל ולהירשם למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. מגמה זו החלה בשלהי שנת 2020, התגברה ביתר שאת בשנת 2021 והתמתנה עד כדי חזרה למספרים המוכרים בשנת 2022. המגמה לוותה בגידול בנתח

ענף הטכנולוגיה בשוק ההון, כאשר כ־58% מסך החברות שהצטרפו לבורסה הן חברות טכנולוגיה. כיום אפשר לראות כי סקטור ההיי־טק הוא נתח משמעותי מן החברות הנסחרות בבורסה. אפיק נוסף שבו פעלה הרשות כחלק מיישום התוכנית האסטרטגית, נוגע לפתיחת השוק למשקיעים מחוץ לישראל. במסגרת זו נקטה הרשות צעדים כדי לייצר סביבת השקעה נוחה למשקיעים גלובליים, בין היתר, באמצעות עידוד הנפקות בשיטת ההצעה הלא אחידה הנהוגה בעולם, מתן אפשרות לתאגידים המדווחים לדווח באנגלית בלבד, עידוד הנפקות בהובלת חתמים זרים והשתתפות משקיעים מחוץ לישראל וקידום דיווח בשיטת ה־XBRL שהיא טכנולוגיית דיווח ניטרלית מבחינת השפה, ולכן מאפשרת למשקיעים זרים לנתח את החברות הישראליות תוך הסרת מחסום השפה. מאמצים אלה נשאו פרי, ובשנים האחרונות אנו עדים לכמה הנפקות שבהן ניכרה השתתפות ערה של משקיעים גלובליים. לצד המהלכים לפיתוח ולשכלול שוק ההון, המשיכה הרשות בפעילות הפיקוח והאכיפה. הרשות קיימה מעקב רציף אחר השינויים המתרחשים בשוק, תוך שימת לב לאתגרים החדשים שנבעו, בין היתר, מן העלייה ברף הפעילות בשוק אשר באה לידי ביטוי בכמות החברות, במגוון השחקנים, בענפי הפעילות, במוצרים חדשים ובתום תקופת הגאות בשוקי ההון בעולם ומעבר לסביבת ריבית מאתגרת יותר, המלווה בחוסר ודאות בנוגע לסביבה הפיננסית המתגבשת. בעקבות כל זאת, פעלנו לשמור על האיזונים שבין מתן האפשרות לתאגידים לגייס מקורות מהציבור לבין הקפדה ושמירה על אינטרס המשקיעים לאורך כל הדרך באמצעות חיוזק מנגנוני ההגנה על המשקיעים, בכל מקום שבו נדרש חיוזק מעין זה. בשנת 2021 הקמתי את פורום 35+ לקידום גיוון מגדרי בקרב הדירקטוריונים של תאגידים מדווחים, מנהלי קרנות נאמנות ותיקי השקעות בשוק ההון. שמחנו לנוכח התגובות והתנועה שחלה בשוק לאור הקמת הפורום. הפורום מונה כ־300

משתתפים הכוללים תאגידים מדווחים, מנהלי קרנות נאמנות ותיקי השקעות, ארגונים שונים, דירקטורים ועוד גורמים ששמחו להירתם למשימה החשובה. פעילות הפורום יצרה מגמת שינוי בכיוון הנכון, ואני צופה כי המגמה האמורה תימשך עד להשגת היעדים שהצבנו בייסוד הפורום, ואף למעלה מכך.

כפי שיוצג בהמשך הדוח, חלק מן היוזמות שננקטו במסגרת יישום התוכנית האסטרטגית של הרשות, הושלמו וחלקן נמצאות בשלבי הבשלה מתקדמים. אני סבורה כי שינויים אלה משמעותיים ובני־קיימה וישפיעו לטובה על שוק ההון בישראל ועל כלכלת ישראל בכלל, לעוד שנים קדימה. אני מודה על האמון שניתן בי להוביל את פעילות רשות ניירות ערך בשנים האחרונות וגאה בכל עובדי הרשות על העשייה הענפה שקידמנו יחד. אני מאמינה ויודעת כי המהלכים שנקטנו יתרמו רבות לקידום התחרות בשוק הפיננסי בישראל ויסייעו לפיתוח שוק ההון הציבורי, לטובתם של רווחת הציבור ושל כלכלת ישראל.

ענת גואטה,
יושבת ראש רשות ניירות ערך

רשות ניירות ערך Israel Securities Authority سلطة الأوراق المالية

פרק א'

אודות הרשות

חזון

רשות ניירות ערך פועלת לביסוס ולהרחבת שוק הון ציבורי אטרקטיבי, הוגן, תחרותי וחדשני, במטרה לתרום לפיתוחה של הכלכלה הישראלית מתוך שמירה על ענייניו של ציבור המשקיעים.

יעדים אסטרטגיים

לשנים 2019–2022

**רשות ניירות ערך פועלת
מכוח חוק ניירות ערך
שקבע כי תפקידה יהיה
"שמירת ענייניו של ציבור
המשקיעים בניירות ערך"**

במהלך השנים הפך שוק ההון אחד מעמודי התווך של כלכלת ישראל. שוק ההון מאפשר לחברות ולעסקים לגייס כספים לפיתוח פעילותם העסקית ובכך הוא תורם לצמיחה כלכלית, לתעסוקה ולחדשנות. בד בבד, מאפשר שוק ההון לציבור הרחב להשקיע בחברות מובילות במשק, ליהנות מהצלחתן ולהשיג תשואה על רווחיהן.

רשות ניירות ערך חרטה על דגלה לפעול לטובת ציבור המשקיעים והיא עושה כן באמצעות פיתוח שוק מגוון ותחרותי, קביעת נורמות התנהגות גבוהות ואכיפתן על הגופים הפעילים בשוק.

תחומי האחריות העיקריים של הרשות

פיקוח על תאגידים המציעים ניירות ערך לציבור, לרבות מתן היתרים לפרסום תשקיפים שעל פיהם מציעים התאגידים ניירות ערך לציבור, ובדיקת דיווחיהם.

פיקוח על מנהלי קרנות נאמנות, לרבות מתן היתרים לפרסום תשקיפים שעל פיהם מציעות קרנות הנאמנות את יחידותיהן לציבור, והסדרת פעילותם.

רישוי מנהלי תיקים, יועצי השקעות ומשווקי השקעות, הסדרת פעילותם ופיקוח עליהם.

פיקוח על מילוי חובותיהם של מנהלי תיקים וחברי בורסה שאינם בנקים, לפי חוק איסור הלבנת הון.

פיקוח על ניהולה התקין וההוגן של הבורסה.

רישוי של זירות סוחר לחשבון העצמי, הסדרת פעילותן ופיקוח עליהן.

רישוי רכזי הצעה ופיקוח עליהם.

פיקוח על עבודת החתמים.

רישוי של חברות דירוג, הסדרת פעילותן ופיקוח עליהן.

רישוי נותני שירותי מידע פיננסי, הסדרת פעילותם ופיקוח עליהם.

עריכת ביקורות הנוגעות לציות הגופים המפוקחים להוראות חוק ניירות ערך, לחוק השקעות משותפות, לחוק הייעוץ ולחוקים אחרים המצויים בפיקוח הרשות.

עריכת חקירות הנוגעות לעבירות על חוק ניירות ערך, על חוק השקעות משותפות, על חוק הייעוץ ועל חוקים אחרים הקשורים להפרת חוקים אלה.

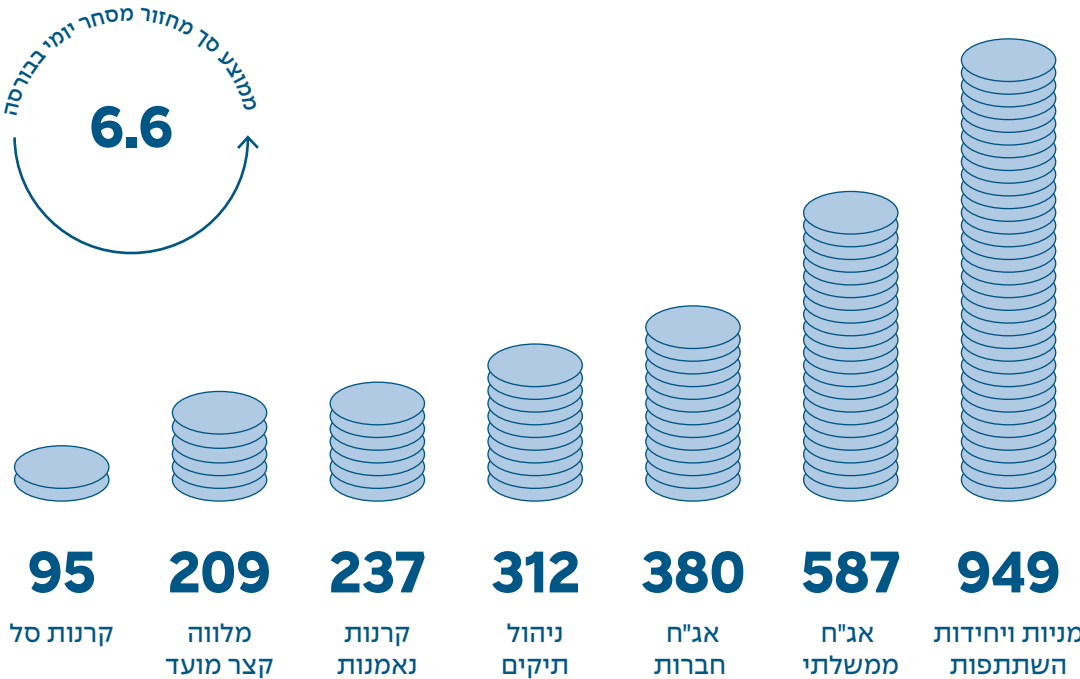
ניהול הליכי אכיפה מנהליים – החל בבירורים בנושא הפרות מנהליות על פי חוק ניירות ערך, חוק השקעות משותפות וחוק הייעוץ, וכלה בפתיחת הליכים מנהליים בפני ועדת האכיפה המנהלית בהוראת יושבת ראש הרשות.

הרשות משתתפת עם לשכת רואי החשבון בישראל במימון המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ובהפעלתו.

היקף הפיקוח של הרשות במספרים

במיליארדי ש"ח

שווי נכסים

2,769
סך הכל

מספר מפוקחים

* הנתונים לעיל נכונים לסוף שנת 2022

מבנה ארגוני

הנהלת הרשות

גב' ענת גואטה
יושבת ראש

עו"ד אמיר וסרמן
מחלקת ייעוץ משפטי

עו"ד עודד שפיר
מנהל כללי

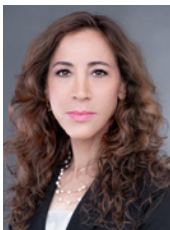
עו"ד חנוך הגר
יועץ בכיר ליו"ר הרשות

עו"ד אופיר איל
המחלקה הבינלאומית
ופיתוח עסקי

עו"ד שרה קנדלר
מחלקת תאגידים

גב' ענבל פולק
מחלקת השקעות

מר נועם כ"ץ
מחלקת ארגון, כספים
ומשאבי אנוש

עו"ד אמיר הלמר
מחלקת ביקורת
והערכה

מר אורן הנר¹
מחלקת מערכות מידע

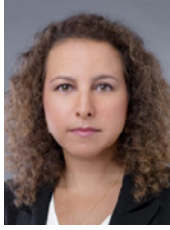
גב' הדר הורן
דוברות וחינוך פיננסי

רו"ח איציק שורקי
המחלקה לפיקוח על
הבורסה וזירות הסוחר

עו"ד לביא אובנת²
מחלקת חקירות,
מודיעין ובקרת מסחר

עו"ד יהודית תירוש
מחלקת ניירות ערך
בפרקליטות

מר אילן גולדין
מחלקת מחקר, פיתוח
ויועץ כלכלי ואסטרטגי

**ד"ר אילנה ליפסקר-
מודעי, עו"ד**
מחלקת אכיפה
מנהלית

1 מר אורן הנר מונה ב־1 בדצמבר 2022 במקומו של מר נתן הרשקוביץ.
2 עו"ד לביא אובנת מונה ב־30 במאי 2022 במקומה של עו"ד ציפורה גז.

מליאת הרשות

המליאה פועלת באמצעות ועדות העוסקות בנושאים הבאים: בקשות למתן היתר לפרסום תשקיפים; מתן פטורים וארכות; עניינים הנוגעים לפיקוח על הבורסה; עניינים הנוגעים לפיקוח על זירות סוחר, לרבות מתן רישיונות זירת סוחר וביטולם; כספי הרשות ותקציבה; מתן רישיונות והיתרים על פי חוק הקרנות, חוק הדירוג וחוק ייעוץ השקעות; עיצומים כספיים המוטלים על הגופים המפוקחים; מימון תביעות ייצוגיות ונגזרות; ביקורת פנימית בענייני הרשות; ונושאים אחרים, לפי הצורך. בהתאם לחוק ניירות ערך, את יושב ראש הרשות ואת חבריה ממנה שר האוצר. מקצת מן החברים ממונים מקרב הציבור, מקצתם מקרב עובדי המדינה וחבר אחד ממונה מקרב עובדי בנק ישראל.

חברי מליאת רשות ניירות ערך בשנת 2022

גב' ענת גואטה, יושבת ראש;
מר האני חאג'–יחיא, רו"ח, עו"ד;
גב' פנינה גיא, עו"ד;
גב' שלומית ברנע–פרגו, עו"ד;
מר ברוך לוברט, עו"ד;³
גב' אסתי פלדמן, עו"ד;
ד"ר ליאור דוד פור;
ד"ר יוסי סעדון;
מר תמים סעד, רו"ח;
מר אריאל גרופר, עו"ד.

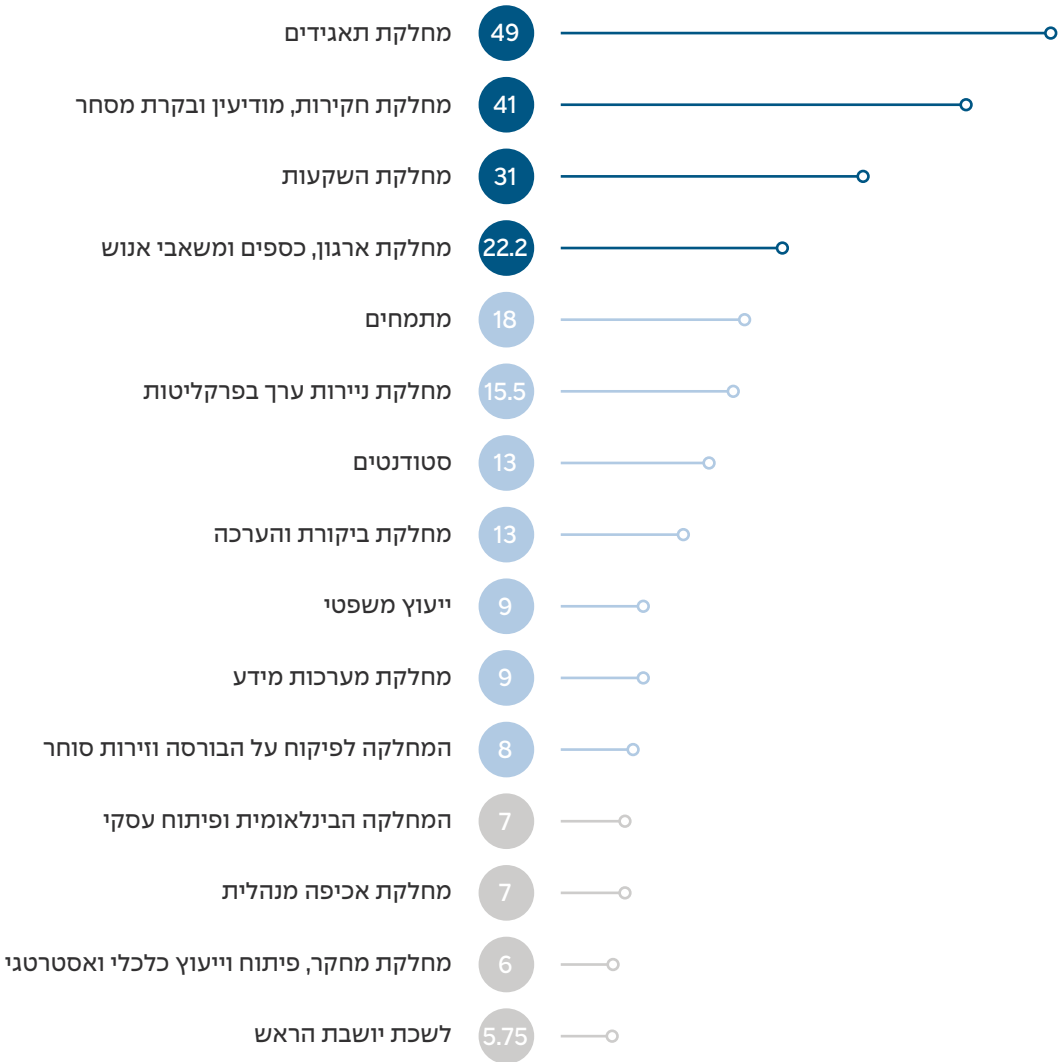
כינוסי המליאה וועדותיה בשנת 2022

מליאת הרשות – 10 ישיבות;
הוועדה לענייני גילוי ודיווח – 53 ישיבות;
הוועדה לענייני השוק המשני – 6 ישיבות;
ועדת קנסות ועיצומים – 5 ישיבות;
ועדת פיקוח והסדרה – 6 ישיבות;
ועדת הכספים – 4 ישיבות;
ועדת ביקורת – 3 ישיבות.

3 עו"ד ברוך לוברט סיים את כהונתו בחודש ינואר 2022 ומונה למליאה לכהונה נוספת לקראת סוף השנה.

מצבת כוח אדם ברשות

בסוף חודש דצמבר 2022 עמדה מצבת כוח האדם המאושרת על 271 משרות, בכללן משרות מתמחים וסטודנטים. מהן אוישו ב־31 בדצמבר 260.50 משרות, לפי הפירוט להלן:

95%
שיעור האקדמאים ברשות עומד על כ־95% מהעובדים; מרביתם עורכי דין, רואי חשבון וכלכלנים.

מחלקות הרשות

מחלקת הייעוץ המשפטי

המחלקה אמונה על מתן ייעוץ משפטי לכלל יחידות הרשות, על ליווי משפטי לכל פעולות הרשות ועל הנחיית הגופים שהיא מפקחת עליהם, באשר להוראות הדין ולפרשנותן. לשם כך מנחה המחלקה את המחלקות השונות, מעניקה להן תמיכה משפטית ועורכת בקרה על פעילותן, כדי לוודא כי היא מבוצעת בהתאמה לסמכויות הרשות, למדיניותה ולעמדותיה. המחלקה עוסקת בהחלטות רוחב, בהחלטות נקודתיות בעלות חשיבות מיוחדת ובקידום פרויקטים מרכזיים שעל סדר יומה של הרשות. כמו כן, מובילה המחלקה ומקדמת חקיקה ואסדרה הנוגעות לפעילות הרשות, אחראית לשיח עם משרדי הממשלה, עם הכנסת ועם הגורמים המפוקחים ומייצגת את עמדת הרשות גם בהליכי חקיקה שאינם ביוזמת הרשות, אך רלוונטיים לתחומי פעילותה. נוסף לכך, מטפלת המחלקה בהליכים משפטיים שהרשות היא צד להם או מעורבת בהם, מרכזת את הטיפול בפניות הציבור ובבקשות על פי חוק חופש המידע. המחלקה עוסקת בצדדים המשפטיים של נושאי המנהל של הרשות, כגון מכרזים והתקשרויות ומסייעת בהדרכות מקצועיות למשפטנים ברשות.

מחלקת תאגידים

המחלקה מפקחת על כלל התאגידים המדווחים שהנפיקו ניירות ערך לציבור במסגרת גיוסי החוב ובמסגרת גיוסי ההון. המחלקה פועלת להבטיח כי הגילוי שפרסמו התאגידים המדווחים לציבור, יעמוד בדרישות הדין וישמש בסיס נאות להחלטות הנוגעות להשקעה בניירות הערך שלהם. לצורך מילוי תפקידה, פועלת המחלקה בשלושה מישורים: אסדרה, פיקוח ואכיפה – במישור האסדרה פועלת המחלקה לגיבוש דרישות הגילוי ולהתאמתן להתפתחויות בשוק ההון, כדי שהגילוי ישרת היטב את המשקיעים, ישקף מידע מהותי ורלוונטי ויעמיק את השימוש בדיווחים לצורך החלטות השקעה; במישור הפיקוח פועלת המחלקה לוודא כי התאגידים המדווחים

מקיימים את חובות הדיווח המוטלות עליהם; במישור האכיפה בוחנת המחלקה אם התאגידים המדווחים ובעלי העניין שבהם עומדים בהוראות הדין, ומנתבת את המקרים שבהם הופר הדין לטיפול גורמי האכיפה ברשות. מלבד זאת, פועלת המחלקה עם כלל מחלקות הרשות לפיתוח שוק ההון במטרה לקדם פרויקטים שתכליתם להקל על נגישות התאגידים המדווחים לשוק ההון, לגוון את מכשירי ההשקעה העומדים לרשות המשקיעים וכן לפתח מודלים שיספקו פתרונות מימון באמצעות שוק ההון.

מחלקת השקעות

מחלקת השקעות אמונה על הפיתוח, על הפיקוח ועל האסדרה של ענפי קרנות הנאמנות, ייעוץ ההשקעות, שיווק ההשקעות וניהול התיקים. בהמשך לרפורמה העוסקת במתן שירותי מידע פיננסי, שנכנסה לתוקף בשנת 2022, ולרפורמה הצפויה ברישוי שירותי תשלום, המחלקה עברה בשנתיים האחרונות תהליך ארגון מחדש על מנת לחזק את יכולותיה להנגיש ולממש הכלה פיננסית והנגשה של השירותים הפיננסיים, ובכללם השקעות בשוק ההון לצרכן הסופי.

מערכי המחלקה:

מערך רישוי ונותני שירותי מידע פיננסי ושירותי תשלום – מלבד רישוי של חברות ושל יחידים, הורחב המערך גם לטיפול באסדרת נותני שירותי מידע פיננסי ונותני שירותי תשלום. האסדרה נועדה להנגיש לאזרחי ישראל מגוון שירותים פיננסיים מתקדמים, שיספקו על ידי שחקנים חדשים, חוץ בנקאיים במטרה לעודד תחרות בתחומי הבנקאות. יחידת פיקוח על מוצרים פיננסיים – העוסקת באסדרת תחום ניהול קרנות הנאמנות, בדיקת תשקיפים ודיווחים של הקרנות, פרסום חוזרים, טיפול בהיבטי ממשל תאגידי, מתן אישורים למינוי מנהל קרן ונאמן לקרן ומתן היתרי שליטה לקרנות. יחידת פיקוח על בעלי רישיון – העוסקת בפיקוח על אלפי בעלי הרישיון לפי חוק הייעוץ, במטרה

לוודא התנהלות הוגנת ומקצועית כלפי הלקוחות. יחידת הייעוץ המשפטי – המרכזת את הפעילות המשפטית של המחלקה. היחידה לפיתוח חדשנות פיננסית – העוסקת במחקר מוצרים ושירותים פיננסיים לשם פיתוח שוק, והעמקתו בכל הנוגע למוצרי השקעה ולשירותים פיננסיים חדשים. היחידה לטכנולוגיה ולניתוח נתונים – המרכזת את הטיפול במידע, במחשוב תהליכים ובכל ההיבטים הטכנולוגיים של פעילות המחלקה, לרבות היבטים טכנולוגיים של פיתוח שוק.

המחלקה לפיקוח על הבורסה וזירות סוחר

המחלקה אמונה על האסדרה של פעילויות הבורסה, המסלקות, זירות הסוחר ועל הפיקוח עליהן. המחלקה שמה דגש בעבודתה על ניהול התקין וההוגן של הבורסה המרכזת חלק ניכר מן הפעילות בשוק ההון. המחלקה מטפלת בבקשות הבורסה לשינויים בתקנון ובהנחיות, עורכת בקרה שוטפת על עבודת הבורסה ופועלת לקידום פעילותה, לפיתוחה ולהרחבתה. כמו כן, מפקחת המחלקה על מערכות הסליקה של ניירות הערך, לרבות בחינת העמידה בחובות ובדרישות המוטלות על מערכות התשלומים והסליקה, על פי סטנדרטים בינלאומיים מקובלים. עוד מפקחת המחלקה על ניהולן התקין וההוגן של זירות הסוחר, לרבות טיפול בבקשות רישיון של הזירות, בחינת המוצרים שהן מציעות ועל התנהלותן התקינה.

מחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר

המחלקה אמונה על שמירת שוק הון הוגן ועל תקינות המסחר. לצורך כך, פועלת המחלקה לאתר ולחשוף פעילות עבריינית בשוק ההון ונוקטת פעולות אכיפה. בכלל זה, היא עורכת בקרת מסחר שבמסגרתה נבדקת פעילות חריגה במסחר בבורסה, וכן מאותרות ומנותחות תופעות ומגמות במסחר. המחלקה מנהלת הליכי חקירה לבדיקת חשדות לעבירות פליליות בשוק ההון, וכן הליכי בירור מנהלי לבדיקת חשדות להפרות מנהליות בשוק ההון. החקירות הפליליות עוסקות בעבירות

על דיני ניירות ערך, בעבירות על חוק העונשין ובעבירות על חוק איסור הלבנת הון, במסגרת המאבק למיגור הפשיעה הכלכלית. המחלקה מקיימת שיתופי פעולה עם גופי אכיפה בישראל, כמו גם עם רשויות אכיפה במדינות אחרות ובכלל זאת חיקורי דין של רשויות זרות, בהתאם לאמנות שעליהן חתומה הרשות.

מחלקת אכיפה מנהלית

המחלקה אמונה על פעילות האכיפה בערוץ המנהלי המאפשר להתאים ביעילות ובדייקנות את הליך האכיפה לחומרת ההפרה. המחלקה מתפקדת כזרוע התביעה המנהלית ברשות. היא בוחנת באופן מעמיק חומר המועבר אליה ממחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר, ומגבשת כתבי טענות מנהליים. כחלק מהעבודה השוטפת במחלקת האכיפה המנהלית, נערכת גם בחינה של תיקים פליליים שנסגרו. אם חומר הראיות בתיק שהועבר מהפרקליטות מבסס חשד לעבירה מנהלית, מועברת המלצה ליושבת ראש הרשות לפתוח בהליך מנהלי בתיקים הנ"ל. המחלקה גם מרכזת את הליכי העיצומים הכספיים, מנהלת אותם ומעורבת בנושאים שוטפים ורוחביים בתחום האכיפה.

מחלקת ניירות ערך בפרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)

המחלקה פועלת בתוך פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) ובהנחיית פרקליטות המדינה והיועץ המשפטי לממשלה. המחלקה מתמחה בליטיגציה פלילית, על כלל היבטיה, בתיקים שנחקרו במחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר, מקצתם בשיתוף משטרת ישראל או רשות המיסים. מתוקף מעמדה כמחלקה היושבת בתוך פרקליטות מחוז תל אביב נתונות בידיה סמכויות נרחבות להעמדה לדין, וכתבי האישום שבטיפול עוסקים בעבירות ניירות ערך, בעבירות על חוק העונשין, בעבירות על חוק איסור הלבנת הון ועבירות מס. המחלקה מומחית בטיפול בעבירות בתחומים אלה המתבצעות בסביבת חברות ציבוריות או בקשר עם המסחר בבורסה.

ככלל, כתבי האישום שבטיפול המחלקה מוגשים למחלקה הכלכלית שבבית המשפט המחוזי. מחלקת ניירות ערך בפרקליטות מיומנת גם בטיפול בערעורים המוגשים לבית המשפט העליון על החלטות בית המשפט המחוזי באותם תחומים. למחלקה ידע רב וניסיון רב בטיפול בתיקים בעלי היבטים מגוונים – חשבונאיים וכלכליים. כמו כן, המחלקה מומחית בהעמדה לדין של תאגידים, והיא מעורבת בייעוץ רוחבי בתחום זה למשרד המשפטים ובייצוג הפרקליטות במסגרות שונות.

מחלקת ביקורת והערכה

המחלקה מבצעת ביקורות במרבית התחומים שהרשות מפקחת עליהם ובכללם: מנהלי קרנות, נאמנים, זירות סוחר, מנהלי תיקי השקעות, מערך הייעוץ בבנקים ותאגידים מדווחים. הביקורות מתמקדות בבחינת הציות של הגופים המפוקחים להוראות הדין וכן ניתן בהן דגש על היבטי ממשל תאגידי, על היבטים שונים של טכנולוגיית המידע ועל יישום הוראות איסור הלבנת הון ומימון טרור, בהתאם לרלוונטיות הנושא. בביקורות בתאגידים מדווחים נבחנים היבטים משפטיים, חשבונאיים והערכות שווי. כמו כן, מטפלת המחלקה באופן רוחבי בתחום המיזמים שאינם מפוקחים – מיזמים עסקיים המעלים שאלות באשר לעמידתם בדרישות הדינים הרלוונטיים המצויים בפיקוח הרשות. המחלקה כפופה למנהל הכללי של הרשות.

המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי

המחלקה אמונה על הטיפול בכל ההיבטים הבינלאומיים של עבודת הרשות ופועלת ליישום אסטרטגיית הרשות, להתאמת פעילותה לתהליכי הגלובליזציה ולפתיחת שוק ההון הישראלי לשוקי העולם המזבילים. המחלקה מקדמת הטמעה של סטנדרטים בינלאומיים בדיני ניירות הערך הישראליים לשם הגברת האטרקטיביות של השוק המקומי בקרב משקיעים וחברות זרות, ופועלת בדרכים מגוונות לקידום כניסתם של גורמים פיננסיים בינלאומיים מזבילים. כמו כן, המחלקה היא משותפת פעילה בעיצוב המדיניות של ארגון

הגג של רשויות ניירות ערך העולמי, ואחראית לשיתופי הפעולה המתהדקים בין גופי הפיקוח והאכיפה בתחום ניירות הערך בעולם.

מחלקת מחקר, פיתוח וייעוץ כלכלי ואסטרטגי

המחלקה אמונה על המחקר, על הפיתוח ועל הייעוץ הכלכלי והאסטרטגי התומך בפעילותה של הרשות. הייעוץ שמספקת המחלקה מבוסס על כמה יסודות: מעקב שוטף אחר שוק ההון ואחר ההתפתחויות הכלכליות בישראל ובעולם; בחינת ההשפעות של החלטות ושל אירועים נקודתיים הנוגעים לעבודת הרשות או לשוק ההון; ומחקר גנרי של המחלקה בנושאים שלהם השפעה רוחבית על שוק ההון. פעילות המחלקה מתבצעת באמצעות מאגרי נתונים ומדדים ממוחשבים שהיא מפתחת ומתחזקת. כמו כן, אחראית המחלקה לפיתוחן של מערכות ייעודיות תומכות החלטה.

מחלקת ארגון, כספים ומשאבי אנוש

המחלקה אמונה על הניהול הכספי של הרשות, על ניהול מערך משאבי האנוש ועל ניהול תחום הרכש וההתקשרויות המקצועיות. בתחום הניהול הכספי אחראית המחלקה למערך גביית האגרות, לתקציב השנתי, לאישור תקציבים מול משרד האוצר, מול ועדת הכספים של הכנסת ועוד. בתחום מערך משאבי האנוש, אחראית המחלקה לתקני כוח אדם ולאיושם, לשכר, להסכמי עבודה, לתנאי העבודה, למסלולי הקידום, להדרכות מקצועיות ולרווחת העובדים. בתחום הרכש וההתקשרויות המקצועיות עוסקת המחלקה בניהול המשאבים החומריים של הרשות. כמו כן, עוסקת המחלקה בתחומי הביטחון והבטיחות. המחלקה כפופה למנהל הכללי של הרשות.

דרכי התקשרות

להלן דרכי ההתקשרות עם הרשות, ובכלל זה עם הממונה על פניות הציבור

אפשר לפנות לרשות באמצעות שליחת **טופס אלקטרוני** המפורסם באתר האינטרנט של הרשות.

כתובת דואר: רשות ניירות ערך, כנפי נשרים 22, ירושלים 9546434

מס' טלפון: 02-6556555

פנייה לממונה על חופש המידע

להגשת בקשה לפי חוק חופש המידע ושאלות בנושא, אפשר לפנות לממונה על יישום החוק ברשות -

עו"ד חוה בינשטוק.

דוא"ל: hofeshmeida@isa.gov.il

מס' טלפון: 02-6556456

פנייה ליחידות נוספות המעניקות שירות לציבור

פנייה ליחידות נוספות המעניקות שירות לציבור אפשרית באמצעות **אתר האינטרנט של רשות ניירות ערך**.⁴

אתם מוזמנים לעקוב אחר פעילות הרשות ברשתות החברתיות

ערוץ היוטיוב
רשות ניירות ערך

ערוץ הלינקדאין
Israel Securities Authority

ערוץ הפייסבוק
רשות ניירות ערך /
Israel Securities Authority

ערוץ הטלגרם
רשות ניירות ערך

ערוץ האינסטגרם
israelsecurities / רואים שהשקעת

ערוץ הטוויטר
רשות ניירות ערך / SecuritiesIL

מידע על אודות פעילותה של הרשות מתפרסם וזמין לעיון הציבור באתר האינטרנט של הרשות בכתובת:

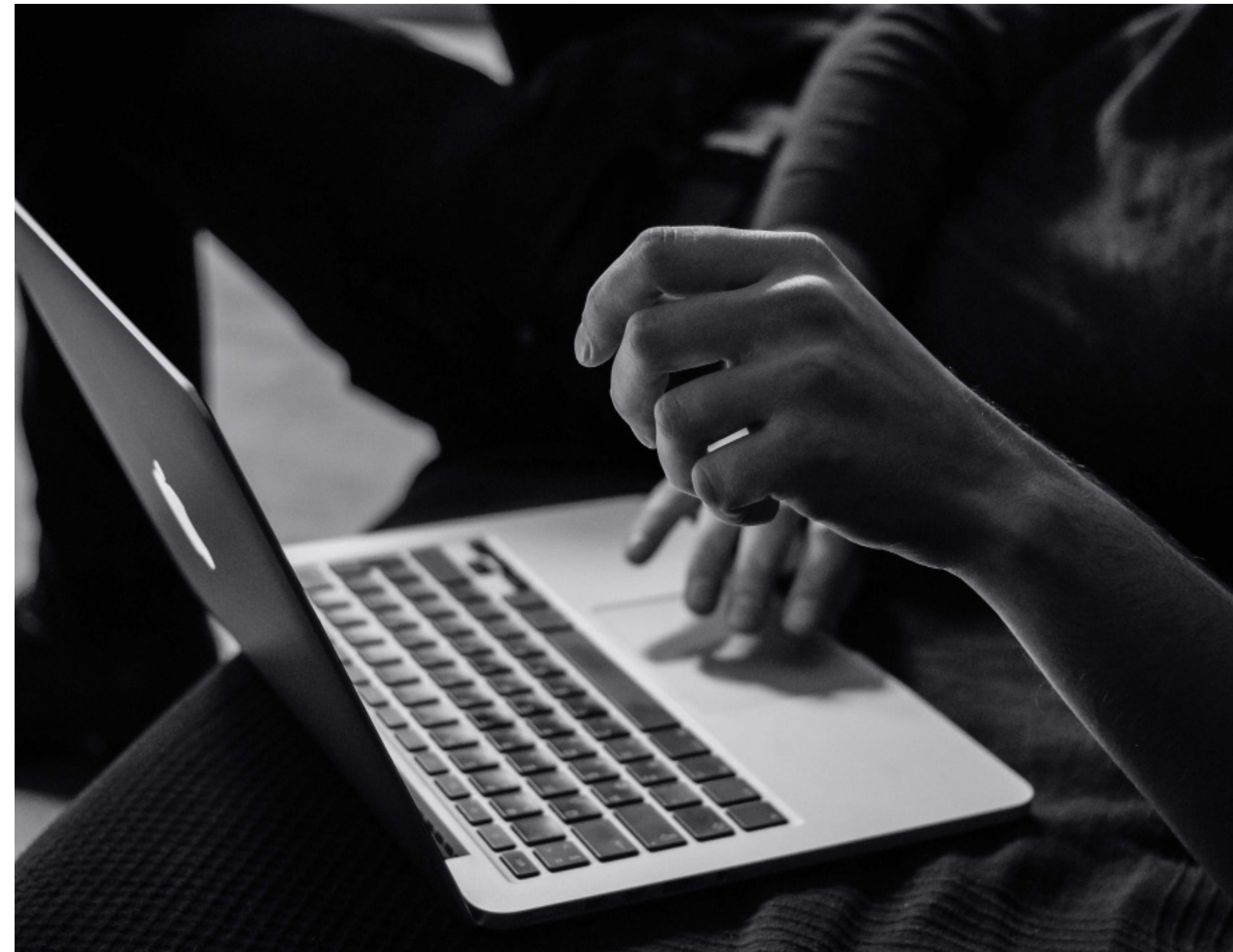
<https://www.new.isa.gov.il>

4 פניות בנושאים נוספים כגון: קו ישיר למסירת מידע, מידע על יועצים ומידע בנושאי רישוי.

מחלקת מערכות מידע

המחלקה אמונה על ייזום, על הקמה ועל טיפול בכל מערכות המחשוב של הרשות - הפנימיות המשרתות את עובדי הרשות, ואלו המעניקות שירות לציבור הרחב ולגופים המפוקחים. המחלקה מנהלת מספר רב של פרויקטי פיתוח ותחזוקה של מערכות מיחשוב ומידע, מנהלת את נושא אבטחת המידע ותשתיות

המיחשוב הפנימיות, שותפה לקביעת אסטרטגיית המחשוב והמידע של הרשות ומבצעת אותה על פי תוכנית העבודה השנתית. בנוסף, מסייעת המחלקה למחלקות הרשות בנושאים פיקוחיים המושפעים מטכנולוגיות. המחלקה כפופה למנהל הכללי של הרשות.

פרק ב'

נתוני השוק מהשנה החולפת

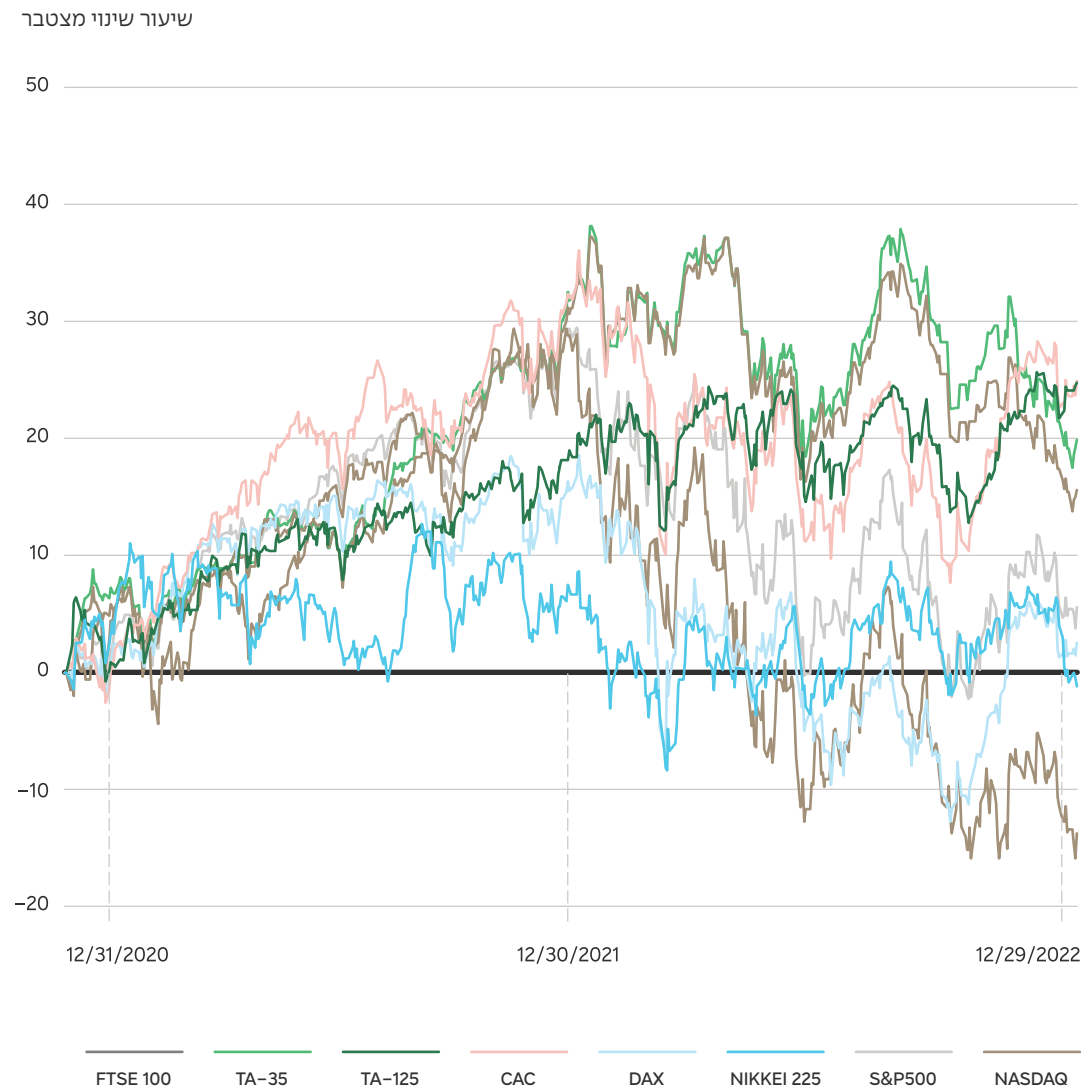
לפניכם נתונים המציגים את המגמות שאפיינו את שוק ההון בשנת 2022. מטרת הסקירה היא לספק תמונה כללית המשקפת את היקף הפיקוח של הרשות ואת המגמות הבולטות בשוק ההון.

תשואות מדדי המניות המובילים בהשוואה בינלאומית

בעוד שנת 2021 הייתה שנה חיובית במיוחד בשווקים העולמיים ובשוק הישראלי בפרט, שבה נמשכה המגמה החיובית שנבעה מן היציאה המהירה ממשבר הקורונה, שנת 2022 הציגה כבר מראשיתה תמונה הפוכה. האינפלציה הגואה ברחבי העולם שהחלה עם משבר האנרגיה באירופה שיצרה המלחמה באוקראינה והחוסרים בהיצע שנבעו מעומסי שינוע והתפרצות הביקושים לאחר משבר הקורונה, גרמו לבנקים המרכזיים להעלות בחדות את הריבית. תהליכים אלה, בין היתר, הביאו משקיעים רבים להפחית את רמת הסיכון בתיקם ולמכור נכסי סיכון כמו מניות ואיגרות חוב קונצרניות. למעשה, שנת 2022 הייתה השנה שבה נכסי הסיכון הניבו את הביצועים הגרועים ביותר מאז שנת 2008, ובשונה ממשברים קודמים, איגרות החוב הממשלתיות לא סיפקו בה חוף מבטחים. מדד ת"א 125, שעלה בשנת 2021 בכ-31%, ירד בשנת 2022 בכ-12%. מגמה דומה בעוצמות שונות נצפתה גם במדדים המובילים בעולם. כך, למשל, במדדים המובילים בארה"ב שבשנת 2021 עלו בשיעור דומה (מעט נמוך יותר), נרשמו ירידות ניכרות של כ-18% (NTR) ב-S&P 500 וכ-32% ב-Nasdaq 100. בין המדדים באירופה נצפתה שונות ניכרת, וה-FTSE הבריטי סיים את השנה בעלייה של אחוזים בודדים.

תשואה מצטברת של מדדים מובילים בעולם מראשית שנת 2021*

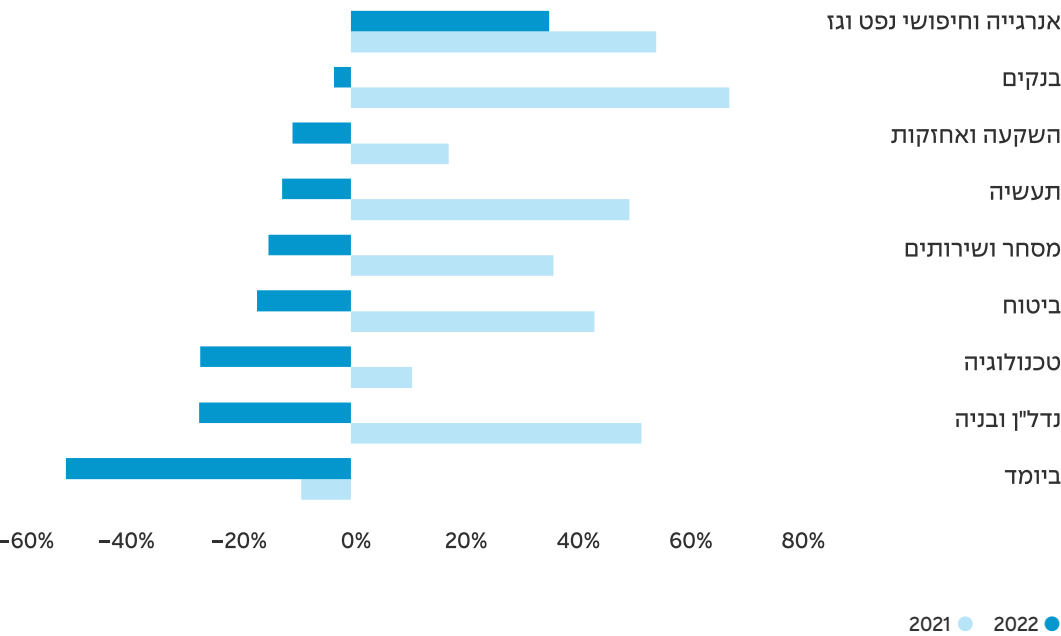
* Net Total Return (כולל דיבידנדים) במטבע מקומי.

מקור הנתונים: Bloomberg

תשואה בחלוקה לענפים

בעוד הירידות בשוק השפיעו על מרבית המניות הנסחרות בבורסה, ניכרים פערים בין הענפים השונים. כך, למשל, ענף האנרגיה היה היחיד שבהמשך למגמה בשנת 2021 השיג עלייה ממוצעת של מעל 30% בשנת 2022, עקב העלייה במחירי האנרגיה בעולם. ענף הבנקים חווה ירידה מתונה של כ-3% בממוצע, לאחר עלייה של מעל 60% בשנה שעברה. מנגד, ענף הביומד חווה ירידה ממוצעת של כ-50%, לאחר שנרשמה בו ירידה גם בשנת 2021. עוד ענפים שחוו השנה ירידות ניכרות, של מעל 20%, הם ענפי הנדל"ן והטכנולוגיה. שני ענפים אלה השיגו בשנה שעברה עליות ניכרות והושפעו רבות מן השינויים בתנאי המקרו שתוארו לעיל, כל אחד מסיבותיו הוא.

תשואה שנתית במדדים הענפיים במניות, 2021–2022

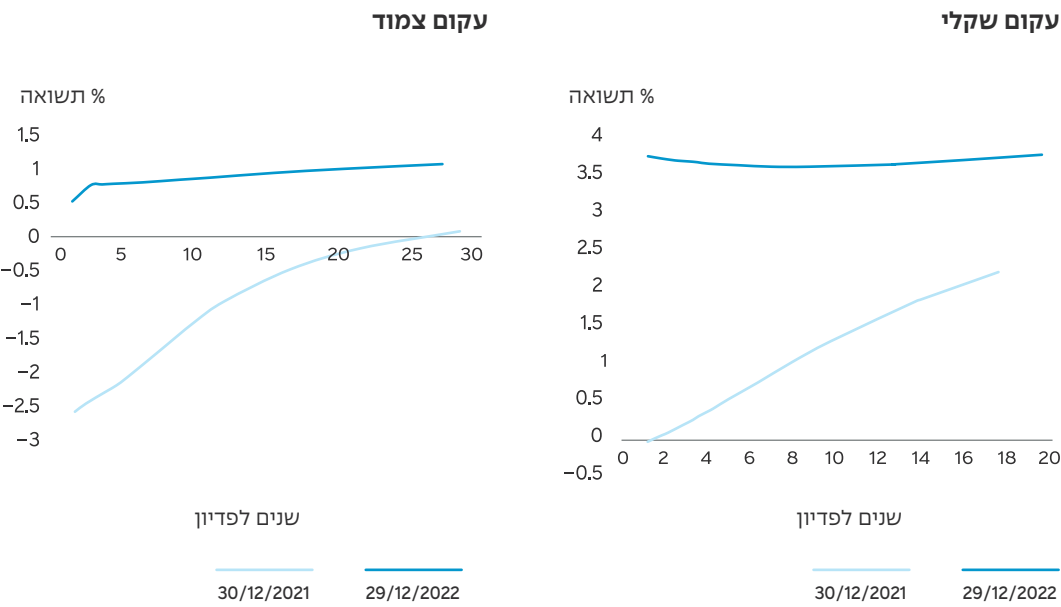

התפתחויות בשוק איגרות החוב

איגרות חוב ממשלתיות

בהתאם לסביבת המקרו המשתנה, ובכלל זאת השינויים התדירים בציפיות האינפלציה והעלאות הריבית האגרסיביות של הבנקים המרכזיים, נרשמו בתשואות לפדיון של איגרות החוב הממשלתיות עליות ניכרות בשנת 2022.

לכל אורכם של העקומים הממשלתיים (הצמוד והשקלי) עלו התשואות באופן ניכר (מה שהתבטא בירידות ניכרות בשערי איגרות החוב).⁵ כמו כן, בשל ציפיית השוק לעליית ריבית בטווח הקצר ולהורדות ריבית בטווח הארוך, עלו התשואות בחלקו הקצר של העקום יותר מן התשואות בחלקו הארוך של העקום, ואף הביאו לתופעת "היפוך" העקום השקלי – מצב שבו התשואה לפדיון בטווח הקצר גבוהה יותר מן התשואה לפדיון בטווח הארוך. כך, למשל, איגרת חוב שקלית בעלת טווח פדיון של קצת יותר משנתיים נסחרה בסוף השנה בתשואה לפדיון של 3.77% (לעומת כ-0.6% בסוף שנת 2021), ואילו איגרת חוב שקלית בעלת טווח פדיון של קצת פחות מעשר שנים נסחרה בתשואה לפדיון של 3.57% (לעומת כ-1.2% בסוף שנת 2021). תופעה דומה, ואף קיצונית יותר, התרחשה גם במדינות אחרות, כמו ארה"ב.

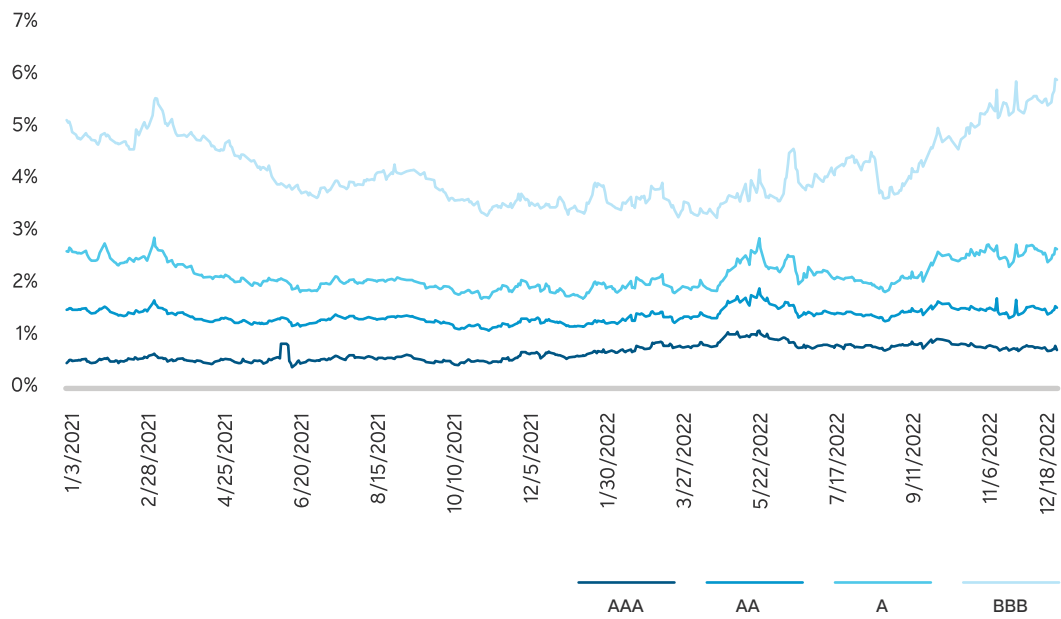

5 העקום הוא תיאור גרפי של תשואות איגרות החוב של אותו המנפיק (במקרה זה ממשלת ישראל), על פני טווח הזמן לפדיון של כל איגרת, בנקודת זמן מסוימת.

איגרות חוב קונצרניות

בהתאם לעלייה בתשואות איגרות החוב הממשלתיות, עלו גם תשואות איגרות החוב הקונצרניות. מעבר לכך, עלו במהלך השנה האחרונה גם מרווחי התשואה מהעקום הממשלתי של איגרות החוב הקונצרניות, בכל רמות הדירוג.⁶ עם זאת, בדירוגים הגבוהים (בקבוצות AAil-AAil) חלה עלייה מתונה במרווחים, והן נשארו ברמות דומות לרמות שבהן הן נסחרו בשנת 2021 (AAil סביב 1.5% מתחת לאחוז אחד בממוצע).⁷ העלייה הגבוהה ביותר במרווחים התרחשה בדירוגים הנמוכים יותר, המשקפים סיכון גבוה יותר. בקבוצת ilBBB נשקו המרווחים לקראת סוף שנת 2022 לכ-6% בממוצע, לעומת כ-3.5% בתחילת השנה. הענפים העיקריים בהם עלו המרווחים באופן ניכר בקבוצה זו, הם ענפי הנדל"ן והאשראי החוץ בנקאי.

התפתחות מרווחי התשואה של איגרות חוב קונצרניות בישראל במשך חיים ממוצע (מח"מ) מעל שנה, לפי קבוצות דירוג (בסולם המקומי), 2022-2021

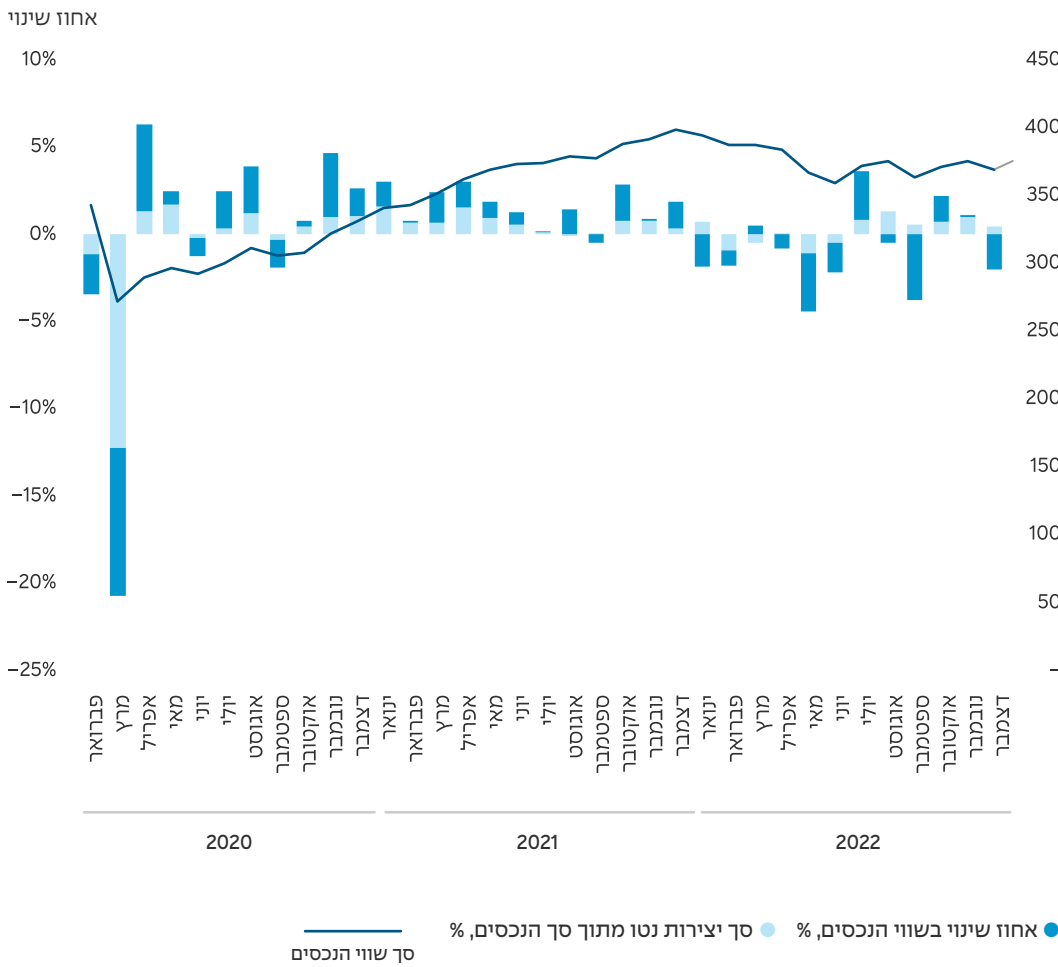
6 מרווח התשואה מחושב לפי ההפרש בין תשואת האג"ח הקונצרנית לתשואה המקבילה באותו המח"מ על עקום התשואות הממשלתי, ומעריך את רמת הסיכון המיוחסת לחברה עצמה.

7 כל קבוצת דירוג כוללת את שלושת הסימנים סביב אותו הדירוג. למשל, קבוצת A כוללת את הדירוגים A+, A, A-.

קרנות הנאמנות

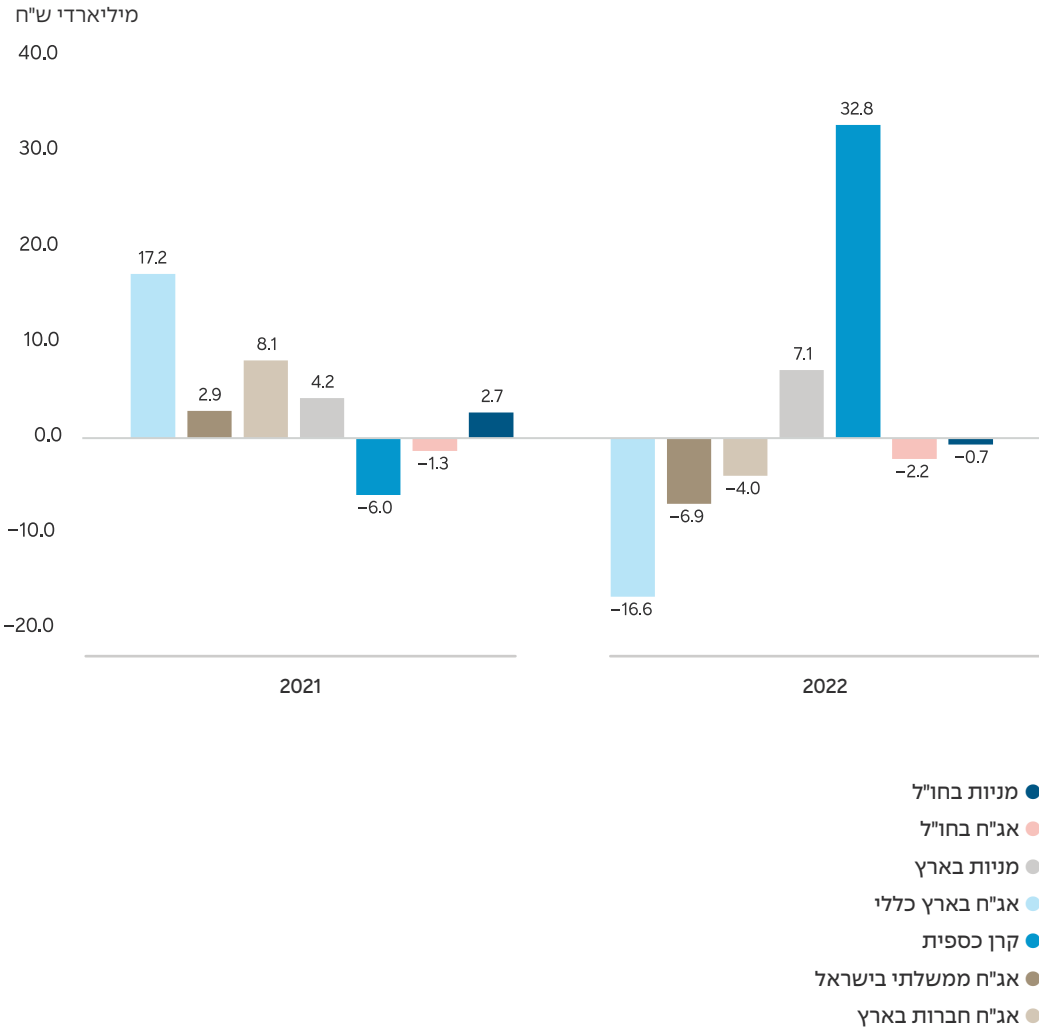
סך שווי הנכסים של ענף קרנות הנאמנות הסתכם נכון לסוף שנת 2022 בכ-369 מיליארד ש"ח – הנמוך בכ-30 מיליארד ש"ח בהשוואה לסוף שנת 2021. הירידה בשווי הנכסים נבעה בעיקרה מן הירידות בשווקים. במקביל, במהלך השנה דווקא נרשמו יצירות נטו (סך יצירות פחות סך פדיונות) של כ-9.4 מיליארד ש"ח.

סך שווי הנכסים בקרנות נאמנות ושיעור השינוי בנכסים, בחלוקה ליצירות נטו ולשינוי בשווי הנכסים, 2022-2021

מרבית היצירות נרשמו בקרנות הכספיות, שהיו אלטרנטיבה להפקדת הכספים בפקדונות הבנקאיים, והפכו אטרקטיביות יותר ככל שעלתה ריבית בנק ישראל. באפיק זה נרשמו בשנת 2022 יצירות נטו של 32.8 מיליארד ש"ח. לעומתן, במרבית אפיקי ההשקעה של הקרנות נרשמו פדיונות. בקרנות איגרות החוב הכלליות, שהן האפיק הגדול ביותר (כ-85 מיליארד ש"ח נכסים מנוהלים), נרשם היקף הפדיונות הגדול ביותר – כ-16.6 מיליארד ש"ח פדיונות נטו (לעומת יצירות נטו של 17.2 מיליארד ש"ח, בשנה שעברה). עם זאת, דווקא קרנות המניות בישראל שמרו על יצירות חיוביות של 7.1 מיליארד ש"ח נטו (שחלו בעיקר במחצית הראשונה של השנה).

סך יצירות נטו בשנה לפי סיווגים עיקריים של קרנות הנאמנות, 2021–2022

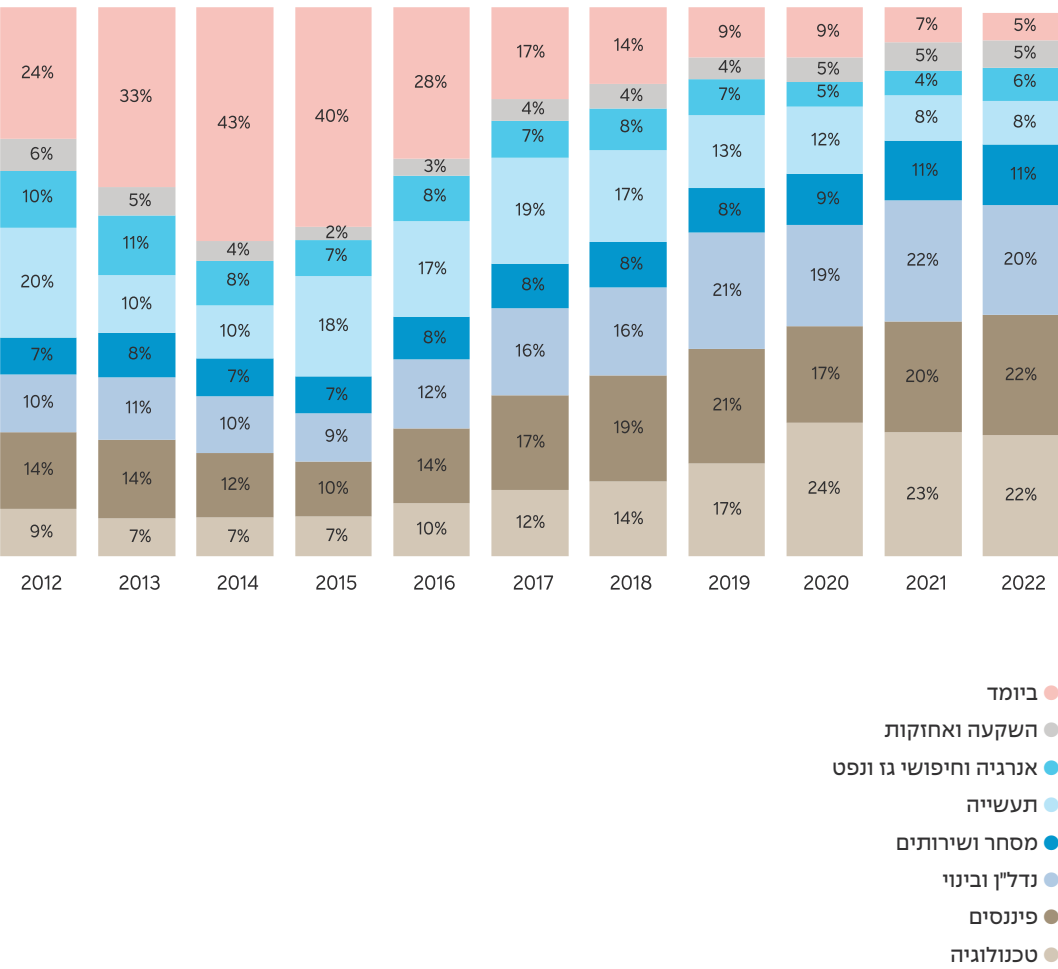

שווי השוק

בשנה האחרונה חלה ירידה של כ-15% בשווי שוק המניות ויחידות ההשתתפות בבורסה, שבסוף שנת 2022 עמד על כ-950 מיליארד ש"ח. על אף הירידה הניכרת השנה, חלה לאורך העשור האחרון עלייה של כ-57% בשווי השוק.

בעוד בתמהיל הענפי לא חל שינוי ניכר בשנה האחרונה, על פני העשור האחרון חלו תמורות משמעותיות. נתחו של ענף הביומד הצטמצם משיא של 43% בשנת 2014 לכ-5% בלבד בשנת 2022, ונתח ענף התעשייה קטן מ-20% בשנת 2012 לכ-8% בשנת 2022. לעומת זאת, נתח ענף הטכנולוגיה גדל מפחות מ-10% עד שנת 2016, לכ-22% בשנת 2022, בעיקר הודות לגל ההנפקות שהתרחש לאחר משבר הקורונה. גם ענפי הפיננסים והנדל"ן תופסים כיום נתח משמעותי יותר והגיעו לכ-22% ו-20% בהתאמה.

פילוח ענפי של שווי שוק המניות ויחידות ההשתתפות בשנים 2012–2022

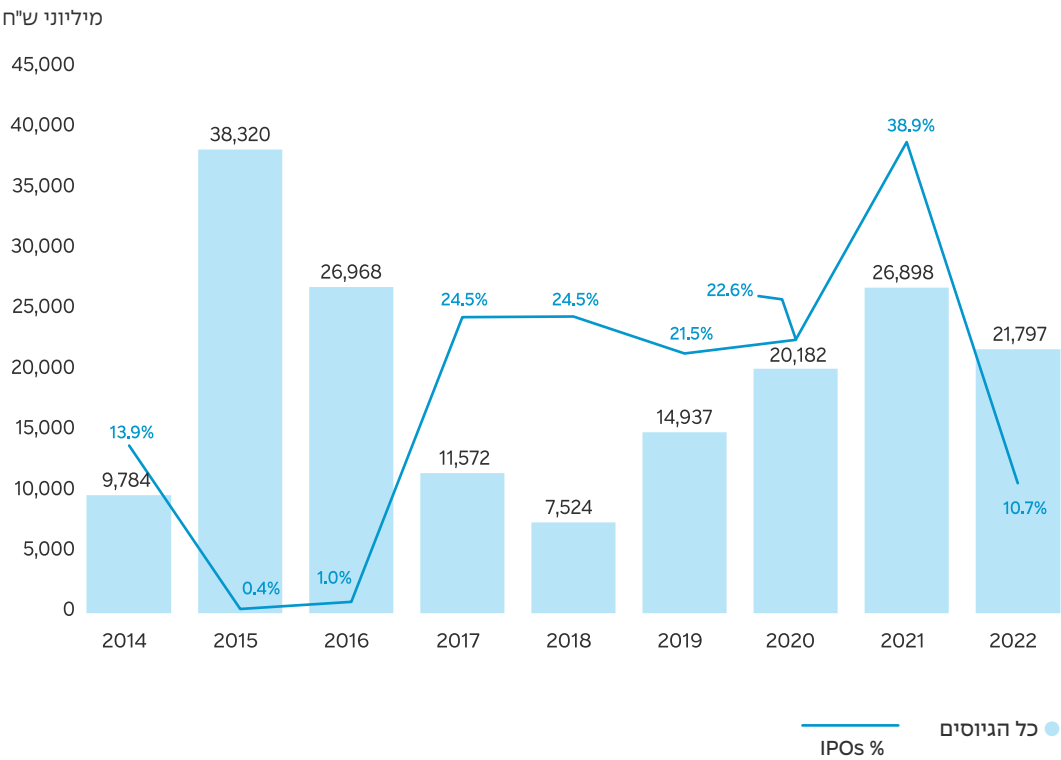

השוק הראשוני בשנת 2022

שוק המניות – גיוסי הון

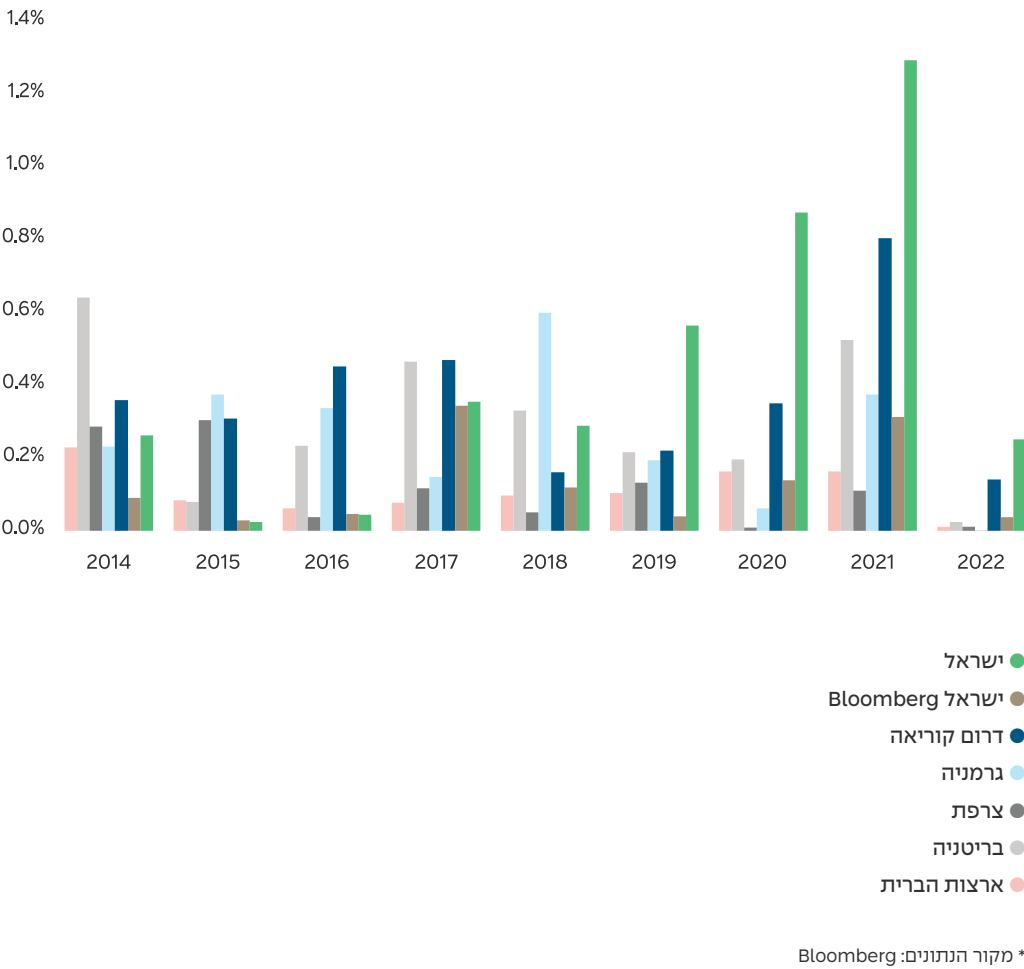
ההנפקות בשוק המניות הסתכמו בכ־22 מיליארד ש"ח, שהם 19% פחות מהיקף הגיוסים בשנת 2021 – מתוכן 13 הנפקות ראשוניות של חברות בשווי של כ־2.3 מיליארד ש"ח, שהם כ־11% מסך ההנפקות. כמחצית מן ההנפקות הראשוניות (שש חברות) הן של חברות מתחום הטכנולוגיה. נתונים אלה נמוכים משמעותית מנתוני השנתיים האחרונות, שהתאפיינו בעלייה משמעותית בהיקף ההנפקות הראשוניות, בייחוד בתחום הטכנולוגיה.

סך היקף הגיוסים במניות וביחידות ההשתתפות בשנים 2022–2014

בשלוש השנים שקדמו לשנת 2022 גדל משמעותית שיעור ההנפקות הראשוניות מסך שווי שוק המניות המקומי, אך בשנת 2022 רמת השיעור דומה לרמתו בשנים 2017–2018. עם זאת, בשנה זו שיעורן נותר גבוה בהשוואה למדינות מפותחות אחרות כמו ארה"ב, גרמניה, בריטניה, צרפת, ודרום קוריאה.

שווי הנפקות ראשוניות (IPOs) כאחוז מסך שווי שוק המניות, לפי מדינות, בשנים 2022–2014*

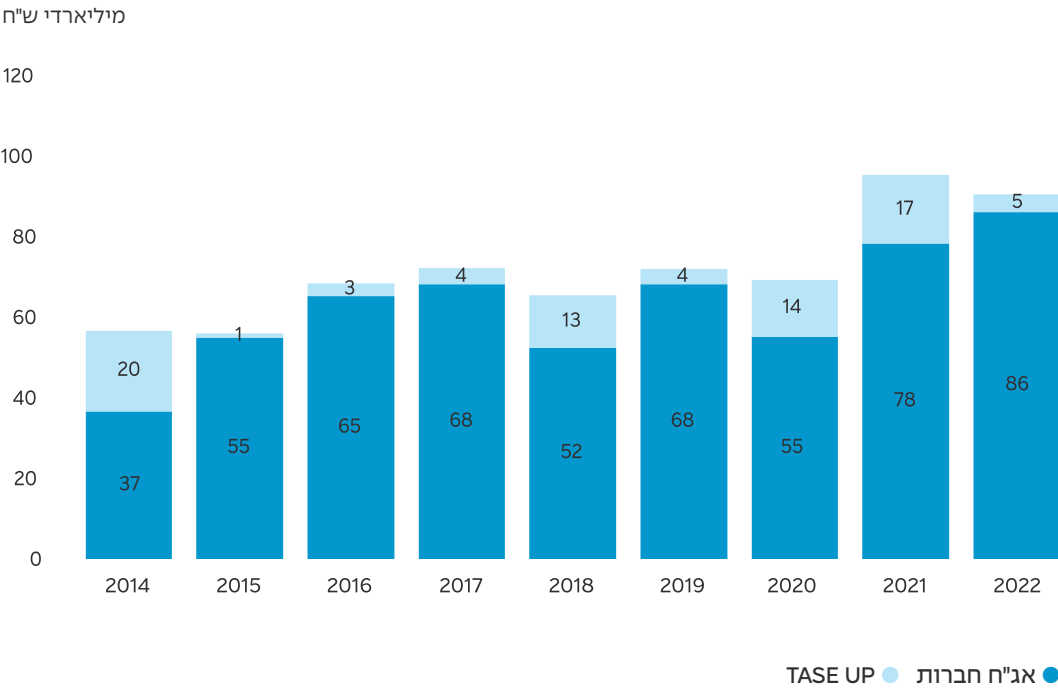

ישראל
ישראל בלומברג
דרום קוריאה
גרמניה
צרפת
בריטניה
ארצות הברית
* מקור הנתונים: Bloomberg

הנפקות איגרות חוב קונצרניות סחירות – גיוסי חוב

בשנת 2022 הסתכמו גיוסי איגרות החוב הקונצרניות בשווי כולל של כ־91 מיליארד ש"ח שהנפיקו 144 חברות. סך היקף גיוסי איגרות החוב הקונצרניות דמה השנה להיקפו אשתקד (אשר הסתכם ב־95 מיליארד ש"ח), והיה גבוה בכ־30% מהיקף הגיוסים השנתי בחמש השנים שלפני כן (כ־60–70 מיליארד ש"ח בשנה). יותר מכ־85% מהיקף ההנפקות בוצעו בדירוגים ila – ומעלה, לפי הדירוג הישראלי.

סך גיוסי הון באיגרות חוב קונצרניות סחירות בשנים 2014–2022

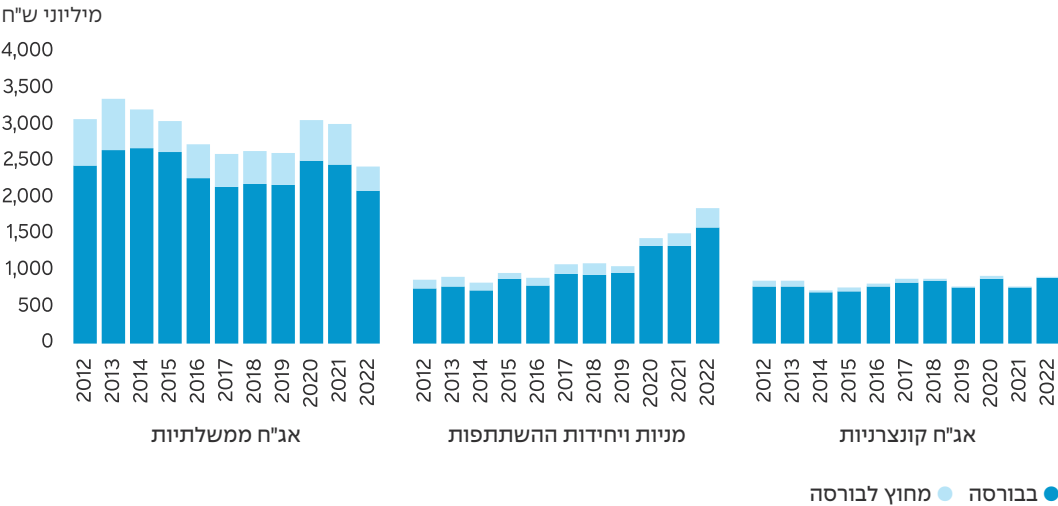

התפתחויות במחזורי המסחר בבורסה ובמדדי הנזילות

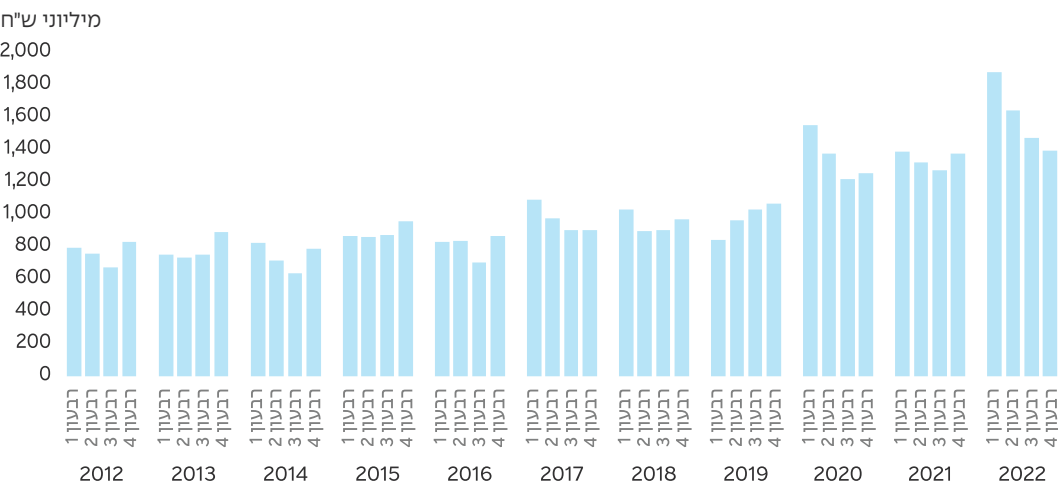
בשנת 2022 המשיכה מגמת העלייה במחזורי המסחר במניות וביחידות ההשתתפות. **ממוצע סך מחזור המסחר היומי במניות וביחידות ההשתתפות עלה ב־22%** לעומת שנת 2021, בכ־74% לעומת שנת 2019, ועמד על כ־1.86 מיליארד ש"ח (1.61 מיליארד ש"ח, ללא המסחר מחוץ לבורסה)⁸. עם זאת, עיקר העלייה התקיימה במחצית הראשונה של השנה. לאורך השנה חלה ירידה הדרגתית במחזורים, וברבעון האחרון נרשמו רמות דומות לרמות שנרשמו ברבעון האחרון של השנה שעברה.

מחזורי המסחר באיגרות החוב הממשלתיות ירדו בכ־20% לעומת שנת 2021, והסתכמו בממוצע יומי של כ־2.4 מיליארד ש"ח. מחזורי המסחר באיגרות החוב הקונצרניות הסחירות ירדו בכ־17% בהשוואה לשנת 2021, ועמדו על כ־920 מיליון ש"ח ביום בממוצע – רמה דומה לרמה שנרשמה בשנת 2020.

ממוצע המחזור היומי בשנים 2012–2022 (לפי סוג נייר הערך)

ממוצע המחזור היומי במניות ויה"ש בשנים 2012–2022 (לפי רבעונים)

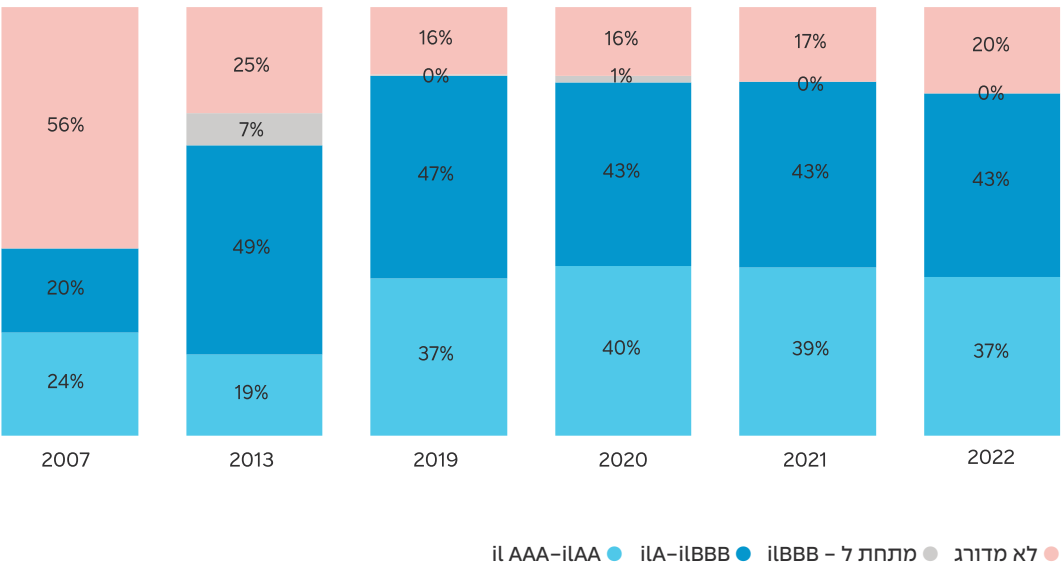

8 נתון זה אינו כולל מסחר יומי במוצרי מדדים על שוק המניות (קרנות סל) שבשנת 2022 הסתכם בממוצע של כ־421 מיליון ש"ח.

פעילות חברות הדירוג ושינויי הדירוגים בשוק איגרות החוב הקונצרניות⁹

בסוף שנת 2022 נסחרו בבורסה 717 סדרות של איגרות חוב קונצרניות. חברות הדירוג "מעלות" ו"מידרג" מדרגות כ־37% מן הסדרות בדירוג ilAAA-ilAA 43%. מן הסדרות בשוק מדורגות בדירוג ilA-ilBBB וכ־20% מהסדרות אינן מדורגות כלל. אפשר לראות כי עד לשנת 2019 חלה ירידה ניכרת באחוז הסדרות המדורגות בדירוג נמוך מ־ilBBB או שאינן מדורגות כלל. לעומת זאת, לאחריה ניכרת מגמה של עלייה בסדרות שאינן מדורגות, שהתחזקה גם בשנה האחרונה, שבה 20% מן הסדרות לא דורגו.

התפלגות סדרות איגרות החוב הקונצרניות לפי דירוג, בשנים 2007–2022

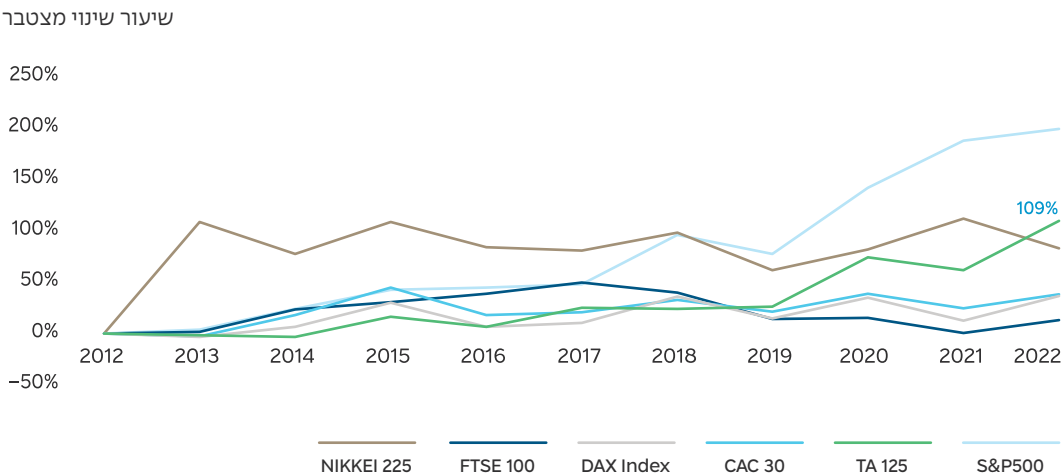

בסוף שנת 2022 הסתכם **שווי השוק** של איגרות החוב הקונצרניות הסחירות בכ־380 מיליארד ש"ח (ירידה של כ־1% לעומת אשתקד). בעשור האחרון שווי השוק של איגרות החוב הקונצרניות יותר מהכפיל את עצמו. בשנת 2022 שיעור של 60% משווי החוב הסחיר הכולל נמצא בדירוג ilAAA-ilAA – ירידה של שבע נקודות האחוז ביחס לשנה שעברה. כמו כן, שיעור של 32% משווי החוב הכולל הסחיר נמצא בדירוג ilA-ilBBB. 7% משווי החוב הקונצרני לא דורג כלל.

9 ההתייחסות היא לדירוג המקומי בלבד של חברות הדירוג "מעלות" ו"מידרג".

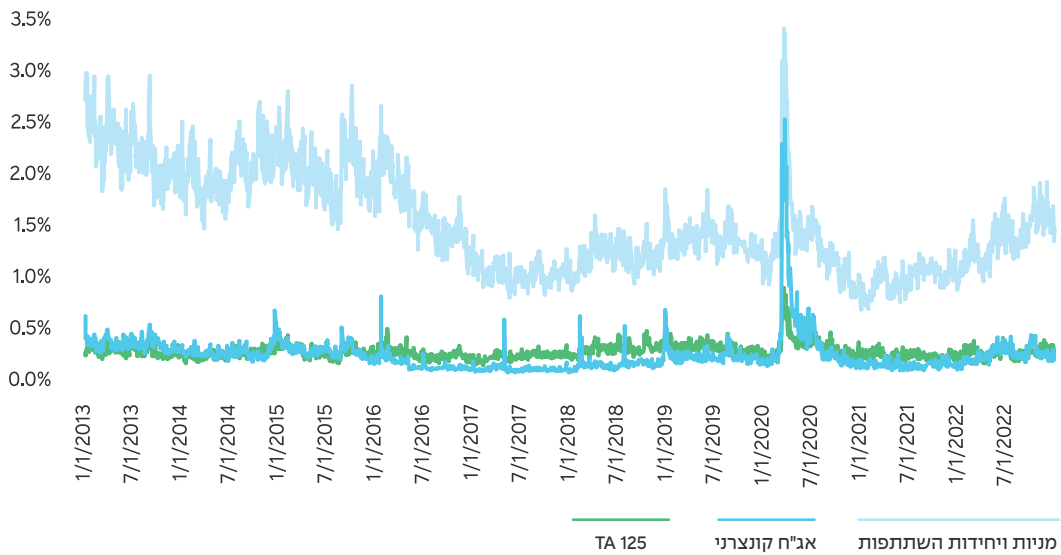
מגמת הגידול במחזורים בולטת גם בהשוואה בינלאומית. על פני העשור האחרון נראה כי עד שנת 2019 קצב הצמיחה במחזור המסחר הממוצע במדד ת"א 125 דומה למדדים מובילים באירופה ונמוך ממדד ה־S&P 500, אך בשנים האחרונות חל גידול משמעותי במחזור המסחר במדד ת"א 125, בעיקר ביחס למדדים האירופאיים.

השינויים במחזור היומי במדד ת"א 125 ביחס לשנת 2012, בהשוואה למדדים מובילים בעולם

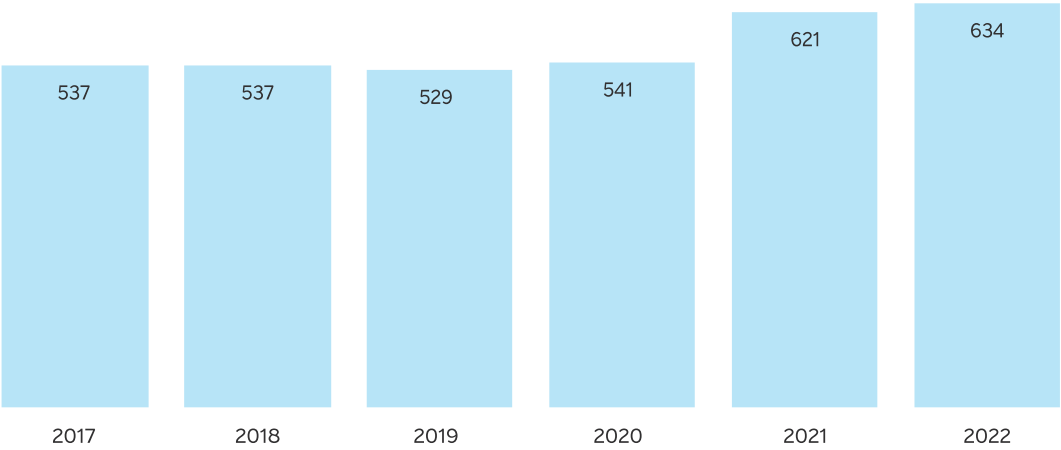
מרווחי הציטוטים (Bid-Ask), שהם אומדן נוסף לרמת הניילות בשוק, עלו בשנה האחרונה (נתון המצביע על ירידה בנזילות). בראייה היסטורית, חלה בשנים האחרונות ירידה במרווחי הציטוט החציוניים, ולאחר זינוק ברמתם בשיאו של משבר הקורונה הם הגיעו לרמות נמוכות ביחס לעבר. בשנתיים האחרונות עלה בהדרגה מרווח הציטוט החציוני במניות לרמה של כ־1.5%–2%, שהיא דומה ואף גבוהה במעט מן הרמות שנרשמו לפני משבר הקורונה. מגמה דומה התרחשה גם באיגרות החוב הקונצרניות, אך הן שומרות על מרווחי ציטוט חציוניים נמוכים בהרבה (פחות מ־0.5%). כך קורה גם במניות הגדולות יותר המיוצגות במדד ת"א 125.

חציון מרווח Bid Ask לפי סוג נייר בשנים 2013–2022

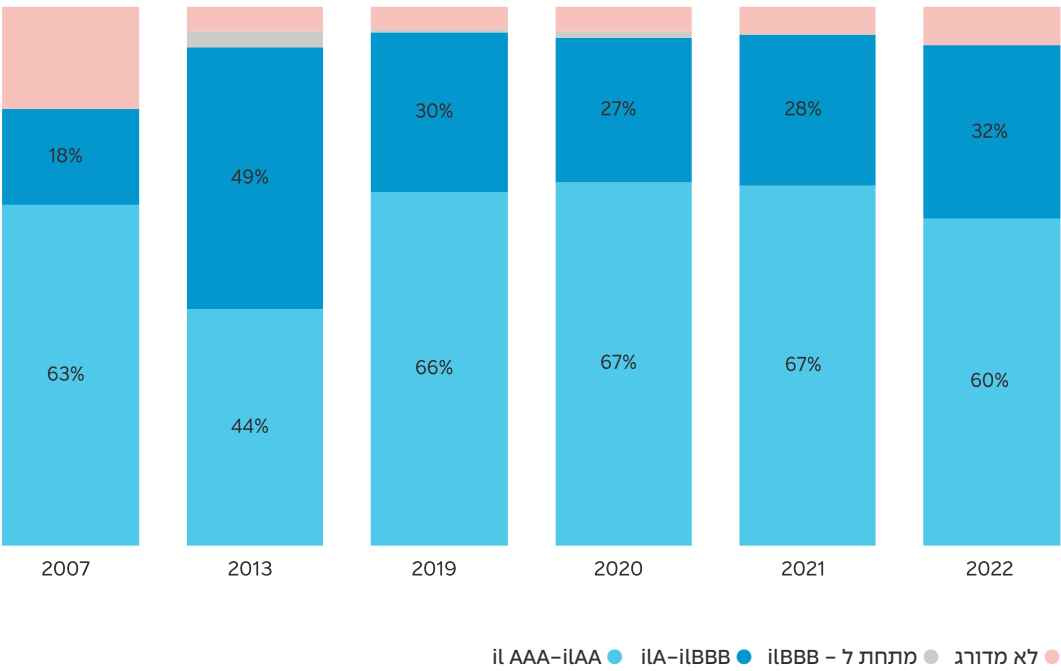
תאגידים נסחרים

מספר התאגידים הנסחרים בבורסה בשנים 2017–2022¹⁰

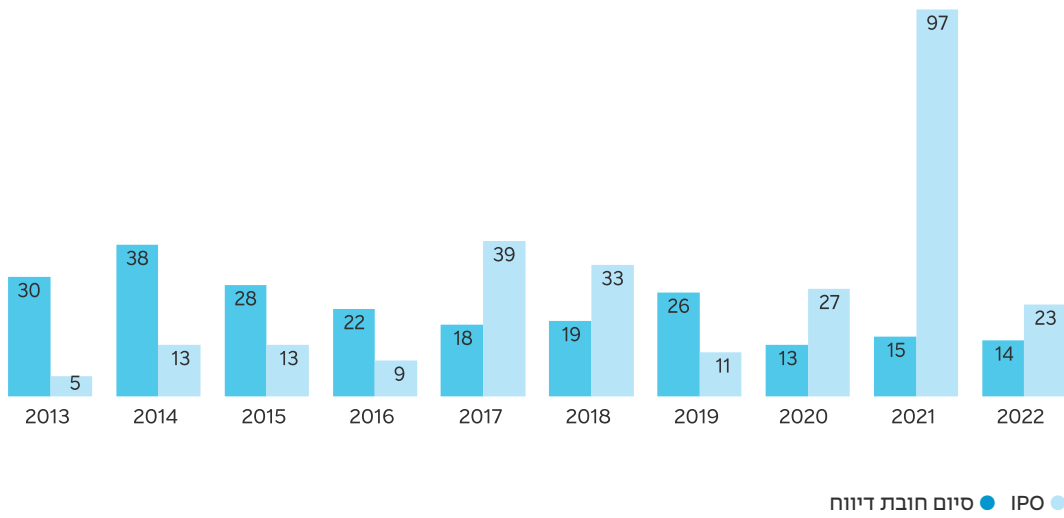
השינוי במספר התאגידים הנסחרים בבורסה במהלך השנים מושפע בעיקר מהנפקות ראשונות של חברות חדשות, ממחיקת חברות נסחרות, מהצעות רכש ומהפיכת תאגידים לפרטיים. עד לשנת 2019 לא חל שינוי מהותי במצבת התאגידים הנסחרים, ואילו בשנים 2020–2021 חל גידול ניכר בכמות החברות הנסחרות, בעיקר בשל עלייה משמעותית במספר החברות החדשות שהנפיקו לראשונה (IPOs) וקיטון במספר החברות שנמחקו ממסחר. בשנת 2022 נרשמה האטה משמעותית בקצב ההנפקות לראשונה. מספר החברות החדשות שהצטרפו לבורסה אומנם עלה בהשוואה לשנת 2021, אך שיעור הגידול היה נמוך בהרבה. במקביל לירידה בקצב הגידול בחברות החדשות, חל עוד קיטון במספר החברות שנמחקו מן המסחר. לצד התאגידים הנסחרים, יש עוד עשרות תאגידים מדווחים שאינם נסחרים בבורסה (בשל מחיקתם מן המסחר או מפני שמראש לא נרשמו למסחר).

התפלגות היקף החוב הקונצרני הסחיר לפי דירוג, בשנים 2007–2022

¹⁰ הנתונים נלקחו מתוך אתר הבורסה לניירות ערך תוך נטרול מנפיקות קרנות סל (בדוח לשנת 2021 מספר התאגידים הנסחרים כלל גם מנפיקות קרנות סל ובשנים 2016–2017 גם מנפיקות תעודות סל).

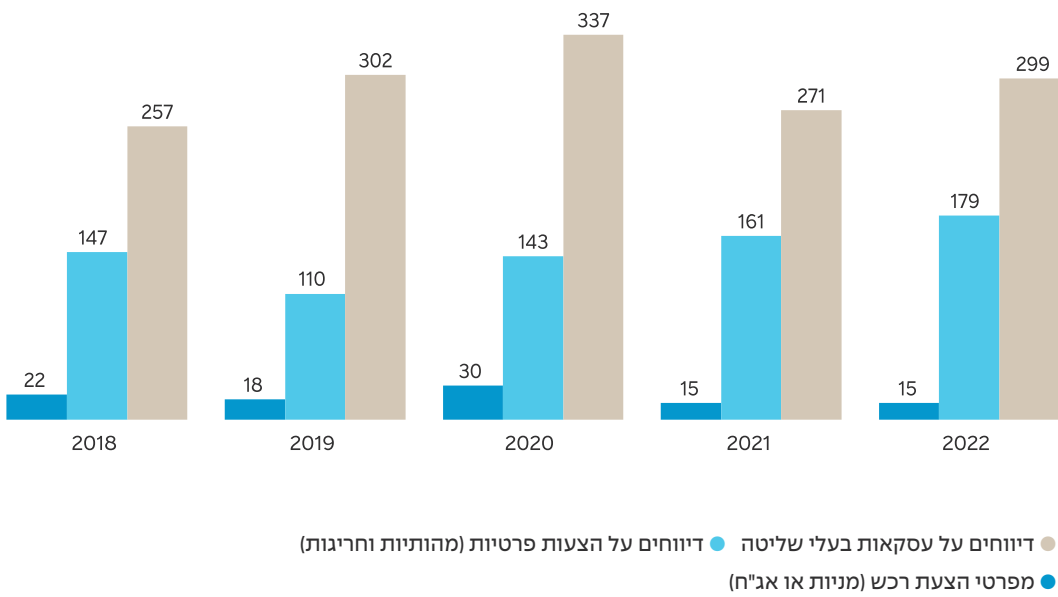
מספר ההנפקות של חברות חדשות מול חברות שסיימו חובת דיווח בשנים 2013–2022

בשנים האחרונות אנו עדים לתנודתיות גדולה בשוק ההנפקות לראשונה: אם בשנים 2013–2019 התאפיין שוק ההנפקות במיעוט הנפקות לראשונה ובעיקר בהנפקות של תאגידים שהנפיקו תעודות התחייבות בלבד (למעט בשנים 2017–2018 שבהן בלטו גם הנפקות של מניות), בשנים 2020–2021 התהפכה המגמה והתרחש גל הנפקות חסר תקדים של תאגידים שהנפיקו מניות לציבור. בשנת 2020 השלימו 27 תאגידים הנפקה לראשונה של ניירות ערך (IPOs), רובם המכריע (25 תאגידים) השלימו הנפקה לראשונה של מניות או של יחידות השתתפות שנרשמו למסחר בבורסה. בשנת 2021 השלימו 97 תאגידים (מרביתם מתחום ההייטק – טכנולוגיה על גווניה השונים ומדעי החיים) הנפקה לראשונה של ניירות ערך (IPOs), רובם המכריע (92 תאגידים) השלימו הנפקה לראשונה של מניות או של יחידות השתתפות שנרשמו למסחר בבורסה. בשנת 2022 השתנתה מגמת הצמיחה בהנפקות, וחלה האטה משמעותית בהנפקות לראשונה עקב התפתחות תנאי אי־ודאות בשוק ההון. בשנת 2022 השלימו 23 תאגידים הנפקה לראשונה של ניירות ערך (IPOs) – 14 הנפקות מתוך ה־23 הושלמו

בחמישה החודשים הראשונים של השנה (עד סוף חודש מאי) ומרביתן היו הנפקה של מניות. החל מחודש יולי 2022 ניכר השינוי המשמעותי במגמה בשוק ההנפקות, ולצד ההאטה המשמעותית בקצב ההנפקות, השתנה בתקופה זו גם מאפיין התאגידים שהשלימו הנפקה, ורובם המכריע הוא תאגידים מתחום הנדל"ן (שמונה מתוך תשעה תאגידים) שגייסו תעודות התחייבות בלבד. בשנת 2022 רוב התאגידים החדשים היו מתחום הנדל"ן (12). כמו כן, בשנים 2020–2021 מרבית ההנפקות (מעל 75%) נערכו בשיטת "הצעה לא־אחידה". שיטת הצעה זאת מאפשרת לתאגיד להפעיל שיקול דעת בבחירת הרוכשים ובכמות שכל אחד מהם ירכוש (הצעה בדרך של בניית ספר book building) והיא מופנית לרוכשים שהם משקיעים מוסדיים. בשנת 2022, עם שינוי המגמה בתחום ההנפקות, ניכר גם שינוי המגמה בשיטת ההצעה – רק 11 הנפקות מתוך 23 התאגידים שהשלימו הנפקה ראשונה היו בשיטת הצעה לא־אחידה, תשעה בהצעה אחידה ושלושה תאגידים ביצעו רישום למסחר של מניות, ללא הנפקה בפועל.

דיווחי עסקאות עם בעל שליטה, הצעות פרטיות והצעות רכש בשנים 2018–2022¹¹

הסדרי חוב בשנים 2016–2022¹²

השנה	מספר החברות ¹³	הערך הנקוב המתואם של החוב הנכנס להסדר (במיליוני ש"ח) ¹⁴	הערך הנקוב המתואם של החוב הסחיר (במיליוני ש"ח) ¹⁵	שיעור החוב הנכנס להסדר מהחוב הסחיר
2022	2	163	400,910	0.04%
2021	7	7,243	367,118	1.97%
2020	18	16,222	341,364	4.75%
2019	5	3,746	376,601	0.99%
2018	2	1,663	339,752	0.49%
2017	4	838	310,529	0.27%
2016	6	5,106	291,687	1.75%

11 כולל הצעות רכש חליפין של אג"ח.
12 הליכי הסדר חוב תחת פיקוח בית המשפט (הליך שנפתח או לקראת פתיחתו) או הסדרי חוב נקודתיים שאושרו מחוץ לכותלי בית המשפט הכוללים שינויים בשטר הנאמנות.
13 חברה יכולה להופיע כמה פעמים אם סדרות האג"ח שלה נכנסו להליכי הסדר בשנים שונות או אם היא נמצאת בהליך הסדר נוסף.
14 מעודכן למועד כניסת החברה להליכי ההסדר.
15 אג"ח חברות ואג"ח להמרה (מעודכן לסוף השנה).

בשנים האחרונות הצטמצם מאוד מספר החברות שנכנסו להסדרים או שעברו שינויים בהסכמה מחוץ לכותלי בית המשפט, וכן קטן היקף החוב תחת הסדר; גם היקף הסדרי החוב הנקודתיים שהתנהלו מחוץ לכותלי בית המשפט היה קטן מאוד. מגמה זאת השתנתה בשנת 2020, ככל הנראה כתוצאה ממשבר הקורונה, בעיקר חל גידול בהסדרי חוב נקודתיים שהתנהלו מחוץ לכותלי בית המשפט והתמצו בתיקונים מצומצמים של שטר הנאמנות (כמו שינוי אמות מידה, דחייה קצרת טווח של מועדי הפירעון וחזוק בטוחות תמורת ויתור על בדיקת אמות מידה). בשנת 2021 שוב התהפכה המגמה וחלה ירידה במספר הסדרי החוב, ככל הנראה בשל צמצום ההשפעה של משבר הקורונה על המשק הודות לסיום הסגרים ולהתחסנות האוכלוסייה – חמש חברות מתוך שבע חתמו על הסדרי חוב נקודתיים מחוץ לכותלי בית משפט (כ־5.8 מיליארד ש"ח) ומול היתר (שתי חברות – כ־1.4 מיליארד ש"ח) התנהל הליך הסדר חוב תחת פיקוח בית משפט. הירידה במספר הסדרי החוב המשיכה גם בשנת 2022 – שתי חברות בלבד החלו בהליכי הסדר חוב תחת פיקוח בית המשפט (כ־163 מיליון ש"ח), כאשר בשנה זו לא נחתמו הסדרי חוב נקודתיים מחוץ לכותלי בית המשפט.

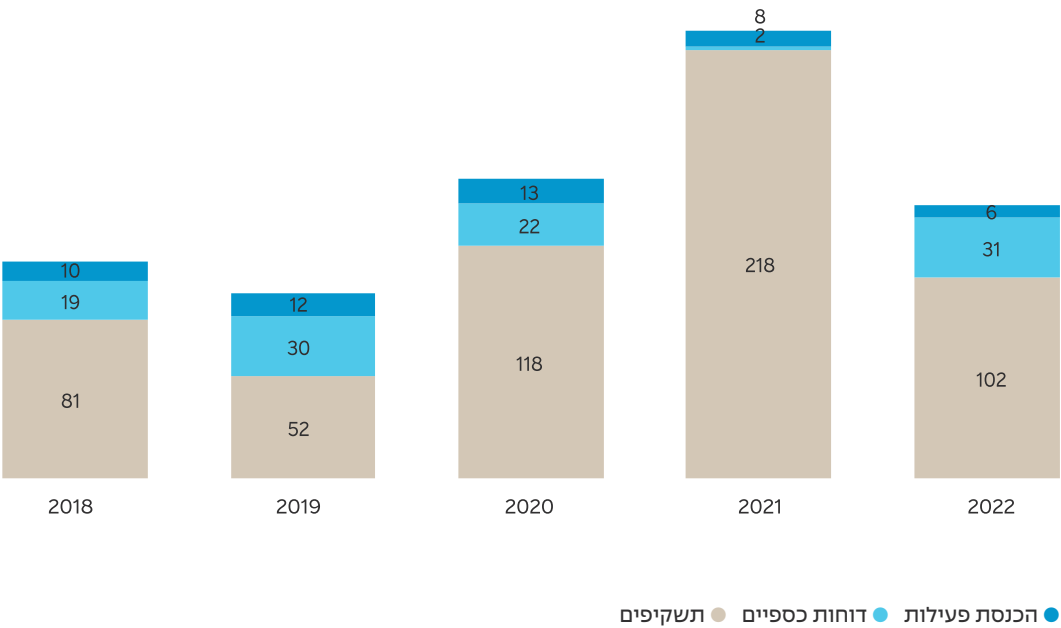
מתן היתרים לפרסום תשקיפים של תאגידים מדווחים

סעיף 23א לחוק ניירות ערך קובע את ההסדר החוקי המתיר פרסום של תשקיף מדף אשר מכוחו אפשר להציע לציבור ניירות ערך במועדים שונים, על פני תקופת זמן של 24 חודשים (קיימת אפשרות להאריך בעוד 12 חודשים) באמצעות פרסום דוח הצעת מדף, אשר ככלל אינו מצריך היתר של רשות ניירות ערך. מטרת הסדר תשקיף המדף הייתה להפוך את שוק ההון נגיש יותר לתאגידים המדווחים. פרק הזמן ממועד החלטת התאגיד לגייס כספים ועד ביצוע הגיוס בפועל קוצר, וצומצמו העלויות הכרוכות בכך. מרבית בקשות ההיתר שמגישים התאגידים הם לתשקיפי מדף. מן הנתונים עולה כי בשנים 2018–2019 רובם המכריע של התשקיפים (בין 75% ל־84%) שקיבלו היתר היו תשקיפי מדף (ומספר מצומצם של תשקיפי הנפקה של תאגידים מדווחים). לעומת זאת, בשנת 2020 שיעור תשקיפי המדף עמד על כ־60% ועל כ־51% בשנת 2021, על רקע הגידול המשמעותי במספר תשקיפי IPOs שקיבלו היתר בתקופה זו (כ־40% בשנת 2020 וכ־49% בשנת 2021). בשנת 2022 המגמה שוב השתנתה, ובמקביל לירידה המשמעותית במספר תשקיפי IPOs שקיבלו היתר בתקופה זו (כ־19% בלבד), רובם המכריע של התשקיפים (כ־81%) שקיבלו היתר היו תשקיפי מדף של תאגידים מדווחים.

מספר הבקשות להיתר לפרסום תשקיף וההיתרים שניתנו בשנים 2018–2022

הצעה על פי תשקיפי מדף ¹⁷		תשקיפים ¹⁶				השנה
סה"כ דוחות הצעת מדף	מספר התאגידים שהציעו ניירות ערך על פי תשקיף מדף	היתר לתשקיפי מדף ולתשקיפי הנפקה (שיעורם מסך ההיתרים) ¹⁸	היתר להנפקות ראשונות לציבור (IPOs) (שיעורם מסך ההיתרים)	מספר ההיתרים שניתנו	מספר הבקשות שהוגשו	
222	143	88 (75%)	30 (25%)	118	163	2018
252	151	113 (84%)	21 (16%)	134	149	2019
253	148	105 (60%)	71 (40%)	176	227	2020
267	170	99 (51%)	94 (49%)	193	293	2021
246	165	114 (81%)	26 (19%)	140	169	2022

מספר הבדיקות המלאות של תשקיפים ושל דוחות כספיים בשנים 2018–2022¹⁹

16 הנתונים מתייחסים לתשקיפים שהוגשו ולתשקיפים שקיבלו היתר מ־1 במרץ בכל אחת מהשנים המנויות בלוח ועד ל־28 בפברואר של השנה העוקבת, בהתאם למחזוריות מועדי הגשת תשקיפים (ומתן היתרים) הקבועים בסדרי הטיפול.

17 הנתונים מתייחסים להצעות מדף שפורסמו בין 1 בינואר ל־31 בדצמבר של כל שנה.

18 שיעור תשקיפי ההנפקה מתוך כלל תשקיפי המדף ותשקיפי ההנפקה הוא זניח.

19 הנתונים מתייחסים לבדיקות מלאות שבוצעו בתקופה המתחילה ב־1 במרץ בכל אחת מהשנים המנויות בטבלה ועד ל־28 בפברואר של השנה העוקבת, בהתאם למחזוריות בדיקת תשקיפים הקבועים בסדרי הטיפול.

קרנות נאמנות

מחלקת התאגידים מבצעת בדיקת דוחות שנתיים ורבעוניים של תאגידים מדווחים כחלק מהליך בדיקת תשקיף התאגיד, בבדיקה יזומה של המחלקה או מסיבה אחרת (לאור עסקת הכנסת פעילות, הסדר חוב וכיוצא בזה). בדיקה מלאה של תאגיד נקבעת בהתאם למחזוריות בדיקה הנעה בממוצע בין ארבע לחמש שנים. לצד מחזוריות זו, מפעיל סגל המחלקה מערכת שיקולים, מציב סדרי עדיפויות ובוחן את המידע הידוע למחלקה כדי לקבוע את הגורם שייבדק, את עיתוי הבדיקה, את מסלולה (מלאה או חלקית) ואת הנושאים המרכזיים שייבחנו בה.

בשנת 2021 בדקה המחלקה במסלול בדיקה מלאה מספר חסר תקדים של תשקיפים – 218, מתוכם, כ-180 תשקיפי IPO's (לרבות תשקיפי IPO's שנבדקו וההנפקה בגינן בוטלה או נדחתה), עוד שתי בדיקות יזומות של דוחות כספיים ושמונה

בדיקות מלאות של הכנסות פעילות – בסך הכול 228 בדיקות מלאות של תשקיפים ושל דוחות. לצד בדיקות אלה, ביצע סגל הרשות גם כ-10 בדיקות חלקיות במסגרת בדיקות יזומות (לרבות בדיקה באמצעות מחלקת הביקורת) או בדיקות תשקיפים. בשנת 2022, לצד הירידה בשוק ההנפקות לראשונה ובמספר תשקיפי IPO's שהוגשו לבדיקה סגל המחלקה, עיקר עיסוקה של המחלקה התמקד בפיקוח השוטף על התאגידים המדווחים, ובכלל זאת בדיקות יזומות של דוחות עיתיים. בהתאם, ניכר גידול משמעותי במספר הבדיקות היזומות (31) שביצע סגל המחלקה בשנת 2022, לעומת השנה המקבילה אשתקד (שתיים בלבד), זאת בנוסף ל-102 תשקיפים שנבדקו בבדיקה מלאה ושש הכנסות פעילות – בסך הכול 139 תשקיפים ודוחות שנבדקו בבדיקה מלאה.

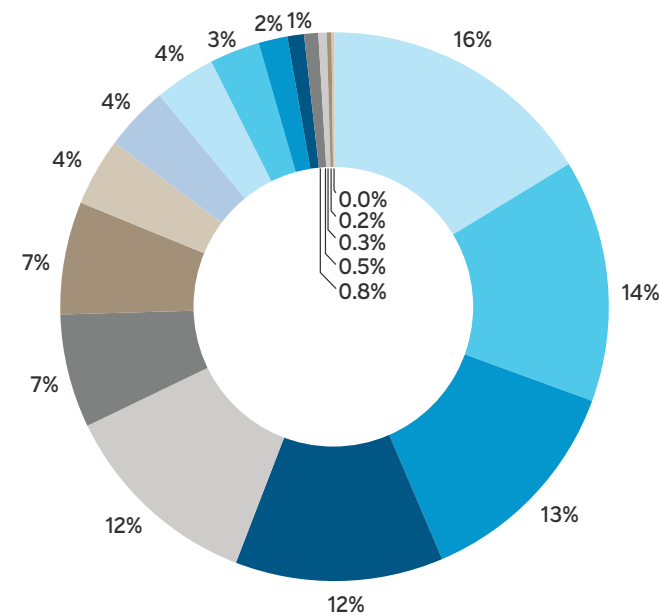
קרן נאמנות היא מכשיר השקעה המאפשר למשקיעים רבים להשקיע במשותף במגוון אפיקי השקעה ובמכשירים פיננסיים, כגון מניות, איגרות חוב ממשלתיות ואיגרות חוב קונצרניות. בשונה מהשקעה ישירה בשוק ההון, מאפשרת קרן הנאמנות למשקיע להשיג חשיפה רחבה למגוון פעילויות ונכסים בשוקי ההון בארץ ובח"ל. את החברה המנהלת את הקרן ואת השקעותיה (מנהל הקרן) מאשרת הרשות, והיא גם המפקחת על פעילותה השוטפת.

בסוף שנת 2022 עמד מספר קרנות הנאמנות הפעילות על 2,326 קרנות (לעומת 2,227 בסוף שנת 2021). מתוכם 1161 קרנות פתוחות אקטיביות (לעומת 1,104 בסוף שנת 2021), 636 קרנות מחקות פתוחות (לעומת 571 בסוף שנת 2021), 528 קרנות סל (לעומת 551 בסוף שנת 2021) וקרן טכנולוגיה

עילית אחת. במהלך השנה נוספו עוד 195 קרנות (מתוכם – 94 קרנות אקטיביות, 76 קרנות מחקות פתוחות ו-25 קרנות סל). 96 קרנות חדלו לפעול, מתוכם 15 מוזגו עם קרנות אחרות (לעומת 128 מיזוגים בשנת 2021)²⁰ ו-79 פורקו (לעומת 109 פירוקים בשנת 2021). 8 קרנות הפכו מקרן מחקה פתוחה לקרן סל ועשר קרנות הפכו מקרן סל לקרן מחקה פתוחה.

מספר מנהלי הקרנות הפעילים עמד בסוף שנת 2022 על 18 מנהלים, כמו בשנת 2021, מתוכם 11 מנהלים גם קרנות מחקות. נוסף להם, פועלים בישראל החל משנת 2017, חמישה מנהלי קרנות זרים. נכון לסוף שנת 2022, מוצעות בישראל 11 קרנות זרות פתוחות ורשומות למסחר 39 קרנות נסחרות זרות (ETF). מספר הנאמנים לקרנות עמד על שישה.

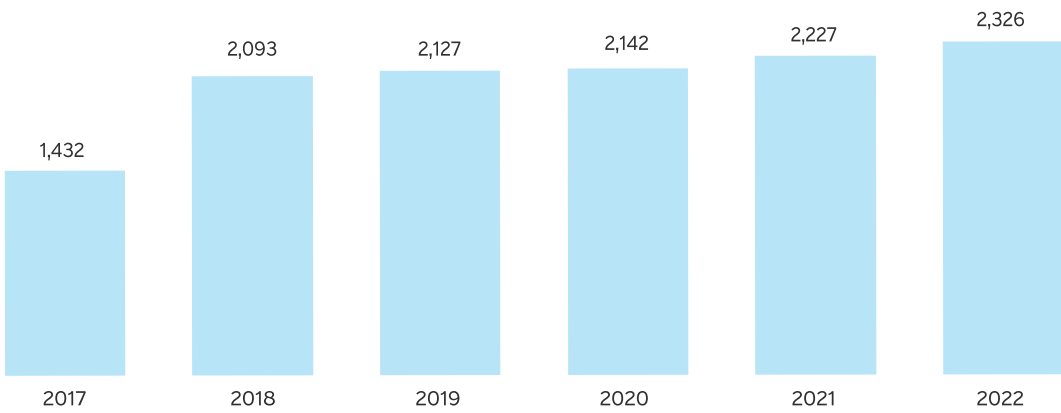
חלוקת שוק קרנות הנאמנות בין מנהלי הקרנות נכון ל-31.12.2022 (באחוזים)

20 בשנת 2021 יושם מתווה קרנות דומות שתרם למספר גדול של מיזוגי קרנות נאמנות.

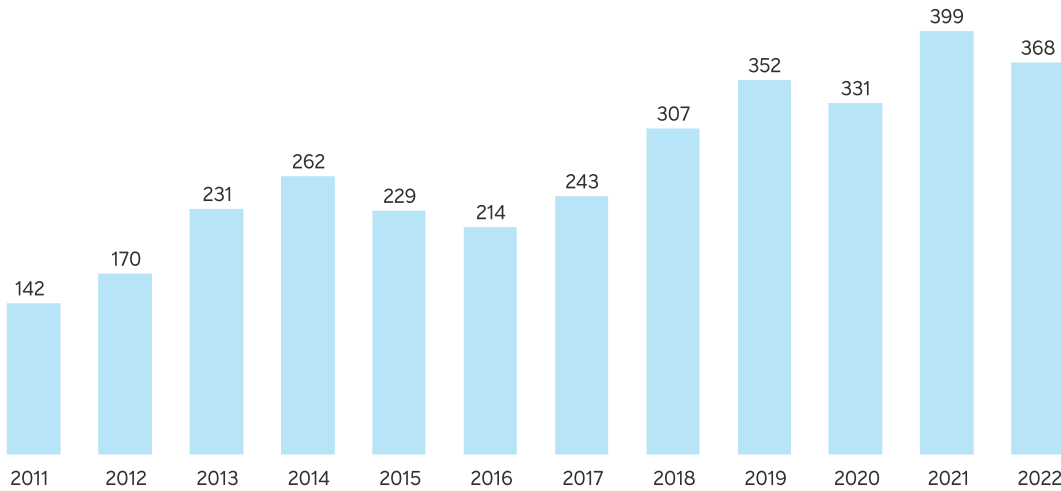
מספר קרנות הנאמנות בשנים 2017–2022

נכסי קרנות הנאמנות

שווי הנכסים שהוחזקו בקרנות הנאמנות בסוף שנת 2022 עמד על כ־368 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ־398 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2021 (שהיווה שיא של כל הזמנים בשווי נכסים מנוהל). הירידה בהיקף הנכסים בשנת 2022 עמדה אפוא על 29.9 מיליארד ש"ח, ונובעת מירידת ערך בשווקים ועודף יצירות בהיקף של כ־9.4 מיליארד ש"ח.

שווי נכסי קרנות הנאמנות נכון ליום 31 בדצמבר בשנים 2017–2022 (במיליארדי ש"ח)

להלן נתונים סטטיסטיים על קרנות הנאמנות הנכונים לסוף שנת 2022 לפי סיווגן, כולל מספר הקרנות ושווי נכסיהן בכל קטגוריה:

סיווג קרנות ("כותרת-על")	כמות קרנות	שווי נכסים ליום 31/12/2021	שווי נכסים ליום 30/12/2022	גודל קרן ממוצעת (במיליוני ש"ח)	שיעור מנכסי הקרנות
אג"ח בארץ - מדינה	234	27,455	29,119	124	7.90%
אג"ח בארץ - חברות והמרה	399	78,328	68,965	173	18.71%
אג"ח בארץ משולבת- כללי	463	109,104	85,199	184	23.11%
אג"ח בחו"ל	93	6,562	5,314	57	1.44%
אגד קרנות	30	373	823	27	0.22%
אחר	6	297	250	42	0.07%
גמישות	46	5,162	3,942	86	1.07%
לתושבי חוץ בלבד	2	19	15	8	0.00%
ממונפות ואסטרטגיות	63	1,862	2,019	32	0.55%
מניות בארץ	290	65,889	63,127	218	17.13%
מניות בחו"ל	657	73,050	58,644	89	15.91%
סחורות	10	397	377	38	0.10%
קרן כספית	33	16,500	50,271	1523	13.64%
קרן סגורה	1	585	547	547	0.15%
סה"כ קרנות מנוהלות	1,163	224,000	213,735	184	57.98%
סה"כ קרנות מחקות (לא נסחרות)	636	68,994	59,534	94	16.15%
סה"כ קרנות סל	528	105,535	95,343	181	25.87%
סה"כ לשוק הקרנות	2,327	398,529	368,612	158	1

בהתאם להוראות סעיף 73(ג1) לחוק השקעות משותפות, על קרנות הנאמנות להיות מסווגות בפרסום, על פי ההוראות שקבע שר האוצר. רשימת הסיווגים מתפרסמת באתר האינטרנט של הרשות.

נתח השוק של הקרנות האקטיביות עלה ב־1.8% לעומת שנת 2021. קרנות הסל (הנסחרות) מנהלות 25.9% משווי הנכסים הכולל בענף הקרנות (לעומת 26.5% בסוף 2021). לעומתן, הקרנות המחקות הפתוחות (שאינן נסחרות) מנהלות 16.2% משווי הנכסים הכולל בענף הקרנות (לעומת 17.3% בסוף 2021). בקרנות האקטיביות, בשנה הנוכחית כמו גם בשנה שקדמה לה, שווי הנכסים הגבוה ביותר מנוהל

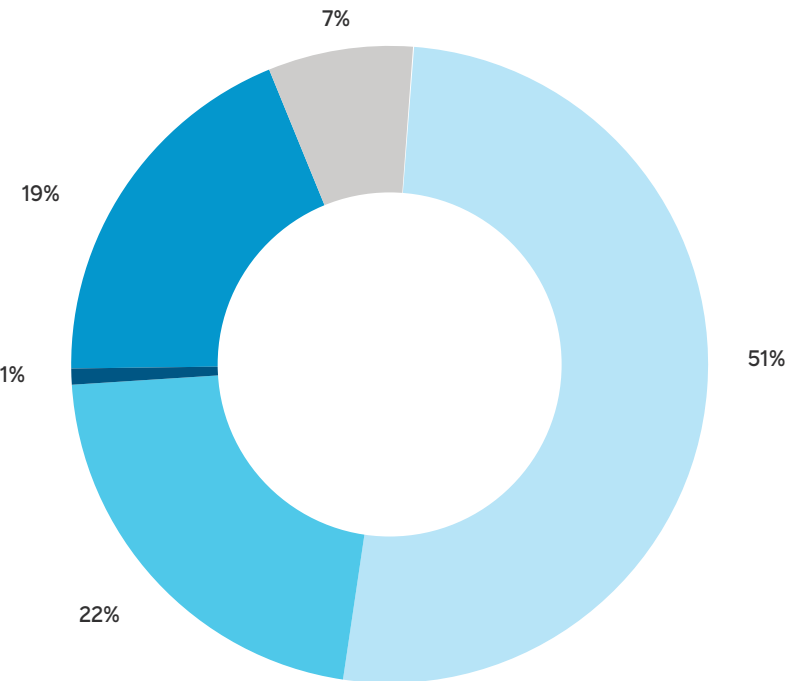
נאמנים לקרנות

"נאמן לקרן" היא חברה שעיסוקה העיקרי הוא למלא תפקידי נאמנות. יו"ר הרשות אישרה את מינויה כנאמן, לאחר שנכחה כי התקיימו התנאים הקבועים בחוק. מתוקף תפקידה מחזיקה החברה בנאמנות את נכסי הקרן עבור בעלי היחידות, בחשבון בנק או בחשבון ניירות ערך אצל חבר

תחת הקטגוריה אג"ח בארץ כללי כ- 109 מיליארד ש"ח המהווים 39.2% מהכלל הקרנות האקטיביות (לעומת 47.7% בשנת 2021). בשנה זו, עקב מספר העלאות ריבית רצופות, הקרנות הכספיות זכו לעודף יצירות של כ 32.7 מיליארד ש"ח שהעלה את שווי הנכסים המנוהל בקרנות אלו לכ 50 מיליארד ש"ח שהם 23.5% משווי הנכסים המנוהל בקרנות האקטיביות (לעומת 7.4% בסוף שנת 2021).

בורסה. הרשות מפקחת על מנהל הקרן, לרבות על קיום הוראות החוק ועל עמידה בכל התחייבויותיו של המנהל על פי תשקיף. לנאמן משולם שכר על תפקידו, המחושב כשיעור משווי נכסי הקרן והוא נגבה מנכסיה. מספר הנאמנים לקרנות עומד על שישה.

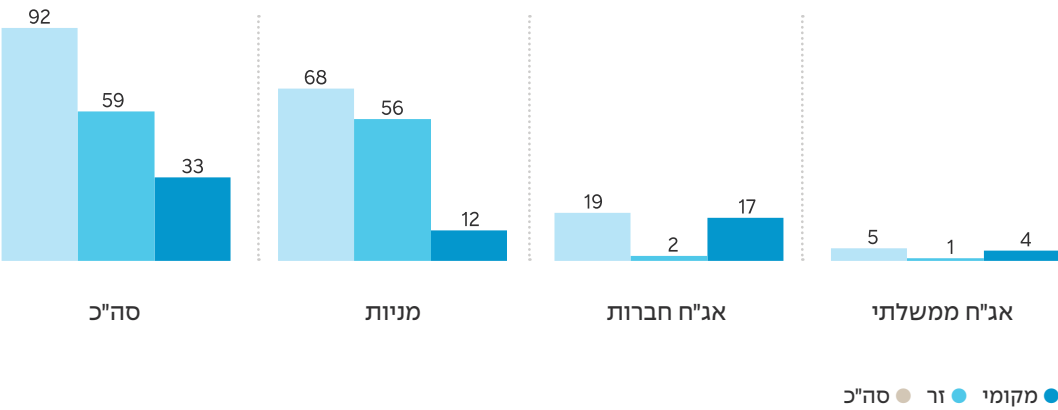
נתחי השוק של נאמנים לקרנות נאמנות נכון ל־31 בדצמבר 2022 (באחוזים)

קרנות העוקבות אחר נכסי מעקב חדשים

נכס מעקב הוא מדד או סחורה שנועדו להשיג תוצאות הנגזרות משיעור השינוי בהם, בהתאם למדיניות ההשקעות של הקרן המחקר. בשנת הדוח אישר סגל הרשות קרנות העוקבות אחר 47 מדדים חדשים (לעומת 81 מדדים בשנת 2021), אשר ישמשו כנכסי מעקב. מתוכם 14 מדדי אג"ח חברות מקומיות, 4 מדדי אג"ח ממשלתי מקומי ועוד 28 מדדי מניות (מתוכם 20 מדדי מניות זרים ועוד 8 מדדי מניות מקומיים).

מספר המדדים החדשים בארץ ובחו"ל לפי אג"ח ומניות נכון לשנת 2022

דמי הניהול בענף הקרנות והגבלת תדירותן של העלאות השכר

לאחר כניסתה לתוקף של רפורמת בכר ובעקבות הרפורמה הנרחבת בתחום קרנות הנאמנות שנערכה בשנת 2008, משקפת המגמה הכללית ירידה מתמדת בדמי הניהול של ענף הקרנות – בשמונה השנים האחרונות ירד שיעור דמי הניהול הממוצעים בשיעור של יותר מ־50%, ובחמש השנים האחרונות השיעור הממוצע נמוך מ־1% (בשנת הדוח – 0.69%). מגמת הירידה בדמי הניהול נעצרה בשנת הדוח, עם זאת, חשוב לציין כי מגמת הירידה בשנים האחרונות נובע מן התחרותיות בענף ומן הגידול בשווי הנכסים המנוהלים במוצרים פסיביים (קרנות מחקות), שממוצע דמי הניהול הנגבים בגינם נמוך יותר (מודל הפצתן

אינו כולל תשלום דמי הפצה שמשלם מנהל הקרן, אלא תשלום עמלות קנייה ומכירה של היחידות שמשלם המשקיע). בשנת 2016 גיבש סגל הרשות מתווה אחד בנושא ההתחייבויות להעלאת דמי הניהול, על פיו מתחייב מנהל הקרן שלא להעלות את שכרו או את שיעור ההוספה בקרנות שבניהולו במהלך השנה הקלנדרית. הרשות מפרסמת את שמות מנהלי הקרנות שאימצו את המתווה. עד מועד פרסום הדוח הנוכחי אימצו את המתווה כל מנהלי הקרנות הפעילים, כך שהשכר הנגבה ב־1 בינואר יישאר על כנו עד ל־31 בדצמבר של אותה שנה.

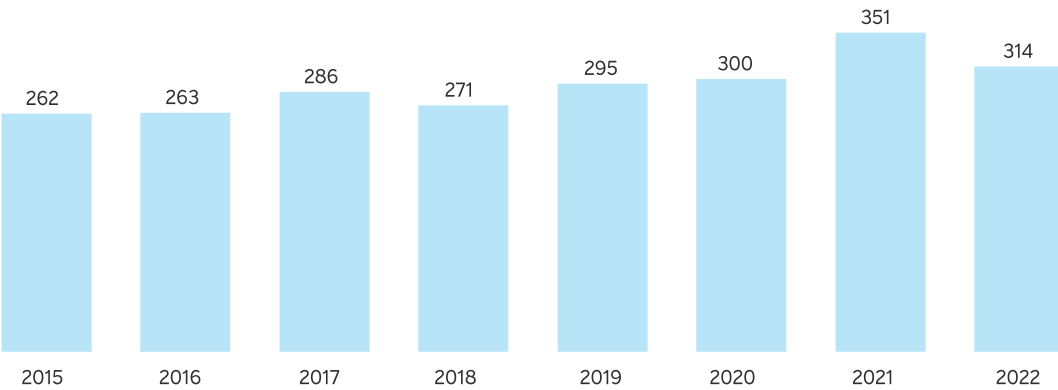
יועצי השקעות, משווקי השקעות ומנהלי תיקי השקעות

שערך קודם לכן ובהתאם למדיניות ההשקעות עליה הוסכם עם הלקוח. משווק ההשקעות, בדומה ליועץ ההשקעות, ממליץ ללקוח על ההשקעה, אך הוא קשור לגוף המנהל נכסים פיננסיים (כגון קרן נאמנות) ועל כן הוא רשאי להתאים ללקוח את ההשקעה המתאימה גם מתוך הנכסים שיש לו זיקה אליהם. לגביהם חלות עליו חובות גילוי מיוחדות ללקוח, מפני שהוא עשוי להעדיף אותם. בדומה ליועץ ההשקעות ולמנהל התיקים, גם משווק השקעות מחויב להתאים את השירות לצורכי הלקוח ולהנחיותיו, וגם הוא חב כלפי הלקוח, בין היתר, חובות אמון, זהירות, גילוי וסודיות. מנהלי התיקים חבים בנוסף גם בחובות דיווח ללקוחות.

יועצי השקעות, משווקי השקעות ומנהלי תיקי השקעות פועלים מול ציבור המשקיעים הרחב. הם גורמים מקצועיים, יחידים או תאגידים, אשר קיבלו רישיון מהרשות ליועץ לציבור המשקיעים בנוגע לנכסים פיננסיים ולניירות ערך הנסחרים בבורסה, או לנהל עבורו תיקי השקעות הכולל נכסים מעין אלה. כמו כן, על התאגידים לעמוד בדרישות הון עצמי הקבועות בדין ולהעמיד בטוחות לשם כיסוי חבותם בגין מעשה או מחדל רשלני כלפי הלקוחות. יועץ ההשקעות ומשווק ההשקעות מבררים את צורכי הלקוח, ממליצים לו על ההשקעות המתאימות לצרכיו ומותירים בידו את ההחלטה על ביצוע העסקה. לעומתם, מקבל מנהל התיקים ייפוי כוח לפעול בחשבונו של הלקוח. הוא מפעיל את שיקול הדעת ומחליט עבור הלקוח על ההשקעה, על סמך בירור הצרכים

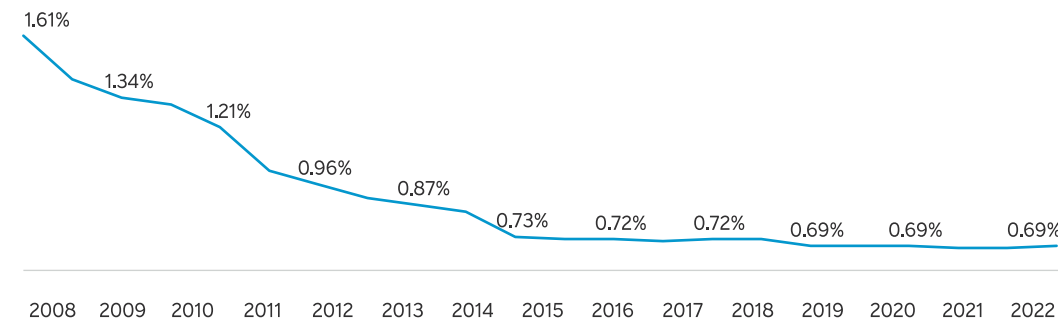
דוח מרוכז הכולל נתונים הנוגעים לענף ניהול התיקים מפורסם בכל שנה **באתר הרשות**.

שווי נכסים המנוהלים בחברות ניהול תיקים (במיליארדי ש"ח)

שיעור דמי הניהול הממוצעים בקרנות הנאמנות בשנים 2008–2022 (לפי ממוצע פשוט)

ממוצע דמי הניהול בקרנות האקטיביות לשנת 2022 עומד על שיעור של 0.97% ובקרנות הפסיביות על 0.42%²¹

שיעור ההשתתפות של מנהלי קרנות באספות הכלליות

בשנת 2016 הותקנו תקנות המבהירות ומגדירות את האספות שבהן מחויבים מנהלי הקרנות להשתתף, וההחלטה אם להשתתף בהן אינה נתונה לשיקול דעתם. בהתאם לכך, גם השנה התאפיינה במעורבות גבוהה של מנהלי הקרנות באספות הכלליות. בלמעלה מ-99% מהאספות נכחו והצביעו יותר מ-70% ממנהלי הקרנות.

שיעור ההשתתפות של מנהלי קרנות באספות הכלליות שבהן הם מחויבים להשתתף ולהצביע על פי חוק בשנים 2017–2022

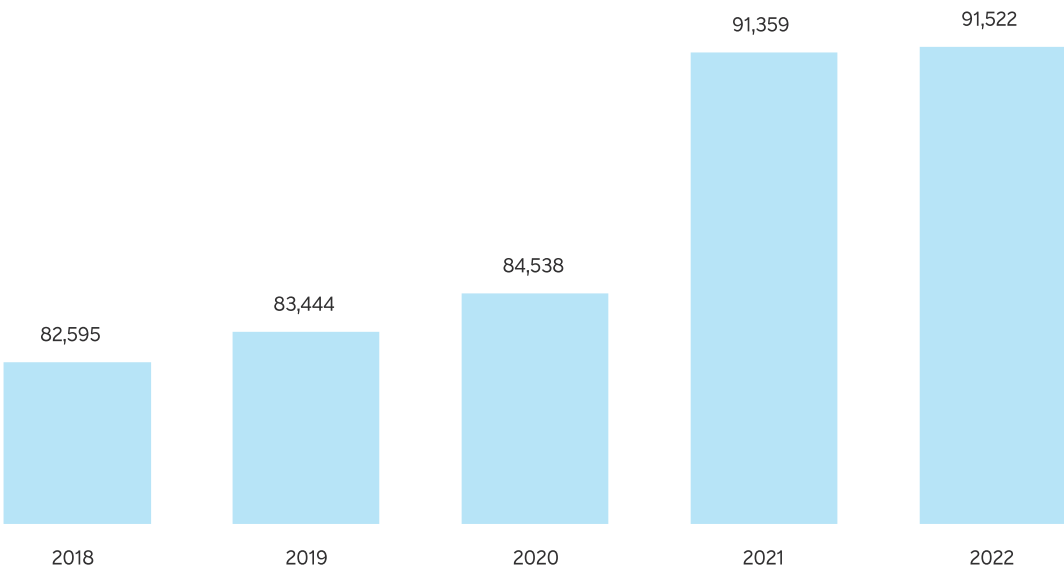
שנה	מספר האסיפות	השתתפו פחות מ-30% מהמנהלים		השתתפו בין 30%-ל-70% מהמנהלים		השתתפו יותר מ-70% מהמנהלים	
		מספר האסיפות	באחוזים	מספר האסיפות	באחוזים	מספר האסיפות	באחוזים
2017	722	19	2.63%	0	0	703	97.37%
2018	682	27	3.96%	0	0	655	96.40%
2019	690	15	2.17%	0	0	675	97.83%
2020	718	10	1.39%	0	0	708	98.61%
2021	823	4	0.49%	0	0	819	99.51%
2022	861	32	3.72%	0	0	829	96.28%

21 בחלק מן הקרנות המחקקות קיים מנגנון דמי ניהול משתנים. ממוצע שכר מנהל הקרן המוצג בתרשים אינו כולל את דמי הניהול המשתנים.

שווי הנכסים המנוהלים ללקוחות לא מוסדיים נכון ל-31 בדצמבר 2022 (במיליוני ש"ח)

שווי הנכסים	מספר החברות	שיעור מסה"כ מספר החברות	שיעור מסה"כ שווי הנכסים
עד 50	31	24.41%	0.26%
51–100	13	10.24%	0.50%
101–500	46	36.22%	6.05%
501–1,000	5	3.94%	1.63%
1,001–5,000	22	17.32%	23.26%
מעל 5,001	10	7.87%	68.31%
סה"כ	127	100%	100%

מספר לקוחות מנוהלים

פרק ג'

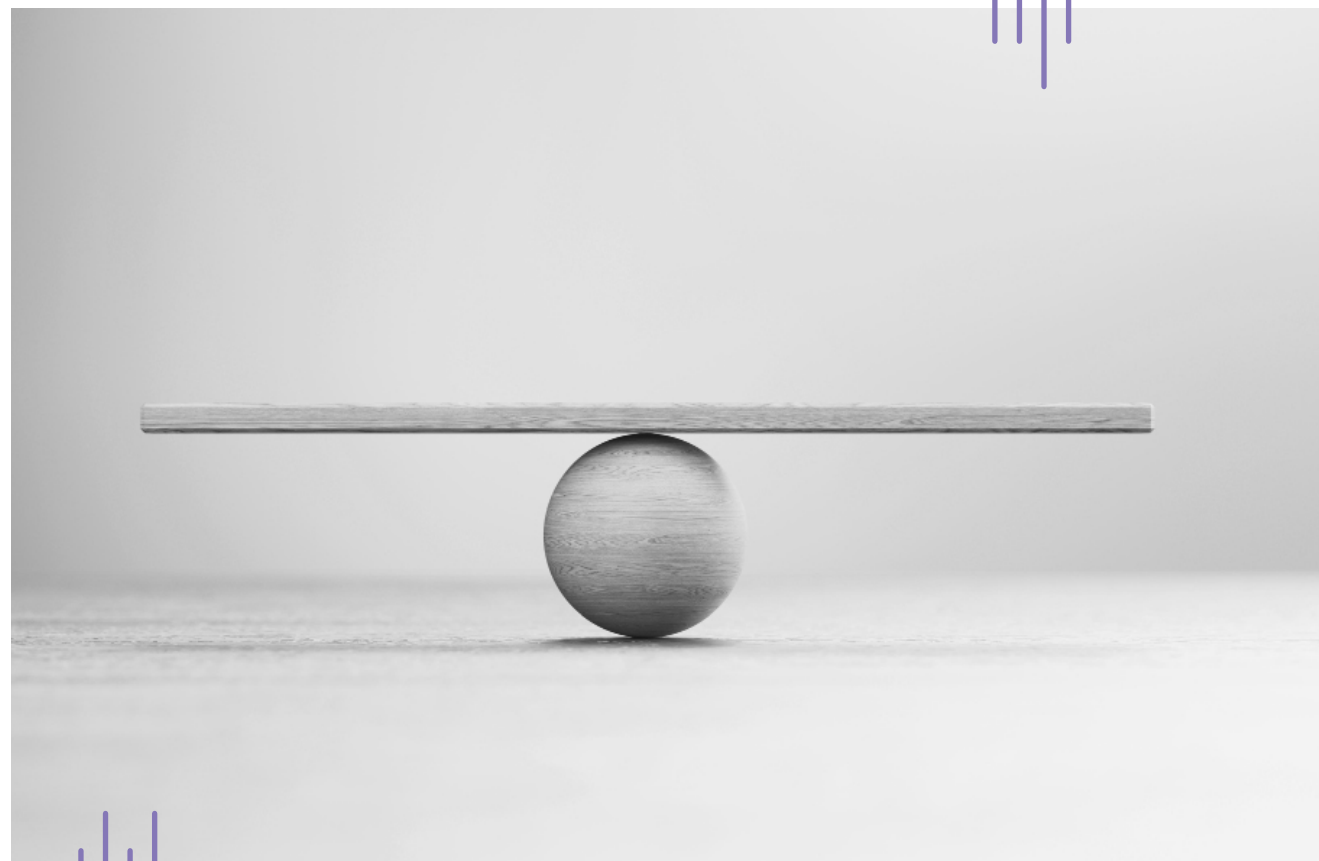
עיקרי פעילות הרשות

בפרק זה יפורטו עיקרי הפעילות
שהובילה הרשות בשנת הדוח על
פי ארבעת היעדים האסטרטגיים
ותוכנית העבודה שלה.

יעד ראשון – שמירה על שוק הון הוגן

יצירת סביבה בטוחה, אמינה והוגנת בשוק ההון היא יעד מרכזי ומוביל של רשות ניירות ערך. שוק הון הוגן הוא תנאי הכרחי לבחירתם של משקיעים פרטיים ומוסדיים, ישראלים ובינלאומיים, בשוק ההון הישראלי.

שוק הון הוגן הוא שוק שהמשתתפים בו סומכים על אמינות המסחר שבו, על הגינותו, ומאמינים כי האפשרות להשיא רווחים מההשקעה אינה שמורה ל"מקורבים" בלבד. לפיכך, פועלת הרשות לשמור על הגינותו של שוק ההון תוך שימוש יעיל בכל כלי האסדרה, הפיקוח והאכיפה.

להלן מפורטות פעולות מרכזיות שביצעה הרשות בשנת הדוח לקידום יעד זה, מעבר לפיקוח ולאכיפה המתקיימים בצורה יזומה ושוטפת:

אכיפה

הרשות נוקטת במדיניות אכיפה פרו-אקטיבית ובלתי מתפשרת כלפי הפרות של חוקי ניירות ערך הפוגעות במשקיעים ובאמון הציבור בשוק ההון. הרשות אוכפת את החוקים הרלוונטיים במישורי אכיפה מגוונים, תוך שהיא מנתבת את המקרים, על-פי השיקולים המנויים בחוק ניירות ערך.

ביוני 2019 פרסמה לראשונה הרשות מסמך המציג את הקווים המנחים של מדיניותה בכל מישורי האכיפה. פרסום המסמך תואם את ערכי הרשות ואת רצונה לקדם שקיפות ושיתוף של פעילותה למול הציבור ושוק ההון. המסמך כולל את קווי המדיניות של הרשות בשלושת תחומי האכיפה: אכיפה פלילית, אכיפה מנהלית ומעורבות בהליכי אכיפה פרטית. המסמך מפורסם **באתר הרשות**. להלן פירוט פעולות האכיפה המלאות בכל אחד מהתחומים בשנת 2022:

חקירות פליליות ובירורים מנהליים בשנת הדוח

בשנת 2022 פתחה מחלקת חקירות, מודיעין ובקרת מסחר חקירה גלויה ב־15 תיקי חקירה ובירור מנהלי (שבעה תיקים פליליים ושמונה תיקים מנהליים). תיקי החקירה והבירור המנהלי שנפתחו השנה כוללים טיפול בעבירות ובהפרות הנוגעות למידע פנים, לדיווח ולמתן פרטים מטעים בדוחות, לתרמית בניירות ערך, לחוק הייעוץ, להצעה ולמכירה ללא תשקיף ולעבירות על חוק העונשין ועל חוק איסור הלבנת הון שנעברות עם עבירות הליבה, לפי חוק ניירות ערך. יודגש כי בשנת 2022 חלק ניכר ממשאבי מחלקת חקירות הוקדש לטיפול בחקירת תיקי הונאת משקיעים ותיקי מעילות בחברות ציבוריות העוסקות באשראי חוץ בנקאי.

מספר תיקים

27	סך כל תיקי חקירה ובירור מנהלי שטופלו בשנת 2022 במחלקת חקירות
15	מהם נפתחו בשנת 2022
12	מספר התיקים שנפתחו בשנים שקדמו לשנת 2022
6	תיקים פליליים שהטיפול בהם הסתיים השנה והועברו לפרקליטות
9*	תיקי בירור מנהלי שהטיפול בהם הסתיים והועברו למחלקת אכיפה מנהלית
6	חיקורי דין של רשויות זרות שנפתחו השנה
4	חיקורי דין שהטיפול בהם הסתיים

מספר התיקים שנותרו בטיפול המחלקה בסוף השנה:

12 פלילי

6 בירור מנהלי

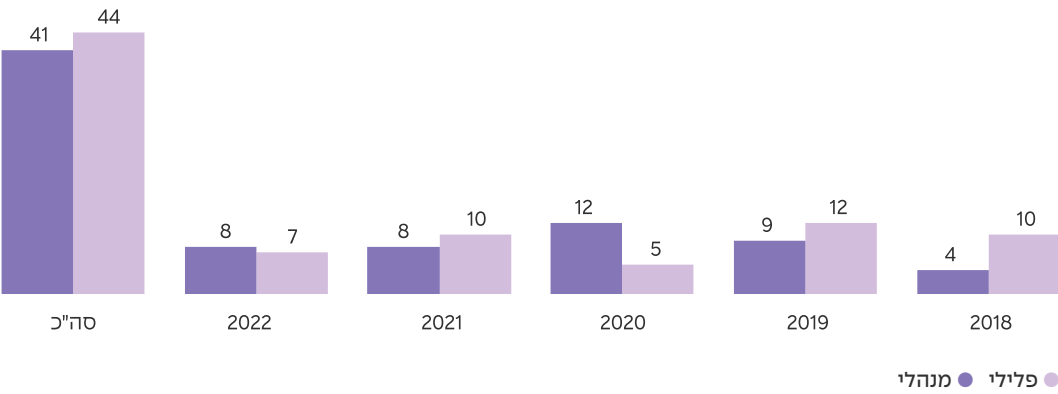
6 חיקורי דין

* תיק אחד נפתח כפלילי והועבר להסדר מנהלי

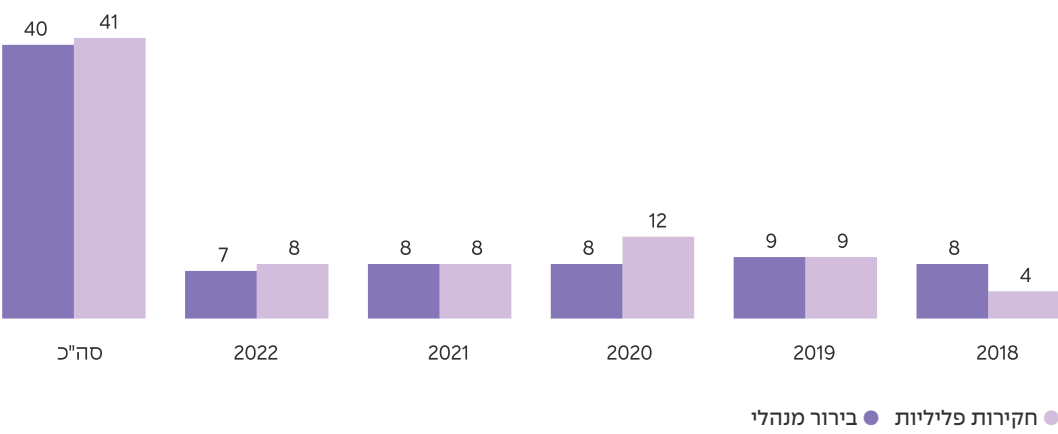
בשנת 2022, בסיוע **היחידה הטכנולוגית** במחלקה, שופרו ושודרגו הכלים הטכנולוגיים הנמצאים בשימוש יחידת החקירות, במטרה לשפר ולייעל תהליכים שהם חלק בלתי נפרד מעבודה על תיק חקירה. נוסף לכך, נערך פיילוט חדר חקירות דיגיטלי שנועד להפוך גם את הצגת הממצאים והראיות בחדר החקירות להצגה דיגיטלית. שדרוגים ושיפורים אלו הם חלק מתהליך מתמשך של דיגיטציה של העבודה על תיקי החקירה, החל מעבודות המודיעין ועד להעברת התיק לפרקליטות והפיכת תיק החקירה לתיק חקירה דיגיטלי. בשנת 2022 טיפלה **יחידת החשיפה** בתיקי איסוף

בחמש השנים האחרונות נפתחו 85 תיקים, מהם 44 פליליים ו־41 מנהליים.

תיקים שנפתחו בשנים 2018–2022

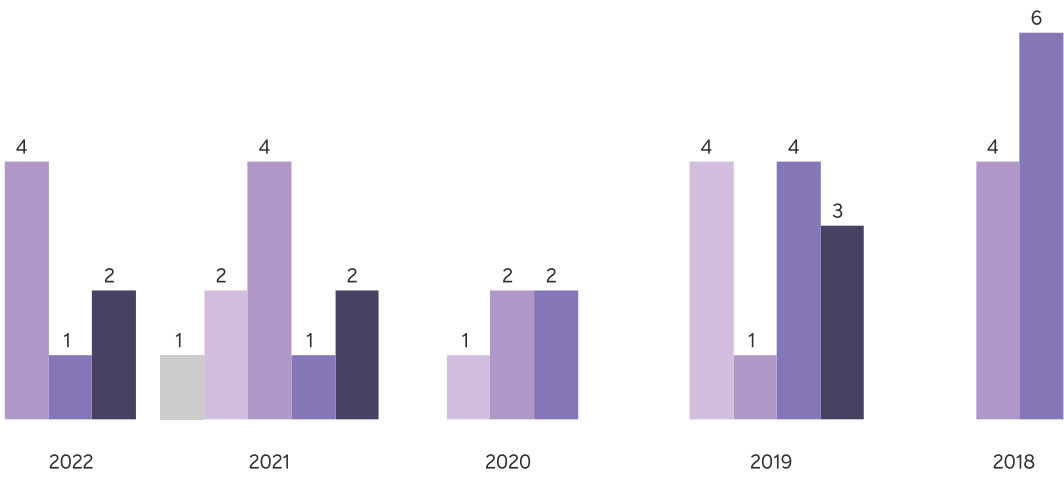

תיקים שהסתיימו והועברו לפרקליטות ולאכיפה מנהלית בשנים 2018–2022

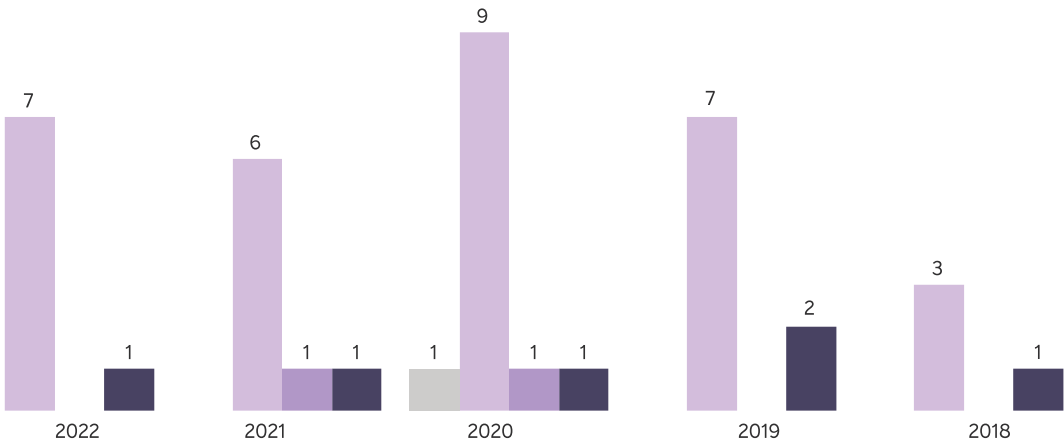
מגוונים אשר כללו, בין היתר, הצעה וגיוס כספים מן הציבור ללא תשקיף ועבירות דיווח, לצד עבירות חמורות על חוק העונשין ועבירות הלבנת הון בתיקים אלה. כבשנים קודמות, פעלה השנה **יחידת המסחר** לנתח פעילות מסחר חריגה ולאחר חשדות לעבירות והפרות שבסמכותה של רשות ניירות ערך, לרבות טיפול בתיקי איסוף הכוללים תרמית בניירות ערך, מידע פנים ועבירות דיווח. נוסף לכך, המשיכה היחידה לקדם בחינה והטמעה של מערכות מתקדמות שתכליתן שיפור יכולותיה וייעול עבודתה.

התפלגות תיקי חקירה פלילית לפי סוג עבירה בשנים 2018–2022

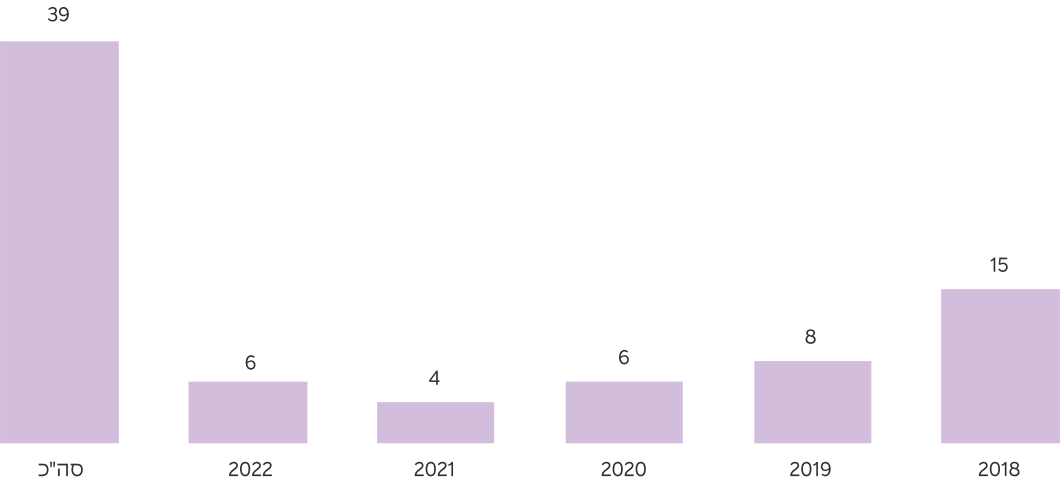
תרמית בניירות ערך
שימוש במידע פנים
פרט מטעה ואי דיווח (בתשקיף, בדוח כספי או בדוח מיידי) וגיוס ללא תשקיף וכן עבירות לפי חוק העונשין - קבלת דבר במרמה, מרמה והפרת אמונים ועבירות נוספות
עבירות זירות סוחר ועבירות לפי חוק הייעוץ
עבירות לפי חוק הקרנות

התפלגות תיקי בירור מנהלי לפי סוג ההפרה בשנים 2018–2022

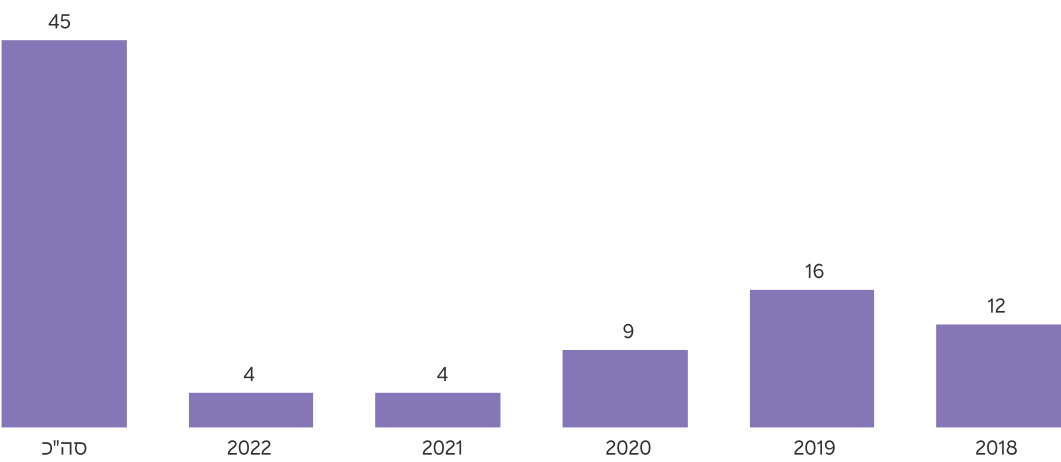

תרמית בניירות ערך
שימוש במידע פנים
הפרות דיווח ופרטים מטעים (בתשקיף, בדוח כספי או בדוח מיידי) וגיוס ללא תשקיף
הפרות בקשר עם זירות סוחר וחוק הייעוץ והשקעות משותפות בנאמנות

בקשות סיוע לרשויות זרות (חיקורי דין) שנפתחו בשנים 2018–2022

בקשות סיוע לרשויות זרות (חיקורי דין) שממצאיהם הועברו לרשות הזרה בשנים 2018–2022

הידעת?

בתיק חקירה ממוצע יש כ-80 מיליון מסמכים.

בעזרת אנליטיקות מתקדמות, ויזואליזציה ובינה מלאכותית מתבצע סינון מחושב של המסמכים, המאפשר לחוקרים לבחון את החומרים ביעילות.

אכיפה פלילית

בשנת 2022 מחלקת פרקליטות ניירות ערך במחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) עסקה במסגרת פעילותה בהכנת כתבי אישום, ניהול תיקים, וטיפול בערעורים בבית המשפט העליון. בתוך כך, פרקליטי המחלקה המשיכו לנהל את תיק 4000 בבית המשפט המחוזי בירושלים.

בשנה החולפת הוגשו שמונה כתבי אישום, מרביתם למחלקות הכלכליות בבתי המשפט המחוזיים בתל אביב ובחיפה. חלק מן התיקים הללו צפויים להתנהל בשנה הקרובה. שלושה מן התיקים הוגשו במסגרת הסדרי טיעון ששקללו, בין השאר, את חלופ הזמן ממועד פתיחת החקירה ואת הפער בין החשדות הראשוניים לכתבי האישום שהוגשו. מטבע הדברים, בהסדרי טיעון מעין אלו לא ניתן למצות את רף הענישה הראוי בעניינו, אך מכלול השיקולים הצדיק את עריכת ההסדרים.

לצד זאת, בשנת 2022 טיפלה המחלקה בשישה ערעורים לבית המשפט העליון. בשניים מן הערעורים הללו דחה בית המשפט את ערעורי הנאשמים על הרשעותיהם בעבירות של מידע פנים והונאת משקיעים; באחד הערעורים נדחה הערעור על העונש שהטיל בית המשפט המחוזי ונדחתה עתירת הנאשמים לביטול הרשעתם; בערעור נוסף שבו טיפלה המחלקה, משך המערער, בהמצאת בית משפט, את ערעורו על הכרעת הדין של בית המשפט המחוזי שהרשיעו בעבירת תרמית בניירות ערך. בית המשפט העליון הקל במעט את עונשו, אך הותירו כעונש מאסר בפועל, תוך הדגשה כי חומרת העבירה מחייבת ענישה מכבידה; בערעור אחר שבו טיפלה פרקליטות המדינה בשיתוף המחלקה, נדחתה עתירת המערער שהורשע בעבירת תרמית בניירות ערך, שבה ביקש להמיר את עונש המאסר שנגזר עליו בעבודות שירות. בית המשפט עמד בהכרעתו זו על חשיבות מסר ענישה מרתיע בעבירות תרמית בניירות ערך; בדיון בערעור שעניינו הונאת משקיעים טרם נמסר פסק דין.

בשנת 2022 החלו בבתי המשפט השונים דיונים בארבעה כתבי אישום שהוגשו בשנה הקודמת. כמקובל בשנים האחרונות, בחלק מן התיקים התקיימו הליכי גישור ובאחרים נערכו דיונים מקדמיים בנושאי חומר חקירה, חסיונות וטענות מקדמיות. בהחלטה יוצאת דופן מחקה שופטת בית המשפט הכלכלי בתל אביב חלק ניכר מכתב האישום שהוגש בפרשת בזק, על בסיס טענות מקדמיות של ההגנה ובטרם נשמעו ההוכחות בתיק. פרקליטי המחלקה הגישו ערעור מקיף על החלטה זו לבית המשפט העליון.

סגירת תיקים בהסדרים מותנים

בשנת הדוח חתמה המחלקה עם חשודים שונים על חמישה הסדרי סגירת תיק בתנאים. בזאת, למעשה, ממשיכה המחלקה ליישם כלי משמעותי העומד לרשותה מכוח חוק ניירות ערך, המאפשר לה, במקרים המתאימים, לאכוף את הדין גם ללא נקיטת הליכים פליליים מלאים. באחד התיקים נחשפה התנהלות בלתי חוקית הנוגעת לתשלום עמלות הפצה של חברת חיתום לפעיל שוק הון, על אף שאינו מפיץ מורשה ואף השתתף כרוכש סופי בחלק מן ההנפקות. ההחלטה שלא למצות את הדין ולערוך עם החברה ועם מנהלה הסדר סגירה בתנאים, נבעה מן ההכרה כי מן האירועים עולה חוסר הפנמה של הוראות הדין החלות על תחום עמלות ההפצה. כמו כן, נשקלו נכונות החשודים להטמיע במהירות נורמות רצויות בהתנהלותם העתידית ושיתוף הפעולה שלהם בחקירה. בהסדר הוטל על החברה עיצום כספי בסך של 450,000 ש"ח. על מנהלה הוטל עיצום כספי בסך 250,000 ש"ח והגבלת כהונה לשנה על תנאי, כנושא משרה בכיר בגוף מפוקח לתקופה של שנתיים. כמו כן, סוכם כי החברה ומנהלה יפעלו להתאמת תוכנית האכיפה הפנימית לסיכונים שהתגלו באירועים בתיק. הסדר סגירה אחר נערך עם חשוד שמונה לתפקיד דירקטור חיצוני בחברה ציבורית. בעל השליטה

בחברה המליץ על מינויו תוך הסתרת קשר עסקי עד כדי זיקה, כהגדרתה בחוק, לבעל השליטה. בהסדר הוטל על החשוד עיצום כספי בסך

ההסדרים מפורסמים **באתר הרשות**.

מספר תיקי החקירה בפרקליטות בשנת 2022	מספר כתבי האישום בשנת 2022	מספר תיקי החקירה בפרקליטות בסוף שנת 2022 שטרם הוחלט אם להגיש בהם כתב אישום
6	8	5

מצבת תיקי החקירה בפרקליטות בסוף שנת 2022 שבהם טרם הוחלט אם להגיש כתב אישום לפי שנת העברתם:

שנה	מצבת תיקי החקירה בפרקליטות בסוף שנת 2022 שטרם הוחלט אם להגיש בהם כתב אישום, לפי שנת העברתם
2019	1
2021	1
2022	3

הכרעות משפטיות

תיקי תרמית בניירות ערך

ע"פ 1312/21 ערן גרינפלד נ' מדינת ישראל

ערעור שהוגש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב (המחלקה הכלכלית) שבו, לאחר שמיעת הראיות, הרשיע בית המשפט את המערער בריבוי עבירות השפעה בדרכי תרמית על תנודות שער ניירות ערך ובריבוי עבירות הנעה או ניסיון להניע לרכוש ניירות ערך, בעת פעילותו בשותפות אר.ג'י.אר גרופ. בשנים 2011–2012. בגין הרשעתו נגזר על המערער עונש של 12 חודשי מאסר בפועל ו־9 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור את אחת העבירות שבהן הורשע בתוך שלוש שנים; חילוט סכום של 1,058,811 ש"ח לטובת קרן חילוט הלבנת הון; וקנס בגובה של 50,000 ש"ח.

תחילה נסוב הערעור על הכרעת הדין ועל גזר הדין, אך בדיון בערעור חזרה בה ההגנה מטענותיה ביחס להכרעת הדין, ומאותה עת הופנה הערעור רק כלפי חומרת העונש, בדגש על שליחתו של המערער למאסר מאחורי סורג ובריח. בית המשפט דחה את הערעור וקיבל את עמדת המדינה כי העונש שנקבע הולם את חומרת מעשי העבירה, מתאים למגמת החמרת הענישה בעבירות כלכליות ומשרת כראוי את המטרה להרתיע מפני ביצוע עבירות תרמית ולחזק את אמון הציבור בשוק ההון. לצד זאת, הפחית בית המשפט את סכום החילוט והעמידו על 500,000 ש"ח.

ע"פ 753/21 יובל כהני נ' מדינת ישראל

ערעור שהוגש על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט ח' כבוב) שבו, לאחר שמיעת הראיות, הרשיע בית המשפט המחוזי את המערער בריבוי עבירות השפעה בדרכי תרמית על תנודות שער ניירות ערך (כ־2,600 עבירות) באמצעות הפעלה מכוונת של מנגנון ממתן התנודה של הבורסה בלמעלה מ־1,600 פעמים. בית המשפט המחוזי גזר על המערער 15 חודשי מאסר בפועל וקנס כספי בסך של 100,000 ש"ח.

תחילה הוגש הערעור גם על הכרעת הדין, אולם בדיון שהתקיים בבית המשפט העליון חזר בו המערער מערעור זה. בית המשפט העליון קבע כי יש מקום להקלה בעונש המאסר בפועל שהושת על המערער, אך קיבל את עמדת המדינה שלפיה בעקבות חומרת הפעילות האסורה, היקפה המשמעותי ולנוכח עברו הפלילי של המערער בעבירות תרמית בניירות ערך, לא ניתן להימנע משליחתו למאסר מאחורי סורג ובריח. נקבע כי המערער ירצה עונש של עשרה חודשי מאסר בפועל, חלף עונש המאסר בפועל שהושת עליו בבית המשפט המחוזי. יתר רכיבי גזר הדין נותרו על כנם.

תיקי מידע פנים

ע"פ 5830/21 ע"פ 5935/21 טל ורועי כהן נ'

מדינת ישראל

ערעור שהוגש על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב (המחלקה הכלכלית) שבו הרשיע בית המשפט את המערערים בשימוש במידע פנים שמקורו באיש פנים, וגזר על מקבל מידע הפנים מאיש הפנים שהעבירו אחר כך לאחיו, תשעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות; 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך של 45,000 ש"ח. על האח שרכש את המניות והפיק את הרווח העיקרי הושתו שלושה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות; תשעה חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך של 90,000 ש"ח.

בית המשפט המחוזי דחה את עתירתם של הנאשמים לבטל את הרשעתם נוכח השלכותיה על עתידם המקצועי, והם שבו ועתרו לכך בערעורם לבית המשפט העליון, לצד עתירתו של מוסר המידע להמתקת עונשו.

בית המשפט העליון קיבל את עמדת המדינה, דחה את ערעורו של מוסר המידע וקבע כי העונש שנגזר עליו הולם את חומרת העבירה ואת הגישה הכללית של החמרה בעונשם של עברייני "צווארון לבן". ביחס למערער השני נקבע כי אכן להרשעתו השלכות חמורות על חייו האישיים ועל דרכו המקצועית, אך תוצאותיה החברתיות של הרשעה, קשות ככל שתהיינה, אינן עילה להקלה בעונשו

של מי שנמצא חייב בדיון, בפרט שהקלה בעונש תסכל את מטרות הענישה הפלילית, שבראשן גמול והרתעה.

תיקים תאגידיים

ת.פ. 18–12–60588 מדינת ישראל נ' אביב טלמור

ואח'

ב־13 בספטמבר 2022 הרשיע בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (המחלקה הכלכלית) את אביב טלמור, הבעלים והמנכ"ל של חברת יוטרייד בעבירות גנבה בידי מורשה של עשרות מיליוני ש"ח ממאות משקיעים, בעבירות הלבנת הון, ניהול תיקי השקעות ללא רישיון ושיבוש הליכי משפט. בהכרעת הדין נקבע כי בשנים 2012–2015 גייסה יוטרייד מכ־600 לקוחות סכום של כ־77 מיליון ש"ח, תוך התחייבות להשקיע עבורם את הכספים במסחר אלגוריתמי. הליך גיוס הלקוחות שאותו ניהל טלמור, היה מרמתי וכלל מצגי שווא והסתרת מידע ביחס להיבטים רבים ומהותיים בפעילותה של יוטרייד. כך, בין היתר, הוצגו ללקוחות מצגים כוזבים ביחס לשימוש בכספם, לפוטנציאל הרווח של השקעתם וליגודי העניינים בין הלקוחות לבין יוטרייד בעת פעילות המסחר.

בניגוד למצגים שהוצגו בפני הלקוחות ובניגוד למטרה שלשמה הופקד הכסף, רק חלק מכספי הלקוחות נותב בפועל למסחר. תחת זאת, שימשו כספי הלקוחות גם למימון הוצאות שוטפות של יוטרייד וחברות אחרות של טלמור ולביצוע השקעות שונות של טלמור מחוץ לישראל. על רקע שימושים אלה נקלעה יוטרייד לקשיים כספיים והחלה לחתום עם הלקוחות על עשרות הסדרי תשלום תוך הסתרת מצבה הכספי ואת העובדה כי כספי הלקוחות לא הופנו למסחר. נוסף לכך, את הכספים שהשיבה יוטרייד ללקוחות שדרשו זאת, היא גייסה מלקוחות חדשים.

עוד נקבע בהכרעת הדין כי המסחר שביצעה יוטרייד עבור לקוחותיה נערך מבלי שהיה ליוטרייד או לטלמור רישיון ניהול תיקים, ויוטרייד הוסיפה לסחור עבור לקוחותיה גם אחרי שרשות ניירות ערך הורתה לה לחדול מייד מפעילות המסחר

ולאחר שהיא התחייבה לעשות כן. על כך הורשע טלמור בניהול תיקי השקעות ללא רישיון. נוסף לכל אלה, בהכרעת הדין נקבע כי אגב פעולות החקירה של רשות ניירות ערך, טלמור, אחותו שעבדה ביוטרייד ומנהל הטכנולוגיה ביוטרייד, שיבשו את פעולות ההעתקה של תיבות המייל ביוטרייד ומחקו חומרים שהיו דרושים לחקירה. טלמור אף נמנע מלהתייצב לחקירה ברשות ניירות ערך ופעל לטשטש עקבות בחברות זרות בבעלותו. על כך הורשע טלמור בשיבוש הליכי משפט ובאי־קיום דרישה לפי חוק ניירות ערך. מנהל הטכנולוגיה ואחותו של טלמור הורשעו כבר בהסדרי הטיעון בעבירות של שיבוש הליכי משפט וקשירת קשר לעוון (בהתאמה).

בית המשפט קבע כי "הפעולות שבוצעו תחת הנחייתו של טלמור היו בעלות אופי מרמתי טהור, אשר הביאו לבסוף לקריסתה של יוטרייד, כמו גם להסתבכותו של טלמור עצמו בפלילים".

ת"פ 20–12–52538 מדינת ישראל נ' שאול אלוביץ'

ואח' (פרשת בזק)

ב־20 ביולי 2022 קיבל בית המשפט המחוזי בתל אביב (המחלקה הכלכלית) את טענותיהם המקדמיות של המשיבים, קבע כי האישומים השני והשלישי בכתב האישום אינם מגלים עבירה והורה על ביטול אישומים אלה נגד כל הנאשמים. על החלטה זו הגישה הפרקליטות ערעור שבו ביקשה מבית המשפט העליון לבטל את החלטת בית המשפט המחוזי ולהשיב את האישומים שבוטלו על כנם.

האישומים השני והשלישי בכתב האישום מגוללים מסכת דומה, אם כי לא זהה, של עסקאות בעלי עניין בחברת בזק שבהן הקימה החברה ועדות בלתי תלויות לבחינת העסקאות. על פי המיוחס בכתב האישום, הדליפה מזכירת הוועדות הבלתי תלויות מידע סודי ורגיש מדיוני הוועדות לבעלי העניין – שאול אלוביץ', אור אלוביץ' ועמיקם שורר באישום השני, שאול ואור אלוביץ' באישום השלישי. בגין מעשים אלה יוחסו למשיבים עבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מרמה והפרת אמונים בתאגיד ועבירות דיווח לפי חוק

ניירות ערך.

בית המשפט המחוזי ביטל את האישומים בהתאם לסעיף 149(4) לחוק סדר הדין הפלילי, בטרם שמיעת הראיות. הנימוק המרכזי להחלטת בית המשפט קמא היה כי כתב האישום לא ביסס כל מקור לחובת הסודיות על דיוני הוועדה הבלתי תלויה, על כן המשיבים לא פעלו בניגוד לחובתם והמצג לפיו דיוני הוועדות היו חסויים אינו מצג שווא מרמתי. נימוק מרכזי נוסף להחלטתו של בית המשפט המחוזי עסק בשאלת הגבול הראוי, לטעמו, בין אכיפה אזרחית לפלילית, על פיו קבע כי יש לצמצם את מידת האכיפה הפלילית ביחס לעבודות ועדות בלתי תלויות.

בערעור נטען, בין השאר, כי בית המשפט המחוזי שגה באופן שבו פירש את הדין החל על עבודת ועדות בלתי תלויות ועל נושאי משרה בתאגיד. נטען כי חובת הסודיות היא מאפיין ליבה של

הוועדה הבלתי תלויה, כפי שנלמד מניתוח חוק החברות, מן הפסיקה, מן הספרות האקדמית ומהנחיות המאסדר.

ת"פ 21-12-70210 מדינת ישראל נ' אמיר נחום

ב־12 בספטמבר 2022 הרשיע בית משפט השלום את אמיר נחום בשתי עבירות מרמה והפרת אמונים שבהן הודה במסגרת הסדר טיעון. על פי כתב האישום שבו הודה נחום, בשנים 2012–2014 הוא ניצל בשתי הזדמנויות את מעמדו כבעל שליטה וכמנכ"ל בחברה ציבורית לשם השגת רווח אישי, ובכך הפר את חובתו כלפי התאגיד. בית המשפט אישר את הסדר הטיעון וגזר את דינו של נחום על פי המוסכם – שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי לארבעה חודשים לתקופה של שנתיים, וקנס בסך של 250,000 ש"ח.

אכיפה מנהלית

בשנת 2022 נפתחו הליכים מנהליים ב־12 תיקים, חלקם תיקים פליליים שנסגרו בפרקליטות והועברו לבחינה מנהלית. כמו כן, נבחנו ראיות בשני תיקים נוספים שבהם ניתנה חוות דעת הממליצה על סגירת התיק. כמו כן, ניהלה מחלקת אכיפה מנהלית שני תיקים שהוגשו בשנים קודמות לוועדת האכיפה המנהלית. סך כל התיקים המנהליים שבהם טיפלה המחלקה בהכנה ובניהול ההליכים בפני הוועדה בשנה זו עומד על 16. עוד חמישה תיקים מנהליים שהועברו השנה לטיפול המחלקה, בשלבי הכנה.

התפלגות התיקים המנהליים שנפתחו בשנת 2022

סוג ההפרה	מספר תיקים
אי־דיווח או דיווחים מטעים	5
הצעה לציבור של ניירות ערך ללא תשקיף	2
שימוש במידע פנים	2
תרמית בניירות ערך	2
בקשה לביטול רישיון יחיד לפי חוק הייעוץ	1

החלטות ועדת האכיפה המנהלית

בשנה זו פרסמה ועדת האכיפה המנהלית החלטות בחמישה הסדרי אכיפה ובשישה הליכים שנוהלו במלואם:

הסדרי אכיפה

תיק מנהלי 1/22 רשות ניירות ערך נ' טוגדר פארמה בע"מ ואח'

ב־5 ביולי 2022 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר אכיפה בין רשות ניירות ערך לבין חברת טוגדר פארמה בע"מ (להלן: המשיבה 1), חברה ציבורית העוסקת החל משנת 2018 בתחום הקנאביס הרפואי, ניסים ברכה (להלן: המשיב 2) וניר סוסינסקי (להלן: המשיב 3), בעלי השליטה בחברה ונושאי משרה בה.

בשנת 2018 החלה החברה לקדם פעילות עסקית בתחום הקנאביס הרפואי בסין, מדינה שמרנית בכל נוגע לשימוש בקנאביס. תחום הקנאביס, שהוא עיקר עסקי החברה בתקופה הרלוונטית,

אינו מאוסדר בסין ואינו חוקי בה. עניין ההפרות שבהסדר הוא הכללה ברשלנות של פרטים מטעים חסרים הנוגעים לאסדרת תחום הקנאביס בסין והאיסור למכור קנאביס רפואי, בשני דיווחים מיידיים של החברה על מזכרי הבנות שחתמה לצורך קידום פעילותה בתחום הקנאביס הרפואי בסין.

בהסדר האכיפה הודו כל המשיבים בהפרות שיוחסו להם. החברה הודתה בשתי ההפרות הנ"ל, וקיבלה על עצמה עיצום כספי בסך של 250,000 ש"ח שישולם ב־24 תשלומים חודשיים עוקבים. נוסף לכך, חויבה החברה לנקוט פעולות למניעת הישנות ההפרות, ותגבש תוך ארבעה חודשים תוכנית אכיפה פנימית (בדגש על נוהל דיווחים ועל הטמעתו בקרב העובדים). ניסים ברכה שבתקופה הרלוונטית היה בעל שליטה, יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל החברה, הודה בשתי ההפרות הנ"ל, ונשא בעיצום כספי בסך של 175,000 ש"ח שישולם ב־15 תשלומים חודשיים עוקבים. ניר סוסינסקי שבתקופה הרלוונטית היה בעל שליטה, דירקטור

בחברה ומנכ"ל משותף בחברת הבת, הודה בהפרה אחת שיוחסה לו שעניינה בדיווח הראשון ונשא בעיצום כספי בסך של 100,000 ש"ח שישולם ב־12 תשלומים חודשיים עוקבים.

תיק מנהלי 10/21 רשות ניירות ערך נ' הגשמה לנסינג ואח'

ב־10 במאי 2022 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר אכיפה בין רשות ניירות ערך לבין השותפות הציבורית הגשמה לנסינג-מישיגן, כנגד השותף הכללי בקבוצת הגשמה, חברת הגשמה ניהול השקעות בע"מ, וכנגד נושאי המשרה חנניה שמש, יו"ר דירקטוריון קרן הגשמה ויו"ר דירקטוריון השותף הכללי ורון ברקוביץ', מנכ"ל קרן הגשמה ומנכ"ל השותף הכללי. הפרשה המרכזית בהסדר עוסקת בהפרת אי־דיווח במועד, ברשלנות חמורה, על אודות כתב אישום פלילי בגין עבירות חמורות שהוגש כנגד היזם המקומי המנהל את הנכס המניב שבבעלות השותפות בעיר לנסינג שבמישיגן. חרף היות המידע מהותי, לא דיווח עליו תאגיד לנסינג-מישיגן לציבור המשקיעים. השותפות, השותף הכללי, שמש וברקוביץ' הודו בהפרת אי־הדיווח הנ"ל וכן בשתי הפרות נוספות, המייחסות להם הכללת פרטים מטעים וחסרים בדוחות מיידיים שפרסם תאגיד לנסינג-מישיגן ב־13 בספטמבר 2018 וב־2 בדצמבר 2018. ועדת האכיפה המנהלית ראתה בעובדה כי שלוש ההפרות הנ"ל קשורות להשתלשלות עובדתית אחת, הקשורה בהליכים נגד היזם, נסיבה מקילה.

נוסף לכך, להסדר צורפו עוד ארבע שותפויות ציבוריות הפועלות תחת "קרן הגשמה", שגם אותן מנהל השותף הכללי – הגשמה לונדון קילבורן, הגשמה קופאנד, הגשמה פורת וורת' טקסס והגשמה טקסס האנטסוויל. השותף הכללי וארבע השותפויות הנוספות הודו בכמה הפרות של אי־הגשה במועד דוחות כספיים, ברשלנות חמורה. בהסדר האכיפה הוטל על השותף הכללי עיצום כספי בסך של 1,250,000 ש"ח ועיצום כספי זהה על תנאי. העיצום הכספי הגבוה שהוטל על השותף הכללי נבע ממעורבותו בביצוע כל ההפרות שבהסדר, מהיותו האורגן המנהל את השותפויות

הציבוריות שביצעו את ההפרות והאחראי העיקרי לביצוע כל ההפרות ומן העובדה שבעלי השליטה מחזיקים בו. כך, הטלת העיצום הכספי המשמעותי היא פגיעה ישירה בכיסם של הגורמים האחראים לאירוע. הגשמה לנסינג-מישיגן הודתה בשלוש ההפרות ובגין הוטל עליה עיצום בסך של 100,000 ש"ח, עיצום זהה על תנאי וכן חובה לנקוט פעולות למניעת הישנות ההפרות. נוסף לכך, חויבה השותפות הציבורית למנות בודק חיצוני לתקופה של שנה, אשר יוודא גיבוש תוכנית אכיפה בחברה, יישום אפקטיבי שלה ושל נוהלי האכיפה שאומצו או תוקנו במהלך התהליך. על יו"ר הדירקטוריון חנן שמש הוטל בגין שלוש ההפרות לעיל עיצום כספי בסך של 250,000 ש"ח, עיצום זהה על תנאי ואיסור לכהן כנושא משרה בגוף מפקח לתקופה של שנה. על מנכ"ל החברה רון ברקוביץ' הוטל עיצום כספי בסך של 150,000 ש"ח, עיצום זהה על תנאי ואיסור לכהן כנושא משרה בגוף מפקח לתקופה של שישה חודשים. כן הוטלו עיצומים כספיים נוספים המצטברים לסך של 150,000 ש"ח על ארבע השותפויות הציבוריות הפועלות תחת "קרן הגשמה" בגין הפרות אי־הגשת הדוחות הכספיים במועד. גובה עיצומים אלה נבע ממצבן הכלכלי של החברות.

תיק החקירה בפרשת לנסינג-מישיגן החל כחקירה פלילית, שהועבר למסלול המנהלי מכוח ס' 354 לחוק ניירות ערך, שבמסגרתו נחתם הסדר אכיפה מנהלית שאותו אישרה הוועדה. במקרה דנן אימצה ועדת האכיפה המנהלית את ההסדר ואת עמדת רשות ניירות ערך, וקבעה כי הדין מקנה ליושבת ראש רשות ניירות ערך סמכות להתקשר בהסדר אכיפה מנהלי גם בתיק שהחל בחקירה פלילית. הוועדה קבעה כי מתקיימות בתיק זה הנסיבות החריגות שנקבעו במסמך מדיניות רשות ניירות ערך שפרסמה הרשות לציבור. כמו כן, ציינה הוועדה כי רק במקרים נדירים ומתאימים יש להעביר תיק מן המסלול הפלילי למנהלי, וכאמור, התיק הנ"ל תואם להגדרה זאת.

תיק מנהלי 3/21 רשות ניירות ערך נ' אייל מרדלר ואמיל בודילובסקי

ב־30 בינואר 2022 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר אכיפה בין רשות ניירות ערך לבין אייל מרדלר ששימש בתקופה הרלוונטית כסמנכ"ל הכספים וכמזכיר חברת BGI ובחברת הבת, BSD, ובין אמיל בודילובסקי שלאחר עזיבת מרדלר מונה למנכ"ל, לדירקטור, לסמנכ"ל כספים ולמזכיר חברת BGI ולתפקידים דומים בחברת הבת, BSD, אשר משתיהן התפטר לאחר חודשים אחדים. בהסדר הודו השניים חלקית בעובדות ולא הודו בביצוע ההפרות אשר מיוחסות בהסדר להכללת פרטים מטעים ברשלנות בדוחות כספיים. בשנים 2012–2014 הופקדו עשרות מיליוני דולרים מחברת ההחזקות BGI ומחברת הבת שלה, BSD, בפיקדונות בנקים זרים. סכומים מהותיים אלה היו כרבע (25%) מסך המאזן המאוחד של החברות וכשליש (33%) מסך הנכסים השוטפים שלהן. כנגד הפקדות אלה, לקחו החברות הפרטיות הקשורות לבעל השליטה הלוואות בגובה הפיקדונות הנ"ל, תוך שעבוד כספי הפיקדונות לטובת החזר ההלוואות. השעבודים הללו נעשו שלא כדין וללא אישורם או ידיעתם של האורגנים המוסכמים בשתי החברות, ותוך שימוש במסמכים מזויפים. זאת בעוד הפיקדונות הוצגו בדוחות הכספיים כנכסים שוטפים. בחודש דצמבר 2017 הציגה מחדש חברת BDS את דוחותיה הכספיים לשנים 2013–2014, ובהם נמחקו הפיקדונות מדוחות החברה, עקב טענת החברה שכבר במועד ההפקדה יצאו הכספים משליטתה. בחודש מרץ 2019 הציגה מחדש BGI את דוחותיה הכספיים לשנים 2013–2014 וציינה שבתקופה הרלוונטית נפלה טעות מהותית בדוחות באשר לפיקדונות הזרים. הפרשה כולה נחקרה בחקירה פלילית, שבסופה הוגשו כתבי אישום כנגד בעלי השליטה והמנכ"ל. כנגד יתר החשודים, ביניהם מרדלר, בודילובסקי ורואי החשבון, נסגר התיק הפלילי. עניינם של מרדלר, של בודילובסקי ושל רואה החשבון המבקר הועבר לטיפול במישור המנהלי. במהלך ניהול ההליך המנהלי נחתם הסדר זה עם מרדלר ועם בודילובסקי.

על מרדלר הוטל עיצום כספי על סך של 85,000 ש"ח שאותו ישלם ב־12 תשלומים חודשיים שווים ועוקבים, וכן סכום זהה על תנאי למשך שנה. על בודילובסקי הוטל עיצום כספי על סך של 75,000 ש"ח שאותו ישלם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ועוקבים, וכן סכום זהה על תנאי למשך שנה. בהחלטתה התייחסה הוועדה לחומרת ההפרות שעניינן מחדלי דיווח ארוכים שהצריכו תיקון מהותי והצגה מחדש של הדוחות הכספיים הנגועים בהטעיה, שהיא פגיעה קשה בעיקרון הגילוי הנאות. כמו כן, התייחסה הוועדה להיקף הכספי המשמעותי שהגיע לסכום של עשרות מיליוני דולרים. מנגד, זקפה הוועדה לזכות המפירים את העובדה שפעלו לקבל מידע כדי להסיר את החסמים בקבלת הפיקדונות, הן מול בעלי השליטה ומנכ"ל החברה הקודם והן מול הבנקים הזרים. הוועדה התייחסה גם לחלוק הזמן שעבר מביצוע ההפרות וההרתעה שנפגעה כתוצאה מכך.

תיק מנהלי 8/22 רשות ניירות ערך נ' כפיר גינדי

ב־27 ביולי 2022 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר אכיפה בין רשות ניירות ערך לבין כפיר גינדי, שבו הודה גינדי בהפרת שימוש במידע פנים. גינדי היה בעל השליטה ושימש כמנכ"ל וכדירקטור בחברה הציבורית קאנומד תעשיות קנאביס רפואי בע"מ העוסקת בגידול, בשיווק ובמכירה של קנאביס רפואי. גינדי היה "איש פנים" בחברה. כידוע, תחום הקנאביס בישראל כפוף לאסדרת משרד הבריאות, לפיה מכירת הקנאביס לבתי המרקחת היא חלק משרשרת אספקה הכוללת חוות גידול, מפעל ייצור, בית מסחר ובית מרקחת. כל חוליה בשרשרת מהותית לפעילות הקנאביס, ומכל אחת מהן נדרש רישיון פעילות. בית המסחר הוא הגוף האחראי לאחסון מוצרי הקנאביס הרפואי לאחר ייצורם ולהפצתם לבתי המרקחת או ללקוחות הקצה.

בחודש יוני 2020 החל משא ומתן בין חברת קאנומד לבין חברת ההפצה נובולוג, במטרה שתשמש חברת נובולוג כחברת ההפצה של קאנומד. ב־2 באוגוסט 2020 פרסמה קאנומד

דוח מידי בנוגע להסכמי אספקת מוצרי קנאביס רפואי, אשר כלל מידע על אודות פרטי המשא ומתן המתקדם בינה לבין נובולוג ואת פרטי ההסכם העיקריים ביניהן, תוך ציון העובדה שזהו הסכם הפצה אסטרטגי, אך ללא ציון שם החברה. בעקבות הדיווח, עלה שער המניה באותו היום ב־3.65%. ב־6 באוגוסט 2020 פרסמה קאנומד דיווח מידי ודיווחה על חתימת הסכם הפצה בין קאנומד לנובולוג, לפיו נובולוג תשמש כמפיצה הבלעדית של החברה לבתי מרקחת מורשים בישראל. ביום זה ננעל המסחר בעליית שערים של 3.29%, כאשר במהלך היום התבצעו עסקאות בעליית שער של עד 13.84% מן הבסיס. מחזור המסחר הסתכם בכ־3.5 מיליון ש"ח, מחזור חריג בלמעלה מפי 13 מממוצע המחזור היומי מתחילת השנה.

בימים 4–6 באוגוסט 2020 רכש המשיב כ־1.8 מיליון ערך נקוב של מניות החברה, כאשר בידו מידע פנים על אודות חתימת ההסכם בין החברות. במועדים אלה, ועד פרסום הדיווח המידי ב־6 באוגוסט 2020, המידע על אודות סיום המשא ומתן ושם החברה שהתקשרה עם קאנומד היה מידע פנים. ברכישותיו השיג המשיב לו ולאחיו רווח תאורטי בסך של 116,000 ש"ח בשל עליית השער שנבעה מפרסום המידע.

בהחלטתה הדגישה ועדת האכיפה המנהלית את חומרת ההפרה הפוגעת באמון, בהוגנות ובשמירה על השוויון בשוק ההון. הוועדה דחתה את עמדת הצדדים כי אפשר לראות את היועצות של המשיב בעורכת דין מומחית לדיני ניירות ערך (אף שאינה מומחית לעסקי הקנאביס ולאסדרה החלה עליהם) כנסיבה מקילה, מפני שמבחינה משפטית לא מתקיימים במלואם התנאים להגנת הסתמכות על עצת עורך דין. בהסדר המתוקן שאישרה ועדת האכיפה המנהלית, הסכימו הצדדים על עיצום כספי בסך של 150,000 ש"ח (חלף הסכום שנקבע בהסדר המקורי על סך 100,000 ש"ח), הגבוה מן הרווח התאורטי שהפיק המשיב וכולל בתוכו גם רכיב עונשי.

תיק מנהלי 9/22 רשות ניירות ערך נ' חברת פנטה

ריי אינהאוס בע"מ

ב־7 בדצמבר 2022 אישרה ועדת האכיפה המנהלית הסדר אכיפה בין רשות ניירות ערך לבין חברת פנטה ריי אינהאוס בע"מ, שבו הודתה החברה בביצוע הפרה של סעיף 15 לחוק ניירות ערך האוסר על הצעת ניירות ערך לציבור ללא פרסום תשקיף. אינהאוס היא חברה פרטית בשליטת אילן בויקו ורעייתו. אילן בויקו כיהן כמנכ"ל וכיו"ר דירקטוריון החברה. החל משנת 2015 פעלה החברה לאיתור השקעות בתחום הנדל"ן בארה"ב ובגיוס כספים ממשקיעים ישראלים לצורך מימון ההשקעות. החברה לא עמדה בחריג המנוי בחוק ניירות ערך, לפיו מותרת הצעת ניירות ערך לעד 35 משקיעים ללא פרסום תשקיף.

בהסדר האכיפה הוטל על אינהאוס עיצום כספי בפועל על סך של 350,000 ש"ח, וכן עיצום כספי על תנאי באותו הסכום. התנאי יופעל אם במהלך השנתיים מיום אישור ועדת האכיפה את הסדר תבצע החברה הפרה דומה.

בהחלטתה ציינה הוועדה כי המחוקק מתייחס בחומרה להצעה ולמכירה של ניירות ערך לציבור שלא על פי תשקיף. הוועדה הדגישה את חשיבות התשקיף כמסמך גילוי בסיסי בהנפקה שמבצעת החברה, ואשר בלעדיו יימנע מידע חיוני מן המשקיע הסביר השוקל להשקיע. עם זאת, ציינה הוועדה נסיבות מקילות המצדיקות הטלת עיצום כספי על החברה בלבד, שכן המשיבה ביצעה את ההפרות מתוך רשלנות בלבד. נוסף לכך, ציינה הוועדה כי לטעמה, אם לא הטילה הרשות אחריות ישירה על המנכ"ל, היה עליה לבחון אפשרות הטלת אחריות פיקוחית על המנכ"ל בחברת אינהאוס מכוח סעיף 52סד לחוק ניירות ערך.

הליכי אכיפה מנהליים

תיק מנהלי 8/21 רשות ניירות ערך נ' גדסדן נכסים

אינקורפורייטד

ב־13 בפברואר 2022 פורסמה החלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית בעניינה של חברת גדסדן נכסים אינקורפורייטד. חברת גדסדן הפועלת בתחום הנדל"ן החל משנת 2018, נוסדה והתאגדה בארצות הברית. החל משנת 2000 נסחרה החברה בנאסד"ק, ובשנת 2012 החלה להיסחר בישראל כחברה דואלית. בחודש יוני 2018 נגרעה החברה מן המסחר בנאסד"ק ועברה להיסחר בפלטפורמת ("Over The Counter", OTC), ובכך פסקה להיות דואלית. כחברה דואלית, דיווחה החברה לפי כללי הדין הזר, בהתאם להסדר הקיים לחברות דואליות, אולם משעברה להיסחר בפלטפורמת OTC, ומאחר שמניותיה נותרו בידי הציבור בישראל, חלו עליה הוראות הדיווח ככל תאגיד מדווח בישראל שאינו דואלי. החוק מקנה לחברה שחדלה להיות דואלית שישה חודשי הסתגלות, שבהם היא יכולה לדווח בהתאם לכללי הגילוי הזרים, למעט חריג החובה לדווח כל פרט העשוי להיות מהותי למשקיע הסביר. סגל רשות ניירות ערך עדכן את בא כוח החברה בדבר חובות הדיווח העדכניות שחלות עליה. תחילה עדכן בא כוח החברה את החברה בנוגע לפניית הסגל, אך מאוחר יותר הפסיק משרדו לייצג את החברה בישראל, מאחר שהיא הפסיקה לשתף עימו פעולה. מתום תקופת ההסתגלות, בחודש אפריל 2019, ועד מועד החלטת ועדת האכיפה המנהלית, דיווחה החברה לבורסה בתל אביב עשרות דיווחים, אותם דיווחים גם בפלטפורמת ה-OTC, אשר אינם תואמים את כללי הדיווח בישראל. הדיווחים דווחו באיחור ניכר ולא כללו את כל הדוחות התקופתיים שהיה על החברה לדווח.

לאחר שלא השיבה החברה לכתב הטענות המנהלי, קבע מותב ועדת האכיפה המנהלית, בעקבות החומר שהוצג בפניו, כי החברה ביצעה את כל ההפרות שייחסה לה רשות ניירות ערך (54 הפרות של חובות הדיווח). המותב קבע כי החברה הייתה מודעת לאי־מילוי חובותיה, ולפיכך הוכח

היסוד הנפשי הנדרש של רשלנות. בהחלטתו עמד מותב ועדת האכיפה המנהלית על עיקרון הגילוי הנאות ועל חשיבותה של חובת הדיווח המבטיחה את יעילות המסחר בשוק המשני. עם זאת, התחשב המותב בשלושה שיקולים לקולה בקביעת אמצעי האכיפה: העובדה שמניות החברה הושעו במסחר בתל אביב בעקבות החלטת הבורסה; גודלה הקטן יחסית של החברה, לעומת חברות שנדונו בעבר בהפרות דומות; ושווי השוק הנמוך של החברה שעמד על 5.8 מיליון ש"ח, נכון ליום המסחר האחרון שבוצע במניות החברה. לאור האמור לעיל, השית מותב הוועדה על החברה עיצום כספי בסך של מיליון ש"ח.

תיק מנהלי 12/19 רשות ניירות ערך נ' אדרי אל

ישראל נכסים בע"מ ואח'

ב־2 במרץ 2022 פורסמה החלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית בעניינם של חברת אדרי אל ישראל נכסים בע"מ, הפועלת בתחום נדל"ן מניב; גבי אדרי, נילי אזולאי קפלן, יששכר חדר, חיים רוט, יוסי חימי ואמיר אריאל.

עניינו של התיק בביצוע ארבע הפרות מנהליות של אי־דיווח על משיכות בעל השליטה אדרי המכהן כמנכ"ל החברה, אף על פי שמוסדות החברה לא אישרו אותן כדין ולא דווחו כנדרש בחוק ניירות ערך. המשיכות בוצעו מן הרבעון השני של שנת 2017 ועד לרבעון הראשון של שנת 2018. נוסף לכך, הוכללו בתקופת ביצוע המשיכות פרטים מטעים בדוחות כספיים של החברה לרבעון השני ולרבעון השלישי של שנת 2017, שלא כללו גילוי על המשיכות ועל יתרות החובה של בעל השליטה – ובכך בוצעו שתי הפרות של פרט מטעה בדוח.

מותב הוועדה הטיל פה אחד אחריות להפרות אלה על בעל השליטה, המנכ"ל, גבי אדרי ועל חשב החברה באותה תקופה יששכר חדר, וקבע שפעלו ברשלנות חמורה, תוך סטייה מסטנדרט ההתנהגות הנדרש מנושא משרה סביר בנסיבות אלו. שתי ההפרות הנוגעות לדוחות הכספיים יוחסו גם לרואה החשבון המבקר בתקופה הרלוונטית אבנר שירה, אשר התקשר עם הרשות בהסדר אכיפה בשלב מוקדם (ראה דוח שנתי 2020).

לאחר שגילתה החברה על אודות המשיכות, היא דיווחה על כך באופן מטעה בדוח הכספי השנתי לשנת 2017 ובדוח מיידי ב־29 במרץ 2018, כך שהוכללו ברשלנות בדוחות פרטים מטעים. בגין הפרות אלה, הטיל מותב הוועדה אחריות על אדרי, בעל השליטה, ועל חשב החברה באותה תקופה, חיים רוט, מפני שלא וידאו כי הדוח הכספי לשנת 2017 והדיווח המיידי שבו דיווחה החברה על המשיכות משקפים את התמונה המלאה. כמו כן, קבע המותב כי על רוט היה לבצע בדיקות מקיפות ומעמיקות בעניין משיכות הכספים ולאחר את המועד שבו התחילו.

את נילי אזולאי קפלן, חמותו של בעל השליטה, את יוסי חימי, יו"ר הדירקטוריון ואת אמיר אריאל, סמנכ"ל הפיתוח העסקי, פטר מותב ועדת האכיפה מאחריות כי סבר שמעורבותם אינה מספיקה לגיבוש הפרות אי־דיווח או הכללת פרטים מטעים בדיווחים. מותב ועדת האכיפה התמקד בייחוס אחריות למעורבים המרכזיים הנוכחים לעיל. חברות מותב הוועדה החליטו בדעת רוב, כנגד דעתו החולקת של יו"ר המותב, שלא לייחס לחברת אדרי-אל אחריות להפרות הדיווח, כיוון שלדידן לא חלה תורת האורגנים.

נוסף לכך, כלל כתב הטענות המנהלי הפרת הטעיית הרשות במכתבים, שהגישה לה החברה בדין ודברים שנוהל בנוגע לתשקיף מדף, הכוללים פרטים מטעים, בעיקר בנוגע למועדי המשיכות. גם בעניין זה פטרה דעת הרוב, כנגד דעתו החולקת של יו"ר המותב, את המשיבים מאחריות להפרה זו כיוון שלטעמה נדרש להטיל אחריות בהפרה זו רק במקרים חמורים, ולא במקרים של רשלנות גרידא ושל תום לב.

על גבי אדרי הוטל עיצום כספי בפועל בסך של 300,000 ש"ח, לצד עיצום כספי על תנאי באותו הסכום למשך שנתיים. על יששכר חדד הוטל עיצום כספי בפועל בסך של 75,000 ש"ח ומניעת כהונה על תנאי כנושא משרה בכירה בגוף מפקח למשך שישה חודשים. על חיים רוט הוטל עיצום כספי בפועל בסך של 50,000 ש"ח ומניעת כהונה על תנאי כנושא משרה בכירה בגוף מפקח למשך חמישה חודשים.

הרשות הגישה עתירה לבית המשפט המחוזי – המחלקה הכלכלית בנוגע לקביעות דעת הרוב שלעיל, שכן לטעמה נפלה בהן טעות משפטית, בין היתר, בקביעה שלא להטיל מניעת כהונה בפועל על אדרי, ובכך שלא ערכה דיון בהטלת חלופה של מניעת כהונה על תנאי. ראו להלן, ההחלטה בעתירה שקיבלה את טענות הרשות בנוגע לביצוע ההפרות על ידי המשיבים (עת"מ 22–02–27448).

תיק מנהלי 10/20 רשות ניירות ערך נ' אופקטרא

נדל"ן השקעות בע"מ ואח'

ב־24 במאי 2022 פורסמה החלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית בעניינם של סיומה סימון, בעל שליטה ומנכ"ל החברה בתקופה הרלוונטית, ושני משיבים נוספים (נכון למועד דוח זה שמם אסור זמנית לפרסום). בנוגע לחברת אופקטרא נדל"ן והשקעות בע"מ, תינתן החלטה נפרדת, כיוון שהחברה התקשרה בשלב מוקדם עם הרשות בהסדר אכיפה, אשר מותב האכיפה המנהלית טרם אישר.

ההליך המנהלי עוסק בשתי פרשות של הפרות דיווח. הפרשה הראשונה, פרשת נווה אילן, מיוחסת לחברה ולמנכ"ל סימון בלבד. עניינה בדיווחי החברה על התקשרותה עם מושב נווה אילן בשני חוזים, בחודשים יוני ויולי 2017, להקמת תחנת דלק (ההסכם הראשון) ולהקמת מרכז מסחרי (ההסכם השני) על שטח קרקע הנמצא, לכאורה, ברשות המושב. שני ההסכמים נפתחו בהצהרה כי המושב הוא בר־רשות בשטח וכי זכויותיו בשטח נקיות מכל חוב, עיקול, שעבוד או כל זכות צד ג'. בשני ההסכמים נאמר כי, "הסכם זה כפוף לאישור אספת המושב". לאחר החתימה על כל אחד מההסכמים, פרסמה החברה דוח מיידי בחתימת סימון כמנכ"ל, המתייחס להסכם הרלוונטי. שני הדוחות כללו פרטים מטעים. הפרטים נכללו גם בשני דוחות כספיים תקופתיים. בשני הדיווחים המידיים ובדוחות הכספיים התקופתיים שהפנו אל הדוחות המידיים לא נכללה התניית אישור המושב כתנאי לתוקפם של ההסכמים. מאוחר יותר התברר כי למושב אין כל זכויות במקרקעין המצוינים בהסכמים, בניגוד לאמור בהסכמים ובדיווחים

אודותם, ובשל כך שני ההסכמים לא התממשו. מותב ועדת האכיפה המנהלית קבע כי סימון אחראי להפרות דיווח מאחר שידע על התניית ההסכם ועל היותה מהותית להתממשות ההסכם, אך שכח לכלול אותה בדיווח. טענת ההסתמכות על עורכי הדין לא התקבלה הואיל והמשיב הודה שהיה מודע לאחריותו לכלול את התנאי בדיווח. גם בנוגע לעובדה שלמושב לא היו זכויות במקרקעין, קבע המותב כי למשיב היו אינדיקציות לכך טרם החתימה על ההסכמים, והוא אף לא וידא באמצעות עורך דינו את בעלות המושב על הקרקע. בקביעת אמצעי האכיפה התחשב המותב במשיב שכבר אינו מנכ"ל החברה, ובכך שלא נגרם בפועל נזק מן הפרשה, והחליט להטיל עליו עיצום כספי בפועל בסך של 100,000 ש"ח, לצד עיצום כספי על תנאי על סך 100,000 ש"ח למשך שנתיים, וכן איסור כהונה כנושא משרה בכירה בפועל בגוף מפקח למשך ארבעה חודשים.

הפרשה השנייה, פרשת הוליווד, מיוחסת לכל ארבעת המשיבים. עניינה בדוח מיידי שפרסמה החברה ב־29 במרץ 2018 על אודות התקשרותה במוזכר הבנות בהשקעה בחברת הוליווד מדיקל בע"מ, העוסקת בתחום ההשבחה של צמח הקנאביס. על פי כתב הטענות המנהלי, כלל הדיווח פרטים מטעים וחסרים בנוגע לכדאיות ולרווחיות ההשקעה. הדיווח יצר מצג אופטימי שיש בו כדי להטעות משקיע סביר, מאחר שכלל תחזית הכנסות גבוהה ואחוזי גידול משמעותיים, ללא פירוט העלויות, ההנחות שעליהן התבססה התחזית, הסיכונים או הכדאיות הכלכלית של ההשקעה. מותב האכיפה המנהלית פטר את המשיבים מאחריות וקבע כי המידע שנכלל בדיווח המידי, מושא הפרשה, אינו פרט מטעה שהיה עלול להטעות משקיע סביר. המותב קבע כי מי שמיהר לרכוש את מניות החברה על סמך הדיווח האמור לא היה "משקיע סביר" אלא "משקיע נמהר ופזיז" שלא קרא בעיון את הדוח. לדעת המותב, עם הדיווח על מזכר הבנות היה על המשקיע להניח כי קיים סיכון שהעסקה לא תתממש בסופו של דבר, בייחוד על רקע ההסתייגויות בנוסח הדוח. המותב שם דגש רב על הפסקה בסוף הדיווח המצהירה כי

השלמת העסקה היא "מידע צופה פני עתיד" וראה בה פסקת אזהרה למשקיע. הרשות חולקת על פרשנות זו והגישה עתירה לבית המשפט המחוזי – המחלקה הכלכלית (עת"מ 22–04–52751). לטענת הרשות, טעה המותב בפרשנות וביישום המונח "משקיע סביר", כשאפיין את המשקיע על בסיס דיווח על מזכר הבנות "כמשקיע פזיז ונמהר". בכך שלל, למעשה, ממשקיע מעין זה ההגנה של חוק ניירות ערך, גם אם כלל הדיווח פרטים מטעים. בהקשר זה עומדת הרשות על כך שקביעה זו אינה עולה בקנה אחד עם לשון החוק ועם כוונת המחוקק המפורשת המכוונת לכך שתאגידים מדווחים ידווחו לציבור המשקיעים על אודות שלבים מוקדמים להתקשרות לרכישת נכס מהותי, ובכלל זה חתימת מזכר הבנות, גם אם זוהי התקשרות ראשונית שאין ודאות שתבשיל לכדי הסכם מחייב. טענה נוספת בעתירת הרשות היא שהמותב טעה כאשר הקנה בפועל למשיבים את הגנת "הכללת מידע צופה פני עתיד" הקיימת בחוק, ללא ניתוח תנאי ההגנה הנדרשים בחוק, בעוד שתנאי הגנה זו לא התקיימו במקרה דנן.

סיומה סימון הגיש עתירה לבית המשפט המחוזי (המחלקה הכלכלית) כנגד החלטת הוועדה בפרשה הראשונה (עת"מ 22–05–13235). העתירות עדיין מתנהלות.

תיק מנהלי 4/22 רשות ניירות ערך נ' אברהם מנוב

ב־15 בספטמבר 2022 פורסמה החלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית בעניינם של אברהם מנוב. בהחלטת המותב ניתן ביטוי לאמצעי האכיפה שהחליט מותב הוועדה להטיל על מנוב בגין ביצוע 567 עסקאות עצמיות בניירות ערך, אשר השפיעו על שער ניירות ערך בתקופה שבין חודש פברואר 2015 לחודש יוני 2021, לאחר שהמשיב הודה בהפרות בפני המותב בדיון, ועם הסכמתו לקבל על עצמו אמצעי האכיפה. לפיכך, הוטל על המשיב עיצום כספי בסך של 50,000 ש"ח שישולם ב־10 תשלומים שווים ורצופים ועיצום כספי על תנאי בסך של 50,000 ש"ח. כמו כן, המשיב קיבל על עצמו בהסכמה שלא לבצע בעצמו או בהתאם

לשיקול דעתו בלבד, מסחר בשוק ההון. אמצעי האכיפה הללו הוטלו בהסכמת שני הצדדים, בעקבות המלצת מותב הוועדה, לאחר שהגיע למסקנה כי קיים בסיס ראיתי מוצק להפרות הנטענות, בין היתר, בשל הודאת המשיב. המותב הגיע למסקנה כי אמצעי האכיפה האמורים מתאימים לנסיבות הייחודיות של העניין, ויכולו למנוע מן המשיב הישנות של ביצוע הפרות נוספות. הוועדה הדגישה כי העיצום הכספי שהוטל הוא ברף הענישה הנמוך, בשל נסיבות אישיות ייחודיות הנוגעות למצבו הרפואי והכלכלי של המשיב. עם זאת, ציינה הוועדה כי אמצעי האכיפה למניעת הישנות ההפרה אינו נמצא ברף הענישה הנמוך ונוסף לעיצום הכספי הוא הולם את חומרת ההפרות בנסיבות העניין.

תיק מנהלי 6/20 יו"ר רשות ניירות ערך נ' רבד בע"מ ואח'

ב־23 באוגוסט 2022 פורסמה החלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית בעניינים של חברת רבד בע"מ, יגאל אהובי, בעל שליטה ויו"ר הדירקטוריון בתקופה הרלוונטית ושרון זכות, שכיהן כמנכ"ל החברה. התיק עסק בשתי פרשות נפרדות העוסקות בהפרות דיווח שייחסה הרשות לשלושת המשיבים.

רבד בע"מ היא חברה ציבורית העוסקת בהשקעות בנדל"ן מניב, בעיקר במדינות מערב אירופה. במקביל, מנהלת החברה בתי אבות סיעודיים באנגליה, בשיתוף חברה ציבורית אחרת. עניינה של הפרשה הראשונה הוא בעסקה שביצע אהובי לרכישת נכס נדל"ן במתחם הצלברוק שבדבלין, אירלנד. נטען כי אהובי חתם על העסקה ב־5 בנובמבר 2018, תוך הפרת הסדר תיחום פעילות שחל עליו כבעל שליטה, עליו חתם בשנת 2011 מול חברה. בהסדר התיחום התחייב אהובי להימנע מפעילות נדל"ן במערב אירופה, שעשויה להתחרות בפעילות הנדל"ן של החברה שם. אהובי לא הודיע במועד לחברה או למי מאנשיה, על קשירת העסקה במסגרת עסקיו הפרטיים, וגם לא דיווח על כך לרשות ניירות ערך ולציבור המשקיעים, כפי שהתחייב מאופי העסקה ומהפרת

הסדר התיחום הכרוכה בה. לטענת הרשות, גם החברה והמנכ"ל זכות לא דיווחו במועד על עסקה זו לאחר שהובאה לידיעתם. ועדת האכיפה המנהלית קבעה כי חברת רבד, אהובי וזכות, ביצעו הפרת דיווח של אי־הגשת דוח מידי במועד, כשהיה עליהם לדעת שיש בכך להטעות את ציבור המשקיעים. הפרשה השנייה נוגעת להעסקה של צוות עובדים באנגליה. את הצוות העסיקו במקביל החברה המשיבה ואהובי, שהיה בעל שליטה בחברה, בלא שניתן גילוי על העניין האישי שהיה לאהובי בהעסקת הצוות באנגליה גם באופן פרטי. על פי כתב הטענות, יוחסו למשיבים הפרות הכללת פרטים מטעים בארבעה דוחות שנתיים רצופים של החברה, בשנים 2012–2015.

ועדת האכיפה המנהלית ביטלה את האישום בפרשה השנייה מחמת פגמים בעריכת הבירור המנהלי שנגעו לאי־קבלת אישור מראש ובכתב מיושבת ראש הרשות לפתיחת הבירור, וכן בשל נוסח כללי מדי של היידוע שנאמר לעדים בתחילת תשאולם.

בגין ההפרות בפרשה הראשונה הטיל מותב הוועדה על החברה עיצום כספי בסך של 500,000 ש"ח; וכן אמצעי אכיפה מניעתי של מינוי בודק חיצוני למשך שנה, שיבחן מדי רבעון אפקטיביות יישום תוכנית האכיפה הפנימית של החברה, בדגש על נוהלי דיווח ואישור עסקאות חריגות עם בעלי ענין. על יגאל אהובי הוטל עיצום כספי בסך של 350,000 ש"ח, לצד עיצום על תנאי באותו הסכום; מניעת כהונה בפועל, לתקופה של שנה, אשר בה לא יוכל אהובי לכהן כנושא משרה בחברות ציבוריות וחברות אג"ח; וכן מניעת כהונה על תנאי, לאותה תקופה, ולמשך שנתיים מיום כניסת החלטה זו לתוקף. על שרון זכות הוטל עיצום כספי בסך של 70,000 ש"ח, לצד עיצום כספי על תנאי בסכום זהה. נוסף לכך, הוטלה עליו מניעת כהונה על תנאי, לתקופה של שישה חודשים. אהובי וזכות הגישו, כל אחד בנפרד, עתירה לבית המשפט המחוזי (המחלקה הכלכלית) כנגד החלטת ועדת האכיפה המנהלית (עת"מ – 66058-21; 10-21; עת"מ 21–10–72731 בהתאמה).

ב־21 באוגוסט 2022 דחה בית המשפט את העתירה של אהובי בכל הנוגע לאחריות להפרה של אי־פרסום דיווח מידי במועד ברשלנות חמורה. עם זאת, החליט בית המשפט לקבל חלקית את העתירה ביחס לאמצעי האכיפה שהוטלו על אהובי, בשל זיכויו בדיון מול הוועדה באחת משתי הפרשיות שיוחסו לו בכתב הטענות. לדעת בית המשפט יש לתת לזיכוי ביטוי בקביעת סנקציה נמוכה יותר מן העונש שביקשה הרשות בכתב הטענות המלא. בית המשפט הפחית את העיצום הכספי שהוטל על אהובי בגין ההפרה, לסך של 200,000 ש"ח בפועל ועל תנאי (חלף 350,000 ש"ח) וקיצר את תקופת מניעת הכהונה בפועל שהושתה עליו, משנה לשמונה חודשים. עם פרסום פסק הדין הותרה לפרסום גם החלטת ועדת האכיפה בהליך, אשר עד לאותו מועד עוכב פרסומה.

ב־19 בדצמבר 2022 דחה בית המשפט את העתירה של זכות ביחס לאחריותו להפרה וכן ביחס לאמצעי האכיפה. ראו בהמשך הרחבה על ההחלטות בעתירות אלה.

תיק מנהלי 7/22 רשות ניירות ערך נ' מרדכי זייץ

ב־17 בנובמבר 2022 פורסמה החלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית על ביטול רישיון ניהול תיקים של מרדכי זייץ, עקב פגם במהימנותו, בהתאם לסעיף 10(א1)(2) לחוק הייעוץ. זוהי הפעם הראשונה שהוגשה למותב הוועדה בקשה בהתאם לסמכות זו. זייץ שימש בעל השליטה היחיד בחברת גרניט ניהול תיקים בע"מ. נוסף לכך, הוא שימש גם כמנכ"ל החברה וכבעל רישיון ניהול התיקים העיקרי בה.

בעת ביקורת והערכה שערכה רשות ניירות ערך בחברת גרניט בחודשים נובמבר 2020 עד פברואר 2021, נמצא כי זייץ נהג בקביעות ללוות מלקוחותיו ומלקוחות החברה סכומים גבוהים לצרכיו האישיים. הסכום המצטבר של הלוואות שנטל מלקוחותיו הגיע לכ־6 מיליון ש"ח. יתרה מזאת, מן הבדיקה עלו גם שורה של ליקויים מהותיים בהתנהלותו של המשיב ביחס לדרישות חוק הייעוץ ולדרישת הרשות, ובכלל זה אי־

מסירת מידע מלא ללקוחות החברה ואף מסירת פרטים מטעים ומידע מטעה לרשות. אי לכך, ב־29 בדצמבר 2021 החליטה פה אחד ועדת פיקוח והסדרה של רשות ניירות ערך, על שלילת רישיון החברה. בעקבות ממצאי הביקורת נפתחה חקירה פלילית בעניינו של המשיב, בגין חשד לעבירות שונות.

בהחלטתו הגדיר המותב את מעשיו של המשיב כחמורים ביותר וכהפרה בוטה של חובת האמון שיש לבעל רישיון כלפי לקוחותיו, על פי חוק הייעוץ. נוסף לכך, התייחס המותב בהחלטתו לשאלת המונח "צמיחות", בנוגע למשך הזמן של פסילת רישיון המשיב. המותב הסכים עם עמדת הרשות כי יש לפרש את המונח "לצמיחות" כפרק זמן ארוך. למעשה, סנקציה זו אמורה לאזן כראוי בין ההפרות החמורות המיוחסות למשיב לבין הפגיעה בעיסוקו.

יצוין כי בחודש ינואר 2022 הוגשה עתירה כנגד החלטת הרשות לשלול את רישיון ניהול התיקים של חברת גרניט ניהול תיקים בע"מ, שזייץ כאמור הוא בעל השליטה היחיד בה. בחודש אוגוסט 2022 בית המשפט הורה על מחיקת העתירה.

החלטות בעתירות

עת"מ 21–10–66058 אהובי נ' רשות ניירות ערך ואח'

ב־13 בדצמבר 2022 ניתן פסק דין בבית המשפט המחוזי בתל אביב (המחלקה הכלכלית) מפי השופט יעקב שרביט, בעניינו של אהובי. בית המשפט דחה את העתירה שהגיש אהובי כנגד החלטת ועדת האכיפה לייחס לו הפרת איחור בדיווח על הפרת הסדר תיחום עיסוקים על ידו בהיותו בעל שליטה ויו"ר דירקטוריון בחברת רבד בע"מ. עם זאת, החליט בית המשפט להפחית את אמצעי האכיפה שהטילה ועדת האכיפה על העותר, בשל זיכוי בוועדת האכיפה מאחת משתי הפרשיות שיוחסו לו בכתב הטענות המקורי. בית המשפט השית על אהובי 200,000 ש"ח בפועל ועל תנאי בגין ההפרה (חלף 350,000 ש"ח), וכן קיצר את תקופת מניעת הכהונה בפועל שהושתה עליו

משנה לשמונה חודשים. בהחלטתו אימץ בית המשפט את החלטות בית המשפט הכלכלי בפסקי דין קודמים שמקורם בהחלטה בעתירה בעניין אפריקה תעשיות, שבה נקבע כי מידת ההתערבות של בית המשפט בעתירות על החלטות ועדת האכיפה היא מצומצמת. נוסף לכך, דן בית המשפט במהות היסוד "רשלנות חמורה" בהפרה המנהלית של אי-הגשת דוח במועד ואם אפשר להוכיחו באמצעות ראיות נסיבתיות בלבד. השופט קיבל את עמדת רשות ניירות ערך, לפיה אפשר להוכיח רשלנות חמורה באמצעות ראיות נסיבתיות בלבד, ואין צורך להוכיחה במפורש. בנושא הסדרי תיחום עיסוקים, עמד השופט על החשיבות שבפרקטיקה המבורכת, וקבע כי הוא מסכים עם החלטת הוועדה כי התנהלותו של אהובי במקרה דנן היא סטייה משמעותית מהתנהלות סבירה, המצופה מגורם חייב בדווח בחברה ציבורית. יתרה מכך, בית המשפט דחה את טענת ההסתמכות על עצת עורך דין שהייתה טענת הגנה של אהובי.

יצוין כי בחודש ינואר 2022 הוגשה עתירה כנגד החלטת הרשות לשלול את רישיון ניהול התיקים של חברת גרניט ניהול תיקים בע"מ, שזייץ כאמור הוא בעל השליטה היחיד בה. בחודש אוגוסט 2022 בית המשפט הורה על מחיקת העתירה.

עת"מ 21-01-59391 וילנסקי נ' רשות ניירות ערך ואח'

ב־20 בספטמבר 2022 ניתן תוקף להסדר פשרה בין אריאל וילנסקי לבין רשות ניירות ערך. על פי הסדר הפשרה, על אף רשלנותו החמורה של העותר, נוכח התחשבות בנסיבות אישיות של העותר והרעה במצבו האישי והכלכלי במהלך ההליך, יופחת מספר ההפרות של הכללת פרטים מטעים בדוחות הכספיים לשלושה דוחות כספיים בלבד (הדוח הכספי לרבעון השלישי לשנת 2013, הדוח הכספי לשנת 2013 והדוח הכספי לרבעון הראשון לשנת 2014). כמו כן, יופחת העיצום הכספי שהטיל עליו בפועל מותב הוועדה מסך של 400,000 ש"ח לסך של 300,000 ש"ח, כאשר העיצום הכספי על תנאי

שהוטל, בסך של 400,000 ש"ח, יישאר על כנו כמו גם אמצעי האכיפה של מניעת כהונה כנושא משרה בכירה בגוף מפקח למשך שלוש שנים מיום פסק הדין. בהסדר הפשרה משך העותר את עתירתו כנגד החלטת הוועדה המנהלית.

עת"מ 21-04-6892 מילר נ' רשות ניירות ערך
ב־28 באוקטובר 2022 ניתן תוקף להסדר פשרה בין דורון מילר לרשות ניירות ערך. על פי הסדר הפשרה, הופחת מספר ההפרות של הכללת פרטים מטעים בדוחות הכספיים לשתי הפרות על פני שלושה דוחות כספיים (לרבעונים 3–1 לשנת 2013). כמו כן, נקבע כי יופחת העיצום הכספי שהטיל על מילר בפועל מותב הוועדה מסך של 250,000 ש"ח לסך של 180,000 ש"ח. העיצום הכספי על תנאי שהוטל, בסך של 250,000 ש"ח, יישאר על כנו כמו גם אמצעי האכיפה של מניעת כהונה כנושא משרה בכירה בגוף מפקח למשך שנתיים, אך מועד תחילתו יהיה ביום כניסת החלטת ועדת האכיפה לתוקף (16 בפברואר 2021), מפני שמילר לא כהן במשך כל התקופה כנושא משרה בכירה בגוף מפקח.

עת"מ 22-02-27448 יו"ר רשות ניירות ערך נ' אדרי אל ישראל נכסים בע"מ ואח'

ב־4 בדצמבר 2022 ניתן פסק דין חלקי בבית המשפט המחוזי (המחלקה הכלכלית), מפי השופט יעקב שרביט, בעתירת הרשות כנגד החלטת דעת הרוב במותב ועדת האכיפה המנהלית בעניינם של חברת אדרי אל ישראל נכסים בע"מ, גבי אדרי וחיים רוט (ראו לעיל תמצית החלטת המותב). בראשית החלטתו חזר השופט שרביט על עמדתו המאמצת את פסק הדין בעתירה באפריקה בנוגע לאופן שבו ידון בית המשפט בעתירות על מותבי הוועדה המנהלית, כפי שעשה בפסק הדין בעתירה בעניין אהובי לעיל. נוסף לכך, דחה השופט את טענת המשיבים בעתירה כנגד זכות העמידה של הרשות כעותרת על החלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית וקבע כי אין כל מניעה שהרשות תגיש עתירה על החלטות ועדת האכיפה המנהלית, להפך, הוא רואה בכך דבר העולה בקנה אחד עם

תכלית חוק ניירות ערך. עתירת הרשות נגעה לשלושה עניינים בהחלטת דעת הרוב של ועדת האכיפה המנהלית – סוגיה אחת עניינה בפטור מאחריות שניתן לחברה, כיוון שעל פי דעת הרוב משיכות הכספים אינן לטובת החברה ומתקיים החריג בפסיקה לתחולת תורת האורגנים. בהקשר זה קיבל השופט את כל טענות הרשות בנושא תחולת תורת האורגנים והטיל על החברה אחריות מכוח מעשיו של אדרי, בעל השליטה, ומכוח מעשיו של רוט, החשב. השופט קיבל את ההבחנה בכתב הטענות בין החלת תורת האורגנים, כאשר משיכות בעל שליטה מוסתרות מהאורגנים האחרים בחברה והן בניגוד לטובת החברה, לבין אחריות החברה להפרות דיווח, לאחר שעצם קיום המשיכות כבר ידוע בחברה והיא נדרשת לתת גילוי על האירועים, שאז פעולות האורגנים המעורבים בדיווח אינן בניגוד לטובת החברה. סוגיה שנייה נגעה להחלטת הרוב כי לא בוצעה הפרת הטעיית הרשות, תוך הצבת רף של יסוד נפשי בפועל, הגבוה מן הקבוע בלשון ההפרה, ותוך קביעה כי יש לייחס הפרה זו במשורה מפני שהיא מטילה מעין סטיגמה פלילית. בעניין זה קיבל השופט את טענות הרשות וקבע כי היסוד הנפשי הנדרש בהפרת הטעיית הרשות הוא רשלנות הנבחנת באובייקטיביות, ולפיכך אין מקום לבחינת מניעי המשיבים והלך מחשבתם בזמן אמת. כמו כן, אין מקום לבחינת תום הלב שהיא בחינה סובייקטיבית. סוגיה שלישית נגעה לקביעת דעת הרוב שלא להטיל מניעת כהונה בפועל על בעל השליטה המנכ"ל, ואף לא לקבוע מניעה על תנאי, כחלופה. סוגיית הטלת אמצעי האכיפה בעקבות החלטת בית המשפט בעתירה תידון בנפרד בהמשך.

ב־19 בינואר 2023 ניתן תוקף של פסק דין להסדר פשרה בין רשות ניירות ערך לבין המשיבים בנוגע לאמצעי האכיפה שיוטלו על החברה ועל אדרי, בעקבות קבלת עתירת הרשות וקביעת אחריותם להפרות מנהליות נוספות. בהתחשב בהערות בית המשפט ובנסיבותיה המיוחדות של העתירה, לרבות מצבה הכלכלי של החברה, הסכימו הצדדים בהסדר כי על החברה יוטל עיצום כספי בפועל בסך של 350,000 ש"ח וכן עיצום כספי על תנאי

באותו הסכום. על אדרי יוטל מניעת כהונה כנושא משרה בכירה בגוף מפקח בפועל למשך תשעה חודשים, נוסף לעיצום הכספי בפועל בסך של 300,000 ש"ח ועיצום על תנאי באותו הסכום שהטילה עליו הוועדה המנהלית. כמו כן, על פי החלטת בית המשפט בדיון על אמצעי האכיפה, לא הוטלו על החשב חיים רוט אמצעי אכיפה נוספים על אלה שהטילה עליו הוועדה, עיצום כספי בפועל על סך של 50,000 ש"ח ומניעת כהונה על תנאי של חמישה חודשים.

עת"מ 21-10-72731 זכות נ' יו"ר רשות ניירות ערך
ב־19 בדצמבר 2022 ניתן פסק דין בבית המשפט המחוזי בתל אביב (המחלקה הכלכלית), מפי השופטת סיגל יעקובי, בעניינו של שרון זכות. בית המשפט דחה את עתירתו כנגד החלטת מותב ועדת האכיפה המנהלית לייחס לו, כמנכ"ל רבד בעת ההפרה, הפרת איחור בדווח של חברת רבד על הפרת הסדר תיחום עיסוקים על ידי בעל השליטה, דאז יגאל אהובי בביצוע עסקה בעסקיו הפרטיים, מהמועד שנודע על כך לזכות. בהחלטתו אימץ בית המשפט את החלטות בית המשפט הכלכלי בפסקי דין קודמים בעניין התערבות מצומצמת בהחלטות ועדת האכיפה. בית המשפט קיבל את קביעות הוועדה כי הסדר תיחום העיסוקים של אהובי הופך, וכן כי כלל הפרת הסדר תיחום הפעילות הוא אירוע מהותי החב בדיווח. בית המשפט דחה את טענת העותר באשר לרכיב התנהגותי בהפרה של "רשלנות חמורה" ואימץ את קביעת הוועדה כי המונח "רשלנות חמורה" נועד לתאר "התנהלות רשלנית ביותר, המגיעה לכדי סטייה של ממש מרמת הזהירות הסבירה". בית המשפט גם דחה את טענת העותר בנוגע להגנת ההסתמכות על עצת עורך דין. יתרה מכך, הוא קבע כי ליווי משפטי חיצוני אינו מפחית מאחריות המנכ"ל ליוזם הגשת דוח מיידי ולמסור מידע מדויק ומלא לציבור המשקיעים. עוד בהחלטתו, דחה בית המשפט את טענת העותר בנוגע למבחן הפוסט פאקטום, וקבע שיש להשתמש במבחן בזהירות, כמבחן עזר בלבד או כאינדיקציה למהותיות המידע.

עיצומים כספיים

לצד ההליך המנהלי המתקיים מול ועדת האכיפה המנהלית, כוללים דיני ניירות ערך עוד הליך מנהלי – הטלת עיצומים כספיים באמצעות ועדה פנימית. ראש הוועדה הפנימית היא יושבת ראש הרשות ולצידה יושבים עוד שני חברי מליאה (להלן – "הליך העיצום הכספי הפשוט"). "עיצומים כספיים פשוטים" מוטלים על גורמים מפוקחים המבצעים הפרות של דיני ניירות ערך והפרות לפי פרק 4 בסימן ד' לחוק החברות. מחלקת האכיפה המנהלית אמונה על ריכוזם של הליכי העיצום הכספי הפשוט ועל ניהולם. נוסף לכך, אחראית המחלקה לריכוזם ולניהולם של הליכי עיצום כספי בהתאם לחוק איסור הלבנת הון הקובע כי יושבת ראש רשות ניירות ערך היא הסמכות הממונה לצורך פיקוח על חוק זה ועל אכיפתו כלפי חברי

עיצומים כספיים שהוטלו מכוח חוק ניירות ערך או מכוח חוק החברות

שם המפר	סכום העיצום	סעיף ההפרה ותיאור ההפרה
פולאר השקעות בע"מ	375,748 ש"ח	הפרת סעיף 36 לחוק ותקנות 7(א) ו־39 לתקנות הדוחות: איחור בפרסום דוח תקופתי לשנת 2020 בדוחות רבעון ראשון, שני ושלישי לשנת 2021
גפן השקעות ביומד בע"מ	131,580 ש"ח	הפרת סעיף 36 לחוק ניירות ערך, תקנות 30(א) ו־34(א) לתקנות הדוחות וסעיף 239(א) לחוק החברות: אי־דיווח במועד בדבר סיום כהונת דירקטור חיצוני ואי־כהונת דירקטור חיצוני במשך למעלה מ־90 ימים
נקסט ג'ן ביומד בע"מ	37,800 ש"ח	הפרת תקנות 33 ו־30(ב) לתקנות הדוחות – איחור בדיווח על מי שחדל להיות בעל עניין בתאגיד
סאנפלאר השקעות מתחדשות בע"מ	91,627 ש"ח	הפרת הוראות סעיף 36 לחוק ניירות ערך ותקנה 8 לתקנות הדוחות – אי־גילוי בדוחות תקופתיים על אודות זהות לקוח מהותי ומאפייני ההתקשרות עימו
מאסיבית טכנולוגיות הדפסה תלת מימד בע"מ	20,696 ש"ח	הפרת תקנות 30(ה) ו־36 לתקנות הדוחות – פרסום מידע לציבור שלא באמצעות דיווח במגנ"א

בורסה שאינם בנקים, מנהלי תיקים וזירות סוחר לחשבונם העצמי. בשנת 2022 בחנה מחלקת האכיפה המנהלית 24 מקרים של הטלת עיצומים כספיים פשוטים על גופים מפוקחים. מתוכם הוטלו עיצומים כספיים ב־11 מקרים; בשישה מקרים הוחלט שלא להתקדם בהליך הטלת העיצום הכספי. שבעה מקרים מצויים בשלבים שונים של תהליך הטלת העיצום הכספי. מתוך 11 המקרים שבהם הוטלו עיצומים כספיים, הושטו תשעה עיצומים כספיים מכוח חוק ניירות ערך, עיצום אחד הושט מכוח חוק הייעוץ ועיצום אחד הושט מכוח חוק השקעות משותפות בנאמנות.

עיצומים כספיים שהוטלו מכוח חוק השקעות משותפות בנאמנות

שם המפר	סכום העיצום	סעיף ההפרה ותיאור ההפרה
קסם קרנות נאמנות בע"מ	375,000 ש"ח	הפרת תקנות 3(א) ו־20כח לתקנות הדוחות: איחור בדיווח מיידי על העובדה כי קרן קסם אקטיב (OA) שקלית חדלה להיות קרן כשרה
עיצומים כספיים שהוטלו מכוח חוק הייעוץ		
שם המפר	סכום העיצום	סעיף ההפרה ותיאור ההפרה
ציון מן	5,000 ש"ח	הפרת סעיף 28(ב) לחוק הייעוץ ותקנה 6(ב) לתקנות הרישום: אי־ביצוע עדכון צרכים כנדרש; שינוי מדיניות השקעות ללא חתימת הלקוח או שיחה מוקלטת; תיעוד לקוי של אופן מתן הייעוץ בפרוטוקול הייעוץ

אכיפה אזרחית-פרטית

מעורבות הרשות בהליכים משפטיים אזרחיים ומנהליים מתבטאת בשני ערוצים מרכזיים: ראשית, הליכים משפטיים שבהם הרשות נתבעת (במסגרת הליך רגיל) או משיבה (במסגרת עתירה מנהלית); שנית, הליכי אכיפה פרטיים של דיני ניירות ערך ודיני חברות. בהליכי האכיפה הפרטיים מגלה הרשות מעורבות בכמה היבטים:

- סיוע במימון תובענות ייצוגיות בתחום ניירות ערך ותביעות נגזרות;
- בחינה של הסדרי פשרה בהליכים אלה ומעורבות בהם;
- התייצבות בהליכים אלו והבעת עמדות מקצועיות בהם.

כלל הפעילות מנוהלת במערך אכיפה פרטית ומינהל ביעוץ המשפטי של הרשות, תוך שילוב של המחלקות הרלבנטיות וגורמים חיצוניים ובהם הפרקליטות.

הליכים שהוגשו נגד הרשות

להלן פירוט ההליכים המשפטיים האזרחיים והמנהליים שהוגשו נגד הרשות בשנת הדוח או שהיו תלויים ועומדים בשנה זו:

ת"א 16-03-26307 רותם ואח' נ' רשות ניירות ערך; ת"א 16-09-11283 קסלר ואח' נ' רשות ניירות ערך; ת"א 17-11-62033 דבורה נ' הרשות; ת"א 11094-17-11 חיים אהרון נ' רשות ניירות ערך; ע"א 6313/19 רשות ניירות ערך נ' רותם שמואל ואח' ארבעה הליכים אשר אוחדו לנוכח עילת התביעה הדומה שבבסיס ארבעת התיקים. התביעות נגד הרשות בתיקים אלה הן בסכומים של 800,000 ש"ח, 300,000 ש"ח, 153,000 ש"ח ו־700,000 ש"ח, בהתאמה. עילת התביעה היא רשלנות, לכאורה, של רשות ניירות ערך בפיקוח על חברת יוטריו פרימיום בע"מ. לטענת התובעים, כספים שהשקיעו בחברה הנ"ל ירדו לטמיון, וייתכן כי הרשות התרשלה בפיקוח על התנהלות החברה. בחודש יוני 2019 ניתן פסק דין בהליך זה אשר קיבל חלקית תביעות אלו. הרשות חויבה לפצות את התובעים בסך כולל של כ־890,000 ש"ח.

בחודש אוקטובר 2019 הגישה הרשות לבית המשפט העליון ערעור על פסק הדין של בית משפט קמא (ע"א 6313/19 רשות ניירות ערך נ' רותם שמואל ואח'). בחודש אפריל 2022 קיבל בית המשפט העליון את הערעור בשלמותו (ברוב דעות), ודחה את הערעור שכנגד תוך חיוב המשיבים לשאת בהוצאות המערער (הרשות) ביחד ולחוד. בפסק דינו קבע בית המשפט העליון כי יש לנהוג בזehירות ובריסון בעת הטלת אחריות נזיקית על המדינה בשל הפעלה (או אי הפעלה) של סמכויות פיקוח ואכיפה, בפרט במקרים שבהם לא התנעה הרשות בבוטות מסמכויות הפיקוח שלה, או מנעה מלהפעיל בהלימה את סמכויות האכיפה המוקנות לה. בית המשפט העליון קבע כי המקרה בעניין יוטריו אינו נמנה עם המקרים שבהם מוצדקת הקביעה כי הרשות התרשלה, וכי הטלת אחריות במקרה זה כמוה כהעמדת הקופה הציבורית כרשת ביטחון לכיסוי הפסדיהם של משקיעים אשר בחרו להשקיע את כספם בהשקעות מסוכנות במטרה להרוויח.

ת"א 16-03-31876 סודיט נ' רשות ניירות ערך תביעה נגד הרשות בסכום של 100,000 ש"ח שעילתה היא רשלנותה, לכאורה, של הרשות בפיקוחה על חברת יוטריו פרימיום בע"מ. לטענת התובע, כספים שהשקיע בחברה הנ"ל ירדו לטמיון, וייתכן כי רשות ניירות ערך התרשלה בפיקוח על התנהלות החברה.

בחודש מאי 2022, בעקבות פסק הדין של בית המשפט העליון בע"א 6313/19 רשות ניירות ערך נ' רותם שמואל ואח' (פסקה א לעיל), הגיעו הצדדים להסכמה לפיה תידחה התביעה ללא הוצאות. בית המשפט נתן להסכמה תוקף של פסק דין.

ת"א 19-10-46340 סער וינטראוב נ' מדינת ישראל בחודש אוקטובר 2019 הגיש התובע תביעת נזיקין נגד פרקליטות מיסוי וכלכלה בסכום של כשבעה מיליון ש"ח, לאחר שזוכה בהליך הפלילי שהתנהל

נגדו. לטענת התובע, התרשלה הפרקליטות בהחלטתה להגיש כתב אישום כנגדו, לא ערכה את כל הבדיקות הנחוצות כנדרש והתעלמה מראיות ומחומרי חקירה מזכים. עוד נטען כי ההחלטה להגיש כתב אישום נבעה משיקולים וממניעים זרים.

בהמלצת בית המשפט התנהל בין הצדדים הליך גישור. בחודש ינואר 2022 ניתן פסק דין על דרך הפשרה ובהסכמת הצדדים, לפיו המדינה והרשות ישלמו לתובע בהליך פיצוי בסך כולל של 352,650 ש"ח, בלי להודות בטענה, באחריות בחבות כלשהי או בגובה הנזק.

ת"א 20-02-31258 פלונית נ' הרשות השופטת ואח'

בשנת 2020 הוגשה כנגד כמה גופים ורשויות, ביניהן רשות ניירות ערך, תביעת נזיקין בסכום של 2.6 מיליון ש"ח. נכון למועד הדוח, ההליך עדיין נמצא בשלבים ראשוניים וחל עליו צו איסור פרסום.

ת"א 20-12-78144 יעקב בר אילן ואח' נ' רשות ניירות ערך

בחודש דצמבר 2020 הוגשה תביעה נוספת כנגד הרשות בעניינה של יוטריו פרימיום בע"מ (להלן: "יוטריו") ובקשה לגילוי מסמכים. בכתב התביעה נטען כי הרשות התרשלה, לכאורה, בכך שנמנעה מגיבוש מדיניות סדורה לפיקוח על מסחר האלגו טריידינג, התעלמה שנים מתלונות שהגיעו לידיה כנגד יוטריו, השתהתה בהפסקת פעולתה של יוטריו והתעלמה מאחריותה להזהיר את הציבור בזמן אמת וליידע אותו אודות הממצאים שבידה. עוד נטען כי לכאורה התרשלות הרשות גרמה לתובעים לאבד השקעתם. סכום התביעה עמד על סך של 463,243 ש"ח.

בחודש מרץ 2021 הגישה הרשות כתב הגנה שבמסגרתו טענה כי יש לדחות את התביעה היות שלא נפל פגם בפעילותה, בכל הקשור למושא הליך זה. לטענת הרשות היא פעלה במהירות ובהירות הראויים, בהתאם לסמכויות המוקנות לה על פי הדין.

בחודש מאי 2021 החליט בית המשפט, בהתאם לבקשת הצדדים, לעכב את ההליך בשל הערעור התלוי ועומד בעניין ע"א 6313/19 רשות ניירות ערך נ' רותם שמואל ואח'. בחודש יוני 2022, בעקבות פסק הדין של בית המשפט העליון בהליך האמור, ניתן פסק דין להסדר בין הצדדים, לפיו תדחה התביעה תוך השבת האגרה לתובעים.

ת"א 21-05-15188 דרור רבי ואח' נ' רשות ניירות ערך

בחודש מאי 2021 הוגשה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעת נזיקין לחיוב הרשות בתשלום פיצויים בגובה 4,433,347 ש"ח. את התביעה הגישו משקיעים אשר הפקידו את כספם בידי גוף שהרשות אינה מפקחת עליו – חברת "ט.ב. מתקדמים בכספים בע"מ", ובשמה השיוקי "קרן אור" – כשלטענתם כספם אבד כתוצאה מפעילות החברה, אשר הופסקה לבסוף ונכנסה לפירוק. לטענת התובעים, הרשות התרשלה בפיקוח על התנהלות החברה וכתוצאה מכך גרמה להם נזק.

בחודש יולי 2021 הגישה הרשות כתב הגנה שבו טענה כי יש לדחות את התביעה היות שלא נפל פגם בפעילותה, בכל הקשור למושא הליך זה. לעמדת הרשות היא פעלה בזמן אמת, הפעילה שיקול דעת מקצועי, אכיפתי ורגולטורי ונקטה שורה ארוכה של כלים משמעותיים בתוך פרק זמן מהיר ביותר.

בחודש נובמבר 2021 החליט בית המשפט לעכב את ההליכים בתיק עד לקבלת הכרעה בע"א 6313/19 רשות ניירות ערך נ' רותם שמואל ואח'. לאחר קבלת פסק הדין של בית המשפט העליון בהליך האמור חזרו הצדדים לנהל את התיק. נכון למועד הדוח, נמצא ההליך בשלבי ההליכים המקדמיים.

בג"ץ 8338/21 The Lesser Group נ' רשות ניירות ערך

בחודש דצמבר 2021 הוגשה נגד הרשות עתירה למתן צו על תנאי שבה התבקשה לנמק מדוע

אין לבטל את "ההוראה למנהלי הקרנות בדבר גילוי בשם הקרן אודות חשיפה אפשרית לאג"ח שאינן מדורגות בדירוג השקעה, לאג"ח של חברות נטולות זיקה לישראל ולתאגיד בנקאי אצלו מוחזקים מזומנים ופיקדונות של הקרן", שפורסמה ב־7 בנובמבר 2021. העילה המרכזית בבסיס העתירה היא היעדר סמכותה של הרשות לקבוע הוראה כאמור, שכן, לשיטת העותרות, הסמכות היא של שר האוצר. בהחלטת בג"ץ התבקשה הרשות להשיב לעתירה עד ל־9 בינואר 2022. בחודש ינואר 2022 הגישה הרשות תגובה מקדמית לעתירה שבה טענה כי דין העתירה להידחות על הסף בשל היעדר עילה להתערבותו של בית המשפט, בין היתר מפני שההוראה הותקנה מכוח סמכותה המפורשת של הרשות לפי חוק השקעות משותפות בנאמנות, תשנ"ד–1994, המבוסס על שיקולי אסדרה מקצועיים בתחום המומחיות של הרשות, אשר גובשו לאחר הליך ארוך ומסודר שכלל הליך שיתוף הציבור וקבלת הערותיו בשתי הזדמנויות שונות. ב־30 באוקטובר 2022 התקיים דיון בעתירה בבית המשפט העליון. נכון למועד הדוח, ההליך ממתיך להכרעת בית המשפט העליון.

בג"ץ 5761/22 הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ נ' רשות ניירות ערך בחודש ספטמבר 2022 הגישה הבורסה לניירות ערך בתל אביב עתירה נגד הרשות למתן צו על תנאי, כהמשך לבקשת הבורסה להעלות את מחירי העמלות של השימוש במדדים. בבסיס העתירה ניצבו שתי טענות מרכזיות: האחת, במישור העקרוני, חוסר סמכותה של הרשות לקבוע את התערפים שרשאית הבורסה לגבות בגין פעילות מדדים, מאחר שמדובר על "שירות נלווה" ולא על שירות עיקרי; השנייה, במישור האופרטיבי, התבקשה הרשות לעדכן את הבורסה בהחלטות, ובאופן כללי גם נטען כי הרשות מתעכבת בטיפול בבקשות הבורסה באופן המגלה פגמים מנהליים בהתנהלותה כמאסדרת את פעילות הבורסה. בחודש אוקטובר 2022 הגישה הרשות תגובה מקדמית לעתירה ובקשה למחיקתה מחמת

התייתרותה, שכן ב־18 בספטמבר 2022 החליטה הרשות בבקשת הבורסה האמורה. לטענת הרשות, מייטרת ההחלטה את העתירה במתכונתה הנוכחית. בחודש נובמבר 2022 נמחקה העתירה לבקשת העותרת.

לעתירה נוספת שהוגשה נגד הרשות ראו עמ' 77, בהליך בעניינו של מרדכי זייץ.

* פסקי הדין בהליכים שהסתיימו מפורסמים **באתר הרשות**.

מעורבות הרשות בתחום האכיפה הפרטית

במהלך שנת 2022 המשיכה הרשות להיות מעורבת בתחום האכיפה הפרטית של דיני ניירות ערך ודיני חברות כאמור לעיל, בשלושה ערוצים עיקריים: (א) סיוע במימון תובענות ייצוגיות בתחום ניירות ערך ותביעות נגזרות; (ב) בחינה של הסדרי פשרה במסגרת הליכים אלה ומעורבות בהם; (ג) התייצבות והבעת עמדות מקצועיות בהליכים משפטיים.

אחד מיעדיה של הרשות הוא הסרת חסמים בתחום האכיפה הפרטית ועידוד הגשת הליכים פרטיים ראויים. הרשות מייחסת ערך רב להליכי האכיפה הפרטיים ולעידודם ממספר טעמים: האכיפה הפרטית היא המסלול היחיד לפיצוי המשקיעים בגין נזקים שנגרמו להם בשל הפרת הדין; האפשרות שיידרש פיצוי או סעד אחר הופכת את האכיפה לכלי מרתיע מפני ביצוע הפרות; האכיפה הפרטית מאפשרת את פיתוח הדין ואת גיוון אמצעי האכיפה הקיימים בשוק; האכיפה הפרטית היא אכיפה שירית ומשלימה הנוגעת להפרות שהרשות אינה "מטפלת" בהן מפאת מגבלת משאבים או מפאת מגבלת סמכויות. הרשות מבקשת ליישם את פיתוח האכיפה הפרטית באמצעות הקניית כלים ויצירת "סביבת עבודה" נוחה למשקיעים המעוניינים להגיש תובענות ייצוגיות ותביעות נגזרות ראויות.

מימון תובענות ייצוגיות ותביעות נגזרות
אחד הכלים המשמעותיים העומדים לרשות הרשות לצורך עידוד האכיפה הפרטית הוא השתתפות במימון תובענות ייצוגיות בתחום ניירות ערך ותביעות נגזרות. לפי סעיף 55 לחוק ניירות ערך וסעיף 205א לחוק החברות, **רשאת** הרשות לסייע במימון הוצאות הליכי תובענה ייצוגית או נגזרת לפי העניין, אם השתכנעה כי יש בתובענה **עניין לציבור**, וכי יש **סיכוי סביר** שבית המשפט יאשר אותה כתובענה ייצוגית או נגזרת. הרשות מפעילה בשוטף את סמכותה למימון תובענות ייצוגיות ותביעות נגזרות. בשנת 2022 החליטה הרשות לסייע במימון עקרוני בשני הליכים חדשים. נוסף להם, החליטה הרשות לסייע במימון ספציפי של הליך אחד שמיומנו אושר בשנת 2022 וכן במימון שלוש בקשות מימון ספציפיות להליכים שמיומנם העקרוני כבר אושר בשנים הקודמות.²² הסיוע מתבטא, בדרך כלל, במימון חוות דעת של מומחים שעלותה גבוהה. להלן מפורטים ההליכים החדשים שבשנת הדוח החליטה הרשות לסייע במימונם העקרוני:

ת"צ 22–01–39239 אלון הלר בע"מ נ' אייץ.אמ.אר 1 ניהול והשקעות בע"מ ואח' בקשת האישור עסקה בטענה כי המשיבים הציעו ומכרו ניירות ערך לציבור ללא תשקיף, בניגוד להוראות סעיף 15(א) ו־15(ב) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968. על פי הנטען בבקשת האישור, העובדה כי לא פורסם תשקיף כדין גרמה למבקשת ולכלל חברי הקבוצה המיוצגת הפסדים בסכום מוערך של 63,000,000 ש"ח.

ת"צ 22–04–30400 נציגי הציבור (ע"ר) נ' רב בריח (08) תעשיות בע"מ ואח' בקשת האישור נסובה סביב טענות להטעיית משקיעים, תוך הסתרה מכוונת של הפסד נקי לאחר רבעונים רצופים של רווחיות, וכן להצגה

חיובית סלקטיבית של נתונים כספיים בתשקיף שפרסמה החברה עם ההנפקה שביצעה. עילות התביעה המרכזיות עוסקות בהפרת חובות גילוי כלליות וקונקרטיות, הפרת חובת תום הלב, חובת הזהירות, הפרת חובה חקוקה וכן עשיית עושר ולא במשפט.

* כלל בקשות המימון שאושרו מופיעות **באתר הרשות**.

עמדות בנוגע לפשרות שהרשות הייתה מעורבת בהגשתן

בשנת 2022 בחנה הרשות את הבקשות לאישור הסדרי פשרה שהוגשו בתובענות ייצוגיות בתחום דיני ניירות הערך ובתביעות נגזרות, והייתה מעורבת בהגשה של **14 עמדות** הנוגעות להסדרי פשרה בתובענות, כאמור. במספר לא מבוטל מן המקרים השפיעו עמדות אלה על גיבושם של הסדרי הפשרה שאושרו בסופו של דבר, והטיבו עם חברי הקבוצה.

* כלל עמדות היועץ המשפטי לממשלה שהוגשו בפשרות בשיתוף רשות ניירות ערך מצויות **באתר הרשות**.

הליכים משפטיים אזרחיים שהרשות הביעה בהם עמדה מקצועית בשנה החולפת או הליכים שעדיין תלויים ועומדים בבתי המשפט

בשנת הדוח הביעה הרשות את עמדתה בפני בית המשפט בהליכים משפטיים שבהם ראתה חשיבות עקרונית או מיוחדת. לעיתים הגיש היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו את העמדות, אך גם אז השתתפה הרשות מהותית בעיצובן. ראו עוד פירוט של עמדות אלה בהמשך – "עמדות סגל בנושאים משפטיים" וכן **באתר הרשות**.

22 בהתאם לקווים המנחים של רשות ניירות ערך להפעלת מדיניות האכיפה הפרטית, המימון ייעשה ככלל בשיטת "שני השלבים". לפי שיטה זו הרשות תקבל בשלב הראשון החלטת מימון עקרונית, במסגרתה ייבחנו סיכויי בקשת האישור להתקבל והעניין לציבור. בשלב השני (וככל שהחלטת המימון העקרונית תהיה חיובית) הרשות תדון באופן ספציפי בבקשות מימון לסכום מסוים ולתכלית מסוימת (לדוגמה: סיוע במימון חוות דעת מומחה; סיוע במימון הוצאות משפט; ועוד).

מחקר אכיפה פרטית בתחום דיני ניירות ערך ודיני החברות

בשנת 2022 פרסמה הרשות מחקר מקיף בתחום האכיפה הפרטית בדיני ניירות ערך ודיני החברות שמטרתו לבחון את התמורות שחלו בתחום האכיפה הפרטית בשוק ההון, במלאת עשור להקמת המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו.

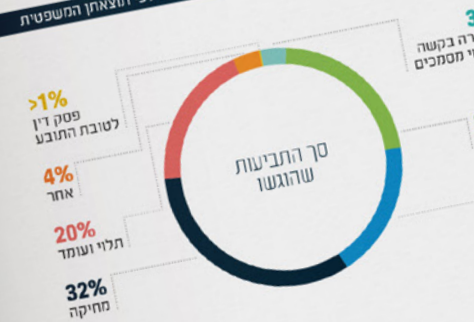
המחקר בחן היבטים שונים בהתפתחות התחום על פני העשור, הן בהיבט הכללי והן בהקשר של הפעלת סמכויות הרשות בתחום האכיפה הפרטית. מן הממצאים שנמצאו במחקר עולה כי העשור החולף היה משמעותי מאוד בתחום האכיפה הפרטית בדיני ניירות ערך ודיני החברות, וכי כמות התובעות הייצוגיות והנגזרות יותר מהכפילה את עצמה, בהשוואה לשנים שקדמו לעשור החולף (במוצע נפתחו כ-46 הליכים בשנה בתקופה שבין 2011–2020). גידול משמעותי זה הניב לציבור המשקיעים פיצויים בהיקפים משמעותיים שעמדו על סך של כ-615 מיליון ש"ח בשנים 2017–2020 לבדן. עם זאת, הנתונים מראים גם גידול בכמות התביעות שנמחקו לאורך העשור, באופן המעלה את השאלה אם הגידול באכיפה הפרטית לא הביא, לצד יתרונותיו (הרתעה ופיצוי), גם לתופעות לוואי שליליות (כדוגמת ריבוי תביעות סרק).

בנוגע למעורבות הרשות בהליכי אכיפה פרטיים באמצעות סיוע במימון, עולה כי בעשור החולף גילתה הרשות מעורבות במימון חלק לא מבוטל מהליכי האכיפה הפרטיים שהוגשו לבית המשפט, וכי קיים מתאם חזק בין החלטת המימון של הרשות לאופן שבו הסתיים ההליך, באופן המצביע על כך שיתכן שהחלטת הרשות לאשר את המימון מסייעת להצלחת ההליך.

תוצאות ההליכים שהוגשו - מגמות והסברים אפשריים

לצד הגידול בהיקף האכיפה הפרטית עולה גם השאלה אם זהו גידול "איכותי". כלומר, האם התביעות המוגשות לבתי המשפט הן תביעות טובות וראויות? קשה למדוד זאת באופן סטטיסטי ונראה כי יש צורך במחקר איכותני מעמיק, אולם אחת הדרכים שבהן ביקשנו להתחקות אחר שאלה היא באמצעות ניתוח התוצאות של ההליכים שהוגשו בעשור החולף והסתיימו. בדרך זאת ביקשנו לבחון מהו שיעור התביעות שהסתיימו בפשרה לעומת דחייה או מחיקה, וכן מהן המגמות הבולטות בסיום ההליכים על פני העשור. מובן כי תוצאות ההליכים כשלעצמן אינן נתון שיכול להעיד במדויק על איכות ההליכים שהוגשו, אך נראה כי הוא מעניק אינדיקציה מסוימת. פילחנו את הנתונים לפי הקטגוריות הבאות: הליכים שהסתיימו בדחייה; הליכים שנמחקו (מטעמים טכניים, חוסר מעש או בקשת הצדדים); הליכים שהסתיימו בפשרה (לפני שלב בקשת האישור ואחריו); הליכים שהסתיימו בפסק דין לטובת המבקש; הליכי גילוי מסמכים שאושרו על ידי בית המשפט; הליכים חלויים ועומדים; ואחר (עיכוב הליכים או הליכים שלא הצלחנו להתחקות אחר תוצאתם). מטרשים 7 עולה כי 51% מ-465 התביעות שהוגשו בשנים 2011–2020 הסתיימו בדחייה או במחיקה; כ-25% מההליכים הסתיימו בפשרה באישור פסק דין או באישור גילוי מסמכים; 20% מן ההליכים חלויים ועומדים ועוד 4% מההליכים הם בסטטוס "אחר" (עיכוב הליכים או הליכים שלא הצלחנו להתחקות אחריהם).

מטרשים 7: פילוח התביעות שהוגשו בשנים 2011–2020 לפי תוצאתן המשפטית

המגמות בתוצאות ההליכים לאורך השנים מוצגות בחרישימים 8–9. תוצאות ההליכים מופיעות לפי השנה בה נפתחו ההליכים, ולא לפי מועד סיומם. לכן, על פני ציר הזמן אפשר, כמובן, לראות גידול בהליכים שעודם "חלויים ועומדים" בשנים 2011–2017, בנטרול השנים שבהן חלק גדול מההליכים עדיין תלויים ועומדים, ניכר גידול בולט במספר ההליכים שהסתיימו ב"מחיקה" על פני השנים, לצד ירידה במספר ההליכים שהסתיימו בפשרה.

מטרשים 8: פילוח התביעות שהוגשו לפי תוצאתן המשפטית לאורך השנים - בעמודות

מטרשים 9: פילוח התביעות שהוגשו לפי תוצאתן המשפטית לאורך השנים - קווי

לסיכום חלק זה ובתחילת "איכות" התביעות שהוגשו בעשור החולף, עולה מן הנתונים כי בשנים 2011–2020 כ-32% מכלל התביעות נמחקו ועוד כ-19% מתן נדחו על ידי בית המשפט - כאשר לאורך השנים רואים מגמה של עלייה ניכרת בתביעות שנמחקו. מובן כי לא כל תביעה שנדחתה או נמחקת היא בהכרח תביעה סרק וגדרשת בחינה איכותנית של הנתונים, אולם על אף שלא בוצע ניתוח מעמיק נחלים אלו את ההתייחסות של התגברות האכיפה הפרטית לא כללה לצד יתרונותיה - הרתעה ופיצוי, גם תופעות לוואי בעייתיות.

שיתופי פעולה בינלאומיים באכיפה ובחילופי מידע

בשנים האחרונות מנהלת הרשות מספר גדל והולך של חקירות וביירוים מנהליים מול רשויות חוץ, המחייבים פעילות שוטפת של המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי, לצורך קבלת מידע. הרשות מייחסת חשיבות רבה לשיתופי הפעולה בין גופי הפיקוח והאכיפה בתחום ניירות הערך, כאמצעי חיוני להשגת יעדי האכיפה של הרשות. שיתופי פעולה אלה מתבצעים בעיקר באמצעות מזכר הבנות שנחתם במסגרת ארגון הגג של רשויות ניירות הערך בעולם – IOSCO – שהרשות חברה בו. מזכר ההבנות הוא הסכם רבי-צדדי בתחום אכיפת ניירות ערך, העוסק במתן סיוע והחלפת

מידע בין הרשויות החתומות לצורכי אכיפה ופיקוח של הרשות המבקשת. הפעילות במסגרת מזכר ההבנות היא חלק אינטגרלי מפעילות האכיפה של הרשות בזירה הבינלאומית. המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי מרכזת, בשיתוף מחלקת החקירות, מודיעין ובקרת מסחר, את הטיפול השוטף בבקשות לסיוע המתקבלות מרשויות חוץ ובבקשות

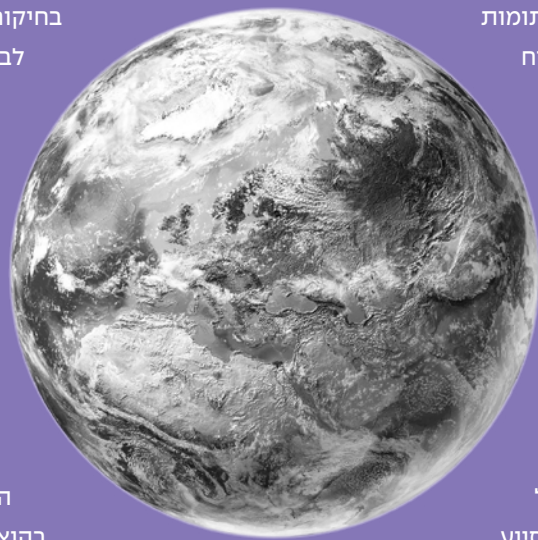
סיוע של הרשות מרשויות חוץ. מרבית בקשות אלה מטופלות ישירות בין הרשות לבין רשויות החוץ החתומות על המזכר. במקרים שבהם בקשת הסיוע היא מטעם רשות חוץ שאינה צד למזכר ההבנות, מטופלות הבקשות באמצעות המחלקה הבינלאומית במשרד המשפטים, על פי חוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1998. נוסף לכך, מטפלת המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי גם בבקשות כשירות ומהימנות שמתקבלות

שיתופי פעולה בינלאומיים באכיפה

מרשויות חוץ, לצורך קבלת רישיונות וביצוע פעילויות עסקיות של גורמים ישראליים (או בעלי זיקה לישראל) בתחום הפיקוח של הרשויות הפונות, וכן היא מטפלת בבקשות כשירות ומהימנות הנדרשות מצד המחלקות השונות הנוגעות לפעילות גופים זרים בישראל.

בשנת 2022 טיפלה הרשות ב־25 בקשות סיוע שהגיעו מרשויות זרות, מתוכן תשע בקשות סיוע לקבלת מידע וסיוע בחיקורי דין, 12 בקשות לבדיקת כשירות ומהימנות, וארבע בקשות שונות אחרות. בשנה החולפת שלחה הרשות לרשויות זרות ארבע בקשות סיוע לקבלת מידע ולסיוע בחיקורי דין וחמש בקשות לבדיקת כשירות ומהימנות.

בשנת 2022 המשיכה הרשות להשתתף בוועדת האכיפה של ארגון IOSCO. הנושאים העיקריים שעמדו השנה על סדר יומה של הוועדה הם פעולות אכיפה ואופי ההונאות בראי משבר הקורונה; היכולת לאכוף ולסייע בהוצאה לפועל של פסקי דין וסנקציות שהטיל רגולטור מקומי בתחום שיפוט זר; התמודדות של רגולטורים שונים עם אתגרי דיגיטציה, עם "מוצרים חדשים", בעיקר נכסים קריפטוגרפים, ועם חברות טכנולוגיה המאפשרות פרסום שירותים פיננסיים לציבור; יכולת הרגולטורים המשתתפים לסייע בפעולות אכיפה ושיתוף מידע בנושא זה; פערי הסמכויות בין הרשויות השונות בנושאי אכיפה; ומקרי אכיפה ייחודיים שהתעוררו במדינות השונות בשנה החולפת.

לאור המלצות משרד האוצר, לרכז בידי הרשות את הפיקוח על נותני שירות מידע פיננסי (מכוח חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021) ועל נותני שירותי תשלום (מכוח תזכיר חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום, התשפ"ב-2022), ועקב האפשרות כי מזכר ההבנות אינו חל על החוקים האמורים, החלה הרשות בבחינת שיתופי פעולה מול רשויות זרות בכל הנוגע לפיקוח שוטף ולאכיפה של גופים זרים, אשר מכוח חוקים אלה פועלים (או יפעלו בעתיד) בישראל, ובקידומם.

חתימה על מזכר ההבנות המורחב

מזכר ההבנות המסדיר את שיתוף הפעולה בתחום האכיפה בין הרשויות החברות בארגון IOSCO קיים משנת 2002; הרשות הצטרפה וחתמה עליו בשנת 2006. כיום חתומות על מזכר ההבנות 125 רשויות ניירות ערך מהעולם, והוא, כאמור, משמש את הרשויות ככלי מרכזי לשיתוף פעולה. מאז נחתם מזכר ההבנות חלו בשווקים הפיננסיים שינויים רבים, בין היתר שינויי אסדרה נרחבים ושימוש בטכנולוגיות חדשות. נוסף לאלה, חל גידול ניכר במספר בקשות הסיוע המוחלפות בין הרשויות מכוח מזכר ההבנות (מ־56 בקשות בשנת 2003 לאלפי בקשות בשנת 2020), לכן עלה צורך גלובלי בעדכון מזכר ההבנות.

בחודש דצמבר 2020 הגישה הרשות, באמצעות המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי, בקשה לחתימה על מזכר ההבנות המורחב. בחודש מרץ 2022 אישר ארגון IOSCO את הצטרפותה של רשות ניירות ערך להסכם המרחיב את תחולתו של מזכר ההבנות (להלן: "**מזכר ההבנות המורחב**"). החתימה על מזכר ההבנות המורחב התאפשרה לאחר עבודת מטה נרחבת של המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי, אשר ניהלה שיח הדוק עם נציגי IOSCO שבחנו את הבקשה ואת הדין הישראלי, לאור דרישות מזכר ההבנות המורחב, וקיימה עשרות אינטראקציות בין נציגיה לבין נציגי IOSCO, עד שאישרה מזכירות IOSCO את הבקשה,

כאמור, בחודש מרץ 2022. בחודש אוקטובר 2022, בכנס השנתי של ארגון IOSCO, חתמה יושבת ראש הרשות בטקס חגיגי על ההצטרפות למזכר ההבנות המורחב. עד לסוף שנת 2022 חתמה על מזכר ההבנות המורחב קבוצה נבחרת של 22 רשויות ניירות ערך מרחבי העולם. בהקשר זה, וכחלק מהשתתפות הרשות בוועדת האכיפה של ארגון IOSCO (ראו לעיל), עמדה הרשות בראש קבוצת עבודה שמטרתה לעודד מדינות לחתום על מזכר ההבנות המורחב, עקב הקצב האיטי יחסית שבו מצטרפות אליו מדינות אחרות.

מזכר ההבנות המורחב מאפשר לחזק עוד יותר את ההגנה על המשקיע הישראלי, בעקבות חיזוק שיתופי הפעולה עם רשויות מקבילות, ותומך ביעד האסטרטגי של הרשות לשמירה על שוק הון הוגן. בין היתר, כולל מזכר ההבנות המורחב חמש סמכויות חדשות שבהן רשות החתומה עליו נדרשת לספק סיוע וזכאית לבקש אותו מרשות אחרת החתומה עליו: העברת מסמכי ביקורת; חיוב הגעה למתן עדות; הקפאת נכסים (או סיוע בכך); ואספקת נתוני תקשורת, הכוללים נתוני טלפוניה ואינטרנט.

שיתוף פעולה עם חברות טכנולוגיה למניעת פרסום של שירותים פיננסיים לא מפקחים

בשנה החולפת החלה הרשות לקדם מהלך מול חברות טכנולוגיה בינלאומיות גדולות בתחומי החיפוש המקוון והרשתות החברתיות המפעילות שירותי פרסום ממומנים, שמטרתו למנוע פרסום ממומן של שירותים פיננסיים שאף רגולטור רלוונטי אינו מפקח עליהם, גם לא הרשות. במקביל לפניית הרשות לגורמים הרלוונטיים בישראל, הצטרפה הרשות כחברה לקבוצת עבודה תחת ועדת האכיפה של IOSCO כדי למצוא פתרון גלובלי לסוגיה זו.

אסדרה ופיקוח

פורום +35 לקידום גיוון מגדרי בדירקטוריונים

באוקטובר 2021 הוקם פורום 35 פלוס על ידי יו"ר רשות ניירות ערך, גב' ענת גואטה, במטרה לקדם גיוון מגדרי בדירקטוריונים של הגופים המפוקחים על ידי הרשות, הכוללים את התאגידים המדווחים, קרנות נאמנות וחברות לניהול תיקים גדולות. הפורום הוקם, בשלב ראשון, מתוך תפיסה לפיה נכון כי השינוי יתחולל באופן הדרגתי תוך בניית תשתיות ידע ומודעות רחבה ולכן הפורום בחר באמצעים מגוונים המאפיינים רגולציה "רכה", תוך הגברת המודעות לנושא השקיפות והגילוי ויצירת שיח ער ואפקטיבי בכל צמתי ההשפעה הרלבנטיים. פורום +35 סימן רף מינימלי לייצוג מגדרי של 35% בהתבסס על תיאוריית המסה הקריטית לפיה מיעוט לא יוכל להשיג השפעה אפקטיבית ככל שהוא נמוך משיעור מייצג זה. פורום +35 בחר להתמקד בראשית דרכו בדירקטוריונים, על אף שהיעדר גיוון מגדרי הינו אתגר גם בהנהלות בכירות של חברות. כמו כן, הפורום בחר להתמקד בגיוון מגדרי במרחב ההשפעה של רשות ניירות ערך בחברות בהן כספי הציבור מושקעים ובחברות המנהלות את כספי הציבור. יחד עם זאת, מאחר ותהליכים אלו רק החלו, הפורום רואה במטרות אלה רק שלב ראשון, ובטווח הרחוק יותר ישאף להרחיבן.

הכרה אירופית במסלקות

הנציבות האירופית (ESMA) הודיעה בחודש יולי 2022 כי היא אימצה החלטה פוזיטיבית בנוגע לשקילות (אקוויולנטיות – equivalence) האסדרה הישראלית מול האסדרה האירופית, בכל הנוגע לכללי המסלקות. ההחלטה התקבלה לאחר עבודה מאומצת של מחלקת הפיקוח על הבורסה וזירות הסוחר ושל המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי מול הנציבות, אשר כללה מענה מפורט בנושאים שונים כגון מסגרת המשפט, הממשל, המבנה, ניהול הסיכונים והפיקוח על המסלקה, וכן שיחות עם הנציבות, מענה לשאלותיה ומשלוח חומרים נוספים.

זהו השלב הראשון והעיקרי בהכרת ESMA במסלקת הבורסה בתל אביב, ומשמעותו היא כי הנציבות מכירה בטיב הפיקוח על המסלקות, באיכות ניהול הסיכונים ובהגנה על המשקיע; המסלקה זקוקה להכרה זו בהתנהלותה מול חברים מרחוק ומול גורמים זרים נוספים. בחודש פברואר 2023 נחתם מזכר ההבנות עם ESMA לשיתוף פעולה בנוגע לפיקוח על מסלקות. חתימה זו מסכמת את שלב הבקשה אשר הוכרזה כשלמה. בחודשים הקרובים צפויה החלטתה של ESMA בעניין הכרתה במסלקת הבורסה כמסלקת "מדינה שלישית" במסגרת תקנות EMIR.

עיקרי פעילות הפורום בשנת הדוח:

פברואר 2022

התקיים מפגש ראשון להשקפה של הפורום. המפגש התקיים באופן וירטואלי וארח את יושבת הראש של קלאב 30%, הגברת Ann Cairns, מנכ"לים בעלי שליטה, יו"רים ועוד.

מאי 2022

סגל הרשות ערך סקר, עליו השיבו רק 91 תאגידים מדווחים, עולה כי בכ-75% מהתאגידים אין מדיניות בעניין גיוון הון אנושי או מגדרי ובכ-65% מהתאגידים הדירקטוריון לא דן בנושא גיוון הון אנושי או גיוון מגדרי בהנהלה ובדירקטוריון בשנתיים האחרונות.

צוות פורום 35+ לקח חלק בכנס איגוד הדירקטורים בישראל "שכר וגיוון בהנהלה ובדירקטוריון" באוניברסיטת בר אילן.

יוני 2022

הפורום השתתף בכנס "גיוון מגדרי בדירקטוריון" שקיים מרכז יששכר ובתיה פישר לממשל תאגידי ורגולציה של שוק ההון בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב עם הרצאת יו"ר הרשות "גיוון או ניוון?"

ספטמבר 2022

התקיים מפגש שני של הפורום, מפגש פרונטלי בהשתתפות מר רוג'ר אברבל, יועץ לדירקטוריונים ודירקטור בחברות ישראליות ובין לאומיות. כמו כן התקיימו בו דיונים האחד מנקודת המבט של הגופים המוסדיים והשני מנקודת המבט של החברות, בהשתתפות מנכ"לים, בעלי שליטה והגופים המוסדיים.

הושק אתר פורום 35+ אשר נועד להנגיש מידע בנושא ונתונים מתעדכנים בכל הקשור לגיוון מגדרי בקרב הגופים המפוקחים.

האתר כולל את מידע מתעדכן בנושאים הבאים: סטטוס גיוון מגדרי בקרב הגופים המפוקחים - בשלב ראשון יוצג המידע לגבי חברות מדווחות ובהמשך יוצג מידע גם לגבי מנהלי קרנות וחברות ניהול תיקים גדולות. לצורך כך בוצעו התאמות בטפסי הדיווח של מצבת הדירקטוריון בתאגידים, נעשתה פניה לחברות לדיווח מחדש של מצבת הדיווח ודיווחים אלו מהווים את בסיס המידע החשוב להצגת סטטוס המצב העדכני באתר.

מועדי אסיפות למינוי דירקטורים חיצוניים, כוללים שלושה סוגי נתונים:

מועדי אסיפות קרובות - מידע הכולל את דיווח החברות לגבי מועד זימון האסיפה.

אסיפות צפויות בחצי שנה הקרובה - באתר מוצגת רשימת החברות הנסחרות שהמועד האחרון בו עליהן לכנס אסיפה שנתית חל בששת החודשים הקרובים.

מועדי סיום כהונה של דירקטורים חיצוניים, בתום שלושת פרקי המינוי.

באתר הפניה למאגר מועמדות ברשות לקידום מעמד האישה.

בקרב ניתן יהיה לעקוב באתר בקלות אחר הצבעות הגופים המוסדיים באסיפות שעל סדר יומן מינוי דירקטורים חיצוניים.

נובמבר 2022

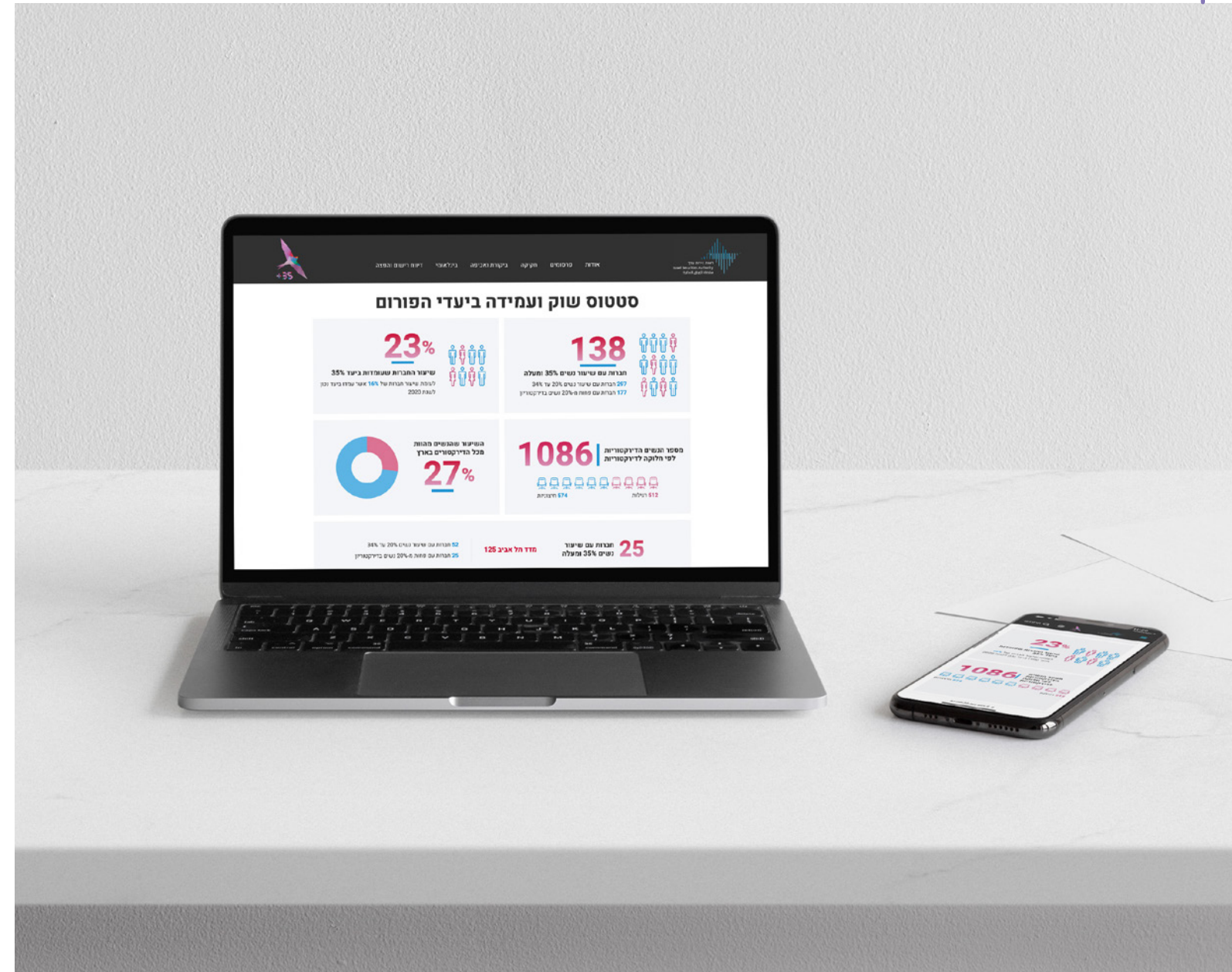
פורסמה להערות ציבור טיוטת הצעה לתיקוני תקנות בעניין גיוון בדירקטוריונים של תאגידים מדווחים, קרנות נאמנות וחברות ניהול תיקים גדולות. הצעת תיקון זו נעשית בהמשך להוראות חוק החברות העוסקות בגיוון מגדרי (הן כחובה לפי סעיף 239 לחוק והן כהמלצה בתוספת הראשונה לחוק), ובשים לב להצעה שנבחנת במשרד המשפטים לתקן את ההוראה בדבר גיוון מגדרי בתוספת לחוק החברות. ההצעה אף עולה בקנה אחד עם המגמה המתפתחת בעולם ועם העניין שמגלים משקיעים במידע על אודות הרכב הדירקטוריון והגיוון המגדרי.

הצעת התקנות מבקשת לקבוע חובת גילוי לתאגידים מדווחים, למנהלי קרנות נאמנות ולחברות ניהול תיקים גדולות בנוגע לגיוון מגדרי בדירקטוריון וכן לגבי מדיניות בעניין גיוון הון אנושי. ההצעה מתייחסת לשלושה היבטים: גילוי סטטיסטי (נתונים אודות הגיוון המגדרי בדירקטוריון); גילוי במינוי דירקטור את מינו, ככל שמסר אותו; גילוי על מדיניות גיוון הון אנושי - ככל שקיימת מדיניות כאמור, יידרש התאגיד או מנהל הקרן לפרט את עיקרי המדיניות והאופן בו הדירקטוריון פועל כדי ליישמה. יצוין, כי המשך קידום תיקון התקנות המוצע העוסק בגילוי, יתואם עם משרד המשפטים אשר כאמור בוחן במקביל תיקון של פרט 2 לתוספת הראשונה לחוק החברות בהיבט של גיוון מגדרי, והכוונה היא ששני התיקונים יתכתבו זה עם זה.

דצמבר 2022

פורסמה הוראת הרשות למנהלי קרנות ולבעלי רישיון גדולים ומערכי הייעוץ בבנקים בדבר שילוב שיקולי סביבה, חברה וממשל בתהליכי קבלת החלטות השקעה או ניהול סיכונים. פרסום זה מצטרף למהלך שהחלה הרשות באפריל 2021 עם פרסום ההמלצות לתאגידים המדווחים לפרסם דוח אחריות תאגידית. פעילות זו מתכתבת עם התפיסה המתחזקת בשנים האחרונות לפיה קידום השוויון מהווה חלק מערכי היסוד של שיקולי חברה, סביבה וממשל (ESG-Environmental, Social, Governance).

קידום הנושא במסגרת תכנית ממשל פתוח אשר מובילים ג'וינט אלכא ומערך הדיגיטל הלאומי ברשות התקשוב הממשלתי.

חוק עקרונות האסדרה

במסגרת רפורמת האסדרה (הרגולציה) במדינת ישראל ובעולם, מקודמת זה תקופה ארוכה קשת רחבה של כלי מדיניות המבקשים לשפר את איכות האסדרה. הכלי המרכזי ברפורמה הוא תהליך הערכת השפעות האסדרה (Regulation Impact Assessment או RIA) שהוא הפרקטיקה המקובלת בעולם לגיבוש אסדרה חדשה בהליך סדור המביא בחשבון את מכלול השיקולים והאינטרסים הציבוריים הקשורים לאסדרה.

ב-4 בנובמבר 2021 אושר בכנסת חוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021 (להלן: "חוק עקרונות האסדרה") שבו נקבעו הוראות חוק שונות הנוגעות ליוזמות אסדרה חדשות ולתהליכים של הערכת השפעה שיש לבצע ביחס אליהן.

הוראות חוק עקרונות האסדרה הנוגעות לרשות נכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2023, והרשות נדרשה להיערך בהתאם להוראותיו של החוק ולחובות הנגזרות ממנו. לצורך כך, בשנת 2022 גיבשה הרשות הנחיות ליישום הוראות החוק, והחל משנת 2023 תידרש הרשות בבואה לקבוע אסדרה, לפעול בהתאם להנחיות אלה.

ההנחיות ליישום חוק עקרונות האסדרה מפורסמות **באתר הרשות**.

ייעול האסדרה בניירות ערך

תחום ניירות הערך מתאפיין בדינמיות רבה ובהתפתחויות תכופות בשוק ההון. מכאן עולה הצורך בהתאמה מהירה של האסדרה בתחום זה, כדי לאפשר פיקוח יעיל, פיתוח שוק והסרת חסמים מיותרים. נוסף על כך, מתאפיין תחום ניירות הערך בדרישות טכניות מקצועיות אשר מצריכות אף הן, מטבע הדברים, גמישות רבה וקשב רב להתפתחויות השוק. בעוד רוב דיני ניירות הערך נקבעים בהליכי חקיקה ראשית וחקיקת משנה, מובן כי אין מקום להליכים מעין אלה ביחס לכל אסדרה בתחום. לא זאת בלבד שהליכי

החקיקה אינם נחוצים ביחס להוראות מקצועיות מסועפות הטעונות שינויים והתאמות רבים במשך הזמן, הניסיון גם מלמד כי חולף זמן רב בין המועד שבו עלה הצורך בעדכון ההוראה ועד להתקנתה בפועל, לעיתים אף שנים ארוכות. קושי זה קיים גם בימים כתיקונם ואף מתעצם בשעת משבר, כפי שהתברר במהלך התפרצות נגיף הקורונה והשפעותיה על שוק ההון. לאור האמור, וכדי לאפשר גמישות ויכולת מתן מענה להתרחשויות בשוק, נדרש להסמיק את רשות ניירות ערך, בדומה לסמכויות הקיימות לרשויות מקבילות בארץ ובעולם, לקבוע הוראות עצמאיות ומהירות יחסית, חלף תיקוני חקיקה.

בשנת 2020 פורסם תזכיר חוק ייעול האסדרה בניירות ערך, התש"ף-2020 (להלן: "תזכיר החוק") באתר החקיקה הממשלתי, שעניינו הסמכת רשות ניירות ערך למתן הוראות בכמה נושאים מסוימים אשר היא מצאה כי נדרשת גמישות רבה בעיצובן ובהתאמתן, בייחוד לנוכח מצב השוק באותה עת, עם התפרצות משבר הקורונה ובכלל זה: הגבלות השקעה, פיזור נכסים ושערוך מחירים בקרנות נאמנות; הון עצמי וביטוח של בעלי רישיון ניהול תיקים, ייעוץ השקעות, שיווק השקעות ודיווחיהם; כללי גילוי מיוחדים לתאגידים מדווחים ולרמות המינוף ביזירות הסוחר לחשבוננו העצמי.

חוק עקרונות האסדרה שהוזכר לעיל, מטיל חובות רבות על גופים העוסקים באסדרה. בין היתר מטיל החוק חובה לביצוע הליך "הערכת השפעות אסדרה חדשה" (RIA). הליך זה מסודר ושקוף, משתף את הציבור ונתון לביקורת ציבורית. עם זאת, הוא צפוי להאריך אף יותר את הליכי החקיקה הנמשכים כבר כיום שנים ארוכות, כך שרלוונטיות האסדרה ויעילותה נפגעות. לאור האמור, גוברת החשיבות ביצירת תהליכים יעילים יותר, וקיים צורך ממשי בהרחבת סמכויות רשות ניירות ערך לקבוע הוראות וכללים כמקובל באסדרה פיננסית בישראל ובעולם. לפיכך, בתזכיר החוק הנדון, מוצע להרחיב את תזכיר החוק ולכלול בו עוד נושאים שבהם תינתן לרשות סמכות לקבוע הוראות, כדלקמן: בתחום ניירות ערך – דיווח וגילוי בדוח דירקטוריון

ובעניין ממשל תאגידי; אופן הצעה לציבור; דוח הצעת מדף; התקופה להגשת הזמנות; גילוי של רכזי הצעה, חתמים ונאמנים; ניגודי עניינים של חתם.

בתחום קרנות הנאמנות – פרטים נוספים שיש לכלול בדיווח הקרן; מועדי הגשת דיווחים, אופן עריכתם ופרסום הקרן; סמכות לקבוע כללים הנוגעים לניהול קרן פתוחה וסגורה.

בתחום ניהול תיקים וייעוץ השקעות – קביעת חריגים לאיסור קבלת תמריצים; קביעת חריגים להחלת כללי ממשל תאגידי על חברת ניהול תיקים גדולה; סמכויות בתחום החובות השוטפות של בעלי רישיון, כגון חובת הסכם עם לקוחות,

גילוי נאות, ניגוד עניינים, גילוי של משווק השקעות וניהול רישומים.

נושא זה הובא לעדכון מליאת הרשות בחודש דצמבר 2021, **פורסם להערות הציבור** באתר הרשות ואושר על ידי מליאת הרשות בחודש נובמבר 2022.

תיקון סעיפי האחריות האזרחית בחוק ניירות ערך

הרשות מקדמת תיקון לסעיפי האחריות האזרחית הקבועים בחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968 בשני היבטים שיפורטו להלן, בהמשך לקריאת בתי המשפט בשנים האחרונות, בפסקי דין שעסקו בנושאים אלה, להבהיר את המצב המשפטי. עניינו של התיקון הראשון הוא בהבהרת היחס בין סעיפי האחריות להכללת פרט מטעה בתשקיף ובדיווחים שוטפים לבין סעיפי האחריות הכלליים (סעיפים 31 ו-38 לחוק ניירות ערך) המסדירים את האחריות האזרחית להכללת פרט מטעה בתשקיף ובדיווחים שוטפים, הדומים לסעיפי האחריות האזרחית, אך נבדלים מהם בכמה היבטים. בעוד שלפי סעיף 52 איא חוקת האחריות חלה על מנפיק, על הדירקטורים של המנפיק, על המנהל הכללי שלו ועל בעל השליטה במנפיק, חוקת האחריות על פרסום פרט מטעה חלה על גורמים נוספים, כגון החתם שליווה את ההנפקה ומי שנתן בהסכמה מוקדמת חוות דעת, דוח, סקירה או אישור שנכללו

או נזכרו בתשקיף או בדיווח אחר. עוד הבדל מהותי נוגע לתקופת ההתיישנות השונה בין הסעיפים – בעוד שהאחריות לפרסום פרט מטעה מוגבלת לשנתיים מיום העסקה או שבע שנים מתאריך התשקיף, לפי המוקדם, על האחריות לפי סעיף 52 איא חלים כללי ההתיישנות הרגילים הקובעים, לרוב, תקופת התיישנות של שבע שנים. לא אחת הבדלים אלה הובילו להגשת תביעות בבתי המשפט מכוח שני ההסדרים, ואף התגלו גישות פרשנות שונות בין הפסיקות שניתנו. לכן, כדי ליצור ודאות ואחידות משפטית, מוצע לקבוע שעל ההסדר החל בגין הכללת פרט מטעה בתשקיף לא יחולו סעיפי האחריות הכלליים.

התיקון השני מבקש להבהיר את דיני האחריות של תאגיד זר הרשום כחוק ברישום כפול, בבורסה מחוץ לישראל ובבורסה בישראל. כיום לא מוסדר במפורש בחוק מהו הדין החל על חברות הרישום הכפול בנוגע לאחריותם לדיווחים שאינם עומדים בהוראות החוק. בתיקון זה מוצע לקבוע כי בתביעות אזרחיות בגין הפרת חובת גילוי של חברת רישום כפול, כאשר הגילוי ניתן בהתאם להוראות הדין הזר, האחריות תהיה בהתאם לדין הזר. לעומת זאת, בתביעות אזרחיות בגין הפרת חובת גילוי ספציפית החלה על חברת רישום כפול לפי הדין הישראלי, יחולו כללי האחריות של חוק ניירות ערך הישראלי.

הצעת התיקון אושרה במליאת הרשות בחודש מאי 2022, לצורך המשך קידום הליך החקיקה.

עריכת ביקורות

הביקורת היא אחד מאמצעי הפיקוח המשמשים את מחלקות הרשות בביצוע עבודתן. היא אמצעי משלים לפעילות הפיקוח השוטף שמבצעים הרפרנטים של מחלקות הפיקוח, וכלי חשוב בארגון כלי הפיקוח – המאפשר בדיקה מעמיקה של ציות הגופים המפוקחים להוראות הדין ולכללי האסדרה החלים עליהם, המגבירה את ההרתעה ואת רמת הציות שלהם. נוסף לכך, הודות לביקורת מתאפשרת גם בחינה מעמיקה של התנהלות מפוקחים בתחום או בנושא מסוים המסייעת

לרשות לכתוב ולפרסם עמדות המכוונות את השוק לדרך הפעולה שהרשות רואה כראויה. בשנת 2022 ביקרה מחלקת ביקורת והערכה, בשיתוף המחלקות המפקחות, תאגידים מדווחים, נאמנים לאיגרות חוב, את הבורסה לניירות ערך, מנהלי קרנות נאמנות ותיקי השקעות, חברי

פירוט ביקורות שבוצעו במהלך שנת 2022

סוגי הגופים המבוקרים	נושא הביקורת	מספר גופים מבוקרים
מנהל תיקי השקעות	ניגודי עניינים, טובת הלקוח	1
בנקים	תפקוד מערכי הייעוץ בעת משבר בשווקים	2
מנהלי קרנות נאמנות	עשיית שוק בקרנות סל	6
תאגידים מדווחים	ממשל תאגידי	1
זירת סוחר	איסור הלבנת הון	1
נאמנים לאג"ח	מילוי תפקיד הנאמן	3
חש"בים	איסור הלבנת הון – שימוש בחשבונות נאמנות	4
מכללת שוק ההון	בחינת פעילות בחדרי מסחר	1
מנהלי קרנות נאמנות ונאמנים לקרנות	בקרה על משיכות כספים מחשבונות של קרנות נאמנות	5
מנהלי תיקי השקעות	יישום הוראת שירותים טכנולוגיים	2
מנהלי תיקי השקעות	שיווק קרנות גידור	1
מנהלי תיקי השקעות	בחינת היערכות להתמודדות עם סיכונים סייבר	כ-20
תאגידים מדווחים	התמודדות עם אירוע סייבר לרבות היבטי גילוי	1
תאגידים מדווחים	גילוי על אודות סיכונים סייבר	כ-70
תאגידים מדווחים	הפרשה לסיכונים אשראי	4
בורסה לניירות ערך	פיקוח על חברי הבורסה	1

בורסה (שאינם בנקים) בנושא איסור הלבנת הון, וכן בחנה באמצעות ביקורות את התמודדותם של הגופים המפוקחים עם איומי סייבר. בעקבות חלק מן הביקורות פורסמו, או יפורסמו בהמשך, דוחות ממצאי ביקורת או חוזרי תובנות שיכוונו את פעילות השוק.

ביקורת רוחב בנושא הגילוי על אודות סיכוני סייבר

בשנים האחרונות אנו עדים למגמה המתרחבת בשוק ההון המקומי ובזירה הבינלאומית של התממשות סיכוני סייבר ולעלייה בפוטנציאל הפגיעה של מתקפות סייבר בתאגידים מדווחים ובמספר המתקפות בפועל. למעשה, איומי סייבר הפכו בשנים האחרונות סיכון מהותי ומשמעותי עבור תאגידים רבים במגוון ענפי משק. כמה תאגידים אף חוו מתקפות סייבר, ובחלק מהמקרים מתקפות אלה הובילו להשבתת פעילות זמנית, לנזקים כספיים ולחשיפת מידע רגיש. בחודש אוקטובר 2018 פרסמה הרשות [עמדה משפטית בנושא סיכוני סייבר](#), אשר נועדה להעלות את מודעות התאגידים המדווחים לקיומם של סיכוני סייבר, וכן להבהיר את הגילוי שעשוי להידרש על פי הוראות דיני ניירות ערך, ביחס לסיכוני סייבר ודיווח על אודות מתקפות סייבר.

על רקע המעגל המתרחב של תאגידים המושפעים ממתקפות סייבר, הוחלט בשנת 2022 על ביצוע ביקורת רוחב בנושא הגילוי על אודות סיכוני סייבר. הביקורת התמקדה בתהליך הערכת סיכוני הסייבר שמבצעים התאגידים המדווחים, אם הם אכן מבצעים תהליך מעין זה, באופן שבו בחנו התאגידים את הצורך במתן גילוי על אודות סיכון הסייבר לציבור המשקיעים בדוחות הרלוונטיים, בנאותות הגילוי שניתן בדוח התקופתי בעניין סיכון סייבר, לרבות התייחסות למדיניות ההגנה, פיקוח על יישומה ובדיקת היעילות שלה, נאותות הגילוי שניתן למשקיעים על אירועי סייבר שהתרחשו בתאגיד ועל האופן שבו הם טופלו, מידת השפעתם ותוצאתם.

בחודש ינואר 2023 פרסמה הרשות דוח ריכוז ממצאי הביקורת וכן עדכון לעמדת הסגל בנושא, שבהם הובהרו התובנות שעלו בביקורת בנוגע להיבטי גילוי סיכוני סייבר הנדרשים ואופן ניהולם. כך, למשל, הודגש הצורך במתן גילוי על מדיניות ניהול סיכוני סייבר (אם זוהה בתאגיד סיכון סייבר מהותי) לרבות אסטרטגיית ניהול הסיכונים,

מתודולוגיות, תהליכי עבודה, פעולות ובקורות לשם ניהול סיכון הסייבר בתאגיד, התמודדות עימו והערכת היעילות של מדיניות ניהול הסיכונים בהתמודדות עם סיכון הסייבר והפחתתו; הודגש הצורך בגילוי על מומחיות נושאי המשרה והדירקטוריון בפיקוח סיכוני סייבר וניהולם; הובהר אופן בחינת מהות דיווח מיידי על אודות אירוע סייבר ועוד.

טיפול בהשקעות לא מפקחות

דיני ניירות ערך קובעים את המסגרת החוקית לפיקוח הרשות על גופים המציעים ניירות ערך לציבור, על גופים המנהלים השקעות עבור הציבור (השקעות משותפות, ייעוץ וניהול תיקי השקעות) וכן על גורמים נוספים העוסקים בתיווך השקעות של ניירות ערך ומכשירים פיננסיים לציבור, כמו רכזי הצעה, בורסות וזירות סוחר. קו התפר בין פעילות המחייבת פיקוח לפעילות שאינה מפקחות נקבע, כאמור, בדיני ניירות ערך. גורם המעוניין לפעול שלא תחת פיקוח הרשות חייב להכיר קו תפר זה, ולהקפיד על יישום הוראות הדין כדי שלא יחצה אותו. מחלקת ביקורת והערכה בוחנת אם פעילותם של מיוזמים שונים, בתחומים הרלוונטיים לפיקוח הרשות, עולה בקנה אחד עם דיני ניירות ערך. אם פעילות מסוימת אינה עולה בקנה אחד עם דרישות הדין, מפעילה הרשות את סמכויותיה השונות ופועלת להפסקת ההפרה, ובמקרים הנדרשים – נוקטת הליכי אכיפה. בשנת 2022 בדקה מחלקת ביקורת והערכה, בשיתוף המחלקות המפקחות, עשרות מיוזמים שונים, הוציאה מכתבי אזהרה במקרים שבהם נמצאו הפרות של דיני ניירות ערך ובמקרים המתאימים יזמה הליכי אכיפה, בשיתוף מחלקות האכיפה של הרשות.

תיקון תעריפון המדדים של הבורסה

לצד עיסוקה בניהול מערכת המסחר עוסקת הבורסה, בין היתר, בעריכה ובחישוב מדדים. מדדים אלו משקפים את רמת המחירים הממוצעת של קבוצות מסוימות או של ענפים מסוימים של ניירות הערך הנסחרים בבורסה. המדד מחושב על פי מחירי ניירות הערך, ועריכתו כוללת את ההחלטה אילו ניירות ערך ייכללו במדד (מבחינת סוגם וזהותם) ומה יהיה משקלו של כל נייר ערך במדד. כעורכת מדדים, אחראית הבורסה לפרסום המדדים ולעדכוןם מעת לעת, לפי נוסחת חישוב הנקבעת בהתאם למתודולוגיה שקבעה. המדדים שעורכת ומחשבת הבורסה משמשים כנכס מעקב למגוון מוצרים פיננסיים – קרנות נאמנות מסוג קרנות סל הנסחרות בבורסה, קרנות מחקות פתוחות שאינן נסחרות, פיקדונות בנקאיים ועוד. בחודש מאי 2022 הגישה הבורסה לרשות ניירות ערך בקשה לתיקון תקנון הבורסה אשר כללה העלאה של העמלות שגובה הבורסה מן המשתמש במדדים שהיא עורכת, לאחר תקופה ארוכה שבה לא עודכנו התעריפים – מעמלה בשיעור של 0.005% משווי השוק של המוצר הפיננסי (המוגבלת בסכום מקסימלי של 9,278 ש"ח), ביקשה הבורסה לעדכן את התעריפים לשיעור מקסימלי של 0.01% למדד מק"מ; 0.02% למדד אג"ח ממשלתיות בלבד; 0.03 למדד אג"ח; ו־0.05% למדד מניות. נוסף לכך, ביקשה הבורסה, בין היתר, להרחיב את תחולת התעריפון על סוגי המכשירים הפיננסיים שבגינם תיגבה העמלה, להקנות למנכ"ל הבורסה שיקול דעת רחב בנוגע לקביעת תעריפי העמלות, תחולת התעריפון ומועד תחולתו, וכן ביקשה אפשרות להציע מדדי Tailor made – מדדים המיוצרים עבור לקוח מסוים, תוך הקניית בלעדיות ללקוח זה. בחודש ספטמבר 2022 דנה ועדת הרשות לענייני השוק המשני בבקשת הבורסה והחליטה שלא לאשר את הבקשה כפי שהוגשה. החלטת הוועדה כללה דרישות לשינויים והערות מהותיות אשר

23 עיקרי ההחלטה פורסמו [באתר הרשות](#).

הבורסה נדרשה להתאים עצמה אליהן, כמו גם לקבוע החלה מדורגת של התעריפים שאושרו.²³ בהתאם להחלטת הוועדה, הגישה הבורסה לאישור הרשות נוסח מתוקן של תיקון התעריפון, אשר אושר בוועדת הרשות לענייני השוק המשני בחודש דצמבר 2022.

תיקון ההיתרים הנוגעים לתקשורת בין זירת סוחר לבין לקוחותיה

בכמה סעיפים בתקנות ניירות ערך (זירת סוחר לחשבונו העצמי), התשע"ה–2014 ניתנה ליושבת ראש רשות ניירות ערך סמכות להתיר לחברה בעלת רישיון לניהול זירת סוחר לפעול באופן שונה מן הקבוע בתקנות מסוימות. ב־15 בנובמבר 2022 נכנסו לתוקפם היתרים חדשים לחברות בעלות רישיון לניהול זירת סוחר, הנוגעות לאזהרות בפרסום מקוון. השינוי המרכזי בהיתרים הוא קביעת החובה של זירת הסוחר לפרסם את שיעור הלקוחות המפסידים, מתוך כלל הלקוחות הפעילים בזירה, במקרים שבהם האזהרות שהיא מוסרת אינן במתכונת ההרחבה הנדרשת. השינוי מביא בחשבון את אופן הצגת הנתון של שיעור הלקוחות המפסידים, תוך התייחסות לסוג הפרסום (באנר, תוצאות חיפוש מקוון במנוע חיפוש או ברשתות חברתיות) ולמקום הפיזי העומד לרשות הזירה לצורך הצגת הנתון, כאשר האפשרות לשלוט על התוכן שרואה הגולש במסגרת החיפוש המקוון נמצאת בשליטתה של הזירה.

ענף אשראי חוץ בנקאי

כחלק מן הפיקוח השוטף של הרשות על סקטורים מרכזיים בשוק ההון, ובתגובה לאירועים שהתרחשו בשנת 2022 בחברות הפועלות בסקטור האשראי החוץ בנקאי, החליט סגל הרשות לרכז מאמץ אסדרתי מיוחד בפיקוח מוגבר על החברות, אסדרת הגילוי בענף זה וכן בחינת נאותות הדיווח הכספי של החברות בענף (כל אלו, לצד פעילות

האכיפה של הרשות). סדרת הפעולות שתפורט להלן ופעולות כירורגיות נוספות, נועדו לשיפור איכות הדיווח של החברות בענף ולהגברת השמירה על עניינו של ציבור המשקיעים בחברות אלו:

גילוי על סיכונים בחברות אשראי חוץ בנקאי (שו"ת 31-105)

בחודש יולי 2022 **פרסם סגל הרשות דרישת גילוי** בדוחות העיתיים על הסיכונים התפעוליים המרכזיים בחברות האשראי החוץ בנקאי, כדי להדגיש בפני ציבור המשקיעים סיכונים אחדים המאפיינים תאגידים הפועלים בתחום זה. העמדה מתייחסת לדרישת גילוי על אודות סיכונים תפעוליים (כדוגמת סיכוני הונאות ותרמיות ואי-סדרים), סיכוני אסדרה, סיכוני ציות ושינויי חקיקה וסיכוני הלבנת הון – תיאור גורמי הסיכון וניתוחם, מניית הגורמים להיווצרותם ודירוג השפעתם על החברות, לרבות השפעת שינויים בסביבת האסדרה, מדיניות ואסטרטגיית ניהול הסיכונים וכן בקורות, נהלים, תהליכי עבודה ומנגנונים נוספים שנקבעו לצורך זיהוי, מדידה, ניטור, גידור והתמודדות עם הסיכונים. כמו כן, נדרש גילוי על אודות זהות בעלי התפקידים בחברות האמונים על ניהול הסיכונים, על הפעולות שנקטות לצמצום החשיפות, לרבות משאבי כוח האדם המוקצים לטיפול בציות ובניהול הסיכונים, וכן על יעילות ניהול הסיכונים. נוסף לכך, מפרטת העמדה את תוכן הגילוי הנדרש בדיווח מידי על אודות התרחשות אירועים שבהם התממש אחד או יותר מן הסיכונים האמורים.

גילוי נדרש על סיכון אשראי בדוחות הכספיים של תאגידים בתחום אשראי חוץ בנקאי (עמדת סגל 8-13)

סגל הרשות **פרסם עמדת סגל** המחליפה את החלטת אכיפה 1-21. בעמדת הסגל מדגיש הסגל היבטים שונים הנוגעים ליישום הוראות הגילוי בתקן דיווח כספי בינלאומי 7 – "מכשירים פיננסים: גילוי" – בנושא החשיפה לסיכון האשראי של תאגידים הפועלים בתחום האשראי החוץ בנקאי.

בעמדה זו הדגיש סגל הרשות את מרכזיות סיכון האשראי בעולמה של חברה הפועלת בתחום האשראי החוץ בנקאי, ובהתאם לכך את חשיבות הגילוי הנאות של התקינה החשבונאית הרלוונטית בנושא ויישומה. בין דגשים אלו, הבהיר סגל הרשות כי במסגרת הגילוי נדרשות חברות להפריד בין החובות של החברה שטרם הגיע מועד פרעון לבין חובות שהגיע מועד פרעון וטרם נפרעו, אף אם החוב נפרס מחדש. כמו כן, במסגרת הגילוי על אודות ריכוזי סיכוני אשראי, נדרשת החברה לבחון את חשיפתה ללווים בודדים, אף אם לווים אלו לוו מן החברה באמצעות תאגידים שונים תחת בעלותם. נוסף לכך, בנוגע לפילוח שנדרשת החברה להציג על אודות רמות סיכון האשראי, נדרשת חברת אשראי חוץ בנקאי להציג בדוחות הכספיים גילוי אשראי (פילוח אשראי לפי תקופות פיגור) או לחלופין לתאר מדוע אינה מדווחת על אודות גילוי האשראי לאנשי המפתח הניהוליים בחברה, אלא אם החברה משתמשת ומציגה בדוחות הכספיים מדד אחר לצורך פילוח רמות סיכון האשראי.

ביקורת בתחום הפסדי אשראי בחברות אשראי חוץ בנקאי

מחלקת תאגידים, בשיתוף עם מחלקת הביקורת, החלה בשנת 2022 בבדיקה מעמיקה של מכלול ההיבטים הקשורים להכרה ולמדידה של הפסדי אשראי במסגרת ביקורת רוחב המבוצעת על כמה חברות בענף האשראי החוץ בנקאי. הבדיקה כוללת גם בחינה של נאותות המתודולוגיה המיושמת למדידת הפסדי האשראי ושל נאותות הגילוי שניתן למשקיעים על אודות תיק האשראי, מאפייניו וגילוי ימי הלקוחות. הבדיקה, כאמור, תוכננה מבעוד מועד על רקע ההחרפה שחלה בכושר החזר של לקוחות בשל משבר הקורונה, וחשיבותה התגברה בשל עליית ריבית מתמשכת בשנת 2022. להרחבה ראו פרק הביקורות שמבצעת מחלקת הביקורת.

גילוי אודות ניהול סיכון האשראי והליך החיתום בחברה **(שו"ת 31-105א)** סיכון האשראי הוא סיכון מהותי לפעילות תאגידים הפועלים בתחום האשראי. בהתאם לעמדת סגל הרשות, הליך החיתום בתאגיד ובפרט מדיניות האשראי שקבע, עשויים להעיד על מידת "תיאבון הסיכון" ועל הדרך שבה בוחר התאגיד לנהל סיכון זה. לאור האמור, הפיץ סגל הרשות שאלון על אודות הליך החיתום לחברות הפועלות בתחום. בעקבות ממצאי השאלון גיבש ופרסם סגל הרשות מתכונת גילוי אחידה עבור חברות אשראי חוץ בנקאי בנוגע לאופן שבו הן מנהלות את סיכון האשראי. גילוי זה צפוי לאפשר למשקיעים להעריך את הדרך שבה מנהל התאגיד את סיכון האשראי שלו באופן מיטבי.

פרסום הצעת חוק בנושא חברות ללא גרעין שליטה

בשנים האחרונות הולך וגדל מספרן של חברות ציבוריות ללא גרעין שליטה בישראל, אולם כללי הממשל התאגידי המעוגנים בחקיקה בישראל מכוונים בעיקר לחברות שיש בהן שליטה. בחברות ללא גרעין שליטה עולות סוגיות וחששות שונים בהיבט של ממשל תאגידי, ולכן הוקם צוות משותף למשרד המשפטים ולרשות ניירות ערך שבחן את הצורך להתאים את כללי הממשל התאגידי הקבועים בחוק החברות. מהלך זה גם סיפק הזדמנות לבצע תיקונים שיעודדו חברות ללא גרעין שליטה להירשם למסחר בבורסה, לרבות ברישום כפול. בשנת 2021 פורסם תזכיר חוק לתיקון חוק החברות בנדון, והתקבלו הערות הציבור בנוגע אליו.

בשנת 2022 פורסמה ברשומות הצעת חוק החברות (תיקון מס' 36) (ממשל תאגידי בחברות ציבוריות שאין בהן בעל שליטה), התשפ"ג-2022.

גילוי על היבטי ESG

בשנת 2022 השתתפו נציגי הרשות בכמה פורומים שונים שתכליתם קידום תחום ה-ESG ופרסום דוחות אחריות תאגידית, לאחר שבשנת 2021 פרסמה הרשות את המלצותיה על אודות הגילוי

הרצוי מצד החברות הציבוריות בנוגע לאחריות תאגידית ולסיכוני ESG. ההמלצות כללו, בין היתר, קריאה לדיווח וולונטרי על היבטי ESG, תוך שימוש בקריטריונים בינלאומיים מקובלים דוגמת GRI או SASB. כך, למשל, השתתפו נציגי הרשות בדיונים בין משרדיים בהובלת המשרד להגנת הסביבה, לשם פיתוח הטקסונומיה הישראלית שבאמצעותה אפשר יהיה לסווג פעילויות במשק כירוקות או כלא ירוקות, על בסיס עמידתן בקריטריונים מוגדרים.

נוסף לכך, בשנה החולפת פעלה הרשות לעידוד

חברות ציבוריות אשר מכינות דוחות אחריות

תאגידית על בסיס קריטריונים בינלאומיים

מקובלים של GRI או SASB, לפרסמם בעמוד

ייעודי באתר האינטרנט של הרשות. עד כה

פורסמו בעמוד הייעודי דוחות אחריות תאגידית של 36 חברות ציבוריות.

גילוי ענפי

אחת ההמלצות של ועדת ברנע, שעסקה בניסוח מתכונת דיווח עסקי לחברה ציבורית (2001), הייתה פיתוח דרישות גילוי ייעודיות בהתאם לענפי הפעילות השונים, כדי לשפר את רלוונטיות הדיווח ולהפוך אותו שימושי יותר בעת החלטות השקעה. ואכן, בשנים האחרונות פעל סגל הרשות לגבש דרישות גילוי ייעודיות לענפי פעילות שונים, ביניהם ענפי הנדל"ן (יזמי ולהשקעה), חיפושי גז ונפט, מדעי החיים וחברות החזקה, ולקדם את האסדרה שלהם. בשנתיים האחרונות חל גידול משמעותי בהנפקות לראשונה של חברות ציבוריות, בעיקר בתחומי הטכנולוגיה על גווניה השונים, הכוללות גם שותפויות מחקר ופיתוח וחברות בתחום האנרגיה המתחדשת. בדיקת הגילוי בנוגע לתחומים אלו מתבצעת אגב בדיקת תשקיפים ודוחות עיתיים, אשר בהם שם סגל הרשות דגש על הנושאים הבאים:

ענף הטכנולוגיה

בתחום זה הדגיש סגל הרשות את גילוי המודל העסקי, את שלב הפיתוח הטכנולוגי, את אבני הדרך עד לשלב פיתוח המוצר, את לוחות הזמנים להשלמת פיתוח המוצר, את פוטנציאל השוק הרלוונטי של המוצר ואת יכולת החדירה אליו, את היתרונות והחסרונות הטכנולוגיים של החברה ביחס למתחריה, את זכויות הקניין הרוחני של החברה – פטנטים, סימני מסחר, רישיונות ויכולת ההגנה עליהם – את ערך החדשנות של החברה, את ההסכמים המהותיים ואת שיתופי הפעולה האסטרטגיים, את מערכת היחסים מול לקוחות וספקים, את הסיכונים המרכזיים שאליהם חשופה החברה, את מקורות המימון ואת מצבה הפיננסי של החברה. בתשקיפי IPO נבחן גם גילוי סבבי הגיוס האחרונים, ניסיונו של היום וכן ביסוס תחזיות הצמיחה (אם הן נכללות בתשקיף).

ענף אנרגייה מתחדשת

בתחום זה שם סגל הרשות דגש על חלוקת הגילוי בהתאם לשרשרת השלבים השונים: שלב הייזום, הרישוי והפיתוח; שלב ההקמה; ושלב התפעול. מבחינת מידע כמותי, נבחן הגילוי על אודות הכנסות צפויות, מדדים תפעוליים מקובלים בענף (כדוגמת EBITDA ו־FFO), עלות הקמה צפויה, הון שהושקע, הסכמי מימון ותזרים לאחר שירות החוב. נוסף לכך, התייחס הסגל לחלק של החברה בפרויקטים ולמפל התקבולים הכלכלי שלו וזכאית החברה, בהתאם לחלקה בשיעורי ההחזקה. בשנה החולפת נפגש סגל הרשות עם שורה של גורמים הפועלים בתחום האנרגייה המתחדשת, לרבות נציגים של חברות ציבוריות הפועלות בתחום, לשם בחינת הגילוי הנדרש מחברות בתחום זה.

ענף השקעות פיננסיות בחברות מטרה

בתחום זה שם סגל הרשות דגש על גילוי חברות מטרה בהתאם למבחני מהות, תוך מודעות לקיומה של הגבלת גישה למידע על חברות מטרה, לחשיבות ההשקעה בחברת המטרה לצמיחת התאגיד ולסיכונים הנלווים לכל השקעה. כמו כן, התייחס הסגל להכללת מידע אגרגטיבי ופרטני על

השקעות התאגיד בחברות המטרה. בשנה החולפת בחן סגל הרשות את החלופות האפשריות לקביעת מבחני מהות להגדרת השקעה בחברת מטרה מהותית והגילוי הניתן בענף זה.

כריכת התשקיף: עדכון החלטת מליאה מספר

2013–2: עניינים שיש לציין על גבי עטיפות

התשקפים של חברות ושותפויות

סעיף 20(ב) לחוק ניירות ערך קובע כי "הרשות רשאית לדרוש מן המציע שפרט המובא בטיטוט התשקיף יובלט בתשקיף בהבלטה מיוחדת בצורה שתורה".

במהלך השנים השתמשה הרשות בסמכות האמורה ופרסמה כמה החלטות בנוגע לעניינים שיובאו על גבי עטיפת התשקפים, כדי להדגיש למשקיעים עניינים אלה (להלן: "עטיפת התשקיף" או "כריכת התשקיף"). ההחלטה האחרונה שפורסמה בעניין זה באתר הרשות היא [החלטת מליאה 2013–2](#) – "עניינים שיש לציין על גבי

עטיפות תשקפים של חברות ושותפויות" מחודש דצמבר 2013 להלן: "[ההחלטה](#)". בהחלטה האמורה נקבע, בין היתר, כי תאגיד נדרש ליתן גילוי לעובדה שהתאגיד, המנכ"ל, יו"ר הדירקטוריון, דירקטור ונושאי משרה בכירה בו הורשעו או הוגשו נגדם כתבי אישום בעבירה כלכלית. כמו כן, בהליך מנהלי נדרש התאגיד לכלול גילוי על אודות החלטת מותב כי התאגיד, המנכ"ל, יו"ר הדירקטוריון, דירקטור ונושאי משרה בכירה בתאגיד ביצע הפרה מנהלית של דיני ניירות ערך או הוגש נגדם כתב טענות. חובה זו מקורה בהכרה בכך שמידע על אודות הליך אכיפה פלילי או מנהלי המתנהל כנגד התאגיד או נושאי משרה בו הוא מידע חשוב למשקיע השוקל לרכוש ניירות ערך של התאגיד.

בחודש יוני 2022 פרסמה הרשות עדכון להחלטה האמורה, שבו נוספה דרישה לגילוי על אודות קיומה של חקירה פלילית או בירור מנהלי נגד התאגיד או נושא משרה בחברה, אף אם טרם הוגש כתב אישום או כתב טענות מנהלי.

עמדות הסגל בנושאי חשבונאות וביקורת

פניות מקדמיות

בשנת 2022 טיפל סגל הרשות בכ־23 פניות מקדמיות בפילוח הבא:

- **דוחות פרופורמה** – שמונה פניות מקדמיות, ובכללן בקשות פטור מפרסום נתוני פרופורמה; בקשות ארכה לפרסום נתוני פרופורמה; ונושאים אחרים הנוגעים לדוחות פרופורמה.
- **מידע כספי נפרד** – שתי פניות מקדמיות, ובכללן בקשות No-Action בנוגע לצירוף מידע כספי נפרד; ונושאים אחרים הנוגעים למידע כספי נפרד.
- **נושאים חשבונאיים מקצועיים** – שמונה פניות מקדמיות, ובכללן צירופי עסקים; איבוד שליטה בחברת בת; בחינת מהותיות הטעות; יישום SOX על חלק ISOX.
- **פטור מצירוף דוחות כספיים** – שלוש פניות מקדמיות הנוגעות לבקשות פטור מצירוף דוחות חברות כלולות מהותיות.
- **אי־תלות רואי חשבון** – שלוש פניות מקדמיות הנוגעות לבחינת אי־תלות רואי החשבון המבקרים.

עמדות סגל חשבונאיות SAB והחלטות אכיפה

- **עמדת סגל 8–13:** הגילוי הנדרש על סיכון אשראי בדוחות הכספיים של תאגידים הפועלים בתחום האשראי החוץ בנקאי – סגל הרשות פרסם עמדת סגל המחליפה את החלטת אכיפה 1–21. בעמדת הסגל מדגיש הסגל מדגיש היבטים שונים הנוגעים ליישום הוראות הגילוי בתקן דיווח כספי בינלאומי 7: "מכשירים פיננסיים: גילוי" – בנושא החשיפה לסיכון אשראי של תאגידים הפועלים בתחום האשראי חוץ בנקאי. להרחבה ראו הפירוש הנכלל בתת פרק ענף אשראי חוץ בנקאי לעיל.
- **עמדת סגל 8–99:** השפעות אינפלציה ועליית הריבית על הגילוי והדיווח הכספי (אוגוסט 2022) – החל משנת 2021 חלה עלייה בשיעורי האינפלציה בישראל ובעולם. כמענה לעלויות המחירים החליטו הבנקים המרכזיים בעולם,

- וגם בישראל, להעלות בחדות את הריביות. על רקע השינויים הכלכליים פרסם בחודש אוגוסט 2022 סגל הרשות [עמדה העוסקת בגילוי](#) שחברות נדרשות לכלול בדיווחיהן העיתיים והתקופתיים בנוגע להשפעת העלייה בשיעורי האינפלציה והריבית. בעמדה חידד סגל הרשות את הנושאים שיש להתייחס אליהם בעת ניתוח השפעות האינפלציה והעלאות הריבית על פעילותן הכלכלית של החברה, וכפועל יוצא על דיווחיהן הכספיים.
- **החלטת אכיפה חשבונאית 1–22: קיבוץ מגזרי פעילות** – סגל הרשות פרסם [החלטת אכיפה חשבונאית](#) העוסקת בתאגיד שקיבץ מגזרי פעילות בעלי שיעורי רווחיות שונים – על אף הוראות תקן דיווח כספי בינלאומי 8: "מגזרי פעילות".
- **החלטת אכיפה בביקורת 1–22:** השגת הבנה של הגוף המבוקר – סגל הרשות פרסם [החלטת אכיפה בביקורת](#) המדגישה את חובת רואה החשבון המבקר לבחון אם וכיצד ראיות ביקורת שהושגו בתקופות קודמות יכולות לשמש אותו בתקופת הביקורת, בפרט במועד אימוץ תקינה חשבונאית חדשה.
- **ממצאים הקשורים להערכות שווי נדל"ן ולהערכות שווי פעילות:** ליקויים וכשלים שנמצאו במסגרת בדיקת סגל רשות ניירות ערך (יוני 2022) – בחודש יוני 2022 פרסם סגל הרשות [ריכוז סוגיות וממצאים](#) שעלו בבדיקות השוטפות של סגל הרשות בנוגע להערכות שווי ושמאות מקרקעין. מטרת המסמך היא לשקף לתאגידים המדווחים, לשמאים, למעריכי השווי ולציבור המשקיעים, ממצאים עיקריים שעלו בבדיקות הערכות שווי ושמאות שביצע סגל הרשות, כמו גם את עמדת סגל הרשות בנוגע אליהם, לשם שיפור וטיוב השיטות המיושמות והגילוי בהערכות השווי.
- **עדכון הבהרה לעמדה משפטית מספר 23–105 בדבר פרמטרים לבחינת מהות הערכות שווי:** שאלות ותשובות (דצמבר 2022) – בחודש דצמבר 2022 פרסם סגל הרשות [עדכון למסמך שאלות](#) המבהיר את הפרמטרים לבחינת מהות

הערכות שווי שנקבעו בעמדה משפטית –105
23. בעדכון המסמך נקבעו כללים ברורים יותר
לבחינת מהות המתחברים לבחינת המהות
בדוחות כספיים. במרבית המקרים עדכון
העמדה יקל על הערכות השווי המצורפות
לדוחות הכספיים ויצמצמן.

עמדות סגל בנושאים משפטיים

- **עמדת סגל משפטית מספר 44–103:** שיווק הנפקה בחו"ל למשקיעים זרים (ינואר 2022) – עמדת הסגל עוסקת בנסיבות שבהן מפיצים של ניירות ערך הם גורמים הנמצאים מחוץ לישראל, עוסקים בפעולות הפצה מחוץ לישראל ופועלים להפצת ניירות הערך בהתאם לתשקיף ישראלי לניצעים הנמצאים מחוץ לישראל בלבד. העמדה מפרטת נסיבות ותנאים במקרים מסוג זה, שבהם לא יראה סגל הרשות בגורמים זרים, כאמור, הפועלים לשיווק ניירות ערך בחו"ל כ"מפיץ" לפי חוק ניירות ערך.
- **עמדת סגל משפטית מספר 45–103:** דוח ריכוז ממצאים בנושא הצעה לציבור של ניירות ערך (פברואר 2022) – עמדה זו כללה ריכוז ממצאים בכמה סוגיות שהתעוררו אגב ביקורות שביצעה מחלקת ביקורת והערכה בשיתוף מחלקת תאגידיים. הביקורות מבוצעות בשוטף במיזמים הפונים למשקיעים פוטנציאליים בהצעה להשקעת כספים, שלא פנו לרשות בבקשה לקבלת היתר לפרסום תשקיף לפי סעיף 15 לחוק ניירות ערך. בכלל זה, התייחסה עמדת הסגל לסוגיות הבאות: (1) מתי השקעה פיננסית בפרויקט נדל"ן עשויה להיחשב השקעה ב"ניירות ערך" כהגדרת המונח בחוק ניירות ערך; (2) מתי פעילות תיווך היא הצעה של ניירות ערך; (3) שימוש בנתונים פומביים לצורך שיווק השקעה העלול להיות "הצעה" של ניירות ערך.
- **עמדה סגל משפטית מספר 26–101:** הגילוי הנדרש בדוח זימון אספה שעל סדר יומה מינוי רואה חשבון מבקר (מרץ 2022) – עמדת סגל

זו עוסקת בגילוי הנדרש בדוח זימון אספה כללית אשר על סדר יומה מינוי או סיום כהונה של רואה חשבון מבקר בהתאם לתקנה 36ב(4) לתקנות הדוחות. סגל הרשות הבהיר כי על החברות להקפיד לספק במלואו את המידע החיוני והרלוונטי שייגזר מנסיבות העניין, וברמת פירוט שתאפשר למשקיעים להבין לאשורם את הנושא המובא להצבעה, להחליט ולהצביע באופן מושכל על מינוי רואה החשבון המבקר.

- **פניות מקדמיות:** בשנת 2022 טיפל סגל הרשות בכ־45 פניות מקדמיות שעסקו במגוון רחב של נושאים ובכללם: תחולת סעיף 15 לחוק ניירות ערך על מיזמים המציעים השקעות לציבור; מטבעות קריפטוגרפים; אופן אישור עסקאות של תאגידיים עם בעלי השליטה בהם; עמידת מועמדים לכהונה כדירקטורים חיצוניים בתנאי הכשירות הנדרשים, בהתאם להוראות חוק החברות; אופן אישור תגמולים של נושאי משרה בחברה ושינויים.
- **עמדות לבתי המשפט:** בשנת 2022 טיפל סגל מחלקת תאגידיים בגיבוש 48 עמדות מקצועיות שהוגשו מטעם הרשות בהליכים משפטיים של הסדרי חוב, בקשות חלוקת דיווידנד בהתאם לסעיף 303 לחוק החברות וסעיף 350 לחוק החברות ובבקשות נוספות של תאגידיים מדווחים, שבעניינם ביקש בית המשפט את עמדת הרשות.

ייעוץ השקעות, שיווק השקעות וניהול תיקים

עיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות מחייב קבלת רישיון מרשות ניירות ערך. רישיון זה ניתן ליחיד שעמד בבחינות הרישוי שעורכת הרשות, התמחה בהתאם לקבוע בחוק (ניתן לקבל פטור חלקי מתנאים אלה בהתאם לנסיבות) ולאחר שנבדקה מהימנותו של מבקש הרישיון, כולל בדיקת רישומו הפלילי.

סך הרישיונות לניהול תיקים, לייעוץ השקעות ולשיווק השקעות שניתנו ליחידים בשנים 2015–2022

שנה	מנהלי תיקים	יועצי השקעות	משווקי השקעות
עד 2017	3,176	7,697	1,933
2018	115	319	112
2019	111	302	94
2020	111	266	103
2021	102	211	94
2022	93	231	68
סך כל הרישיונות שניתנו			
	3,708	9,026	2,404

בסוף חודש דצמבר 2022 פעלו 2,984 יחידים בעלי רישיון, בהם 789 מנהלי תיקים, 1,712 יועצי השקעות ו־483 משווקי השקעות.

הענקה, המרה וביטול רישיון של חברות בשנת 2022

סה"כ	חברות לניהול תיקים	חברות לייעוץ השקעות	חברות לשיווק השקעות
כמות רישיונות ב־31 בדצמבר 2021	166	123	9
הענקת רישיון	15	6	2
נגרעו עקב המרה	2	1	0
בוטלו מרצון	3	1	0
בוטלו על ידי הרשות	1	1	0
נוספו עקב המרה	2	1	0
כמות רישיונות בתאריך 31/12/2022	177	127	11
	39	39	39

רישוי – בחינות והתמחויות

הרשות, באמצעות מחלקת ההשקעות, אחראית גם לניהול בחינות הרישוי ליועצי השקעות ולמנהלי תיקים. בחינות הרישוי נערכות בשני מועדים – מועד הקיץ, אשר נערך בחודשים מאי-יוני, ומועד החורף אשר נערך בחודשים אוקטובר-דצמבר. במהלך השנה נערכו 4,737 יחידות בחינה לעומת 4,148 יחידות בחינה בשנת 2021. בשנת 2022 ניתן אישור להתחלתן של 144 התמחויות (74 בניהול תיקי השקעות, 27 ביועץ השקעות ו-43 בשיווק השקעות).

שיעור המעבר בבחינות בשנת 2022

נושא הבחינה	מספר הנבחנים	סך נבחנים פר בחינה	מספר בחינות שציונם עבר	אחוז מעבר בקבוצה
דיני ניירות ערך ואתיקה מקצועית	484	466	340	73.0%
חשבונאות	1129	1046	526	50.3%
סטטיסטיקה ומימון	927	861	537	62.4%
כלכלה	1,195	1034	497	48.1%
מקצועית א'	1,558	1175	628	53.5%
מקצועית ב'	163	155	120	76.3%

כחלק מן המטרה להגביר את הביקוש לרישיון ומתן שירות השקעות מפוקח לציבור, הורחבו הקריטריונים למתן פטור מבחינות והתמחויות בשל טעמים מיוחדים, כך שמקום בו שוכנעה הרשות כי בהתחשב בהשכלתו ובניסיונו המקצועי של המבקש מתקיימים טעמים מיוחדים, לרבות ניסיון מוכח בתחומים משיקים לתחום העיסוק ובהתאם לרלוונטיות לפטור המבוקש, ניתן יהיה

לראות בו כשיר לקבלת רישיון. נוסף לכך, במועד בחינות הרישוי הקרוב, הצפוי בקיץ 2023, תקיים רשות ניירות ערך פיילוט לעריכת מועדי ב' לבחינות היסוד (דיני ניירות ערך ואתיקה מקצועית, כלכלה, סטטיסטיקה ומימון וחשבונאות), מהלך אשר צפוי לקצר את לוחות הזמנים בתהליך קבלת הרישיון. בהתאם להצלחת הפיילוט תשקול הרשות את הרחבתו גם למועד החורף.

פיקוח על בעלי רישיון

בחודש אוגוסט 2022 נכנס לתוקף נוסחה החדש של ההוראה לבעלי רישיון בנושא בירור צרכי והנחיותיו של הלקוח. תהליך בירור צרכי הלקוח והנחיותיו גיבוש המלצה בנוגע לרמת הסיכון המתאימה לו, נמצא בליבת הפעילות של בעלי הרישיון ובאמצעותו נבנה הקשר בינו לבין הלקוח. הסגל ניהל במהלך השנה מפגשים עם בעלי הרישיון, לרבות יועצי ההשקעות בבנקים, והסביר את עקרונות ההוראה ואת חשיבות יישום תהליך נאות לטובת הלקוחות. גם בשנת 2023 ימשיך הסגל לבחון את האופן שבו מטמיעים בעלי הרישיון את ההוראה ולפקח על יישומה. בשנת 2022 קיים הסגל מפגשים רבים עם יועצי השקעות ועם מנהלי תיקים בחברות בעלות רישיון ובמערכי הייעוץ בבנקים, במטרה להעמיק את ההבנה של פעילותם השוטפת עם הלקוחות, לאתר גורמי סיכון לפגיעה בלקוחות, לקדם את צמצומם על ידי בעלי הרישיון, וכן לאתר חסמים

רגולטורים הרלוונטיים לפעילות הענף כדי לשפר את השירותים הניתנים ללקוח. כמו כן, במהלך השנה קיים הסגל מפגשים עם נציגי רגולטורים מקבילים ועם גורמים רלוונטיים במשק, במטרה להרחיב את קהל המשקיעים ולעודד השקעות בקרב החברה הערבית ובקהלים נוספים. הסגל ימשיך בפעילות זו גם בשנת 2023, ויבחן, בין היתר, דרכים להנגיש לציבור המשקיעים את השירותים שמספקים בעלי הרישיון אשר נתונים תחת פיקוח וכפופים לחובות אמון וזהירות כלפי הלקוחות. בשנת 2022 בוטל רישיונו האישי של מרדכי זייץ, מנהל תיקים והבעלים של חברת ניהול התיקים גרניט, לאחר שבביקורת שערכה מחלקת הביקורת התברר כי זייץ לווה מלקוחותיו כספים לצרכיו הפרטיים, ופגע בחובת האמון של בעל הרישיון כלפי לקוחותיו. ממצאי הביקורת הועברו לטיפול אכיפתי, במסגרתו בוטל רישיונו של מרדכי זייץ על ידי מותב האכיפה המנהלית.

רשות ניירות ערך משקיעה במשקיעים

טובת ציבור המשקיעים היא העומדת בבסיס כל פעילויותיה של הרשות. בהקשר זה משקיעה הרשות ישירות בפעילויות שנועדו לקדם את הידע של הציבור הרחב בשוק ההון ולהנחיל לו כללי התנהלות וזהירות. תפיסת הרשות היא כי על שוק ההון להיות נגיש לציבור הרחב, וגם בשנת 2022 היא השקיעה משאבים בפיתוח קשר בלתי אמצעי עם ציבור המשקיעים והפיקה עבורם תוכן מזמין וידידותי.

פעילות באתר האינטרנט ברשתות החברתיות

בשנים האחרונות משמשות הרשתות החברתיות ערוץ מרכזי שבאמצעותו צורך הציבור מידע. על כן, פועלת הרשות כל העת להיות נוכחת ופעילה בערוץ זה מול שני סוגי קהל היעד המרכזיים שלה – הקהל המקצועי וציבור המשקיעים.

החברות המפוקחות והשוק העסקי-כלכלי

הרשות האיצה את הפעילות ברשתות כדי להגדיל את החשיפה לפעילות שלה בקרב הקהילה העסקית בישראל ובחו"ל, וכן כדי להנגיש מידע ותוכן באופן הזמין ביותר, עבור אנשי המקצוע והמפוקחים.

הציבור הרחב

עיקר הפעילות ברשת כללה פרסומים על רפורמות והיתרונות שבהן עבור הציבור הרחב, אודות מוצרי ההשקעה הקיימים בשוק ההון והגברת המודעות לסימני האזהרה שראוי כי הציבור ידע לזהות כדי להיזהר מתרמיות. אופי וסגנון המידע המתפרסם ברשתות החברתיות מסייעים לפרוץ את "המחסום הפסיכולוגי" הקיים בציבור בכל הקשור לחינוך פיננסי.

בשנת 2021 השיקה הרשות אתר חדש לטובת ציבור המשקיעים, האתר כולל מדריכים, הסברים ידידותיים, והנגשת מידע חשוב. גם בשנת 2022 הוסיפה הרשות לעדכן באתר תכנים וכלים לטובת הציבור.

נתונים מהרשתות החברתיות בשנת 2022

מעורבות 131.7K
נחשפים 896.2K

יותר מ- 2,000
עוקבים חדשים

מעורבות 19.2K
נחשפים 221.3K

+ 5,800
עוקבים חדשים

+ 850
עוקבים חדשים

הרשות מפיצה מדי יום עבור הציבור הרחב במדיה החברתית מגוון תכנים ואירועים התורמים להרחבת מעגלי המידע והכלים לצרכנות פיננסית אחראית.

שבוע המשקיעים הבינלאומי WIW2022

שבוע המשקיעים הבינלאומי (World Investor Week) הוא קמפיין בינלאומי בהובלת C8, הוועדה העוסקת בחינוך פיננסי בארגון IOSCO. היוזמה נוסדה במטרה להעלות את מודעות הציבור לחשיבות החינוך הפיננסי.

את הקמפיין מציינות רשויות ניירות ערך בכל העולם מדי שנה בחודש אוקטובר-נובמבר (כל רשות מקומית בהתאם לאילוציה). זוהי השנה השישית שבה מציינת הרשות, את שבוע המשקיעים הבינלאומי, והיא גם חברה בצוות המוביל את הקמפיין הבינלאומי של IOSCO.

בשנת 2022 קיימה הרשות שתי הרצאות לציבור הרחב, באווירה טובה בברים בירושלים ובתל אביב, על צעדים ראשונים בהשקעות. ההרצאות נועדו להנגיש לקהל את שוק ההון בגובה העיניים, לעסוק בשאלות החשובות ובהתפתחויות עדכניות בשוק ההון. ההרצאות הועברו על ידי ענבל פולק, מנהלת מחלקת השקעות ברשות, ונכחו בהן נציגים נוספים מההנהלה הבכירה של הרשות, שקיימו שיח פתוח עם הקהל.

בפרסומינו ברשתות החברתיות, לכבוד שבוע המשקיעים, השקנו השנה את ASI – דמות מאוירת, ששימשה כדוברת בפוסטים, להעברת המסרים המרכזיים של הקמפיין לאורך השבוע.

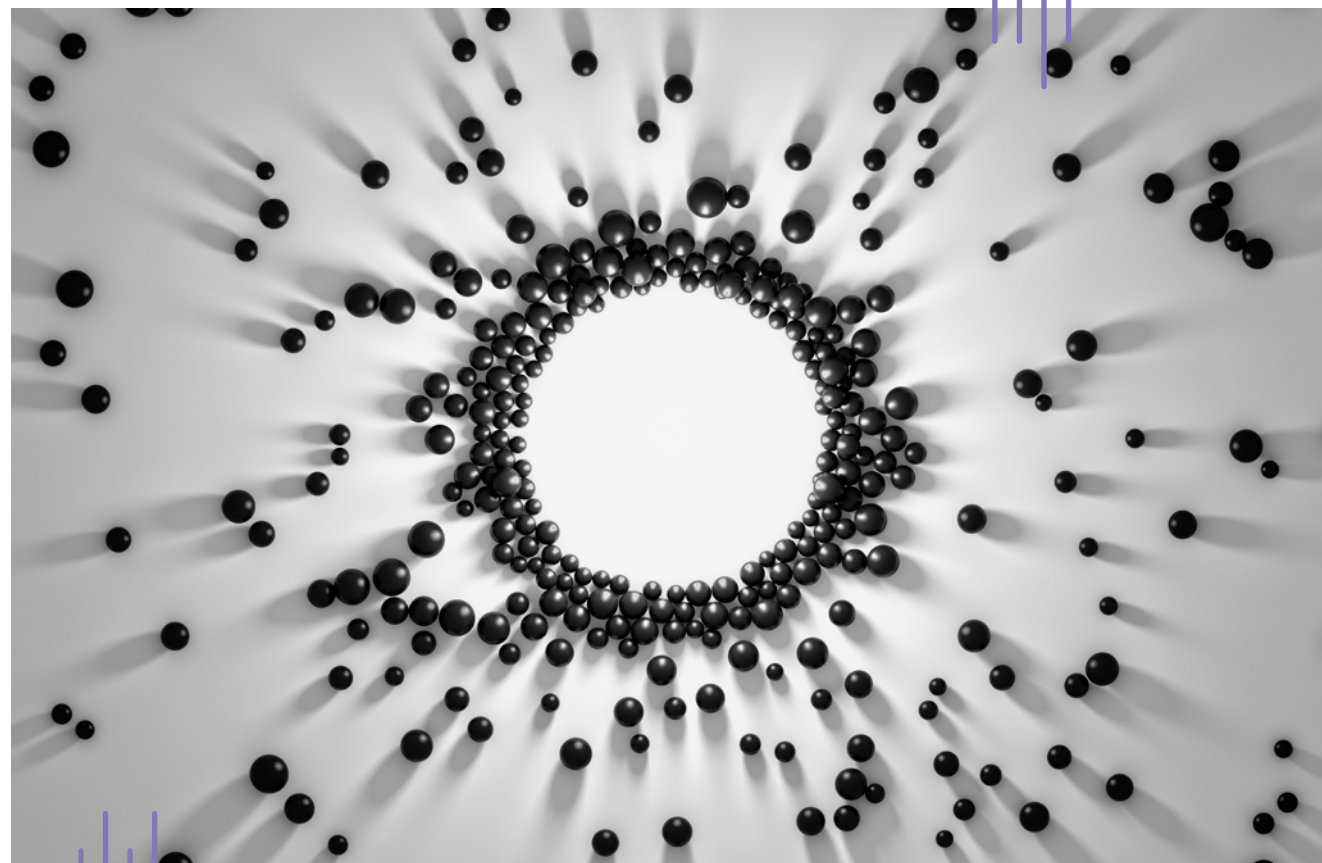
האקתון לסטודנטים לפיתוח משחקים דיגיטליים

בדצמבר 2022 קיימה הרשות אירוע מיני-האקתון בשיתוף התואר השני לעיצוב ופיתוח משחקים דיגיטליים בשנקר, במסגרת מרכז הפיתוח "פראס סטארט". במסגרת האירוע התמודדו הסטודנטים עם האתגר לפתח רעיון למשחק דיגיטלי בנושא השקעות בשוק ההון, משחק שיתרום למשחקים בו ידע/ כלים בצעדים ראשונים בהשקעות בשוק ההון. לאחר שבוע עבודה בצוותים הציגו הסטודנטים, רעיונות מקוריים ויצירתיים לקונספט למשחק. צוות השופט כלל את נציגי הרשות, שנקר וכן נציגים מתעשיית הגיימינג, והוענקו לסטודנטים פרסים (מקום ראשון-שלישי).

יעד שני –

ביסוס שוק ההון הציבורי והרחבתו

בעשור האחרון אנו עדים למגמה נמשכת של גידול בתחום ההשקעות האלטרנטיביות, המתבצעות בכלים שאינם עונים בהכרח להגדרה הקלאסית של ניירות ערך, ובאפיקים שלא היו מקובלים בעבר. התוצאה היא ירידה בהיקף ובאטרקטיביות של שוק ההון הציבורי. הגריעה היחסית מגודלו של שוק ההון הציבורי היא מגמה שאינה עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי והלאומי. שוק ההון מציע יתרונות ייחודיים, שאינם קיימים בהשקעות אחרות, ולכן האינטרס הציבורי והלאומי הוא שוק הון אטרקטיבי ומבוסס.

להלן מפורטות פעולות מרכזיות שביצעה
הרשות בשנת הדוח לקידום יעד זה:

הצעה לתיקון תחולת דיני ניירות ערך בנוגע לנכסים דיגיטליים

בשנים האחרונות התפתח בעולם ובישראל מעין שוק הון אלטרנטיבי של מוצרי השקעה ומתווכים בהשקעות המציעים לציבור מוצרים פיננסיים חדשים המבוססים על טכנולוגיות מתקדמות, בהם נכסים דיגיטליים (Digital Assets). נכסים אלו מבוססים על טכנולוגיות רישום מבוזר (DLT) כדוגמת בלוקצ'יין או על טכנולוגיות אחרות, כדי לייצג דיגיטלית העברה ואחסון של זכויות מסוגים שונים. בניגוד לעולם ההשקעות המסורתי, שוק זה פועל בהיעדר אסדרה ופיקוח.

לצד ההזדמנויות שמייצרים נכסים אלה והטכנולוגיה שבבסיסם, השקעה של הציבור בנכסים דיגיטליים מייצרת סיכונים גבוהים. המורכבות הטכנולוגית ופערי המידע בין הגורמים המציעים את הנכסים או השירותים הקשורים אליהם לבין הידע וההבנה המצויים בידי הציבור, לצד היעדר אסדרה כוללת, מגבירים את הסיכונים בפעילות זו – החלטות לא מודעות, הטעיית משקיעים, מניפולציות במסחר ותרמיות. כפי שנותח בהרחבה בדוח שפרסמה בחודש מרץ 2019 הוועדה שהוקמה ברשות ניירות ערך לבחינת האסדרה של הנפקת מטבעות קריפטוגרפים לציבור, כבר היום פעילות בנכסים דיגיטליים עשויה להיות כפופה לתחולת דיני ניירות ערך. במקרים אלה יחולו האסדרה והפיקוח על הצעה של ניירות ערך לציבור בישראל (דוגמת הנפקות של ICOs): מסחר בבורסות וזירות סוחר; קרנות נאמנות; ומתווכים פיננסיים כמו מנהלי תיקים ויועצי השקעות. אולם יש מקרים שבהם נכסים דיגיטליים אינם נכללים בגדרי חוקי ניירות ערך כפי שהם מנוסחים כיום, בשל מאפייניהם. במצב זה עלול הציבור הרחב להשקיע בנכסים דיגיטליים שלא תחת אסדרה ופיקוח מתאימים.

בדוח שפרסם אגף הכלכלנית הראשית של משרד האוצר, "דו"ח הסדרת תחום הנכסים הדיגיטליים – מפת דרכים למדיניות", שהוכן בהשתתפות כלל המאסדרים הפיננסיים, בהם רשות ניירות ערך, הומלץ לתקן את חוקי ניירות ערך תוך מתן

גמישות לשינוי הכללים, כך שיתאימו להשקעות מסוג זה, שהן בעלות מאפיינים ייחודיים וטבען דינמי ומשתנה.²⁴ בהמשך לכך, מקדמת הרשות תיקוני חקיקה לביצוע ההתאמות הנדרשות להטמעה של תחום הנכסים הדיגיטליים בידי ניירות ערך. תחולת הדינים הרלוונטיים מתייחסת להצעה לציבור, להפעלת בורסות, מסלקות, ליעוץ ושיווק השקעות, לניהול תיקים ולקרנות נאמנות. תיקוני החקיקה נועדו לייצר ודאות בנוגע לפיקוח על נכסים אלה, ולהחיל את דיני ניירות ערך על פעילותם של מתווכים בנכסים דיגיטליים הנרכשים למטרות השקעה, כאשר מדובר בפעילויות שנדרשת כפיפותן לדינים אלה. ההצעה פורסמה להערות הציבור **באתר הרשות** בחודש דצמבר 2022, לשם המשך קידום הליך החקיקה.

בורסה ייעודית

בחודש מרץ 2021 אישרה ועדת השרים לענייני חקיקה את **הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 70)**, התשפ"א–2021 העוסק בשלושה נושאים עיקריים: בורסה ייעודית; סמכות הרשות לקבוע הוראות לתאגידים ללא מדיניות במועד ההנפקה; וסמכות לקבוע הוראות לחתמים ולמפיצים. הצעת החוק נועדה לקדם פעילות מסחר בניירות ערך גם בפלטפורמות מסחר בעלות ייעוד או מאפיינים מיוחדים, שאינן בסדר גודל של בורסה ראשית כמו הבורסה בתל אביב. למשל, פלטפורמת מסחר שהפעילות בה מיועדת למשקיעים מתווכים בלבד (חברות ביטוח, קופות גמל ותאגידים בנקאיים) או פלטפורמה הפועלת באמצעים טכנולוגיים חדשניים (שימוש בטכנולוגיית הבלוקצ'יין). מטרת ההקמה של בורסה ייעודית בעלת מאפיינים ייחודיים היא קידום אפשרויות ההשקעה בשוק ההון והרחבתן לטובת הציבור ולטובת חברות המבקשות להשיג מימון לפעילותן. לפתיחה של עוד אפיקי מימון לתאגידים שונים יש ערך רב למשק, בייחוד בימים אלו, נוכח משבר הקורונה שהעלה את הצורך בפתרונות מימון

לעסקים המנסים לחזור לפעילות לאחר השבתת המשק. הקמתן של בורסות ייעודיות תאפשר גם את הרחבת החשיפה של ציבור המשקיעים לעוד מגזרי השקעה, כמו חברות צמיחה בתחומי ההייטק אשר בבורסה הראשית החשיפה אליהם מוגבלת. ההצעה אושרה בוועדת שרים ביולי 2021, אך נוכח פיזור הממשלה תידרש לעבור אישור מחדש.

נוסף לכך, כדי להיערך להקמתן של בורסות ייעודיות בישראל, הובאה למליאת הרשות הצעה לתיקון תקנות ניירות ערך (אגרה שנתית) (תיקון) התשפ"ב–2021 שבה תיקבע אגרת רישוי לבורסה ייעודית ומסלקה, אגרה שנתית שתיקבע בהתאם לסוג הפעילות – בורסה ייעודית, מסלקה המשמשת כצד נגדי מרכזי ומסלקה שאינה משמשת כצד נגדי מרכזי – וכן אגרה עבור גופים המציעים שירות משולב של בורסה ומסלקה. בחודש דצמבר 2022 פורסמה ההצעה להערות הציבור **באתר הרשות** לצורך המשך קידום הליך החקיקה.

גיוון מכשירי ההשקעה הפוטנציאליים בשוק המקומי

קרן גידור בנאמנות

בשנת הדוח פורסמו ההוראה הזמנית למנהלי הקרנות והנאמנים בנוגע לנכסים שמותר לרכוש ולהחזיק בקרן גידור בנאמנות וכן תיקון ההוראה בדבר בסיס חישוב שכר מנהל קרן ונאמן, המאפשרת גביית דמי הצלחה בקרנות במועדים קבועים. בהתאם להוראות אלו, ניתן יהיה להקים קרנות גידור בנאמנות אשר ינוהלו על פי מאפייניהן ודפוסי הפעילות שלהן כקרנות גידור, אלא שיהיו תחת פיקוח, ככל קרן נאמנות.

לצורך כך, ניהול קרן גידור בנאמנות יתאפשר תחת הקלות בהגבלות כמות שונות החלות על קרנות נאמנות. במהלך השנה המשיך סגל הרשות לקיים שיח עם מנהלי הקרנות, עם מערכי הייעוץ בבנקים, עם גורמי התפעול בבנקים ועם הבורסה כדי לקדם את אסדרת המוצר וכדי להבטיח כי תפעול ודרכי הפצה מתאימים. ההוראה עתידה להיכנס לתוקף

ב־1 באפריל 2023.

שיקולי סביבה, חברה וממשל (ESG)

בשנת הדוח **פרסמה הרשות הוראה** שמטרתה להניע את מנהלי הקרנות, את בעלי הרישיון הגדולים (חברות ניהול תיקים גדולות, וכן חברות בעלות רישיון ייעוץ השקעות וחברות בעלות רישיון שיווק השקעות) ואת מערכי הייעוץ בבנקים לקיים תהליך של בחינת עמדתם בנוגע להכללת שיקולי ESG בעבודתם ולפרסם אותה, בהמשך להתפתחות ולמגמה הקיימת בעולם בתחום זה. בכך המשיכה הרשות מהלך שיצא לדרך בחודש אפריל 2021, של פרסום המלצות לתאגידים המדווחים דוח אחריות תאגידית ומהלכים של הרגולטורים הפיננסיים האחרים בישראל. בשלב הראשון קובעת ההוראה בחינה מעמיקה של הנושא, ומאפשרת לגורמים המפוקחים שיקול דעת מלא להחליט אם לשלב שיקולי ESG בהחלטותיהם. החלטותיהם בנושא יכולות להיות מגוונות ולהתבסס על שיקולים שונים. לאחר מכן, יש לתת לכך גילוי מצידם ולבחון שיקוף מידע יעיל למשקיע.

ההוראה פורסמה לאחר תהליך ארוך ומעמיק שקיימה הרשות עם הגורמים הרלוונטיים שכלל, בין היתר, כנס מקצועי מטעם הרשות, מפגשי שיח פרונטליים עם בעלי רישיון ועם מנהלי קרנות ופגישות עם גורמים מקצועיים בתחום במגזר הציבורי והפרטי. תחילתה של ההוראה במועד פרסום הודעה על קביעתה ברשומות, ובהתאם לטווחי הזמנים הקבועים בה ליישום שלביה.

איגוח

בשנת 2019 פרסמה הרשות מסמך להערות הציבור הנוגע למדיניות שתיושם בנושא ניירות ערך מגובי נכסים (מוצרי איגוח) שמנפיקים פוטנציאליים יבקשו להציע לציבור. במסמך הציגה הרשות את עמדתה בנושא הנפקות מוצרי איגוח פשוטים, והגדירה את מאפייניו של מכשיר פשוט. הרשות בחנה את הערות הציבור למסמך, ובהמשך להן פרסמה בחודש יוני 2020 מסמך סופי בנושא הנפקות ציבוריות של איגרות חוב מגובות נכסים.

24 **דוח הסדרת תחום הנכסים הדיגיטליים – מפת דרכים למדיניות**, אגף הכלכלנית הראשית, משרד האוצר.

המסמך נועד להגביר את מידת ההיכרות וההבנה של שחקני השוק עם המאפיינים המרכזיים של עסקאות האיגוח הציבוריות, כדי לקדמן בשוק ההון הישראלי. במקביל, בשנת 2022 המשיכה הרשות לפעול לצד עוד גורמים ממשלתיים ואסדרתיים לקידום הצעת חוק בנושא האיגוח, על בסיס מסקנותיה של ועדה ציבורית שעסקה בנושא בעבר ופורסמו בנובמבר 2015. בשנת 2022 הרשות הייתה שותפה לדיונים שבמסגרתם גובש נוסח סופי של תזכיר חוק, אשר צפוי להתפרסם בשנת 2023.

הצעת יחידות של קרנות חוץ בישראל

הרשות רואה חשיבות רבה בכניסתן של חברות בינלאומיות, קרנות חוץ נסחרות (להלן: "ETF" או "**קרנות חוץ**"), חתמים בינלאומיים ומשקיעים בינלאומיים לשוק ההון הישראלי. לגישת הרשות, פעילותם של גורמים אלה בשוק ההון הישראלי עשויה להעלות את הסטנדרט המקומי, לחזק את שוק ההון המקומי ולחברו לעולם, לגוון את אפשרויות ההשקעה של המשקיע הישראלי, להגביר את התחרות ועוד.

חוק השקעות משותפות קובע כי קרנות חוץ אשר עומדות בדרישות הקבועות בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (הצעת יחידות של קרן חוץ), התשע"ו–2016, ואשר קיבלו את אישור רשות ניירות ערך לכך, רשאיות להציע לציבור בישראל את יחידותיהן.

התנאי לרישום למסחר של קרנות חוץ הנסחרות בבורסה בישראל (לרוב ETFs) נשען על הסדר בחוק ניירות ערך, הנוגע לרישום למסחר בבורסה בישראל של תאגידים הרשומים למסחר בבורסות המנויות בתוספות השנייה והשלישית לחוק ניירות ערך.

הישענות של קרנות חוץ נסחרות על הסדר הרישום הכפול בחוק ניירות ערך יוצרת בעייתיות כפולה, כך שישנן בורסות שאינן מתאימות להסדר של קרנות חוץ, ואף על פי כן עשויות להיכלל ברשימת הבורסות, בעוד יש בורסות העשויות

להתאים להסדר האמור, אך לא להיכלל ברשימת הבורסות.

לאור האמור, תוקנו **התקנות** כך שרשימת הבורסות המוכרות לצורכי רישום של ETF למסחר בבורסה בתל אביב נקבעה במנותק מהגדרת בורסה בחו"ל לפי חוק ניירות ערך, ותתבסס על פרמטרים כמותיים שונים, כגון היקף המסחר, מספר הקרנות הנסחרות ושווי הנכסים בכל בורסה, לצד הסתמכות על הדינים הרלוונטיים החלים על קרן החוץ ועל ההיכרות עם המאסדר הרלוונטי של כל בורסה. תיקון זה מאפשר גמישות בשינוי רשימת הבורסות הרלוונטיות לרישום למסחר של קרנות חוץ בבורסה בישראל, שכן הן עשויות להשתנות מעת לעת. תיקון התקנות האמור נכנס לתוקף בחודש יוני 2022.

נוסף לכך, כדי לאפשר למנהלי קרנות החוץ לפעול בוודאות, פרסמה הרשות בחודש נובמבר 2022 **רשימה שאינה סגורה של בורסות** שהיא מצאה כי הן מתאפיינות במסחר משמעותי בקרנות נאמנות.

באתר הרשות פורסם **מדריך לרישום כפול של קרנות חוץ** אשר מתאר את הליך הרישום הכפול של קרנות חוץ בבורסה בתל אביב. המדריך נועד לשמש מנפיקי קרנות חוץ בינלאומיים אשר מעוניינים להציע את יחידותיהן לציבור בישראל. המדריך מפרט את השלבים השונים בקבלת אישור הרשות להצעת קרנות חוץ לציבור בישראל ולרישומן למסחר בבורסה בתל אביב – החל מקבלת ההיתר להציע יחידות בישראל, דרך מתכונת הדיווח של קרנות חוץ והליכי ההפצה שלהן בישראל ועד להפסקת ההצעה של יחידות קרן החוץ לציבור בישראל. בכוונת הרשות להמשיך ולעדכן את המדריך בהתאם לצורך, כדי לשקף את האסדרה ואת עמדות הסגל העדכניות בנושא זה.

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר לקנות ולהחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים) (תיקון), התשפ"ג–2022

מערכת המסחר למשקיעים מוסדיים אשר החלה לפעול בבורסה בשנת 2004, הוקמה כמערכת למסחר בתעודות התחייבות (איגרות חוב) שלא הונפקו לציבור. הנגישות למסחר ברצף מוסדיים מתאפשרת רק למשקיעים כשירים, כגון גופים מוסדיים. בחודש מאי 2020 התירה הרשות הרחבה מסוימת במסחר ברצף המוסדיים, כך שאפשר יהיה לרשום למסחר גם ניירות ערך שאינם תעודות התחייבות של תאגידים ושותפויות, שעיקר עיסוקם הוא בתחומים כמו מקרקעין ונדל"ן להשקעה (הותרו לתקופה מוגבלת); מחקר ופיתוח; ומתן פתרונות מימון לעסקים לרבות בתוכניות סיוע ממשלתיות.

ככלל, מותר כיום למנהלי קרנות לקנות ולהחזיק ניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה. לצד זאת, רשאים מנהלי הקרנות להחזיק נכסים שאינם נסחרים (עד 10% משווי נכסי הקרן), כגון אופציות וחוזים עתידיים או איגרות חוב הרשומות במערכת המסחר למוסדיים, ובלבד שהתקיימו בהן התנאים הקבועים בתקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר לקנות ולהחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים), התשנ"ה–1994 (להלן: **התקנות**). לאור החלטת הרשות בעניין הרחבת ניירות הערך הנסחרים ברצף המוסדיים וגיוונם, וכחלק מעידוד ופיתוח שוק ההון בישראל, פרסמה הרשות בחודש אוקטובר 2020 כללים בעניין זה בהוראה זמנית מכוח סעיף 65א לחוק השקעות משותפות. ההוראה הרחיבה את הנכסים שאפשר לרכוש ולהחזיק בעד הקרנות. הרחבת זו יוצרת הזדמנות לחשוף את ציבור המשקיעים לעוד אפשרויות השקעה בעלות פוטנציאל להרוויח. מליאת הרשות אישרה את הארכת תוקפה של ההוראה הזמנית בשנה, בהתאם לסעיף 65א לחוק, והיא תפוג בחודש אפריל 2023.

בחודש נובמבר 2022 אישרה מליאת הרשות לעגן את **ההוראה הזמנית בתקנות**, כך שמנהלי קרנות

נאמנות יוכלו להרחיב את היצע ניירות הערך שהם יכולים לקנות ולהחזיק בעד הקרנות שבניהולם, תוך התחשבות במאפיינים ובסיכונים הנובעים מפעילות זו ברצף המוסדיים. בתיקון מוצע להחליף את תנאי הסף לצורך החזקת איגרות חוב הנסחרות ברצף המוסדיים בהגבלות כמותיות שיחולו על כל ניירות הערך הנסחרים בו. כמו כן, התקנות המוצעות קובעות כי לא תתאפשר החזקה של ניירות ערך הנסחרים ברצף המוסדיים בקרנות מחקות ובקרנות כספיות, בגלל פעילותן הייחודית.

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (אופציות, חוזים עתידיים ומכירות בחסר) (תיקון) התשפ"ג–2022 ותקנות השקעות משותפות בנאמנות (עסקאות באשראי ופדיון יחידות באשראי) (תיקון) התשפ"ג–2022

תקנה 7 לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (אופציות, חוזים עתידיים ומכירות בחסר), התשס"א–2001, קובעת הגבלה על שיעור הבטוחות הנדרשות לפעילות בנגזרים בקרן, כך שאת הפעילות בנגזרים יערוך מנהל הקרן, ושווי סך כל הבטוחות הנדרשות לאותה פעילות לא יעלה על 20% מן השווי הנקי של נכסי הקרן. המטרה היא להגביל את הפעילות בנגזרים, תוך הסתמכות על שווי הבטוחות שהבורסה דורשת על פעילות זו.

תקנה 3 לתקנות השקעות משותפות בנאמנות (עסקאות באשראי ופדיון יחידות באשראי), התשס"א–2001 קובעת את מגבלות מנוף האשראי המותר בקרן – 20% משווי נכסי הקרן. מנוף האשראי בקרן מורכב, בין היתר, ממנוף הפעילות בנגזרים אשר כולל את סך כל הבטוחות הנדרשות בשל פעילות בנגזרים.

מנהלי קרנות מחקות העוקבות אחר מדדים שונים, משתמשים בטכניקות התכסות שונות. בין היתר, נעשה לעיתים שימוש בחוזים עתידיים, שהם מוצרים נסחרים או בחוזים סינטיים המאפשרים

חשיפה לנכס המעקב. רכישת חוזים עתידיים כרוכה בהפקדת בטוחות והיא מוגבלת, כאמור, בהתאם להגבלת הבטוחות. פעילות באופציות לצורך יצירת חוזים סינטיים מגדילה את מנוף האשראי המוגבל של הקרן, אף על פי שיצירת חוזה סינטי נועדה לצורכי מעקב אחר נכס מעקב, ואינה מסכנת מעבר לכך.

ההגבלות הכמותיות שנקבעו למנוף האשראי ולשווי הבטוחות, כאמור, נועדו להגביל פעילות בקרנות אקטיביות ולא כדי להערים חסמים בפני קרנות מחקות, המחויבות ממילא לעקוב אחר המדדים המשמשים כנכס המעקב שלהן, בהתאם למינוף שנקבע במדיניות ההשקעות שלהן. נוסף לכך, נוכח הוראת הרשות למנהלי קרנות נאמנות בדבר ניהול השקעות בקרן מחקה אשר ניתנה מכוח סעיף 97(ב) לחוק השקעות משותפות ממילא אי אפשר להגדיל את הסיכון הנובע מנכס המעקב של הקרן, ולכן הגבלת הבטוחות ומנוף האשראי בשל פעילות בנגזרים, בעיקרה אינה רלוונטית לקרנות אלו.

לאור האמור, פרסמה הרשות בחודש דצמבר 2020 הוראה זמנית מכוח סמכותה לפי סעיף 65א לחוק. בהוראה האמורה נקבע כי קרנות מחקות יוחרגו מהגבלת הבטוחות בשל פעילות בנגזרים, ומן החלק המיוחס לפעילות באופציות במנוף האשראי של הקרן. הוראה זו תפוג בחודש יוני 2023. מליאת הרשות אישרה בחודש יולי 2022 את **טיוטת התקנות** המבקשות לעגן בתקנות את הקבוע בהוראה הזמנית, לצורך קידום המשך החקיקה.

הצעה לתיקוני חוק ותקנות בנושא הוכחת בעלות בניירות ערך

סוגיית הבעלות בניירות ערך והוכחת הבעלות בהם מוסדרת כיום בכמה חוקים ותקנות שבהם נקבע כי בעל נייר ערך הוא מי שלזכותו רשום נייר הערך אצל חבר הבורסה. ההסדר האמור משקף את חלוקת התפקידים המסורתית בכל הנוגע לרישום הבעלות בנייר ערך, כאשר ההנחה היא שאת רישום נייר הערך תמיד ינהלו חברי בורסה. הסדר

הבעלות מעוגן בחוק החברות, בחוק ניירות ערך, בפקודת השותפויות [נוסח חדש], תשל"ה-1975 ובחוק השקעות משותפות. נוסף לאלה, קיימות תקנות שונות שהותקנו מכוח חוקים אלו וקובעות גם הן את הסדר הבעלות האמור.

לאור התפתחות שוק ההון הישראלי והרחבת החשיפה לשווקים בינלאומיים, כמו גם היכרות עם הפרקטיקות הנהוגות בשווקים השונים, עלה הצורך להכיר בגופים שעיסוקם הוא החזקת ניירות ערך בלבד, בלא מסחר בהם. כך, למשל, בכל הנוגע לפעילות הבורסה לניירות ערך בתל אביב גיבשה מסלקת הבורסה הגדרות, מאפיינים ותנאי כשירות לחבר מסלקה מסוג משתתף CSD (חבר משמורן) שאינו פועל כחבר בורסה. בחודש ספטמבר 2019 קיבלה מסלקת הבורסה לראשונה חבר מסלקה שאינו חבר בורסה.

עם זאת, חוק החברות, חוק ניירות ערך והחוקים הנוספים שצוינו, אינם מתייחסים למצב שבו חבר מסלקה שאינו חבר בורסה מחזיק בניירות ערך. יתר על כן, שימוש בטכנולוגיית ה-DLT (רישום מבוזר) צפוי לאפשר בעתיד, בין היתר, שינוי בחלוקת התפקידים המסורתית בין הגופים השונים המשתתפים בשרשרת הרישום, הסליקה והמשמורת של ניירות הערך. בשווקים המבוססים על טכנולוגיית ה-DLT עשויים המסלקה עצמה או גוף אחר שאינו חבר בורסה או מסלקה לנהל את רישום הבעלים הסופי בנייר הערך.

לאור האמור, כדי לאפשר גמישות בהתאמת הדין הנוגע לבעלות בנייר ערך למציאות המשתנה מוצע להחליף בחוקים השונים שצוינו את המונח "חבר בורסה" במונח "משמורן", אשר יוגדר כחבר בורסה וחבר מסלקה. נוסף לכך, מוצע להסמיך את שר האוצר, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך, לקבוע בעתיד עוד גופים שייכללו בהגדרה זו.

ההצעה פורסמה להערות הציבור בחודש נובמבר 2022, לצורך המשך קידום הליך החקיקה.

הפחתת אגרות רוחבית

בשנת 2020, בשל משבר הקורונה ובשל עלייה ביתרת העודפים של הרשות, יזמה הרשות הפחתת אגרות רוחבית לשלוש שנים. הוראות שעה אלה בתוקף עד לשנת 2023 (כולל). בשנת 2021 חלה עלייה משמעותית ובלתי צפויה בהכנסות הרשות נוכח העלויות בשווקים ובהיקפי ההנפקות, ולכן מקדמת הרשות עוד הפחתת אגרות, שאף תהיה רחבה יותר. במסגרת זו מוצע לקבוע הפחתה באגרות השנתיות לכלל הגורמים המשלמים אגרות לרשות בשיעור של 30% בשנים 2023 ו-2024, ובשיעור של 15% בשנת 2025. בחודש יולי 2022 אושרה ההצעה במליאת הרשות, לאחר **פרסום להערות הציבור** לצורך המשך קידום הליך החקיקה.

הטמעה של שיטת הדיווח האלקטרוני המתקדמת בעולם iXBRL

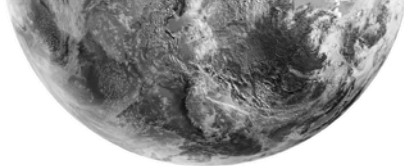
דיווח דוחות כספיים באמצעות iXBRL, מתכונת הדיווח המקובלת בעולם, נועד לשפר את הגישה לנתונים הכספיים של התאגידים, ובכך גם להגדיל את החשיפה של פעילותם בפני אנליסטים ומשקיעים בארץ ובעולם. רשות ניירות ערך רואה במעבר לדיווח במתכונת iXBRL נדבך משמעותי בפיתוח שוק ההון הישראלי והפיכתו שוק הון משוכלל, נגיש ומתקדם. הטמעת שיטת הדיווח iXBRL יוצרת את התשתית הנדרשת לקידום היעדים האסטרטגיים שגיבשה הרשות, בראשם ביסוס שוק ההון הישראלי, הרחבתו והטמעת חדשנות טכנולוגית לטובת ציבור המשקיעים, חיוזק שוק ההון וכלכלת ישראל.

טכנולוגיית iXBRL מאפשרת לתייג את הנתונים בדוחות הכספיים תחת הגדרות חשבונאיות בינלאומיות שמפרסם ה-IFRS. התיוגים בהתאם להגדרות אלו הם, למעשה, שפה משותפת שמשתמשים בה התאגידים והמשקיעים, שאפשר גם לתרגמה למרבית השפות המוכרות בעולם. כך,

כל אנליסט וכל משקיע ברחבי העולם, דוברי כל שפה, יוכלו להכיר ולנתח את תוצאות הפעילות העסקית של התאגידים. נוסף לכך, שיטת הדיווח iXBRL מאפשרת למשתמשים לאסוף מידע ולנתח אותו באמצעות כלי אוטומציה המחליפים איסוף ידני, עתיר משאבים המועד לטעויות.

דיווח iXBRL ישפר גם את היכולת לשלוף במהירות נתונים כספיים כדי לבצע בהם ובאמצעותם ניתוחים והשוואות. מתכונת הדיווח החדשה תצמצם מחסומי שפה ותנגיש את המידע הפיננסי המקומי למשקיעים זרים שיוכלו לקרוא ולנתח את הנתונים ולהחליט החלטות השקעה הנוגעות לניירות הערך הנסחרים בבורסה בישראל. בשנת 2022, וכחלק מן ההיערכות למתכונת הדיווח החדשה, פעלה הרשות לקידום הנושא בדרכים הבאות:

- תאגידים מדווחים החלו לדווח דיווחי iXBRL בהליך דיווח ניסיוני שהרשות מקדמת בשיתוף לשכת שירות שהרשות מממנת חלקית. עד כה דיווחו וולונטרית תאגידים מדווחים מתחומי פעילות שונים עשרות דיווחים.
- הרשות השלימה את היערכות המערכות הפנימיות שלה ובכלל זה המגנא, לקליטה ולהצגה של מתכונת הדיווח החדשה, ונמצאת בשלבים סופיים ל"העלאה לאוויר" של מערכת חנימית שתאפשר שאילתות ותחקור הנתונים שדווחו בשיטה החדשה.
- הרשות פרסמה קול קורא להצטרפות לדיווח הניסיוני המזמין עוד חברות להתנסות בתהליך עד להשלמת החקיקה בנושא והפיכת הדיווח במתכונת iXBRL מנדטורי.
- פורסמו מדריך מקצועי ומסמך דגשים ועקרונות מנחים לסיוע לתאגידים במיפוי ובתיוג הדיווח הבינלאומי iXBRL, שנועדו לסייע לגורמים הרלוונטיים בתאגידים בתהליך התיוג ולקבוע עקרונות כלליים שיגבירו את האחידות בתיוגים ויאפשרו למשתמשים שימוש טוב יותר בנתונים. נוסף לכך, הוקמה ועדה מייעצת לענייני iXBRL המספקת מענה להתלבטויות הקשורות בבחירת התיוג הנאות.

- על פי תקנות ניירות ערך, הדוחות הכספיים המוגשים לרשות במגנא צריכים להיות בפורמט PDF. הרשות פועלת לתיקון התקנות בנושא, שפורסמו באתר החקיקה הממשלתי להערות ציבור בחודש ספטמבר 2022. עד להשלמת החקיקה בנושא, הרשות פרסמה עמדה משפטית מספר 105-34: עמדת אי-אכיפה בנוגע לדיווח הדוחות הכספיים במתכונת XBRL ללא צירוף קובץ PDF. העמדה קובעת כי סגל הרשות לא יתערב במקום בו תאגיד המשתתף בשלב הוולונטרי יצרף לדיווח של דוחות כספיים, את סט הדוחות הכספיים במבנה מותאם לדיווח בשיטת חלף צירוף הקבצים בפורמט PDF.

עידוד הנפקות של חברות מהמגזר הערבי

סגל הרשות ערך פגישות עם גורמים בחברה הערבית במטרה לאפיין את החסמים הקיימים בחיבורה לשוק ההון, להבין את דרכי הפעולה הנכונות להסרתם ולקדם במשותף הנפקות של חברות מהמגזר. במסגרת זו ביצע סגל הרשות מיפוי של חברות שעשויות להתעניין בביצוע הנפקה. מתוכן נבחרו כמה חברות ברמת בשלות גבוהה, אשר עימן נפגש סגל הרשות להיכרות, ללימוד על פעילותן ולמתן הסבר על אודות שוק ההון הישראלי. התהליך כולו, לרבות הפגישות עם החברות, בוצע בשיתוף פעולה מלא עם הרשות לפיתוח כלכלי במגזר המיעוטים. סגל הרשות נערך כיום לסבב פגישות נוסף, שלישי במספר, עם חברות בחברה הערבית וכן בוחן, בשיתוף גורמים רלוונטיים שונים, אפשרות לקיים בעתיד כנס עבור חברות אלה. בד בבד, עמל סגל הרשות ליצירת גרסה בשפה הערבית למדריך תהליך ההנפקה בבורסה, בדומה למדריך הקיים בשפות העברית והאנגלית.

פעילות במישור הבינלאומי ובוועדות השונות בארגונים בינלאומיים

כדי לבסס את שוק ההון הציבורי בישראל ולהרחיב אותו, הרשות – באמצעות המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי – משתתפת פעילה בוועדות ובקבוצות עבודה של ארגונים בינלאומיים בתחום דיני ניירות הערך ודיני החברות. מטרת המעורבות היא להכיר לעומק תהליכי אסדרה, פיקוח ואכיפה בשווקים השונים כדי לטייב תהליכים דומים בשוק ההון המקומי, להשפיע על עיצוב מדיניות בתחום אסדרת ניירות ערך ודיני החברות ברמה הבינלאומית, להתייעץ עם רגולטורים זרים בתחומים אלו ולהציג היבטים שונים של האסדרה הישראלית ושל שוק ההון הציבורי הישראלי בפניהם. כניסה של שחקנים בינלאומיים משמעותיים לשוק ההון בישראל היא נדבך משמעותי בפיתוח הגלובלי של השוק. על רקע זה, פעל סגל הרשות גם בשנה החולפת במטרה לחשוף את שוק ההון הישראלי בפני שחקנים גלובליים משמעותיים ובהם, בין היתר, בנקי השקעות, חתמים, קרנות השקעה וחברות נסחרות, באמצעות קיום פגישות פיזיות ווירטואליות עם גורמים בכירים בגופים אלה, הרצאות, וובינרים, מפגשים שונים בישראל ובחו"ל ושיח שוטף שמטרתו להעלות את המודעות לפוטנציאל הקיים בשוק ההון הישראלי ולאתר חסמי אסדרה העומדים בפני כניסה של גופים אלה לפעילות בישראל.

ארגון IOSCO הוא הפורום הבכיר ביותר לשיתוף פעולה בין רשויות ניירות ערך בעולם, והוא כולל כ-235 חברים ממעל 130 סמכויות שיפוט. חברות בו בעיקר רשויות אסדרה פיננסיות ובורסות לניירות ערך, והוא קובע את סדר היום בקרב גורמי האסדרה בעולם הפיננסי. הארגון פועל לקביעת מדיניות וכללים בינלאומיים אחידים, ועקרונותיו הוכרו כאמות המידה המובילות בניתוחים ובהערכות פיננסיות של גופים בינלאומיים, כגון דוחות קרן המטבע הבינלאומית, וכן כבסיס לחקיקה פיננסית. בשנת הדוח המשיכה הרשות להיות משתתפת פעילה ומשמעותית בדיוני הוועדות הבאות של הארגון:

ועדה העוסקת בתחומי חשבונאות, ביקורת וגילוי (C1)

הרשות פועלת בקבוצת העבודה בנושא חשבונאות, ביקורת וגילוי הדנה בנושאים המרכזיים בתחומים אלה בזירה הבינלאומית. מטרת הוועדה היא לפתח ולשפר את תקני החשבונאות והביקורת הבינלאומיים בעזרת הגופים הבינלאומיים האמונים על תקנים אלה, וכן לקדם את איכות הדיווח הכספי ואת שקיפות המידע שמפרסמות החברות הנסחרות, לטובת החלטות ההשקעה של המשקיעים. נוסף לכך, עוסקת הוועדה ביישום של תקני החשבונאות והביקורת, לרבות פרסום ניירות עמדה מטעם

ארגון IOSCO ודיון משותף על סוגיות פרקטיות העולות בקרב הרגולטורים. בשנת 2022 התמקדה הוועדה בנושאים הבאים: מעקב אחר התקדמות האסדרה בתחום ESG במדינות החברות, קידום החתימה על מזכר הבנות עם ארגון IVSC, כדי לשפר את הממשק בין חשבונאות וגילוי לעולם הערכות השווי, ופרסום מסמך העוסק בהשלכות המצב המקור-כלכלי (ריבית, אינפלציה, מלחמת רוסיה-אוקראינה ועוד) על חשבונאות ועל גילוי.

ועדת מתווכים פיננסיים (C3)

הוועדה עוסקת בסוגיות שונות הקשורות למתווכים הפיננסיים. השנה דנה הוועדה בנושאים כגון בינה מלאכותית, דיגיטליזציה חוצת גבולות, הלוואות במינוף וניהול סיכונים בסביבת מקור משתנה. בחודש דצמבר 2022 הרשות אף אירחה את ישיבת הוועדה.

ועדת ניהול השקעות (C5)

הוועדה עוסקת בסוגיות שונות הקשורות למכשירי השקעה שונים בעלי מאפיינים של השקעה קולקטיבית. השנה התקיימו דיונים וסקרים בכמה נושאים מרכזיים: סיכוני נזילות בקרנות פתוחות וכלים למניעת נזילות הקרן; מינוף; עורכי מדדים; ETF. הדיון בסיכוני הנזילות בקרנות פתוחות נערך על רקע משבר הקורונה והלחץ שגבר בשווקים בחודשים מרץ ואפריל 2020. הדיון

בעורכי המדדים נבע מן הגידול במוצרי ההשקעה הפסיביים המְרָכְזִים בידי עורכי המדדים כוח רב, ונועד לבחון, בין היתר, את הטיפול הראוי בניגודי העניינים בין עורך המדד למנהל הקרן, את סוגיית האחריות במקרה שבו נפגע ציבור המשקיעים ואת אופן הפיקוח על הגורמים השונים. בנושא ה־ETF עסקו הדיונים בסיכונים הקשורים למשבר דוגמת סיכון נזילות עקב פדיונות והפחתת הסיכונים הסיסטמיים.

ועדת חינוך פיננסי (C8)

המנדט העיקרי של הוועדה הוא להמליץ לוועד המנהל על המדיניות הראויה בהקשר של חינוך משקיעים פרטיים ואוריינות פיננסית. הוועדה משמשת גם כיועץ לוועד המנהל בבעיות צפויות הקשורות להגנת המשקיע, וכך גם אמונה על יישום המדיניות שמכתיב הוועד המנהל בנושא זה. במהלך השנה פורסם דוח של חינוך משקיעים בהקשר של ESG, שנועד בעיקר לזהות התפתחויות והתבסס על שאלון שהשיבו עליו הרשויות השונות. נוסף לכך, הושם השנה דגש על הפרויקט השנתי World Investor Week ("שבוע המשקיעים הבינלאומי"), שבו משתתפות מעל 100 מדינות ועוסקות בפעילות לקידום החינוך הפיננסי. כמו כן, פרסמה הוועדה דוח הכולל המלצות לרגולטורים בנוגע לחינוך משקיעים בעיתות משבר, כשמגפת הקורונה שימשה כמקרה הבוחן.

הוועדה האזורית האירופית (European)

(Regional Committee – ERC)

הוועדה עוסקת בסוגיות רחב שונות ומגוונות המעסיקות את מדינות אירופה וסביבתה. בוועדה זו נסקרים הפרויקטים העיקריים של IOSCO, נידונים נושאים בעלי חשיבות מיוחדת ונציגי הרשויות השונות מציגים עדכונים על התפתחויות אסדרה בתחום אחריות.

ועדת ניהול סיכונים (CER)

ועדה זו עוסקת בניתוח הסיכונים הקיימים בשוקי ההון בעולם כדי לקבוע סדרי עדיפויות לפרויקטים שונים של הארגון. כחלק מעבודתה

משתתפת הוועדה בגיבוש תחזית הסיכונים השנתית של הארגון, המתארת את המגמות המאקרו־פיננסיות ומציגה את הנושאים הדורשים את תשומת ליבם של הרגולטורים. מפת הדרכים של הוועדה חולקה לארבעה תחומים: שווקים (העלאות ריביות והשפעותיהן, חוב, סחורות, נגזרים וקרנות פרטיות); חדשנות פיננסית ונכסים קריפטוגרפים; הגנה על משקיעים (בעיקר בהיבט ה"גיימיפיקציה"; קידום השוק (בתחומי הסייבר, לייבור ו־ESG, בדגש על היבטי אקלים).

ועדת הערכה (Assessment Committee)

ועדה זו עוסקת בעיבוד ובעדכון של העקרונות בתחום דיני ניירות הערך שפיתח ארגון IOSCO. זהו מערך של 38 עקרונות היוצרים מפתח השווה לפעילות ראויה של רגולטור בתחום ניירות הערך. נוסף לכך, מבצעת הוועדה בדיקות הערכה של רשויות ניירות ערך החברות בארגון ובוחנת באיזו מידה הוטמעו עקרונות אלה, בהתאם למתודולוגיה שפיתח הארגון. כדי לקדם את שוק ההון הציבורי הישראלי מבצעת הרשות בחינה עצמית של החקיקה בישראל, כחלק מחברותה בוועדה, במטרה לאתר פערים אשר על הרשות לצמצם כדי לעמוד בסטנדרטים הגבוהים ביותר של הפיקוח על שוק ההון. השנה הגיעו לסיומם פרויקטים שעליהם שקדה הוועדה בנושאי נזילות קרנות נאמנות ובחינת סטנדרטים הנוגעים לפעילות הרשות בתחום ניהול סיכונים ובחינת היקף האסדרה.

קבוצת עבודה בנושא חברות רכש ייעודיות

(SPACs)

קבוצת עבודה זו עסקה בסוגיה הספציפית של חברות רכש ייעודיות, לאור מגמות שהביאו להתחזקות ולעליית קרנן ברחבי העולם. במסגרת זו הוצג, בין היתר, מתווה האסדרה שפיתחה הרשות.

ועדת הממשל התאגידי של ארגון ה־OECD

ועדה זו עוסקת בסוגיות מגוונות הנוגעות לנושאי ממשל תאגידי בחברות ובקרנות, מעורבות משקיעים מוסדיים בשוק ההון, תהליכי דיגיטציה,

אכיפה פרטית וציבורית ועוד. ועדה זו עסקה בשנת 2022 בפרויקט עתיר משאבים שמטרתו עדכון כללי הממשל התאגידי של ארגון ה־OECD והתאמתם לאתגרים העכשוויים.

קידום הכללתן של חברות ישראליות במדדים בינלאומיים

בשנה החולפת המשיכה הרשות לקדם תהליכים מול עורכות המדדים הגדולות, במטרה לחזק את נוכחותן של שוק ההון הישראלי במדדים הגלובליים המשמעותיים ולתמוך בזרימת השקעות זרות לשוק ההון הישראלי ולמדינת ישראל בכללותה. במסגרת זו המשיך סגל הרשות בתהליך מול עורכת המדדים המובילה, MSCI, במטרה להוביל להכללת שוק ההון הישראלי במדדי ההשקעה האירופאים. תהליך זה כלל שיחות ופגישות רבות עם גופי השקעה בינלאומיים, בהם בנקי השקעות; מנהלי נכסים ובעלי עניין נוספים. תהליך זה הסתיים בסירובה, לעת עתה, של עורכת המדדים להכללת ישראל במדדי אירופה, לצד נכונות לבחון נושא זה בהמשך הדרך. לצד האמור, המשיך סגל הרשות בפגישות ובהידברות עם עורכת המדדים MSCI, וכן עם עורכות מדדים מובילות אחרות, כמו FTSE ו־S&P, במטרה להמשיך ולקדם את החשיפה של שוק ההון הישראלי בזירה הגלובלית בפני משקיעים זרים ובכלל.

שיתוף פעולה עם הנספחים הכלכליים של משרד הכלכלה

בשנה החולפת נמשך שיתוף הפעולה הפורה בין הרשות לבין מנהל סחר החוץ במשרד הכלכלה ועם הנספחים הכלכליים של מדינת ישראל במדינות רלוונטיות, במטרה לסייע בפיתוח שוק ההון הישראלי ופתיחתו לגורמים בינלאומיים, לטובת כלכלת ישראל. במסגרת זו התקיימו מפגשים ושיחות מקצועיות, מפגשים עם משקיעים זרים וכן מפגשי פנים אל פנים עם בנקי השקעות ומנהלי השקעות בכירים בחו"ל. הפעילות בשנת 2022 הייתה המשך ישיר לשיתוף

הפעולה שהתחיל בשנת 2021, וביסס תשתית מוצקה להמשך פעילות מול הנספחים הכלכליים אשר תימשך גם בשנת 2023, בסיועה הצמוד של המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי.

קידום תהליך ההנפקה הבינלאומית בתל אביב

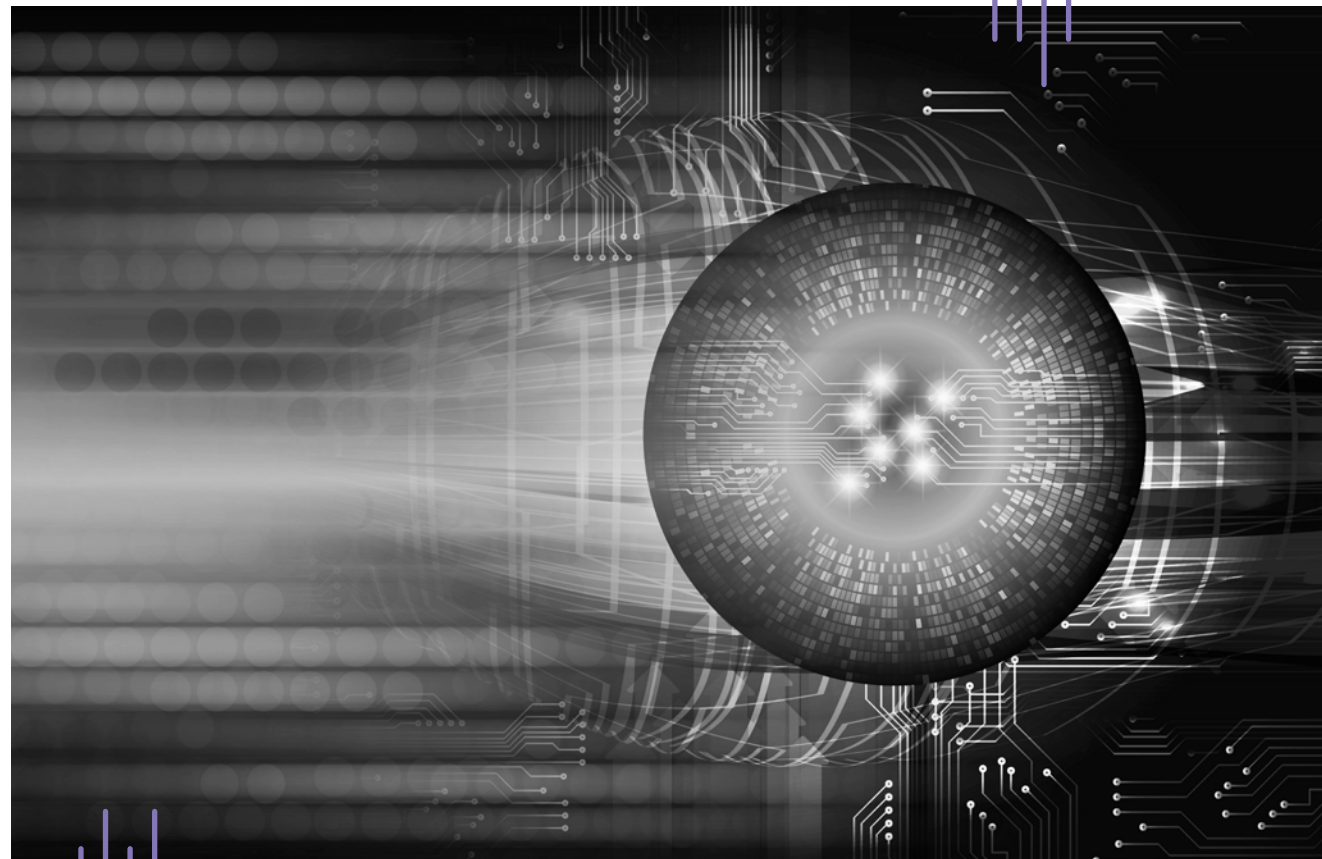
סגל הרשות המשיך להשקיע בשנה החולפת משאבים בקידום תהליך ההנפקה הגלובלית בבורסה בתל אביב ובתמיכה בו, באמצעות עירוב חיתום גלובלי ומשקיעים בינלאומיים בהנפקה. לשם כך, ביצע סגל הרשות סבבי שיחות עם גורמי חיתום זרים, כדי לאתר חסמים לכניסה של גורמים אלו לשוק ההון הישראלי, וכן בוצעו התאמות שונות באסדרה ובהנגשת מידע לגורמים אלה. לצד זאת, ליוותה המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי חתמים זרים שנכנסו לשוק ההון הישראלי ואת ההנפקות הגלובליות שהם הוציאו השנה לפועל, תוך קיום שיח צמוד עימם ושיתוף פעולה עם צוותי הבדיקה במחלקת תאגידיים. בהקשר זה, יצוין כי בשנת 2022 נרשם בנק ההשקעות האנגלי ברקליס כחתם זר.

יעד שלישי – קידום החדשנות הטכנולוגית בשוק ההון

העשור האחרון התאפיין בהתפתחות טכנולוגית פורצת דרך ומואצת ובכניסה של טכנולוגיות חדשניות לשווקים, ובכללם לשווקים הפיננסיים. הטכנולוגיות המתמחות בפיננסים ידועות בשם "פינטק" והן נועדו להנגיש, לייעל ולהוזיל את צריכת השירותים בעולם הפיננסי.

היקף ההשקעות המופנות לתחום הפינטק בישראל ובעולם מציג צמיחה ניכרת בשנים האחרונות. מדינת ישראל מובילה ביזמות בתחום זה. לאור ההתפתחויות הטכנולוגיות, ציבור המשקיעים משנה את הרגלי הצריכה של השירותים הפיננסיים, ומעגל חדש של משתמשים צעירים נכנס לשוק. התמורות הטכנולוגיות מאתגרות את האסדרה הקיימת שעוצבה לפני עשרות שנים, ולכן נדרשת התאמה במבנה שלה ובאופן פעולתה.

הרשות צופה אל פני העתיד ותוך ביצוע תפקידה על פי חוק היא בוחנת את המגמות ואת ההתפתחויות, ופועלת לייצר סביבת אסדרה התומכת בתחומי החדשנות בכלל, ובתחום הפינטק בפרט, מתוך הבנת התרומה של תחום זה לכלכלת ישראל, לציבור המשקיעים, לחוסנו של שוק ההון ולצמיחתו

**להלן מפורטות פעולות מרכזיות שביצעה
הרשות בשנת הדוח לקידום יעד זה:**

רישוי ופיקוח נותני שירותי מידע פיננסי

בחודש יוני 2022 נכנס לתוקף חוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021 (להלן: "**חוק שירות מידע פיננסי**"), שבו נקבעה רשות ניירות ערך כרשות המאסדרת לפי החוק, אשר אמונה על רישוי, פיקוח ואכיפה של הגופים החדשים שיבקשו לעסוק במתן שירות מידע פיננסי. חוק זה מסדיר לראשונה בחקיקה את תחום הבנקאות הפתוחה בישראל. רשות ניירות ערך רואה חשיבות רבה בקידום תחום המידע הפיננסי כחלק מחזונה לקידום שוק הון מתקדם ותחרותי המעודד חדשנות טכנולוגית ויזמות ישראלית.

חוק שירות מידע פיננסי עוסק במתן שירות מידע פיננסי, שהוא שירות מקוון, שבו בעל רישיון למתן שירות מידע פיננסי אוסף מידע פיננסי על אודות הלקוח שנמצא בידי גופים פיננסיים שמהם מקבל הלקוח שירות פיננסי, ונותן על בסיסו שירות ללקוח. איסוף המידע הפיננסי נעשה מכוח גישה של בעל הרישיון למערכת מקוונת שדרכה מחויב מקור המידע לתת גישה למידע הפיננסי. מידע פיננסי הוא מידע על אודות הפעילות הפיננסית של הלקוח המתנהלת אצל מקורות המידע, כדוגמת תנועות (זיכויים וחיובים) בחשבון העובר ושב של הלקוח ועלות ניהול החשבון של הלקוח (דמי ניהול חשבון); מידע על אודות האשראי של הלקוח, ובכלל זה סך האשראי שהלקוח נטל והריביות שהוא משלם בגינו; מידע על החסכונות של הלקוח, ובכלל זה היקף החיסכון של הלקוח והריביות שהוא מקבל בעבורו; ומידע על תיק ניירות הערך שמחזיק הלקוח והעמלות שהוא משלם בעבור פעולות קנייה ומכירה של ניירות ערך.

במסגרת שירות מידע פיננסי יכול בעל רישיון להציע ללקוחות שירותים שונים. לדוגמה, ריכוז מידע פיננסי ממקורות מידע פיננסי שונים; השוואת עלויות; העברת מידע לגופים פיננסיים לשם קבלת הצעות להתקשרות עבור הלקוח לשירותים פיננסיים שאותם הלקוח צורך או מבקש לצרוך (כלומר, הצעות מחיר מתחרות) או לשם סיוע בהתקשרות עימם; וייעוץ בנוגע להתנהלותו

הכלכלית של הלקוח. נדגיש כי אין זו רשימה סגורה של שימושים שיכול בעל רישיון לעשות במידע הפיננסי, ובלבד שהשימוש נוגע להתנהלותו הכלכלית של הלקוח, לטובת הלקוח ובהסכמתו המפורשת.

במסגרת חוק שירות מידע פיננסי הוסמכה הרשות לקבוע הוראות לבעלי רישיון למתן שירות מידע פיננסי בעניינים שונים המוסדרים בחוק, כדי להבטיח את עמידת בעלי הרישיון בדרישות החוק ופיקוח יעיל על פעילותם.

בהתאם לכך ולמועדים הנקובים בחוק, **פרסמה**

הרשות בשנת 2022 מספר כללים והוראות

המפרטות את תוכן האסדרה ואת הדרישות אשר יחולו על בעלי רישיון שירות מידע פיננסי:

- **ב־10 במרץ 2022** הוחלה על מבקשי ובעלי רישיון שירות מידע פיננסי ועל בעליו רשימת הנסיבות לבחינת פגם במהימנות הגופים שעליהם מפקחת הרשות.
- **ב־15 במרץ 2022** פורסמה למבקשי ובעלי רישיון למתן שירות מידע פיננסי הוראה המפרטת את הדרישות בתחומי אבטחת מידע, הגנת פרטיות הלקוחות, ניהול סיכונים והגנת סייבר, שבהן נדרש בעל רישיון לעמוד לצורך פעילותו. עוד קובעת ההוראה את דרישות הביטוח או הפיקדון שלהן נדרש בעל רישיון, כחלק מדרישות הרישיון, ואת הדיווחים שבעל הרישיון חייב לדווח לרשות, כדי לאפשר פיקוח יעיל על פעילותו ועל עמידתו בדרישות החוק.
- **ב־7 בספטמבר 2022** פורסם תיקון להוראה, בנושא שירות משלים נוסף במסגרת תחום הבנקאות הפתוחה – שירות ייזום תשלומים. במסגרת שירות זה כותב בעל רישיון, לבקשת הלקוח, את פרטי הוראת התשלום בחשבון הלקוח. לאחר מכן, ובטרם ביצוע ההוראה, על הלקוח לאשר באופן מקוון את הוראת התשלום מול מנהל חשבון התשלום שלו (לדוגמה, כתיבה של בעל הרישיון את הוראת התשלום בחשבון הבנק של הלקוח, שלאחר מכן מאשר אותה הלקוח מול הבנק באופן מקוון). ייזום תשלומים יכול להיעשות באמצעות מערכת הממשק למידע פיננסי,

ולכן במידה רבה הוא משלים לשירות המידע הפיננסי. בעל רישיון שירות מידע פיננסי יהיה רשאי לתת שירות **ייזום תשלומים**, בכפוף לאישור הרשות, בתנאי שהוא עומד בהוראה זו, בכללי הגשת בקשת הרישיון ובסטנדרט שנקבע לשם כך.

- **ב־6 באפריל 2022** פורסמה הוראה לבעלי רישיון למתן שירות מידע פיננסי בנושא העברת מידע לאחר – ההוראה קובעת את התנאים שאם יתקיימו, יוכל בעל רישיון להעביר מידע פיננסי לגורמים הקבועים בסעיף 29 לחוק שירות מידע פיננסי, באופן שיבטיח את הגנת המידע ואת פרטיות הלקוח, ובכלל זה הוראות לאופן ביצוע ההעברה. ההוראה קובעת את הצעדים שעל בעל הרישיון לנקוט במסגרת המערכת החוזית עם הגורם שאליו הוא מעביר את המידע, כדי לעמוד בדרישות החוק ולקדם את תכלית ההגנה על המידע הפיננסי ועל פרטיות הלקוח. ההוראה מבחינה בין הגורמים השונים שאליהם יכול בעל רישיון להעביר את המידע ומתייחסת לסיכונים השונים הנובעים מהעברת המידע אליהם.
- **ב־22 במאי 2022** פורסמו כללי ההגשה של בקשת רישיון למתן שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2022 המפרטים את הפרטים ואת המסמכים שיש לצרף לבקשת הרישיון, לרבות מקרה של מבקש המחזיק ברישיון זר, אופן הגשת המסמכים לבקשת הרישיון וכן חובת הדיווח לרשות במקרה של שינוי בפרטי המבקש.²⁵
- **ב־14 ביוני 2022** פורסמה הוראה לבעלי רישיון למתן שירות מידע פיננסי – תמורה המתקבלת מאחר – ההוראה מטפלת בנושא התמורה שבעל רישיון שירות מידע פיננסי מקבל מצד שלישי, שאינו הלקוח, בעת מתן שירות המידע הפיננסי, כדי למנוע חשש לניגוד עניינים של בעל הרישיון. התפיסה העומדת בבסיס החוק היא ששירות מידע פיננסי שבעל הרישיון מספק ללקוח הוא שירות שבו חב בעל הרישיון בחובת אמונים כלפי הלקוח. קבלת

תמורה מצד שלישי שאינו הלקוח, עלולה להעמיד את בעל הרישיון בניגוד עניינים בין האינטרס של הלקוח לבין האינטרס שלו, בנוגע לתמורה שיקבל מביצוע פעולה כלשהי עבור הלקוח. ההוראה נועדה לאפיין מקרים שבהם נוצר ניגוד עניינים מעין זה ולקבוע במקרים אלו את התנאים שאם יתקיימו, יוכל בעל הרישיון לקבל תמורה מצד שלישי באופן שיצמצם את החשש להשפעת ניגוד העניינים על ביצוע הפעולה. עם זאת, ההוראה אינה ממצה את המקרים שבהם עשוי להתעורר ניגוד עניינים אצל בעל הרישיון. כדי שלא למנוע או להגביל מראש את פיתוחם של שירותים שונים שיוצאו ללקוחות בישראל וכדי שלא להתערב משמעותית וללא צורך במודלים העסקיים של בעלי הרישיון, נקבעו בשלב הראשון, כהוראת שעה, עקרונות כלליים בלבד בעניין תמורה מצד שלישי. לאחר שתחל הפעילות של בעלי הרישיון, תבחן הרשות את המודלים העסקיים שיתפתחו, את ניגודי העניינים העולים מפעילותם ואת אופן ההתמודדות של בעלי הרישיון עם ניגוד העניינים בעניין התמורה, ובהתאם לכך, תשוב הרשות ותשקול הוראה זו. ככוונת הרשות לבחון שוב הוראה זו לכל המאוחר בעוד כשנתיים, על כן הובהר כי על בעלי הרישיון להביא זאת בחשבון בבואם לקבוע את הסדרי התמורה בינם לבין צד שלישי.

בשנת הדוח, עם כניסתו לתוקף של חוק שירות מידע פיננסי, הקימה הרשות מערך לפיקוח על נותני שירותי מידע. הוקמה ישות במערכת הדיווחים האלקטרוניים (מגנא), פותחו טפסים מתאימים, הוקמה מערכת לפיקוח על הליך הרישוי ועל הפיקוח השוטף והוקם ממשק לעבודה מול CA של בנקאות פתוחה בממשל זמין. המערך החדש פותח כדי לאפשר הליך רישוי יעיל ופיקוח מיטבי על תחום חדש בטיפולה של הרשות. גם בשנת 2023 יימשך המאמץ להקים יישומים נוספים במערכת הפיקוח.

25 הכללים פורסמו בקובץ תקנות 10179, התשפ"ב (26.5.2022), עמ' 2984.

מתן רישיונות

כאמור חוק שירות מידע פיננסי נכנס לתוקף בחודש יוני 2022, ובתוך שלושה חודשים מכניסתו לתוקף נתנה רשות ניירות ערך ארבעה רישיונות לחברות הנותנות שירותי מידע פיננסי. גופים בעלי רישיון או אישור למתן שירות מידע פיננסי, יכולים לקבל הרשאת גישה למידע פיננסי של לקוחות, בהסכמתם המפורשת ובאמצעות תקני בנקאות פתוחה מאובטחים ומוצפנים. בחודש פברואר 2023 הוענקו ארבעה רישיונות נוספים לנותנות שירותי מידע פיננסי.

רשימת נותני השירות בעלי הרישיון מפורסמת **באתר הרשות**.

רישוי ופיקוח על נותני שירותי תשלום

כיום סובל שוק שירותי התשלום בישראל מריכוזיות גבוהה ומחסמי כניסה גבוהים לשחקנים חדשים. חסמים אלו נובעים מחסרונה של אסדרה חוץ בנקאית, אשר תיצור מערך רישוי ופיקוח בתחום שירותי התשלום. כדי להתמודד עם קשיים וחסמים אלו, המליצה הוועדה להגביר את התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים, להסדיר את מכלול שירותי התשלום בהתבסס על האסדרה האירופית, בהתאם לעקרונות דירקטיבת ה־PSD ובהתאמה לשוק הישראלי. מטרת האסדרה היא לקבוע דרישות לגופים אלו בהתאם למדרג הסיכון ולאופי הפעילויות של הגופים העתידים לפעול בשוק זה, לעודד את התחרות בתחום שירותי התשלום בישראל ולאפשר את כניסתם של שחקנים חדשים, חוץ בנקאיים, לשוק, תוך שמירה על בטיחותם ועל אמינותם של הגופים ועל יציבות מערך התשלומים. שינוי זה הוא המשך טבעי לאסדרת תחום המידע הפיננסי, שכן הנגשת המידע הפיננסי ושירותי תשלום מתקדמים פעמים רבות כרוכים זה בזה. בשנת הדוח נערכה הרשות לאסדרה של תחום הרישוי והפיקוח על גופים חדשים בתחום שירותי

התשלום. האסדרה מבוססת סיכון לנותני שירותי תשלום, תוך הבטחת יציבות מערכות התשלומים והסרת חסמי גישה למערכות התשלומים. לשם כך, פורסם בחודש ינואר 2022 **תוכי חוק אסדרת העיסוק בשירותי תשלום, התשפ"ב-2022**, להערוצ ציבור אשר קובע דרישות רישוי ופיקוח על גופים אלו, תחת פיקוח רשות ניירות ערך. לאחר קבלת הערוצ הציבור וההערוצ המשרדים הממשלתיים השונים, מקודם בימים אלו תזכיר החוק לשלבי נסחות כדי לקדם את תהליך חקיקתו. מטרת תזכיר החוק היא לקדם חדשנות טכנולוגית ככלי להגברת התחרות בתחום הפיננסי, מתוך הבנת התרומה הרבה שתתרום אסדרת תחום זה ותחום שירותי המידע הפיננסי לציבור המשקיעים, לצמיחתו של שוק ההון ולכלכלת ישראל.

טרנספורמציה דיגיטלית בתחום הפיקוח על תאגידים מדווחים
הרשות בוחנת בשוטף את הצורך להטמיע תהליכים דיגיטליים ומתקדמים בפיקוח על התאגידים המדווחים ובתקשורת השוטפת עימם. בשנה החולפת הוחלט לבחון הטמעת מערכת ממוחשבת מבוססת CRM שתשמש כפורטל לתקשורת של מחלקת תאגידים עם התאגידים

המדווחים, וככלי לניהול תהליך הפיקוח ומעקב אחר ביצוע המשימות.²⁶ המערכת נועדה לשפר ולייעל את הממשקים השוטפים של המחלקה מול התאגידים המדווחים וכן את הממשקים הפנים ארגוניים. לטובת אפיון הדרישות מן המערכת והצרכים, בוצע בשנת 2022 מחקר משתמשים אשר כלל ניתוח צרכים באמצעות סבב ראיונות עם גורמים משוק ההון שעימם עובדת המחלקה בשגרה (נציגי תאגידים מדווחים, יועצים משפטיים חיצוניים המייצגים את התאגידים ועוד), וכן עם גורמים פנים ארגוניים. אחת ממטרות הקמת המערכת הדיגיטלית היא להפוך את חווית התקשורת והפעילויות הנלוות לה, בתוך הרשות ובין התאגידים המדווחים לבין הרשות, נוחה ויעילה, להסדיר באופן ממוחשב את הממשקים ואת תהליכי העבודה וכן לרכז ולהנגיש מידע וסטטוס טיפול במשימות באופן מאורגן וזמין. במועד זה הסתיים שלב אפיון הצרכים, ובשנת 2023 צפוי להתחיל שלב אפיון המערכת על מרכיביה.

רשת לקידום חדשנות פיננסית (GFIN)
הרשות חברה ב־Global Financial (GFIN) Innovation Network, רשת בינלאומית לקידום חדשנות פיננסית. הרשת מונה למעלה מ־80 ארגונים, בהם רגולטורים וגופים בינלאומיים כמו קרן המטבע הבינלאומית והבנק העולמי, המתחייבים לתמוך בחדשנות פיננסית, תוך שמירה על טובת הציבור הרחב. את היוזמה להקמת הרשת הבינלאומית גיבשו הרגולטור הבריטי, ה־FCA וארגונים נוספים. בתחילת שנת הדוח נבחרה הרשות להיות חברה בקבוצה המנהלת ב־Coordination Group הכוללת כיום עשר רשויות מתוך חברי הרשת. GFIN נועדה ליצור מסגרת חדשה לשיתוף פעולה בין הרגולטורים האמונים על מתן שירותים

פיננסיים בנושאים הקשורים לחדשנות, כדי לחלוק מניסיונם ומגישותיהם השונות. כמו כן, שואפת GFIN לספק לחברות חדשניות דרך יעילה לתקשר עם רגולטורים שונים ולסייע להן לנווט בין המדינות.

מזכרי הבנות בתחום החדשנות והפינטק
בשנים האחרונות פועלת הרשות, בעזרת המחלקה הבינלאומית ופיתוח עסקי, להגברת שיתופי הפעולה בתחום החדשנות באמצעות חתימה על מזכרי הבנות ייעודים עם רשויות זרות בתחום הפינטק. מזכרי ההבנות מניחים עקרונות לשיתוף פעולה ולחילופי מידע במטרה לעודד ולטפח חדשנות בענפי השירותים הפיננסיים. בין היתר, מסדירים המזכרים מנגנוני הפניה (referral mechanism) בין הרשויות המאפשרים להן להעביר זו לזו פניות של יזמים לצורך סיוע והכוונה מצד הרשויות. הסדרים אלו ואחרים גם מאפשרים ליוזמים להציע שירותים פיננסיים חדשניים בשווקים פיננסיים מקבילים, תוך תמיכה מצד הרשויות והתאמת האסדרה הנהוגה בתחום. השנה חתמה הרשות על הסכם לשיתוף פעולה בתחום הפינטק עם הנציבות לפיקוח פיננסי, טאיוואן (FSC). על ההסכם חתמו יושבת ראש הרשות, ענת גואטה, וד"ר תומס טיינ־מו האנג, יושב ראש הנציבות הטאיוואנית, בטקס חתימה שבו השתתפו מר עומר כספי, נציג המשרד הכלכלי והתרבותי של ישראל בטייפה וגב' אבי לי, נציגת המשרד הכלכלי והתרבותי של טייפה בתל אביב. הרשות רואה בהסכמים לשיתופי הפעולה עם רשויות מקבילות ברחבי העולם צעד חשוב להרחבת שיתוף הפעולה והידע, וליצירת גישת אסדרה עבור יזמים המחפשים שווקים גלובליים חדשים לשירותיהם הפיננסיים. הסכמים לשיתופי פעולה אלה גם מחזקים את מעמדה של ישראל כמרכז חדשני ומתקדם בטכנולוגיות פיננסיות. כצעד משלים להסכם עם ה־FSC, אירחה הרשות

במשרדיה בחודש אוגוסט 2022 משלחת מאיגוד הבנקאים הטייוואני – BAROC. הצדדים דנו בהתפתחויות בנושאי פינטק, תשלומים, חדשנות וסביבה (ESG).

Regulatory Innovation Hub

בשנת 2018 הקימה הרשות מרכז חדשנות פיננסי (Fintech Regulatory Innovation Hub) במטרה לסייע ולהעניק הכוונה שאינה פורמלית לחברות פינטק המעוניינות לפעול בישראל. מרכז החדשנות מסייע לגורם חיצוני המבקש להתחיל לפעול בשוק המקומי להבין את המסגרת החוקית בישראל ולקבוע אם היא מתאימה לתחום פעילותו. למרכז החדשנות מטרה נוספת – ללמוד ולהכיר טוב יותר את השחקנים השונים הפועלים באקוסיסטם, את צרכיהם, את החסמים העומדים בפני חברות הטכנולוגיה המבקשות לפעול בישראל ולהעמיק את המומחיות ואת הידע הנצבר ברשות בסוגיות טכנולוגיות ואחרות הנוגעות לפעילות החברות. בדרך כלל החברות הפונות למרכז החדשנות נמצאות בשלבי פעילות התחליתיים, בעלות מוצרים המכוונים ישירות לצרכן ומעדיפות, בשלב ראשון, להכיר היטב את המסגרת החוקית הקיימת ולהתאים אליה את מתווה פעילותן בלי להסתמך על יועצים חיצוניים. צוות הפינטק ברשות המפעיל את מרכז החדשנות מורכב מנציגי מחלקות הרשות השונות ומסוגל להעניק לחברות מענה מהיר, אגילי ואינטגרטיבי. חשוב לציין כי הרשות אינה מעניקה סיוע כלכלי או הכוונה בנושאי חקיקה שאינם בתחום אחריותה, וכי פעילות במרכז אינה תחליף לייעוץ נדרש, משפטי או אחר.

בשנת 2022 נפגש צוות הפינטק המפעיל את מרכז החדשנות הפיננסי עם למעלה מעשר חברות, ליווה אותן בנבכי המסגרת החוקית, סייע להן להגיע לגורמים נוספים והפנה אותן לתוכניות ממשלתיות הרלוונטיות לפעילותן.

תוכנית הפיילוטם בתחום הפינטק

רשות החדשנות ורשות ניירות ערך השיקו בתחילת שנת 2020 תוכנית פיילוטם המאפשרת לחברות ישראליות מתחום הפינטק (טכנולוגיה פיננסית) לערוך פיילוט עם לקוחות הקצה שלהן (רשות ניירות ערך, גוף פיננסי או הציבור הכללי). התוכנית המשותפת נועדה לקדם את היעד האסטרטגי שהציבה לעצמה רשות ניירות ערך – קידום חדשנות פיננסית בשוק ההון הישראלי באמצעות הטמעת טכנולוגיות פיננסיות שיגישו את שוק ההון לצרכן הישראלי וייעלו את עבודת הרשות והגורמים המפוקחים. לחברות הפינטק המשתתפות בפיילוט מוצעת גישה למאגרי המידע של רשות ניירות ערך ולנתוני המסחר של הבורסה לניירות ערך. כמו כן, מקבלות החברות שנבחרו לתוכנית מימון בהיקף של 30%-50% מהוצאות הפיילוט וליווי רגולטורי של סגל הרשות בכל הסוגיות הנוגעות אליו. בתוכנית הוצגו בפני החברות האתגרים העומדים על סדר יומם של רשות ניירות ערך ושל שוק ההון, והן הוזמנו לבצע פיילוטם שיסייעו בפתרונם. בין היתר, הוצבו האתגרים הבאים:

- שילוב פתרונות של חברות טכנולוגיה ישראליות במערכת הפיננסית המסורתית לטובת הצרכנים, בעיקר בתחום התשלומים, כולל אונבורדינג דיגיטלי ללקוח, באמצעות חשבונות וירטואליים המשלבים פתרונות eKYC לזיהוי הלקוח וכן התחברות ישירה של חברות פינטק למערכות תשלומים מפוקחות בישראל, כגון מערכת זה"ב (זיכויים והעברות בזמן אמת), מס"ב (מרכז סליקה בנקאי בע"מ) ושב"א (שירותי בנק אוטומטיים בע"מ).
- הרחבת נגישות הציבור למידע פיננסי, לשירותים ולמוצרים חדשניים בתחום, דרך ממשקי תוכנה פתוחים לגופים פיננסיים (Open APIs), בייחוד לצורך השוואת עלויות ממספר רב ככל האפשר של גורמים, לטובת שיפור מצבו של הצרכן ובדגש על מתן פתרונות לחברה החרדית והערבית.

בשל אופי האתגרים והצורך בתמיכה רגולטורית מקיפה, הצטרפו השנה לתוכנית כמשקיפים בנק

ישראל ונציגיו מן הפיקוח על הבנקים. נוסף להם, הצטרפו לסגל הרשות נציגי הפיקוח על מערכות התשלומים והסליקה בבדיקת הבקשות וגיבוש חוות הדעת בנוגע להן. בשנת 2022 בחרה ועדת ההשקעות של רשות החדשנות, הכוללת גם את נציגי רשות ניירות ערך,

חמש חברות שקיבלו מימון כולל של כ-4.3 מיליון שקלים לקידום הפיילוטם: פיננס פולואפ סרוויסס 2021 בע"מ, פמילי ביז אחזקות בע"מ, אופק אגודת אשראי שיתופית בע"מ, וולטי טכנולוגיות בע"מ וחברה נוספת העוסקת בתחום התשלומים.

עבודת מיפוי וסקירה של ענף הפינטק בישראל

בשנת 2022 רשות ניירות ערך ערכה מיפוי וסקירה של חברות הפינטק המקומיות, פעילותן והשפעתן מנקודת מבטם של הצרכנים ושל שחקנים נוספים בתחום הפיננסי. בינואר 2023 בהמשך לעבודה זו, פרסמה הרשות את דוח "ענף הפינטק בישראל", שכלל השוואת הנתונים המקומיים לנתונים בינלאומיים (לנעשה בתחום בבריטניה, באוסטרליה ובשוודיה), לצד המלצות כיצד יש להמשיך ולפתח את הענף לתועלת המשק.

לפי ממצאי הדוח, נכון לחודש יולי 2022, קיימות בישראל כ-550 חברות פינטק המעסיקות כ-20,000 עובדים, שהם כ-0.5% מכלל המועסקים במשק. בהשוואה בינלאומית, מדובר על אחוז משמעותי, בייחוד ביחס לגודל האוכלוסייה בישראל. ישראל ממוקמת לצד מדינות מתקדמות אחרות, דוגמת שווייץ והונג קונג, ואף גבוה מבריטניה. בהיבט מדד הערך המוסף הגולמי, הנתונים המפורטים בדוח מעידים כי בשנת 2021 שיעור התרומה של ענף הפינטק בישראל, מסך התוצר המקומי הגולמי, היה כ-8.2 מיליארד שקל, שהם כ-0.5% מסך התוצר המקומי הגולמי בשנת 2021. שיעור זה גבוה יותר משיעורו במדינות שנבחרו להשוואה בינלאומית, ומשקף את מאפייניו החזקים של מגזר ההייטק הישראלי והעובדה כי בישראל צומחות חברות פינטק איכותיות המעסיקות עשרות אלפי ישראלים. עם זאת, מרבית חברות הפינטק, גם אם הן פועלות מישראל, אינן מוכרות את שירותיהן ואת מוצריהן לצרכנים הישראליים, ועל כן תרומתן לתוצר מסתכמת בנתונים שתוארו לעיל. לו חברות אלה היו פועלות בישראל תרומתן לכלכלה המקומית הייתה אף רבה יותר, בין היתר, בשל תרומתן הפוטנציאלית ליעול המערכת הפיננסית ולרווחת הצרכנים המקומיים. חברות הפינטק מסייעות לשיפור וליעול ההליכים המתבצעים בשוק הפיננסי, מגבירות את התחרות בשוק ריכוזי זה, ומרחיבות את קהלי היעד

הנהנים ממנו. כתוצאה, מביאה פעילותן להוזלת העלויות המגולגלות לצרכנים ולשיפור מהירות השירותים הניתנים להם ואיכותם. בין היתר, הן מספקות פיתוחים טכנולוגיים ליעול תהליכים במערכת הבנקאית ובקרב המוסדות הפיננסיים, שיפור ניהול הסיכונים ומניעת ההונאות במוסדות פיננסיים, ייעול תהליכי חיתום וביטוח, ייעול שירותי התשלומים, שיפור השימוש במידע פיננסי והנגשתו ישירות ללקוחות, ייעול תחום ההשקעות והמסחר ושימוש בבינה מלאכותית במגוון שירותים. כמו כן, חברות הפינטק יוכלו להועיל בהתמודדות של המשק הישראלי עם האתגרים הייחודיים, לדוגמה, נוכחותם המועטה של המגזרים החרדיים והערביים אשר אינם משתתפים באופן מלא בכלכלה המסורתית, ביחס לחלקם באוכלוסייה. לחברות פינטק יש את היכולות לפנות לקהלי יעד מגוונים ובעלי מאפיינים ספציפיים ולהגביר את הנגישות, את ההיצע ואת הרווחה האישית של משתמשיהן. בכוחה של הגברת ההכללה הפיננסית כיעד לאומי, לתרום לחוסן הלאומי, לרווחה הצרכנית ולדמוקרטיזציה של הכסף כערך חברתי. ישראל מאופיינת במציאות שבה את מרבית השירותים הפיננסיים מספקים מוסדות פיננסיים מסורתיים המחזיקים בנתחי שוק משמעותיים. בחמש השנים האחרונות קודמו בישראל כמה רפורמות לשיפור התחרות בשוק הפיננסי והבנקאי, בין היתר, יצירת גישה למידע הפיננסי של הלקוח

והנגשתו ישירות לצרכן, הפחתת עלויות ושיפור שירותי התשלום והנגישות לאשראי של בתי עסק ושל לקוחות. בתוך כך, חרתה רשות ניירות ערך על דגלה קידום חדשנות ותחרותיות בשוק הפיננסי לטובת כלל משתתפיו, בדגש על טובת ציבור הצרכנים. הרשות קיבלה את הסמכות ליישום, לאסדרה ולפיקוח על נותני שירותי מידע פיננסי ונותני שירותי תשלום, נוסף לתחומים אחרים שהיא מפקחת עליהם. שילוב התחומים אלו יחד מעניק לרשות ראייה רחבה ומעמיקה בכל הנוגע לחסמים ולהזדמנויות הנדרשים להגברת התחרות של ענף הפינטק בישראל. חברות הפינטק בישראל פועלות בסביבה

מורכבת ועתירת אסדרה. מאפיין זה אינו ייחודי רק לישראל – במערכות פיננסיות רבות בעולם יש סביבת אסדרה מורכבת המיועדת להתמודד עם כשלי השוק ועם הסיכונים המיוחדים לעולם הפיננסי, להבטיח את יציבות המערכת הפיננסית ולהגן על הציבור. בהיעדר התאמה למאפייני חברות הפינטק, אתגרי אסדרה מגוונים הם חסם משמעותי לתחילת פעילותן, להתפתחותן העסקית וליכולתן להציע מוצרים ושירותים בשוק הישראלי. לפיכך, המשק הישראלי אינו ממצה את פוטנציאל ענף הפינטק כמנוע צמיחה משמעותי בתעשיית ההייטק וכאמצעי לשדרוג המערכת הפיננסית בישראל.

בהתאם למידע המובא בדוח, להלן המלצות רשות ניירות ערך לפיתוח פעילותו של ענף הפינטק בישראל:

במישור הפעילות מול המערכת הבנקאית

- הפחתת התלות של חברות הפינטק לפעול מול המערכת הבנקאית.
- פשוטות וזמינות של האפשרות להשתתף ישירות במערכות התשלומים.

במישור הבינלאומי

- קידום מתן פטורים והקלות לחברות פינטק הפועלות בחו"ל ברישיון זר.

במישור מדידת אופן יישום הרפורמות

- הקמת גוף, בכפיפות למשרד האוצר ובהשתתפות נציגי המאסדרים הפיננסיים השונים, נציגי רשות התחרות ונציגי גורמים מהשוק, שיבחן את אופן יישום הרפורמות לעידוד פעילות ענף הפינטק בישראל ואת העמידה ביעדים הכמותיים שייקבעו לבחינת השגת יעדי הרפורמות.

במישור האסדרה

- השלמת אסדרת הרישוי לנותני שירותי תשלום חוץ בנקאיים.
- קידום אסדרה מותאמת לפעילותן של חברות פינטק בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור.
- השלמת חקיקת הברוקר דילר ליצירת ודאות רגולטורית לפעילותן של חברות פינטק גלובליות הפועלות בתחום ההשקעות בניירות ערך.

במישור פיתוח השוק

- הקמת ארגון חול (Sand Box) רגולטורי לטובת עידוד כניסתן של חברות פינטק לפעילות בישראל.
- המשך פעילות תוכניות פיילוטים במימון רשות ניירות ערך ורשות החדשנות ובליוויין.
- אפשרות לחברות פינטק לעסוק במתן אשראי אגב פעולות תשלום, כחלק אינהרנטי מפעילותן.

* הדוח המלא מפורסם [באתר הרשות](#).

Fintech IL – Innovation Community

בתחילת שנת 2022 החלה קהילת החדשנות את פעילותה. בקהילה חברים משרד הכלכלה והתעשייה, משרד האוצר, רשות ניירות ערך, בנק ישראל, רשות החדשנות וישראל דיגיטלית. כמו כן, נבחרה מפעילה לקהילה – עמותת מרכז הפינטק הישראלי. חזון הקהילה הוא לקדם את החדשנות במגזר הפיננסי בישראל כדי להנגיש לציבור הרחב ולעולם העסקים הישראלי מגוון רחב של שירותים מתקדמים, איכותיים ותחרותיים ולממש את הפוטנציאל של תעשיית הפינטק כמקור לצמיחה כלכלית ולתעסוקת עובדים איכותיים וכענף ייצוא. מטרת הקהילה הם:

- לסייע למוסדות הפיננסים לאמץ, לקדם ולנהל תהליכי חדשנות;
- לסייע לגורמי הממשל בישראל לאמץ, לקדם ולנהל תהליכי חדשנות בפעילות הפיננסית שלהם;
- להעניק ליזמים בעולמות הפינטק כלים שיסייעו להם לקדם את מיזמי החדשנות שלהם;
- לקדם ממשקי עבודה יעילים בין הרגולטורים הפיננסיים לתעשייה;
- למפות חסמים המונעים אימוץ חדשנות פיננסית בישראל או מאטים את קצבו;
- לצמצם את הפער בשימוש באמצעים טכנולוגיים של אוכלוסיות בעלות מאפיינים דמוגרפים מיוחדים;
- ליוזם שיתופי פעולה ושיתוף ידע בין כל השחקנים השונים המרכיבים את האקוסיסטם.

לעוד מידע על אודות פעילות הקהילה והצטרפות לשורותיה –

<https://fintech-israel.org/fintechil>

יעד רביעי – קידום התחרות בשוק ההון

שוק ההון הישראלי מאופיין ברמת ריכוזיות גבוהה של השירותים הפיננסיים ושל ניהול ההון הציבורי. תחרות בריאה מגבירה את היעילות ומובילה לשיפור השירותים והמוצרים עבור ציבור המשקיעים. הרשות חותרת לקידום התחרות בשוק ההון כדי להגדיל את יעילותו, להנגישו לציבור ולהופכו לאטרקטיבי בשוקי העולם.

להלן פעילויות הרשות בתחום בשנת הדוח:

קביעה כי עיסוקה של הבורסה בתחום

עריכת המדדים וחישובם ייחשב שירות

נלווה המעורר חשש ממשי לניגוד עניינים

עם עיסוקה בניהול מערכת למסחר

בניירות ערך

המדדים שעורכת ומחשבת הבורסה משמשים

כנכס מעקב למוצרים פיננסיים עוקבי מדדים

הנסחרים בבורסה, וכן למוצרים פיננסיים שאינם

נסחרים, כגון קרנות נאמנות מחקות פתוחות.

מוצרי מדדים מנוהלים תוך חשיפה גבוהה

לנכס המעקב ומאפשרים לציבור הרחב, לרבות

למשקיעים מוסדיים ולמשקיעים זרים, להשקיע

בסלי ניירות ערך כפי שהוגדרו בכללי המדד.

המסחר בבורסה במוצרי מדדים והשימוש במדדים

אלה בקרנות מחקות תורם להגברת הפעילות

במסחר בבורסה במוצרי המדדים הנסחרים וכן

בניירות הערך הנכללים באותם מדדים.

למדדים יש השפעה רבה על התנהלות החברות

המונפקות והנסחרות הכלולות בהם, וכן על

תקינות המסחר. לאור זאת, אפשר לראות כי

בעולם גוברת תשומת הלב לעבודתם של עורכי

המדדים. בשנים האחרונות, לצד גידול במורכבות

ובתחכום של מדדים חדשים, החלה בעולם מגמת

שינוי בנושא גם בסביבת האסדרה. כך, למשל,

בחודש יולי 2013 פרסם ארגון IOSCO, עקרונות

לניהול מדדי נקודות מידוד (בנצ'מארק) פיננסיים.²⁷

על בסיס עקרונות אלה נקבעה בשנת 2016 אסדרת

המדדים האירופאית שנועדה לפקח על עורכי

המדדים, במטרה להבטיח את אמינות המדדים,

את חוסנם ואת דיוק הליך חישובם. כמו כן, באה

האסדרה לצמצם את הסיכון להשפעת ניגודי

העניינים בתהליכי חישוב המדדים, ובכלל זה

למנוע העדפת שיקולים זרים על פני עריכת מדד

מקצועית בהתאם למתודולוגיה סדורה.²⁸

בחודש ספטמבר 2022 הודיעה הרשות לבורסה

על כוונתה לקבוע כי עיסוקה של הבורסה בתחום

עריכת המדדים וחישובם ייחשב שירות נלווה

המעורר חשש ממשי לניגוד עניינים עם עיסוקה

בניהול מערכת למסחר בניירות ערך, וקצבה לה

פרק זמן כדי להעביר את התייחסותה. משמעות

הקביעה היא כי הרשות תוכל לקבוע תנאים, שרק

אם יתקיימו, תוכל הבורסה להמשיך את עיסוקה

בתחום עריכת המדדים ובחישובם.

יוזמת הרשות באה על רקע העובדה שהבורסה,

בעיסוקה כעורכת מדד, נמצאת, נוסף לניגודי

עניינים הקיימים בפעילות זו לכשעצמה, גם בשורה

של ניגודי עניינים נוספים הנובעים מעיסוקה גם

בניהול מערכת למסחר בניירות ערך. משכך, קבעה

הרשות תנאים לפעילות הבורסה בעריכת מדדים

ובחישובם: תנאים לשיפור הממשל התאגידי

בפעילותה כעורכת מדד, אשר כוללים גם פיקוח

ייעודי של ועדת דירקטוריון על התחום, תנאים

להפרדה ארגונית ולהפרדה מקצועית בין פעילותה

כעורכת מדד לבין עיסוקה כבורסה, תנאים

שיבטיחו תחרות הוגנת בשוק המדדים, הוספת

פונקציית פיקוח בלתי תלויה ועוד.

לאחר קבלת התייחסות הבורסה, אישרה הרשות

בחודש דצמבר 2022 את כוונתה וההחלטה, לרבות

התנאים שנקבעו בה, הפכה סופית.

קידום הוראה לפתיחת חשבון למסחר

בניירות ערך באמצעות טכנולוגיה לזיהוי

חזותי

בשנים האחרונות מתחזקת המגמה למעבר לביצוע

תהליכים, פעולות ושירותים ציבוריים ופרטיים

באופן דיגיטלי. כיום, חברי הבורסה שאינם בנקים

רשאים לפתוח ללקוחות חשבונות מרחוק, ללא

מפגש וללא קבלת מסמכי מקור, בתנאי שמדובר

על חשבון ב"מערכת סגורה". דהיינו, הכספים,

ניירות הערך והנכסים הפיננסיים מועברים מחשבון

אחר של הלקוח לחשבון הנמצא אצל חבר הבורסה

שאינו בנק, ומתנהל בתאגיד בנקאי או אצל חבר

בורסה אחר ("חשבון המקור"), כשלבסוף מוחזרים

הכספים לחשבון המקור. בחודש דצמבר 2022

פרסמה הרשות הוראה של יושבת ראש הרשות

שתאפשר לראשונה לחברי הבורסה שאינם בנקים

לפתוח חשבונות ללקוחות מרחוק, ללא הכרח

במפגש פיזי עם הלקוח, גם כאשר החשבון אינו

במערכת סגורה, כך שהליך זיהוי הלקוח ואימות

מסמכי הזיהוי יבוצע באמצעים טכנולוגיים

מתקדמים בזמן אמת (on-line) ושלא בזמן אמת

(off-line). פרסום ההוראה הוא צעד נוסף ליישום

בפועל של המלצות הצוות המשותף לרשות

התחרות ולרשות ניירות ערך לעידוד התחרות

בשוק הברוקראז'.

קידום הקמתם של ברוקרים קמעונאיים

בישראל

בחודש אוגוסט 2019 פנו רשות ניירות ערך

והבורסה, במהלך משותף, לציבור הרחב באמצעות

"קול קורא" לקידום חדשנות טכנולוגית בתחום

הברוקראז' הקמעונאי בישראל, במסחר בניירות

ערך ובהפצה של קרנות נאמנות לציבור הרחב.

המהלך נועד לאפשר לציבור הרחב ליהנות

משירותי מסחר ישירים, מתקדמים, זולים ונגישים

יותר, והוא מותאם לתוכנית האסטרטגית של

הרשות ושל הבורסה לקידום חדשנות טכנולוגית

בשוק ההון, ולהוזלת עלויות השירותים הפיננסיים.

בהתאם, פעלו הרשות והבורסה להקל ולהסיר

חסמים כדי לאפשר כניסה של חברי בורסה

חדשים (ברוקרים קמעונאים) במטרה להגביר את

התחרותיות על ציבור המשקיעים בישראל ולסייע

בהנגשת שירותי המסחר בבורסה לציבור הרחב.

בעקבות פרסום ה"קול קורא" ולאחר פגישות

שקיימו הרשות והבורסה עם גורמים שונים

שהביעו עניין בפעילות כברוקר קמעונאי, הן פעלו

לקידום שינויים בתקנון הבורסה, תוך מתן דגש

על הפחתת דרישות הון מחבר בורסה, הפחתת

אגרות ודיגיטציה מלאה של תהליך פתיחת

חשבון ניירות ערך, כנהוג בשוקי ההון המפותחים

²⁷ IOSCO Principles for Financial Benchmarks, 2013

²⁸ REGULATION (EU) 2016/1011 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 8 June 2016

המסגרת הכללית של האסדרה קובעת כי על עורכי מדדים לעמוד בכללים מסוימים ולהירשם ברשות במדינתם; על עורכי המדדים לדרוש דרישות מסוימות מספקי המידע שלהם; וכי משתמשי מדדים אירופאיים יכולים להשתמש רק במדדים שערכו עורכי מדדים רשומים. חובות כלליות החלות על עורכי המדדים: דרישות ממשל תאגידי תקין הכוללות יכולת זיהוי, ניהול ומניעה של ניגודי עניינים פוטנציאליים; מינוי פונקציית פיקוח על עריכת המדדים; קיום תהליכי בקרה (Control framework); הקצאת סמכויות אחריות (Accountability framework); מילוי דרישות תיעוד; שליטה על מיקור חוץ; מילוי דרישות ייעול דיוק של איסוף נתונים; מילוי דרישות תוכן ושקיפות של בניית המתודולוגיות; דיווח על הפרות, ויצירת קוד התנהגות לספקי הנתונים.

פעילות מרכזית מתוכננת לשנה הנוכחית

להלן נושאים מרכזיים על שולחנה של הרשות, בהתאם ליעדיה ולתוכניות העבודה שלה, בנוסף לעבודה השוטפת בתחומי האסדרה, הפיקוח והאכיפה, ולנושאים שפורטו לעיל ועודם בתהליך עבודה:

- הגברת הצרכנות הפיננסית
- הרשות תפעל להגיע לכלל הציבור לקבלת שירותים פיננסיים, ובכך להרחיב את מגוון הצרכנים הפועלים בשוק ההון. הטמעת חדשנות טכנולוגית בעולם הדיגיטלי בתחום השירותים הפיננסיים ופתיחת השוק לשחקנים חדשים צפויות לתרום לשינוי בדפוסי הצריכה הפיננסית בקרב הציבור בישראל.
- הרחבת מגוון המוצרים הפיננסיים והפצתם
- הרשות תמשיך לפעול להרחבת מגוון המוצרים הפיננסיים המונגשים לציבור המשקיעים הרחב, באופן שיאפשר התאמה מדויקת יותר של מוצרי ההשקעה לצרכים האישיים של כל משקיע. למשל, קרן גידור בנאמנות המאופיינת באסטרטגיות השקעה הפועלות לגדר את תנודתיות השוק או לפעול להשאת תשואה שלא במתאם לשוק. כמו כן, תפעל הרשות לייעול הפצת המוצרים תחת פיקוחה ולשיקופם.
- הרשות תמשיך לעודד שימוש באמצעים דיגיטליים, לצד העלאת המודעות והשיח בהתאם לעניין של המשקיעים, לדוגמה קידום נושאי חברה, סביבה וממשל תאגידי, ESG, אשר יעניקו לציבור המשקיעים מגוון, עניין ומענה בשירותים ובמוצרים בשוק המקומי.
- בתחום הפיקוח על התאגידים המדווחים
- בתחילת שנת 2023 פרסמה הרשות לתאגידים המדווחים מסמך דגשים המתמצת את הנושאים שעליהם יושם דגש אסדרתי מוגבר, בראי תפקידה לשמור על עניינו של ציבור המשקיעים וביניהם:
- גילוי על סיכונים מרכזיים ועל אופן ניהולם (סיכוני נזילות וחדלות פירעון, ריבית, אינפלציה,
- איכות סביבה, סייבר, סיכונים סקטוריאליים);
- גילוי מאוזן ומדויק של מצגות, מידע Non-GAAP ומידע כספי וולונטרי;
 - גילוי בדבר תזרים מזומנים חוזי והצהרות בדבר היעדר בעיית נזילות;
 - גילוי הנוגע להנחות בבסיס שווי הוגן של נכסים והתחייבויות;
 - גילוי על אודות נסיבות סיום כהונה של נושאי משרה בכירה;
 - ניתוח מצב פיננסי;
 - מדידה בשווי הוגן ובדיקת ירידת ערך של נכסים;
 - הכרה בהפסדי אשראי.

לצד קידום יוזמות לפיתוח שוק ההון, בשנה הקרובה תמשיך הרשות לקדם פרויקטים שהתחילו בשנה קודמת, בין היתר, קידום הדיווח במתכונת שיטת iXBRL. בשנת העבודה הקרובה ועד החלת החובה לדיווח מנדטורי במתכונת iXBRL, צפויה תמיכה של הרשות ליישום דיווח iXBRL וולונטרי, תוך הגברת המודעות לכך באמצעים השונים. המטרה היא לאפשר לעשרות תאגידים להתנסות בדיווח בדוחותיהם הכספיים גם במתכונת iXBRL.

הרשות מתכננת להרחיב את מגוון הכלים המאפשרים דיווח ב־iXBRL, כך שכל תאגיד יוכל לבחור את הכלי המתאים ביותר לדרך העבודה שלו ולהערכות הפנימיות שלו. נוסף לכך, מתכננת הרשות להגדיל את מספר לשכות השירות לטובת מענה הולם בהתאם לשירות הנדרש.

הרשות גם פועלת להקים מערכת לתחקור נתוני ה־iXBRL ולשכללה. מערכת זו תאפשר להוריד את כלל הנתונים המתווגים ב־API. כמו כן, היא תאפשר תחקור נתונים ממוקד תוך הצגה גרפית של הנתונים והמגמות.

נוסף על כך, תמשיך הרשות לעסוק בנושא האחריות התאגידית ודיווחי ESG, לעקוב אחר ההתפתחויות בעולם בנושא זה, ולבחון את הצורך בעדכון עמדות הרשות בו. בנושאי הגילוי תמשיך הרשות לעסוק באסדרת הגילוי הענפי, וביצירת התשתית המתאימה לגילוי אחיד והשוואתי בענפים מרכזיים בשוק ההון, וכמו כן, לעדכן את המידע המפורט על גבי כריכת התשקיף.

ניתוח עומק של המסחר האלגוריתמי אל מול המסחר של סוחרים אנושיים בשוק ההון הישראלי בזמן משבר הקורונה

בשנת 2013 פרסמה המחלקה הכלכלית מחקר בנושא מסחר אלגוריתמי ומסחר בתדירות גבוהה. המחקר זיהה שיפור במדדי נזילות (מרווח Bid-Ask) שנוצר במקביל לכניסת שחקני המסחר האלגוריתמי לשוק. מנגד, זיהה המחקר ירידה בפרמטרים שונים ל"איכות שוק" (יחס עסקה-פקודה ויחס פקודה-ביטול). כמו כן, דן המחקר בגישות אסדרה שונות אל מול המסחר האלגוריתמי והמסחר בתדירות גבוהה. בשנת 2023 יעודכן הניתוח הנ"ל במחקר חדש שיבחן את פעילות המסחר האלגוריתמי במשבר הקורונה ויכלול:

- הגדרת אומדנים מקורבים (proxies) המאפשרים למדל את אופי ההתנהגות במסחר של קבוצות של סוחרים אלגוריתמיים;
- השוואה בין פעילות הסוחרים האלגוריתמיים לסוחרים האנושיים בבורסה, טרום משבר הקורונה ולאחריו;
- ניתוח התגובות במסחר של אוכלוסיות הסוחרים השונות לתנודתיות העודפת במשבר הקורונה;
- עדכון הסקירה הספרותית בנוגע לגישות אסדרה בנושא ובחינתן מול הנתונים והתובנות המעודכנים.

מחקר קרנות מחקות מול קרנות סל

בתיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, הומרו ברבעון הרביעי של 2018 תעודות הסל (ETNs) בבורסה בתל אביב בקרנות סל (ETFs).

במסגרת הניתוח השוטף של השפעות תהליכי אסדרה, תבחן בשנה הקרובה המחלקה הכלכלית ברשות במחקר חדש את השפעות התיקון. בעיקר יבחן המחקר אם השפיע התיקון על העדפת סוחרים לרכוש מוצרים עוקבי מדד סחירים, לעומת מוצרים עוקבי מדד שאינם סחירים (קרנות נאמנות פתוחות). סוגייה זו תיבחן דרך בחינה של המוצרים העוקבים אחר מדדי המניות המקומיים ובעזרת נתוני המסחר המיועץ בבנקים.

המחקר יבחן, בין היתר, את ההשפעות הצולבות של התיקון, של השינויים במאפייני המוצרים, של דמי הניהול הגלויים והסמויים ושל מאפייני הסיכון. מסקנות המחקר יתבססו על:

- מסד נתונים אגרסטיבי המכסה את מאפייני הפעילות במוצרים עוקבי מדדי מניות מקומיים טרום התיקון ולאחריו;
- ניתוח סטטיסטי של העדפת המוצרים הסחירים והפער בהעדפה זו בין בעלי החשבונות המיועצים לבין כלל השוק, טרום התיקון ולאחריו;
- סקירת הספרות המחקרית המתמקדת בהעדפות סוחרים בין מוצרים סחירים (Exchange traded notes and funds) לקרנות נאמנות עוקבות מדד שאינן סחירות (Index funds).

מערכות מידע

הרשות פועלת להקים מערך ומערכת DATA פנימיים, מרכזיים ומאוחדים, שיאגדו בתוכם את כלל הנתונים הקיימים כיום במערכות השונות. מערכת זו תשמש, בין היתר, להחצנת נתונים מרובים יותר לטובת השימוש של הציבור הרחב ושל הגופים הפועלים מול הרשות בתוכנית הפינטקים ותוכניות חדשנות אחרות. מערכת יעל ומערכת ההצבעות צפויות לעלות לענן, ובכך לשפר את הביצועים והיתירות שלהן. מערכות מגנא, נבחנים, בקרת מסחר יעל ומערכת ההצבעות צפויות לעלות לענן יחד עם מערכות נוספות כחלק מיישום אסטרטגיית מעבר לענן של מחלקת מערכות מידע, ובכך לשפר את הביצועים והיתירות שלהן.

The background of the entire page is a grayscale photograph of several tall stacks of coins. The coins are stacked in a way that creates a sense of depth, with some stacks in the foreground being sharper than others in the background. The lighting highlights the edges of the coins, giving them a three-dimensional appearance.

פרק ד'

תקציב וסעיפי דיווח נוספים

תקציב הרשות לשנת 2022

תקציב הרשות לשנת 2023

דיווח הממונה על חופש המידע ברשות לפי סעיף 5(א) לחוק חופש המידע

פניות הציבור

רשימת חוברות ועלוני מידע לציבור שהרשות פרסמה בשנה החולפת

מאגרי המידע של הרשות, הרשומים לפי חוק הגנת הפרטיות

קרנות ומלגות במימון הרשות

תמיכות שנתנה הרשות למוסדות ציבור בשנה החולפת

דוח ביצוע תקציב לשנת 2022

באלפי ש"ח

מס' סעיף	שם הסעיף	תקציב מאושר 2022	תקציב מעודכן 2022	ביצוע תקציב 2022
סה"כ הוצאות:				
סה"כ שכר:				
עובדים				
1001	משכורות עובדי הרשות	88,460	87,953	85,398
1002	הפרשה לפנסיה ופיצויים	13,050	13,050	12,601
1003	שעות נוספות	5,000	5,000	3,827
1004	עובדים למשימות חולפות	200	200	173
מתמחים במשפטים וסטודנטים				
1005	משכורות מתמחים במשפטים וסטודנטים	2,980	3,487	3,487
1006	שכר יושב הראש	930	930	857
1008	תשלום הוצאות לחברי הרשות	100	100	54
סה"כ הוצאות נלוות:				
2001	הדרכה והשתלמות	910	1,150	1,150
2002	אחזקת כלי רכב	1,280	1,280	1,169
2004	נסיעות בארץ, אש"ל והובלות	6,900	6,660	6,506
2005	קרן למתן הלוואות	60	60	37
סה"כ אחזקה:				
3001	הוצאות ארגוניות	900	1,043	1,043
3002	צורכי משרד	580	580	571
3003	אחזקת בית ותיקונים	17,830	17,830	17,312
3004	דואר וטלפונים	570	427	392
3005	ציוד, מכונות וריהוט	350	350	125
סה"כ פעילות מקצועית:				
4002	רישוי יועצי השקעות ומנהלי תיקים	2,150	2,233	2,233
4004	הוצאות משפטיות	920	920	-962

מס' סעיף	שם הסעיף	תקציב מאושר 2022	תקציב מעודכן 2022	ביצוע תקציב 2022
4005	ספריה מקצועית	320	237	236
4007	תקינה חשבונאית (המוסד לתקינה)	950	950	885
4008	ביקורת ואכיפה	2,370	2,615	2,615
4010	חינוך הציבור	1,100	1,119	1,119
4011	ייעוץ לרשות	970	970	970
4012	ארגון ימי עיון	390	390	296
4015	קרן למחקרים אקדמיים	100	100	28
4016	קשרי חוץ בינלאומיים	430	553	553
4017	ביקורת פנימית	330	334	334
4018	הכנת דוחות כספיים	480	357	348
4019	הוצאות פרקליטות	1,620	1,352	1,350
סה"כ מערכות מידע:				
5003	אחזקת מחשבים	18,100	18,060	17,364
5004	רכישת מידע ממוחשב	1,110	1,150	1,150
סה"כ תקציב פיתוח:				
6001	מערכות מידע (תוכנה וחומרה)	15,000	15,000	11,976
6003	שיפורים במושכר/שיפוץ מבנים	300	300	284
סה"כ רזרבה:				
7005	רזרבה לשכר	3,300	3,300	0
7006	רזרבה להתייקריות	2,300	2,300	0
סה"כ הכנסות:				
9001	אגרות תשקיף	62,100	62,100	69,114
9002	אגרות שנתיות	108,950	108,950	116,344
9003	הוצאות מימון, נטו	-	-	-27,212
9004	אגרות מיועצי השקעות	13,050	13,050	13,608
9050	מימון מעודפים	8,240	8,240	3,627

תקציב מאושר לשנת 2023

באלפי ש"ח

מס' סעיף	שם הסעיף	תקציב מאושר 2023
סה"כ הוצאות:		202,220
סה"כ שכר:		115,820
עובדים		[239]
1001	משכורות עובדי הרשות	92,000
1002	הפרשה לפנסיה ופיצויים	13,650
1003	שעות נוספות	4,600
1004	עובדים למשימות חולפות	220
מתמחים במשפטים וסטודנטים		[34]
1005	משכורות מתמחים במשפטים וסטודנטים	3,650
1006	שכר יושב הראש	1600
1008	תשלום הוצאות לחברי הרשות	100
סה"כ הוצאות נלוות:		9,610
2001	הדרכה והשתלמות	1,100
2002	אחזקת כלי רכב	1,400
2004	נסיעות בארץ, אש"ל והובלות	7,050
2005	קרן למתן הלוואות	60
סה"כ אחזקה:		21,100
3001	הוצאות ארגוניות	1,000
3002	צורכי משרד	590
3003	אחזקת בית ותיקונים	18,620
3004	דואר וטלפונים	540
3005	ציוד, מכונות וריהוט	350
סה"כ פעילות מקצועית:		12,680
4002	רישוי יועצי השקעות ומנהלי תיקים	2,350
4004	הוצאות משפטיות	850

מס' סעיף	שם הסעיף	תקציב מאושר 2023
4005	ספריה מקצועית	330
4007	תקינה חשבונאית (המוסד לתקינה)	1,070
4008	ביקורת ואכיפה	2,370
4010	חינוך הציבור	1,200
4011	ייעוץ לרשות	980
4012	ארגון ימי עיון	480
4015	קרן למחקרים אקדמיים	100
4016	קשרי חוץ בינלאומיים	490
4017	ביקורת פנימית	380
4018	הכנת דוחות כספיים	430
4019	הוצאות פרקליטות	1,650
סה"כ מערכות מידע:		20,310
5003	אחזקת מחשבים	19,100
5004	רכישת מידע ממוחשב	1,210
סה"כ תקציב פיתוח:		16,800
6001	מערכות מידע (תוכנה וחומרה)	16,500
6003	שיפורים במושכר/ שיפוץ מבנים	300
סה"כ רזרבה:		5,900
7005	רזרבה לשכר	3,450
7006	רזרבה להתייקריות	2,450
סה"כ הכנסות (הערכה) :		(202,220)
9001	אגרות תשקיף	(60,690)
9002	אגרות שנתייות	(100,850)
9003	הכנסות/הוצאות מימון, נטו	-
9004	אגרות מיועצי השקעות וחברות ניהול תיקים	(12,050)
9050	מימון מעודפים	(28,630)

דיווח הממונה על חופש המידע ברשות לפי סעיף 5(א) לחוק חופש המידע

סטטוס הטיפול בבקשות חופש המידע שהוגשו לרשות בשנת 2021

סטטוס הבקשה	2021
הרשת מסרה את כל המידע המבוקש	4
הרשות מסרה את המידע המבוקש באופן חלקי	5
הרשות דחתה את הבקשה למסירת מידע	1
הטיפול בבקשה טרם הסתיים	2
סך הכול	12

העילה בגינה נדחו (באופן חלקי או מלא) חלק מהבקשות בהתאם לסעיפים המתאימים בחוק חופש המידע

העילה	מספר הבקשות
הקצאת משאבים בלתי סבירה (1)8	0
המידע נוצר או התקבל ברשות לפני למעלה מ-7 שנים (2)8	0
המידע אינו מצוי בידי הרשות (3)8	1
המידע פורסם ברבים סעיף (4)8	2
המידע נוצר בידי רשות אחרת (5)8	0
פגיעה בפרטיות (3)9(א)	1
איסור על פי דין (4)9(א)	3
שיבוש תפקוד הרשות (1)9(ב)	3
דיונים פנימיים (4)9(ב)	1
מידע הנוגע לניהול הפנימי של הרשות (5)9(ב)	0
סוד מסחרי (6)9(ב)	3
תנאי לאי מסירה (7)9(ב)	2
שיטות עבודה ונהלים של רשות אכיפה (8)9(ב)	1
החוק אינו חל - סעיף 14	0
לא חלה חובה לעבד את המידע המבוקש (7)ה	1
מידע אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב (2)9(ב)	1

*חלק מהבקשות נדחו/התקבלו באופן חלקי בשל יותר מסיבה אחת
סכום האגרות שניגבה על ידי הרשות במסגרת בקשות חופש המידע - 80 ש"ח

זמני הטיפול בבקשות:

עד 15 יום	16-30 יום	31-60 יום
8%	58%	33%
מהבקשות	מהבקשות	מהבקשות

סה"כ 12 בקשות

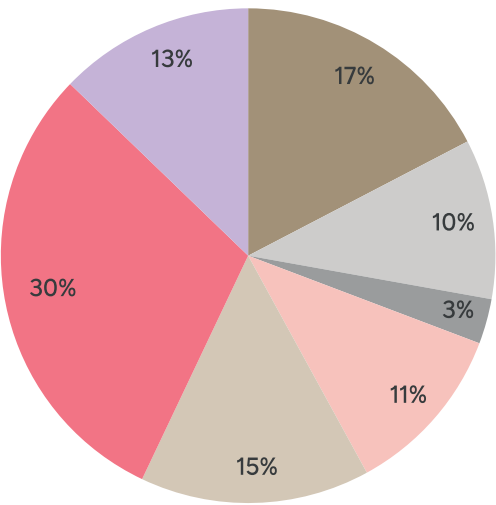
פניות ציבור

בשנת 2022 טיפלה הרשות בכ־900 פניות ציבור ממגוון פונים, לעומת כ־850 פניות בשנת 2021. הרשות רואה במנגנון הטיפול בפניות הציבור כלי מהותי המאפשר, בין היתר, ביקורת ופיקוח על התנהלות שחקנים שונים בשוק ההון, כמו גם שיקוף והעלאת קשיים או כשלים, ממוקדים או רחביים, של התנהלות הגורמים שעליהם מפקחת הרשות ושל שוק ההון בכלל.

הנושאים שבגינם מוגשות פניות מטעם הציבור הם רבים וכוללים נושאים רחביים ונקודתיים הנוגעים לפעילות הרשות והגורמים שהיא מפקחת עליהם, ביניהם תאגידים מדווחים; קרנות נאמנות; מתווכים פיננסיים בעלי רישיון – יועצי השקעות, משווקי השקעות ומנהלי תיקים; הבורסה לניירות ערך וחבריה. כמו כן, מוגשות פניות הנוגעות לתקינות המסחר בבורסה.

בהשוואה לשנים 2020 ו־2021, נתוני פניות הציבור בשנה החולפת מעידים על עלייה במספר הפניות הנוגעות להיבטי הרישוי והפיקוח בתחום מתווכי ההשקעות, לעומת ירידה מסוימת במספר הפניות העוסקות בפעילותה הכללית של הרשות ובתחום זירות סוחר.

נתוני הפניות בשנה החולפת בפילוח לפי נושאי הפניות:

- מידע מודיעיני וחשד לעבירות
- רישוי, פיקוח ואסדרה בתחום מתווכי ההשקעות (ייעוץ השקעות וניהול תיקים, קרנות נאמנות, לרבות קרנות סל)
- גילוי ודיווח של תאגידים מדווחים (בין היתר, דוחות מיידיים, דוחות כספיים ותקופתיים, הנפקת זכויות, הצעות רכש, עסקאות ניגוד ובעלי שליטה ותשקיפים)
- ענייני מסחר ועניינים כלליים הנוגעים לפעילות הבורסה
- זירות סוחר
- פעילות כללית של הרשות (לרבות בקשות מידע, הגנת פרטיות, חקיקה ותובענות ייצוגיות)
- אחר (עניינים טכניים, לרבות פניות שאינן בתחום טיפולה של הרשות והועברו לטיפול גורמים אחרים)

רשימת חוברות ועלוני מידע לציבור שהרשות פרסמה בשנה החולפת

אסדרה ופיתוח שוק שירותי התשלום בישראל (ינואר 2022);

הערכת ביצועי קרנות בבורסה לניירות ערך בתל אביב: דירוג קרנות נאמנות על פי קריטריון בחירה בלבד לעומת בחירה ותזמון (אפריל 2022);

אכיפה פרטית בתחום דיני ניירות ערך ודיני החברות בראי עשור להקמת המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו (מאי 2022);

מדריך לרישום כפול של קרנות חוץ נסחרות (אוגוסט 2022).

* כל הפרסומים באתר הרשות.

מאגרי המידע של הרשות, הרשומים לפי חוק הגנת הפרטיות

מאגרי המידע של הרשות, הרשומים לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, בפנקס מאגרי המידע של משרד המשפטים:

שם המאגר	תיאור ומטרות המאגר
פרטי הלקוחות של הגופים שעליהם מפקחת הרשות ושל מיזמים בשוק ההון	מידע על אודות פרטי הלקוחות של הגופים שהרשות מפקחת עליהם ושל מיזמים בשוק ההון לצורך פעילות פיקוח, ביקורת ואכיפה
בינה עסקית – BI	נתונים הקשורים במסחר בבורסה לצורך פיקוח על הוגנות ועל תקינות המסחר
מאגרי מחלקת מודיעין – חקירות	ניהול הליכי חקירה ומודיעין
תאגידים ומורשי חתימה אלקטרונית למערכת הדיווחים (מגנא)	פרטים לצורך תפעול שוטף של מערכת המגנא
רישוי יועצי השקעות ומנהלי תיקי השקעות	פרטים לצורך רישוי מועמדים לקבלת רישיון ופיקוח על בעלי רישיון
בעלי עניין	מעקב אחר החזקות בעלי עניין בתאגידים מדווחים ובקרה עליהם
מאגר תשלום לספקים והנהלת חשבונות	תשלום לספקים והנהלת חשבונות
מאגר שכר	ניהול תשלומי השכר ברשות
מאגר כוח אדם – רקורד	ניהול משאבי אנוש ברשות
מצלמות אבטחה	מצלמות לשמירה על הביטחון ועל הבטיחות במשרדי רשות ניירות ערך
מאגר בעלי זכות הצבעה	מידע על החזקות בניירות ערך לצורך השתתפות בהצבעה באספות

קרנות ומלגות במימון הרשות

רשות ניירות ערך מעניקה מלגות למחקר בנושאים בעלי השפעה על המדיניות בשוק ההון בישראל ובעלי זיקה לתחומי פעילות הרשות ולמטרותיה. בין נושאים אלו: פיתוח שוק ההון והסרת כשלים כלכליים ורגולטוריים; הגנה על ציבור המשקיעים; הגברת אמון המשקיעים ומודעות הציבור לסוגיות בשוק ההון. גובה מלגות המחקר נע בין 5,000 ש"ח ל-40 אלף ש"ח למלגה.

את הצעות המחקר בוחנת ומאשרת ועדה מטעם הרשות, בין השאר, על פי השיקולים הבאים:

- חשיבות הנושא ומהות השפעותיו;
- היכולת להפיק מן המחקר יישומים רגולטוריים;
- התאמת כישורי החוקר והשכלתו לעריכת המחקר;
- האפשרות לסיים את המחקר בתוך פרק זמן הקצר משנתיים.

בשנת 2022 פורסם, במסגרת מלגות המחקר (בשיתוף האקדמיה)

המחקר "הערכת ביצועי קרנות בבורסה לניירות ערך בתל אביב: דירוג קרנות נאמנות על פי קריטריון בחירה בלבד לעומת בחירה ותזמון".²⁹

כ־30 אלף ש"ח שולמו בעבור מלגות מחקר בשנה זו. כמו כן, אושרה מלגת מחקר חדשה אחת.

29 המחקר פורסם באתר הרשות.

תמיכות שנתנה הרשות למוסדות ציבור בשנה החולפת

הרשות הקימה בשיתוף עם לשכת רואי החשבון בישראל, את המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות (להלן – "המוסד") כדי שיעסוק בתקינה בחשבונאות.

המוסד מאוגד כחברה בעלת הון מניות ללא ערך נקוב, ומדווח לרשויות המס כמלכ"ר. המוסד פועל בתקציב מאוזן, ונוכח מתכונתו בעלי המניות שבו אינם זכאים ליהנות מעודפיו, מן הזכויות או מפירות הנטו של נכסיו. לרשות וללשכת רואי חשבון זכויות שוות בבעלות ובמינוי דירקטורים. את עיקר תקציב המוסד מממנים הרשות והלשכה. שיעור ההשתתפות של הרשות במימון פעילות המוסד הוא כ-81% מדי שנה.

פרק ה'

אחריות תאגידית

ערכי הרשות

להלן ערכי הרשות הבאים לידי ביטוי בפעילותה הפנים-ארגונית ובממשקי עבודתה מול המערכת הפיננסית, תעשיית שוק ההון וגורמי חוץ נוספים:

יושרה והגינות

הרשות תאמץ סטנדרטים גבוהים של הגינות ויושרה ותפעיל את סמכויותיה בשיקול דעת, בשוויון, בענייניות ובמידתיות.

מצוינות

הרשות תפעל לשכלל את יכולותיה ולהעמיק את מומחיותה בשוק ההון ובכל תחומי פעילותה תוך טיוב ושיפור מתמידים של עבודתה ושל שיטותיה.

נשיאה באחריות

הרשות תפעל מתוך תחושת אחריות כוללת המתייחסת לתוצאות מהלכיה השונים.

שקיפות

הרשות תשאף לפעול בסטנדרט שקיפות גבוה, מתוך רצון לייצר ודאות ובהירות ומתוקף היותה גוף האמון על היבטי גילוי נאות.

רלוונטיות

הרשות תפעל לבחינה מתמדת של ההתפתחויות השוק ושל צורכי המשקיעים בארץ ובעולם, במטרה להוביל שוק הון מתקדם ואטרקטיבי.

אפקטיביות

הרשות תפעל להגשמת יעדיה ביעילות תוך שימוש מושכל במשאביה.

שיתופיות

הרשות, כחלק מהמערכת הפיננסית הכוללת, תפעל לייצר שיתופי פעולה וידע לשמירת עניינו של הציבור ולפיתוח השוק.

הרשות מייחסת חשיבות רבה להתנהלות חיובית בהיבטים סביבתיים וחברתיים, בכפוף לחובותיה כתאגיד סטטוטורי שתפקידו להגן על ציבור המשקיעים ועל המשאבים העומדים לרשותה.

יושבת ראש הרשות הביעה את תמיכתה במגמה המתחזקת שבה מאמצים משקיעים מוסדיים מרצון נורמות מתחום ה-ESG – (Environmental, Social & Governance) שעניינן שיקולים סביבתיים, חברתיים ושיקולי ממשל תאגידי. אף שהרשות אינה תאגיד עסקי, היא רואה בדוגמה האישית למפוקחיה עיקרון חשוב שבו היא מבקשת להציג את פעילותה במגוון נושאים הקשורים בערכי אחריות תאגידית.

שקיפות ושיתוף הציבור בתהליכי קבלת החלטות

הרשות חותרת לקדם את השקיפות ואת שיתוף הציבור בתהליכי קבלת החלטות, בכפוף לחובותיה על פי דין ולשמירת יעילות פעולותיה. במסגרת זאת אפשר לציין את הפעולות הבאות:

שיתוף הציבור ביוזמות אסדרה

לרשות ניירות ערך חלק מרכזי ביוזמת חקיקה הנוגעת לתחומי אחריותה הישירה ובקידומה. הרשות רואה חשיבות בשיתוף הציבור בשלבים השונים של קביעת אסדרה. שיתוף הציבור מסייע ליצור בהירות וודאות באשר לקביעת אסדרה על-ידי הרשות, והערות הציבור משפרות את היכולת להשיג את יעדי האסדרה בלי לייצר הכבדה עודפת על הגופים המפוקחים. שיתוף הציבור אותו ביצעה הרשות במשך שנים עוגן לאחרונה בהנחיות שקבעה מכוח חוק עקרונות האסדרה.

פרסום פרוטוקולים של מליאת הרשות

סעיף 13 לחוק ניירות ערך קובע כי ככלל אין לגלות מדיניות של הרשות. כדי להגביר ככל האפשר את שקיפות עבודתה של הרשות, החליטה מליאת הרשות לפרסם פרוטוקולים של דיוניה, בכפוף לחריגים שונים. מתכונת עריכת הפרוטוקולים השתנתה עם השנים. במועד פרסום הדוח נערכים הפרוטוקולים תוך תמצות עיקרי הדיון. הפרוטוקולים המפורסמים לציבור אינם כוללים נושאים שנקבע כי אינם מתאימים לפרסום, כגון דיונים בעניינים העלולים לפגוע בפרטיותם של אדם או של חברה, בעניינים מנהלתיים, סקירות ועדכונים בנושאים שונים. את הפרסומים אפשר לראות באתר הרשות.

פרסומים באתר הרשות

רשות ניירות ערך מפרסמת בשגרה באתר האינטרנט שלה פרסומים הנוגעים ליוזמות ולעמדות הסגל, בהתאם לשיקוליה המקצועיים ובכפוף לעיקרון כי הפרסום לא יפגע בפעילותה התקינה או באינטרסים מוגנים אחרים, ובכפוף לחובות הסודיות החלות עליה על פי דין. הפרסומים פונים לקהל מגוון ובהם ציבור המשקיעים, הגורמים שעליהם מפקחת הרשות, גורמי ממשל ורגולטורים עמיתים בישראל ובחו"ל. בין היתר, מפרסמת הרשות להערות הציבור

טיוטות של דברי חקיקה ושל הוראות הרשות וכן את דברי החקיקה ואת ההוראות שאושרו; עמדות סגל הרשות בסוגיות רחב משפטיות וחשבונאיות; תשובות לפניות מקדמיות שהוגשו לרשות בסוגיות משפטיות וחשבונאיות; החלטות אכיפה בנושאי עיצומים כספיים והליכי אכיפה מנהליים (בהתאם להוראות הדין בנדון); עמדות רשות שהוגשו לבית משפט; מחקרים כלכליים; הודעות מנהליות שונות.

סביבת עבודה הוגנת

הרשות רואה בהון אנושי איכותי משאב מרכזי להצלחת פעילותה ולעמידה ביעדיה לטובת ציבור המשקיעים, פיתוח שוק ההון וכלכלת ישראל. הרשות פועלת בכמה מישורים כדי לייצר סביבת עבודה הוגנת ושירותית המעודדת יצירתיות וחדשנות הבאים לידי ביטוי במישורים הבאים:

הגינות ושקיפות מול עובדי הרשות

עומדים לרשות העובדים ערוצים מגוונים לקבלת עדכונים ולמיצוי זכויותיהם. בין ערוצים אלו: פורטל פנימי לעובדים, מדיניות דלת פתוחה, סקר שביעות רצון עובדים, מישוב והערכה וועד העובדים.

קידום העסקת אנשים עם מוגבלות

העסקת אנשים עם מוגבלות היא חלק מתוכנית העבודה של הרשות זה שנים אחדות. האוכלוסייה המגוונת בארגון תורמת ליצירת מגוון דעות וליצירתיות, והיא משמעותית לעובדים ולארגון. לפיכך, נערכו בשנים האחרונות סדנאות לעובדים ולמנהלים בנושא זה במטרה למזער חסמים ודעות קדומות בעניין העסקת עובדים עם מוגבלות ולהגביר את המודעות לחשיבות הגיוון במחלקות. כחלק מכך, נפתחו בתקן העובדים של הרשות משרות ייעודיות לאנשים עם מוגבלות.

איזון מגדרי

לאורך השנים פועלת הרשות לקידום שוויון זכויות מגדרי במליאה, בהנהלה ובקרב כלל העובדים. מנתוני ההעסקה ברשות לשנת 2022 עולה כי בקרב העובדים המועסקים ברשות 52% הן נשים ו-48% מהם גברים. כמו כן, בסגל הניהולי הכללי מועסקות כ-42% נשים, ובהנהלה הבכירה קיים ייצוג של כ-40% נשים. כמו כן, קיים שוויון מגדרי מלא ברמות השכר המשולמות לעובדות ולעובדים.

ממונה למניעת הטרדות מיניות

הממונה למניעת הטרדות מיניות ברשות מקיימת לעיתים מזומנות מפגשים עם כל עובדי הרשות כדי להעלות את המודעות לנושא בקרב העובדים. מידע זה גם מופץ בלוחות המודעות של הרשות ובערוצי התקשורת המצויים ברשות.

מדיניות רווחה מתקדמת

הרשות מקדמת מדיניות רווחה המאפשרת לעובדיה לאזן בין חיי משפחה למסירותם לעבודה. בהתאם לגישה זו, מאפשרת הרשות גמישות בשעות העבודה, לרבות מתן אפשרות לעבודה מהבית. כמו כן, מעניקה הרשות התייחסות מעמיקה ונרחבת בכל הקשור לפרט: שמירה על בריאות העובד, תמיכה בחיילי המילואים ובמשפחותיהם, טיפול במשפחות אבולות, ליווי פנסיוני, סבסוד מעונות, סבסוד קייטנות קיץ, קיום קייטנה באוגוסט במשרדי הרשות, הלוואות בתנאים טובים, נופשים שנתיים, ימי גיבוש ועוד.

שירות מילואים

כעידוד המשרתים במילואים, מתגמלת הרשות את עובדיה במענקים ייחודיים בעבור שירותם.

ממשקי עבודה מול ספקים

הרשות פועלת מול כ-1,878 ספקים שונים של מוצרים ושל שירותים הנדרשים לתפעולה השוטף. רובם המוחלט של הספקים הבינוניים והגדולים נבחר באמצעות מכרזים והליכי תיחור הנערכים בהתאם לחוק חובת המכרזים ולתקנותיו. כמו כן, יש לציין כי 92.5% מספקי הרשות הם מקומיים והתשלומים המועברים אליהם מועילים לכלכלה הישראלית. ציפיית הרשות מן הספקים שמולם היא פועלת היא לפעול בסטנדרטים של התנהגות אתית ושל יושרה, בהתאם לערכיה. הרשות פועלת בהתאם לחוק מוסר תשלומים לספקים ומקפידה על תשלום על פי החוק לספקיה.

אחריות חברתית

"כל ישראל ערבים זה בזה" הוא ביטוי הטמון עמוק בערכיה ובאופייה של רשות ניירות ערך. לאורך השנים פועלת הרשות במסגרת משאביה, כדי לתרום לקהילה במגוון דרכים:

ימי תרומה לקהילה

הרשות מקיימת עבור עובדיה ימי גיבוש בסימן תרומה לקהילה. אחת לשנתיים מובילה כל מחלקה ברשות פרויקט מול ארגונים ועמותות מגוונות, ונרתמת לסייע בהתאם לצורך העולה מן הארגונים.

תרומות מזון וביגוד

הרשות ועובדיה תורמים בשגרה מזון וביגוד לנוקמים. בשנת 2022 תרמו עובדי הרשות 145 קרטונים במשקל כולל של מאות ק"ג של פריטי לבוש וצעצועים, כתרומה למשפחות נזקקות. תרומות הביגוד מועברות ממכלי איסוף בגדים של

עמותת "פתחון לב" שהוצבו במשרדיה בירושלים ובתל אביב. לאחר הליך מיון קפדני נמסרים הבגדים הראויים לשימוש חוזר ישירות למקבלי הסיוע דרך מרכזי הסיוע וחנויות "באזר מכל הלב". הביגוד הבלוי, שאינו ראוי לשימוש, מועבר למפעל המחזור של עמותת "פתחון לב", שם מפרידים עובדים בעלי מוגבלויות מן הביגוד הבלוי מתכות, כפתורים ובדים הנמכרים למפעלי תעשייה. בכספי המכירה רוכשת העמותה סלי מזון לנוקמים.

תרומת ריהוט ומוצרי מחשוב

הרשות תורמת לקהילה ריהוט ומוצרי מחשוב שהתיישנו וכבר אין להם צורך.

בשנת 2022 תרמה הרשות לחמישה גופים שונים – עמותות וגופים ללא מטרות רווח הפועלים למען החברה והסביבה – את הפריטים הבאים:

200 תיקיות קרטון
18 כיסאות
3 מקרנים

2 שולחנות
2 עגלות מתכת
2 מדפסות
1 מכשיר תמי 4

הגברת המודעות לצרכנות פיננסית אחראית

מעת לעת מקיימת רשות ניירות ערך סדנאות והרצאות לציבור הרחב כדי להקנות לו כלים בסיסיים להתנהלות פיננסית נבונה ולהיכרות עם שוק ההון. ההרצאות והסדנאות ניתנות לקבוצות ייעודיות או לקהל הרחב ללא תשלום.

מחויבות לאחריות סביבתית

צמצום השימוש בנייר

הרשות פועלת זה שנים לצמצום השימוש בנייר. מהלכים בולטים שקידמה השנה הרשות:

מעקב ממוחשב

בשנת הדוח המשיכה הרשות בצמצום השימוש בנייר, ובשימוש במחשבים לצורך בחינה ומעקב אחר תשקיפים ודוחות של הגופים המפוקחים. כתוצאה ממהלך זה נחסכים מדי שנה הצורך בהדפסת דוחות ותשקיפים על פני אלפי עמודים.

המרת תהליכים וממשקי עבודה מול הגופים המפוקחים לפעילות מקוונת

כבשנים קודמות, גם השנה פעלה הרשות להמיר ככל האפשר את פעילותה מול הגופים המפוקחים לפעילות מקוונת, ללא שימוש בנייר. בשנה האחרונה התבצע מעבר הדרגתי לתשלום אגרות בשובר אלקטרוני. לדוגמה, את שוברי האגרה השנתיים משלמים התאגידים המפוקחים באופן מקוון. כמו כן, בימים אלה נמצאת הרשות בתהליך המרה של אגרת תשקיפי התאגידים משוברים מודפסים לאלקטרוניים.

ממשקי עבודה דיגיטליים

ממשקי העבודה של הרשות מול ספקיה, כדוגמת הזמנות רכש, חשבונות והסכמים, הינם מקוונים. העבודה בממשק דיגיטלי נאמדת בחיסכון של עשרות אלפי דפים בשנה.

שימוש חוזר בנייר, עיתונים ובמעטפות פנימיות

כדרך נוספת לחיסכון בנייר.

בעקבות הגידול בהיקף העבודה מן המשרד (עם החזרה לשגרה לאחר משבר הקורונה), נרכשו בשנת 2022 1,425 חבילות נייר, לעומת 950 בשנת 2021. ראוי לציין כי היקף זה נמוך משמעותית מן הכמויות שנרכשו בשנים שלפני משבר הקורונה (2,000 חבילות בשנת 2019 ו־3,250 חבילות בשנת 2018). כמו כן, כ־50% מכלל חבילות הנייר שרכשה הרשות בשנת הדוח הוא אקולוגי או ממוחזר.

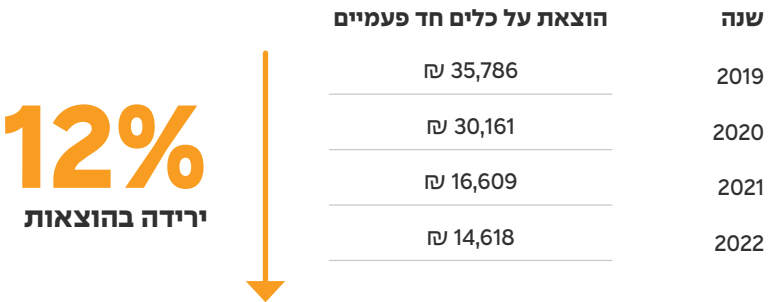

מכלל חבילות הנייר שרכשה הרשות בשנת הדוח הוא אקולוגי או ממוחזר.

שנה	סה"כ חבילות נייר	סה"כ דפי נייר
2018	3,250	1,625,000
2019	2,000	1,000,000
2020	1,125	562,500
2021	950	475,000
2022	1,425	712,500

הפחתת כמות הכלים החד־פעמיים

הרשות שמה לעצמה למטרה להפחית בצריכת כלים חד־פעמיים למינימום ההכרחי. בשנת 2022 הסתכמו ההוצאות בגין רכישת כלים חד־פעמיים ב־14,618 ש"ח – ירידה של כ־12% לעומת ההוצאות בשנת 2021. כמו כן, רכשה הרשות למטבחונים כוסות זכוכית מכל הסוגים ומגוון כלי אוכל וסכו"ם רב־פעמיים לשימוש העובדים, וכן סופק סט כלים וסכו"ם לשומרי הכשרות.

הגברת מודעות

הרשות פרסמה לאורך השנה בפורטל הארגוני מאמרים בנושאי קיימות ואחריות סביבתית לשם הגברת המודעות בקרב העובדים.

צמצום זיהום סביבתי

רכבי רשות

33%
רכבים
חסכוניים

הרשות רכשה רכב מנהלה היברידי ובמסגרת רכבי הליסינג שהוצעו לעובדיה, בחרו שישה ברכבים היברדיים, כך שכ-33% מן הרכבים שעליהם משלמת הרשות הם היברידיים וחסכוניים בדלק.

חיסכון באנרגייה

ברשות מותקנים גופי תאורת לד חסכוניים. כמו כן, פועלת הרשות להזכיר לעובדיה מעת לעת לחסוך באנרגייה באמצעות הגברת המודעות בפורטל הארגוני, הצבת שילוט רלוונטי, שליחת תזכורות בדוא"ל ובדיקת האפשרות לחיסכון באנרגייה של גורם חיצוני.

מחזור בקבוקים, פחיות ופסולת אלקטרונית

במשרדי הרשות מוצבים בכל קומה מכלים לאיסוף בקבוקים ופחיות למחזור וכן קרטונים לאיסוף סוללות ישנות. בשנת 2022 הועברו למחזור כ-2,050 בקבוקים ופחיות וכ-18.5 ק"ג סוללות.

2,050 בקבוקים ופחיות
הועברו למחזור
18.5 ק"ג סוללות
הועברו למחזור

מערכת טיהור אוויר

במשרדי הרשות בירושלים מותקנת מערכת טיהור אוויר מתקדמת של חברת GPS. המערכת מסננת באופן אקטיבי מזהמים ופתוגנים ומטרתה לשפר את איכות האוויר ולהפחית מחלות בקרב העובדים.

מדיניות השמירה על פרטיות והגנה מפני מתקפות סייבר

לרשות מדיניות של שמירה על פרטיות המידע והגנה מפני מתקפות סייבר הנגזרת מחוק הגנת הפרטיות ומתקן אבטחת מידע בינלאומי ISO27001, אשר מכון התקנים הסמיך אליו את הרשות.

מערכת האבטחה ברשות מורכבת ומגוונת כדי להתמודד עם כל סוגי האיומים הידועים ושאנם ידועים העלולים לפגוע במערכות הרשות. הרשות מקפידה לשמור על גרסאות מעודכנות של המערכות הקיימות, לצד שימוש במערכות מסורתיות. הרשות גם בוחנת כמה מערכות חדשות וייחודיות. המערכות הקיימות, כגון FW ואנטי וירוס שהן מערכות חכמות הבוחנות ולומדות את הפעילות ברשת.

בשנת הדוח הוטמעו כלי הגנת סייבר ואבטחת מידע חדשים המאפשרים, בין היתר, מעקב אחר פעילות חשודה ואחר סביבת ניהול המשתמשים, שינויי הרשאות של בעלי גישות, חוקים המדווחים על גישות ועל ניסיונות גישה למידע רגיש ודיווח על פעילות לא שגרתית. הרשות הייתה נתונה השנה למתקפות סייבר רבות אשר נכשלו הודות למערכות האבטחה המתוחכמות שמנעו את ניסיונות הפריצה.

לרשות מאגרי מידע החוסים תחת חוק הגנת הפרטיות, והיא מבצעת שורה של פעילויות לשם אבטחת המאגר: הגבלת גישה למורשים בלבד באמצעות סיסמאות, שילוב כלים טכנולוגיים המונעים גישה, הדרכות עובדים, קיום נהלים, בקרה ומעקב אחר כל כניסה למאגרים אלו ועוד. בשנה האחרונה (ובכלל) לא היו אירועי אבטחה בעלי תוצאות משמעותיות.

בטיחות וגהות בעבודה

הרשות מעסיקה ממונה בטיחות חיצוני העוסק בקידום תחום הבטיחות בעבודה במהלך כל השנה. כמו כן, הוכשרו במוסד לבטיחות ולגהות שני עובדים המסייעים לממונה הבטיחות החיצוני לפקח על הבטיחות בשוטף ולטפל במפגעים. נוסף לכך, מתקיימות ברשות סדנאות עזרה ראשונה והדרכות ריענון לנאמני חירום קומתיים, נציגי המחלקות, שיתנו מענה ראשוני במצבי חירום. כמו כן, מבנה הרשות הותאם לעובדים בעלי מוגבלות. עובדי הרשות עוברים הדרכות עיתיות בנושא הבטיחות בעבודה, ומדי שנה מבוצעים תרגילי חירום ובטיחות במטרה להכין את העובדים למצבי חירום שונים.

